

**Grupa Kapitałowa
RAFAKO**

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ZA ROK ZAKOŃCZONY
DNIA 31 GRUDNIA 2021 ROKU**

**wraz ze sprawozdaniem niezależnego biegłego
rewidenta z badania**

Spis treści

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	1
Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	2
Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	3
Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	4
Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	5
Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych - kontynuacja.....	6
Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	7
DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE.....	9
1. Informacje ogólne	9
2. Informacje o Grupie Kapitałowej.....	9
3. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej jednostki dominującej.....	11
4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	12
5. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	12
5.1. Profesjonalny osąd	12
5.2. Niepewność szacunków.....	13
6. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego	17
6.1. Oświadczenie Zarządu w sprawie rzetelności skonsolidowanych sprawozdań finansowych.....	17
6.2. Oświadczenie o zgodności	17
6.3. Informacja Zarządu jednostki dominującej sporządzona na podstawie oświadczenia Rady Nadzorczej o dokonaniu wyboru firmy audytorskiej przeprowadzającej badanie rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego	17
6.4. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego.....	18
6.5. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdań finansowych	21
7. Istotne zasady rachunkowości.....	21
7.1. Zasady konsolidacji	21
7.2. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych oraz wspólnych przedsięwzięciach.....	22
7.3. Udziały we wspólnych działaniach.....	22
7.4. Wycena do wartości godziwej	22
7.5. Połączenia z jednostkami gospodarczymi pod wspólną kontrolą.....	23
7.6. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej	23
7.7. Rzeczowe aktywa trwałe	24
7.8. Wartości niematerialne	25
7.9. Wartość firmy	26
7.10. Nieruchomości inwestycyjne	27
7.11. Leasing	27
7.12. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych.....	28
7.13. Koszty finansowania zewnętrznego.....	29
7.14. Instrumenty finansowe.....	29
7.15. Aktywa finansowe	29
7.16. Zobowiązania finansowe	32
7.17. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	33
7.18. Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia	33
7.19. Zapasy	34
7.20. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych.....	34
7.21. Kapitał podstawowy	34
7.22. Rezerwy	34
7.23. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne	34
7.24. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania.....	35
7.25. Świadczenia pracownicze	35
7.26. Dotacje rządowe.....	35
7.27. Przychody ze sprzedaży	36
7.28. Podatki.....	38
7.29. Zysk/(strata) netto na jedną akcję	39
8. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości (istotne zasady (polityka) rachunkowości).....	39
8.1. Zmiany standardów lub interpretacji obowiązujące i zastosowane przez Grupę od 2021 roku	40
9. Standardy i interpretacje obowiązujące w wersji opublikowanej przez IASB, lecz nie zatwierdzone przez Unię Europejską	40
9.1. Zastosowanie standardu lub interpretacji przed datą ich wejścia w życie	40
9.2. Opublikowane standardy i interpretacje, które nie weszły w życie dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku i ich wpływ na sprawozdanie Grupy	40

10.	Aktywa i zobowiązania z tytułu umowy	42
10.1.	Informacje dotyczące kluczowych kontraktów realizowanych przez Grupę	44
10.2.	Rezerwa na straty wynikające z umów o usługę	51
10.3.	Rezerwa na koszty z tytułu nieterminowej realizacji umów	52
11.	Przychody ze sprzedaży oraz segmenty operacyjne	53
11.1.	Przychody ze sprzedaży produktów i usług oraz materiałów	53
11.2.	Geograficzne obszary działalności	53
11.3.	Segmenty operacyjne	55
12.	Przychody i koszty operacyjne	59
12.1.	Koszty według rodzajów	59
12.2.	Koszty amortyzacji, odpisów aktualizujących, różnic kursowych oraz zapasów ujęte w zysku lub stracie	60
12.3.	Koszty świadczeń pracowniczych	60
12.4.	Pozostałe przychody operacyjne	61
12.5.	Pozostałe koszty operacyjne	61
13.	Przychody i koszty finansowe	62
13.1.	Przychody finansowe	62
13.2.	Koszty finansowe	62
14.	Podatek dochodowy	62
14.1.	Obciążenie podatkowe	62
14.2.	Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej	63
14.3.	Odroczony podatek dochodowy wyliczony na dzień 31 grudnia 2021 roku	64
15.	Propozycja podziału zysku jednostki dominującej za 2021 rok	65
16.	Zysk/(strata) przypadający na jedną akcję	65
17.	Postępowania układowe spółek Grupy Kapitałowej RAFAKO	65
17.1.	Postępowanie układowe RAFAKO S.A.	65
17.2.	Postępowanie układowe RAFAKO Engineering Sp. z o.o.	67
18.	Istotne pozycje wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	68
19.	Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS	68
20.	Rzeczowe aktywa trwałe	70
21.	Leasing	72
21.1.	Grupa jako leasingobiorca	72
22.	Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży nie związane z działalnością zaniechaną	74
23.	Wartości niematerialne	75
24.	Utrata wartości aktywów	77
25.	Połączenia jednostek gospodarczych	78
26.	Akcje i udziały	78
27.	Odpisy aktualizujące wartość akcji/udziałów	79
28.	Pozostałe należności długoterminowe	79
29.	Zapasy	79
29.1.	Odpisy aktualizujące wartość zapasów	80
30.	Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności krótkoterminowe	80
30.1.	Odpisy aktualizujące wartość należności handlowych oraz pozostałych należności	81
31.	Aktywa finansowe krótkoterminowe	83
31.1.	Pozostałe aktywa finansowe krótkoterminowe	83
31.2.	Udzielone pożyczki	84
31.3.	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	84
32.	Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Grupy	85
32.1.	Zabezpieczenia ustanowione na środkach trwałych	85
32.2.	Zabezpieczenia ustanowione na wartościach niematerialnych	85
32.3.	Zabezpieczenia ustanowione na akcjach/udziałach	85
32.4.	Zabezpieczenia ustanowione na zapasach	86
32.5.	Zabezpieczenia ustanowione na należnościach handlowych	86
33.	Kapitał własny	86
33.1.	Kapitał podstawowy	86
33.2.	Wartość nominalna akcji	87
33.3.	Prawa akcjonariuszy	87
33.4.	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	87
33.5.	Wypłacone dywidendy	87
33.6.	Zarządzanie kapitałem	87
33.7.	Kapitał udziałów niekontrolujących (niekontrolujący udział w kapitale własnym)	88
33.8.	Akcjonariusze posiadający co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na WZ RAFAKO S.A., jednostki dominującej na koniec okresu sprawozdawczego	89

34.	Kredyty bankowe i pożyczki	90
35.	Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych.....	93
35.1.	Świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia oraz inne świadczenia	93
36.	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania.....	94
36.1.	Pozostałe zobowiązania długoterminowe	94
36.2.	Pozostałe rezerwy długoterminowe	94
36.3.	Rezerwy, zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	94
36.4.	Pozostałe rezerwy krótkoterminowe	95
36.5.	Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	95
36.6.	Zobowiązania z tytułu nabycia środków trwałych i wartości niematerialnych.....	95
36.7.	Zmiana stanu rezerw, zobowiązań i rozliczeń międzyokresowych wykazanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	96
36.8.	Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego.....	97
37.	Dotacje	98
38.	Emisja, wykup i spłata dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych.....	99
39.	Sprawy sporne, postępowania sądowe.....	99
39.1.	Postępowanie sądowe przeciwko spółce Mostostal Warszawa S.A. oraz spółce Zakład Unieszkodliwiania Odpadów sp. z o.o.	99
39.2.	Sprawa z powództwa spółki Elektrobudowa S.A.	99
39.3.	Sprawa z powództwa Stal Systems S.A.	99
39.4.	Sprawa sporna z CIECH SODA POLSKA S.A.....	100
39.5.	Sprawa sporna z UAB VILNIAUS KOGENERACINE JEGAINE.....	100
39.6.	Sprawa sporna z powództwa Kaefer Sp. z o.o.	100
39.7.	UAB Dzukijos Statyba.....	100
39.8.	Sprawa przeciwko TERMOMECCANICA ECOLOGIA SOCIETA PER AZIONI (TM.E) i Zakład Unieszkodliwiania Odpadów sp. z o.o.	101
40.	Zmiany pozycji pozabilansowych.....	101
41.	Gwarancje udzielone	102
42.	Jednostka dominująca Grupy	102
43.	Wspólne przedsięwzięcia, w których jednostki wchodzące w skład Grupy są współnikami.....	102
44.	Transakcje z podmiotami powiązаныmi	102
45.	Transakcje z udziałem innych członków Zarządu i Rady Nadzorczej	103
46.	Udziały wyższej kadry kierowniczej w programie akcji pracowniczych.....	104
47.	Transakcje z kluczowym personelem kierowniczym Grupy	104
48.	Akcje w posiadaniu członków organów zarządzających i nadzorujących.....	105
49.	Wynagrodzenia Członków Zarządu jednostki dominującej.....	105
50.	Wynagrodzenia Członków Rady Nadzorczej jednostki dominującej	106
51.	Stanowisko Zarządu odnośnie możliwości zrealizowania wcześniej publikowanych prognoz.....	107
52.	Informacja o umowie z biegłym rewidentem lub podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych	107
53.	Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym.....	107
53.1.	Ryzyko walutowe	108
53.2.	Ryzyko stopy procentowej.....	110
53.3.	Ryzyko cen towarów.....	111
53.4.	Ryzyko kredytowe.....	112
53.5.	Ryzyko związane z płynnością.....	114
54.	Instrumenty pochodne	117
55.	Instrumenty finansowe	117
55.1.	Wartość bilansowa klas i kategorii instrumentów finansowych.....	117
55.2.	Ryzyko stopy procentowe.....	119
56.	Zatrudnienie	121
57.	Wybrane dane finansowe przeliczone na EUR	121
58.	Wpływ pandemii Covid 19 na działalność Grupy	122
59.	Wpływ konfliktu na Ukrainie na działalność Grupy.....	123
60.	Zdarzenia następujące po zakończeniu okresu sprawozdawczego.....	123
61.	Zatwierdzenie do publikacji.....	135

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2021 roku

	Nota	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2021	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020
Działalność kontynuowana			
Przychody ze sprzedaży	11.1	537 017	1 207 766
Koszty sprzedanych produktów, usług i materiałów	12.1	(544 433)	(1 396 215)
Zysk/(strata) brutto ze sprzedaży		(7 416)	(188 449)
Pozostałe przychody operacyjne	12.4	22 031	47 934
Koszty sprzedaży	12.1	(9 112)	(14 299)
Koszty ogólnego zarządu	12.1	(34 280)	(48 735)
Pozostałe koszty operacyjne	12.5	(39 440)	(98 335)
Koszty badań i rozwoju		(1 650)	(6 201)
Wynik na zawarciu układu z wierzycielami	17	86 109	-
Zysk/(strata) z działalności operacyjnej		16 242	(308 085)
Przychody finansowe	13.1	19 388	6 505
Koszty finansowe	13.2	(25 914)	(7 750)
Zysk/(strata) brutto		9 716	(309 330)
Podatek dochodowy	14.1	(919)	(18 860)
Zysk/(strata) z działalności kontynuowanej		8 797	(328 190)
Zysk/(strata z działalności zaniechanej)		-	-
Zysk/(strata) netto		8 797	(328 190)

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2021 roku

	Nota	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2021	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020
Inne całkowite dochody za okres			
Pozycje podlegające przekwalifikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych			
Różnice kursowe z przeliczenia oddziału zagranicznego		(8)	221
Inne całkowite dochody brutto podlegające przekwalifikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych		(8)	221
Pozycje niepodlegające przekwalifikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych			
Inne całkowite dochody wynikające z zysków/(strat) aktuarialnych		3 115	915
Inne całkowite dochody brutto niepodlegające przekwalifikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych		3 115	915
Inne całkowite dochody brutto		3 107	1 136
Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów niepodlegających przekwalifikowaniu do zysku (straty)	14.1	(592)	(174)
Inne całkowite dochody netto		2 515	962
Całkowity dochód za rok		11 312	(327 228)
Wynik netto przypadający:		8 797	(328 190)
Akcjonariuszom jednostki dominującej		3 342	(316 883)
Akcjonariuszom niekontrolującym		5 455	(11 308)
Całkowity dochód przypadający:		11 312	(327 228)
Dochody całkowite akcjonariuszy jednostki dominującej		5 851	(315 981)
Dochody całkowite udziałów niekontrolujących		5 461	(11 247)
Zysk na jedną akcję			
Podstawowy zysk na jedną akcję w złotych	16	0,05	(2,58)
Z działalności kontynuowanej		0,05	(2,58)
Z działalności zaniechanej		-	-
Rozwodniony zysk na jedną akcję w złotych	16	0,05	(2,58)
Z działalności kontynuowanej		0,05	(2,58)
Z działalności zaniechanej		-	-

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2021 roku

	Nota	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
AKTYWA			
Rzeczowe aktywa trwałe	20	119 975	125 092
Wartość firmy	23	240	481
Wartości niematerialne	23	3 826	4 911
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	21.1	5 917	7 217
Pozostałe należności długoterminowe	28	34 352	63 879
Inne aktywa finansowe długoterminowe		2 555	1 464
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	14.3	24 526	25 562
Aktywa trwałe (długoterminowe)		191 391	228 606
Zapasy	29	13 686	23 112
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności krótkoterminowe	30	208 611	496 825
Aktywa z tytułu umów		160 298	208 015
Należności z tytułu podatku dochodowego		3 652	166
Pozostałe aktywa finansowe krótkoterminowe	31.1	89	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	31.3	83 751	76 366
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe) bez aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży		470 087	804 484
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	22	4 348	4 512
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)		474 435	808 996
SUMA AKTYWÓW		665 826	1 037 602

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2021 roku

	Nota	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
PASYWA			
Kapitał własny			
Kapitał podstawowy	33.1	321 761	254 864
Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	33.4	165 119	165 119
Różnice kursowe z przeliczenia oddziału zagranicznego		(126)	(111)
Zyski zatrzymane/Niepokryte straty		(619 697)	(625 562)
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej		(132 943)	(205 690)
Kapitał udziałów niekontrolujących	33.7	(1 767)	(7 229)
Kapitał własny ogółem		(134 710)	(212 919)
Kredyty bankowe i pożyczki	34	60 446	1 150
Zobowiązania z tytułu leasingu	21	1 683	1 905
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	36.1	199 256	53 632
Rezerwy długoterminowe	36.2	99 137	91 702
Zobowiązania długoterminowe		360 522	148 389
Kredyty bankowe i pożyczki	34	3 925	85 289
Zobowiązania z tytułu leasingu	21	3 703	4 934
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	36.3	239 108	752 060
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		49	559
Zobowiązania z tytułu umów	10	181 727	216 116
Rezerwy krótkoterminowe	36.4	11 354	42 734
Dotacje	37	148	440
Zobowiązania krótkoterminowe bez zobowiązań dotyczących aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży		440 014	1 102 132
Zobowiązania dotyczące aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	22	-	-
Zobowiązania krótkoterminowe		440 014	1 102 132
Zobowiązania razem		800 536	1 250 521
SUMA PASYWÓW		665 826	1 037 602

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2021 roku

Nota	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2021	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		
Zysk/(strata) brutto z działalności kontynuowanej	9 716	(309 330)
Korekty o pozycje:	28 943	349 639
Amortyzacja	12.2 10 282	15 125
(Zyski)/straty z tytułu różnic kursowych	-	24
Przychody z tytułu odsetek	(5)	(207)
Koszty z tytułu odsetek	3 856	3 427
Zmiana odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości aktywów ujętego w wyniku finansowym	(1 415)	7 221
(Zysk)/strata ze sprzedaży aktywów trwałych	(3 064)	5 417
(Zwiększenie)/ zmniejszenie stanu należności	18 317 703	151 266
(Zwiększenie)/ zmniejszenie stanu zapasów	9 426	9 915
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań handlowych i pozostałych zobowiązań*	18 (300 409)	112 001
Zmiana stanu rezerw	18 (20 829)	19 018
Zmiana stanu aktywów i zobowiązań z tytułu umów	18 13 328	26 263
Pozostałe	70	169
Przepływy pieniężne z działalności	38 659	40 309
Podatek dochodowy zapłacony	(5 105)	(2 010)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	33 554	38 299
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	4 111	8 932
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	(608)	(2 840)
Sprzedaż aktywów finansowych	-	535
Nabycie aktywów finansowych	(1 171)	(86)
Odsetki otrzymane	94	-
Pozostałe	-	-
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	2 426	6 541

* w tym zmiana stanu zobowiązań wynikająca z konwersji wierzytelności układowych na akcje jednostki dominującej w kwocie 66 897 tysięcy złotych

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych - kontynuacja

za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2021 roku

	Nota	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2021	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy z tytułu emisji akcji		–	–
Spłata zobowiązań z tytułu leasingu		(2 520)	(4 978)
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek/kredytów		266	1 804
Spłata pożyczek/kredytów		(23 692)	(29 424)
Odsetki zapłacone		(2 292)	(2 178)
Pozostałe		(339)	114
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(28 577)	(34 662)
Przepływy pieniężne przed skutkami zmiany kursów walut		7 403	10 178
Różnice kursowe netto		(18)	106
Zwiększenie/(zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		7 385	10 284
Środki pieniężne na początek okresu	31.3	76 366	66 082
Środki pieniężne na koniec okresu	31.3	83 751	76 366

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2021 roku

	Kapitał podstawowy	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Różnice kursowe z przeliczenia oddziału zagranicznego	Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty	Razem	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny ogółem
Na 1 stycznia 2021 roku	254 864	165 119	(111)	(625 562)	(205 690)	(7 229)	(212 919)
Zysk/(strata) netto	–	–	–	3 342	3 342	5 455	8 797
Inne całkowite dochody	–	–	(15)	2 523	2 508	7	2 515
Razem całkowite dochody	–	–	(15)	5 865	5 850	5 462	11 312
Inne zmiany*	66 897	–	–	–	66 897	–	66 897
Razem zmiany w kapitale własnym	66 897	–	(15)	5 865	72 747	5 462	78 209
Na 31 grudnia 2021 roku	321 761	165 119	(126)	(619 697)	(132 943)	(1 767)	(134 710)

* konwersja wierzytelności układowych na akcje jednostki dominującej

	Kapitał podstawowy	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał zapasowy	Różnice kursowe z przeliczenia oddziału zagranicznego	Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty	Razem	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny ogółem
Na 1 stycznia 2020 roku	254 864	165 119	215 219	(272)	(524 686)	110 244	4 019	114 263
Korekta prezentacji	–	–	(215 219)	–	215 219	–	–	–
Na 1 stycznia 2020 roku (przekształcone)	254 864	165 119	–	(272)	(309 467)	110 244	4 019	114 263
Zysk/(strata) netto	–	–	–	–	(316 883)	(316 883)	(11 308)	(328 190)
Inne całkowite dochody	–	–	–	161	741	902	60	962
Razem całkowite dochody	–	–	–	161	(316 142)	(315 981)	(11 248)	(327 228)
Inne zmiany	–	–	–	–	47	47	–	47
Razem zamiany w kapitale własnym	–	–	–	161	(316 095)	(315 934)	(11 248)	(327 181)
Na 31 grudnia 2020 roku	254 864	165 119	–	(111)	(625 562)	(205 690)	(7 229)	(212 919)

DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

1. Informacje ogólne

Nazwa jednostki dominującej

Grupa Kapitałowa RAFAKO („Grupa”) składa się z RAFAKO Spółka Akcyjna („jednostka dominująca”) i jej spółek zależnych przedstawionych w nocie 2. Czas trwania działalności spółek Grupy Kapitałowej jest nieoznaczony.

Nazwa jednostki sprawozdawczej, adres zarejestrowanego biura jednostki, państwo rejestracji oraz forma prawna jednostki

RAFAKO S.A. ("Spółka", "jednostka dominująca") jest spółką akcyjną, której akcje znajdują się w publicznym obrocie. Siedziba jednostki dominującej mieści się pod adresem ul. Łąkowa 33, 47-400 Racibórz. Spółka została utworzona aktem notarialnym dnia 12 stycznia 1993 roku. W dniu 24 sierpnia 2001 roku została wpisana do rejestru przedsiębiorców pod numerem KRS 34143 prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Jednostce dominującej nadano numer statystyczny REGON 270217865. Akcje jednostki dominującej są notowane na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych.

Wyjaśnienie zmian w nazwie jednostki sprawozdawczej

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2021 roku jednostka dominująca Grupy Kapitałowej RAFAKO w związku z zakończeniem procesu restrukturyzacji oraz zawarciem układu zmieniła nazwę na RAFAKO S.A.

Podstawowe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej oraz siedziba jednostki

Siedziba RAFAKO S.A. to Racibórz, ul. Łąkowa 33, Polska. Podstawowym miejscem prowadzenia jej działalności jest Racibórz, ul. Łąkowa 33.

Opis charakteru oraz podstawowego zakresu działalności

Jednostka dominująca Grupy Kapitałowej RAFAKO świadczy usługi generalnego wykonawstwa inwestycji dla branży ropy i gazu oraz energetyki, dla której oferuje własne rozwiązania technologiczne. Projektuje i produkuje kotły, w tym na parametry nadkrytyczne oraz urządzenia ochrony środowiska, w tym instalacje odsiarczania i odazotowania spalin.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy obejmuje rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku oraz zawiera dane porównawcze na dzień i za rok zakończony dnia 31 grudnia 2020 roku.

2. Informacje o Grupie Kapitałowej

Nazwa jednostki dominującej najwyższego szczebla

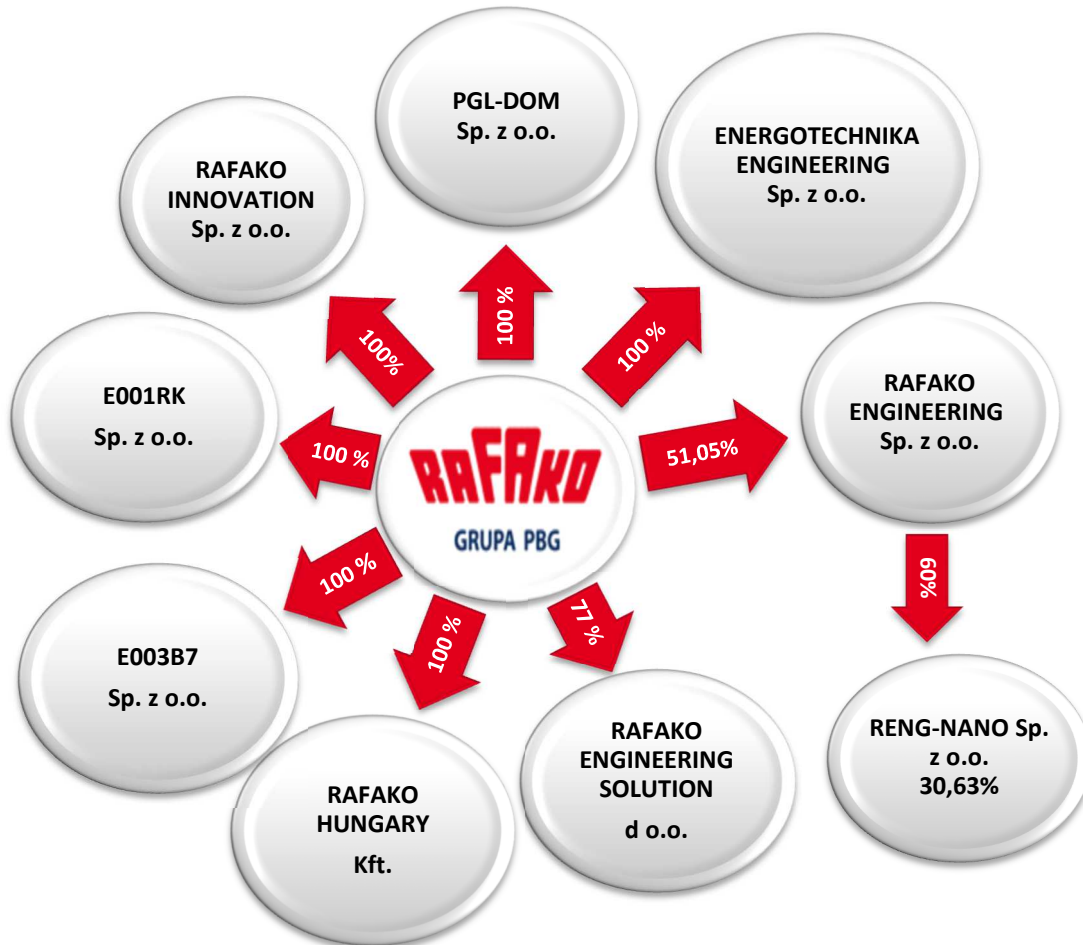
Na dzień 31 grudnia 2021 roku Grupa Kapitałowa RAFAKO nie wchodziła w skład innej Grupy Kapitałowej.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie RAFAKO S.A. oraz sprawozdania finansowe jej jednostek zależnych.

Sprawozdania finansowe jednostek zależnych sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy co sprawozdanie jednostki dominującej, przy wykorzystaniu spójnych zasad rachunkowości.

W dniu 31 grudnia 2021 roku Grupa Kapitałowa RAFAKO składała się z jednostki dominującej i dziesięciu jednostek zależnych działających w branży energetycznej, usługowej i handlowej.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku konsolidacją sprawozdań finansowych objęto następujące spółki:

Wykaz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej RAFAKO objętych konsolidacją sprawozdań finansowych

Nazwa i siedziba jednostki	Podstawowy przedmiot działalności (według PKD)	Właściwy sąd prowadzący rejestr oraz nr KRS	Zastosowana metoda konsolidacji
RAFAKO S.A. Racibórz	Produkcja generatorów pary z wyjątkiem kotłów do centralnego ogrzewania gorącą wodą	Sąd Rejonowy w Gliwicach KRS 34143	-
PGL – DOM Sp. z o.o. Racibórz	Obsługa nieruchomości na własny rachunek	Sąd Rejonowy w Gliwicach KRS 58201	pełna
RAFAKO ENGINEERING Sp. z o.o. Racibórz	Działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne	Sąd Rejonowy w Gliwicach KRS 287033	pełna
ENERGETECHNIKA ENGINEERING Sp. z o.o. Gliwice	Działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne	Sąd Rejonowy w Gliwicach KRS 417946	pełna
RAFAKO ENGINEERING SOLUTION d.o.o. Belgrad	Działalność w zakresie projektowania technologicznego łącznie z doradztwem i sprawowaniem nadzoru dla budownictwa, przemysłu i ochrony środowiska	Agencja ds. Rejestrów Gospodarczych Republiki Serbii 20320524	pełna
RAFAKO Hungary Kft. Budapeszt	Montaż urządzeń w przemyśle energetycznym i chemicznym	Stołeczny Sąd Rejestrowy w Budapeszcie	pełna

Nazwa i siedziba jednostki	Podstawowy przedmiot działalności (według PKD)	Właściwy sąd prowadzący rejestr oraz nr KRS	Zastosowana metoda konsolidacji
E001RK Sp. z o.o. Racibórz	Realizacja projektów budowlanych oraz związanych z budową dróg i autostrad, dróg szynowych i kolei podziemnej, mostów i tuneli, działalność w zakresie inżynierii i doradztwa technicznego i naukowego, produkcja, naprawa i konserwacja maszyn i urządzeń, wytwarzanie, przesyłanie i handel energią elektryczną.	Sąd Rejonowy w Gliwicach KRS 479758	pełna
E003B7 Sp. z o.o. Racibórz	Realizacja projektów budowlanych, działalność w zakresie doradztwa i projektowania budowlanego, inżynieryjnego i technologicznego	Sąd Rejonowy w Gliwicach KRS 486911	pełna
RENG – NANO Sp. z o.o.* Racibórz	Działalność w zakresie produkcji konstrukcji metalowych i ich części oraz naprawa i konserwacja metalowych wyrobów gotowych	Sąd Rejonowy w Gliwicach KRS 663393	pełna
RAFAKO INNOVATION Sp. z o.o. (dawniej RAFAKO MANUFACTURING Sp. z o.o.) Racibórz	Produkcja generatorów pary z wyjątkiem kotłów do centralnego ogrzewania gorącą wodą	Sąd Rejonowy w Gliwicach KRS 739782	pełna

* jednostka zależna od RAFAKO ENGINEERING Sp. z o.o., zależna pośrednio od RAFAKO S.A.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz na dzień 31 grudnia 2020 roku udział w ogólnej liczbie głosów posiadany przez Grupę w podmiotach zależnych był równy udziałowi jednostki dominującej w kapitałach tych jednostek.

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2021 roku nie zaszły zmiany w strukturze Grupy Kapitałowej.

3. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej jednostki dominującej

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2021 roku oraz do dnia sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego miały miejsce zmiany w składzie Zarządu jednostki dominującej.

W dniu 22 stycznia 2021 roku Rada Nadzorcza RAFAKO S.A. podjęła następujące uchwały w przedmiocie zmian w składzie Zarządu jednostki dominującej:

- Rada Nadzorcza odwołała z Zarządu Wiceprezes Panią Ewę Porzucek,
- Rada Nadzorcza delegowała członka Rady Nadzorczej Pana Macieja Stańczuka do czasowego wykonywania czynności Członka Zarządu na okres trzech miesięcy.

Ponadto, w dniu 22 stycznia 2021 roku RAFAKO S.A. otrzymała informację od Pana Mariusza Zawisy o jego rezygnacji z mandatu Członka Zarządu wykonywanego w funkcji Prezesa Zarządu z dniem 22 stycznia 2021 roku.

Jednocześnie Rada Nadzorcza jednostki dominującej w dniu 22 stycznia 2021 roku podjęła uchwałę w przedmiocie powierzenia funkcji Prezesa Zarządu dotychczasowemu wiceprezesowi Panu Radosławowi Domagalskiemu- Łabędzkiemu, ze skutkiem na dzień 22 stycznia 2021 roku.

W dniu 22 kwietnia 2021 roku Rada Nadzorcza RAFAKO S.A. podjęła uchwałę w sprawie delegowania członka Rady Nadzorczej Pana Macieja Stańczuka do czasowego wykonywania czynności Członka Zarządu Spółki na okres kolejnych trzech miesięcy.

Dnia 29 czerwca 2021 roku Rada Nadzorcza RAFAKO S.A. powołała do Zarządu Pana Macieja Stańczuka i powierzyła mu stanowisko Wiceprezesa Zarządu.

W dniu 31 sierpnia 2021 roku Spółka otrzymała oświadczenie Pana Jarosława Pietrzyka pełniącego dotychczas funkcję Wiceprezesa Zarządu RAFAKO S.A. o jego rezygnacji, z dniem doręczenia tego oświadczenia, z pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu ds. Operacyjnych oraz mandatu w Zarządzie RAFAKO S.A.

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego skład Zarządu jednostki dominującej przedstawia się następująco:

Radosław Domagalski-Łabędzki - Prezes Zarządu
Maciej Stańczuk - Wiceprezes Zarządu

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2021 roku oraz do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego miały miejsca zmiany w składzie Rady Nadzorczej jednostki dominującej.

Dnia 29 czerwca 2021 roku powołał Radę Nadzorczą RAFAKO S.A. na XI kadencję w składzie:

Piotr Zimmerman - Przewodniczący
Michał Sikorski - Wiceprzewodniczący
Przemysław Schmidt - Sekretarz (niezależny)
Zbigniew Dębski - Członek Rady Nadzorczej (niezależny)
Kinga Banaszak-Filipiak - Członek Rady Nadzorczej

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego skład Rady Nadzorczej przedstawia się następująco.

Piotr Zimmerman - Przewodniczący
Michał Sikorski - Wiceprzewodniczący
Przemysław Schmidt - Sekretarz (niezależny)
Zbigniew Dębski - Członek Rady Nadzorczej (niezależny)
Kinga Banaszak-Filipiak - Członek Rady Nadzorczej

4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2021 roku zostało zatwierdzone przez Zarząd jednostki dominującej w dniu 28 kwietnia 2022 roku.

5. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

5.1. Profesjonalny osąd

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej wymaga od Zarządu osądów, szacunków oraz założeń, które mają wpływ na stosowane zasady rachunkowości oraz prezentowane wartości aktywów, zobowiązań, przychodów oraz kosztów. Niepewność co do tych założeń i szacunków może spowodować istotne korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w przyszłości, ponieważ faktycznie zrealizowane wartości mogą różnić się od szacowanych przez Zarząd.

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości Zarząd jednostki dominującej dokonał następujących osądów, które mają największy wpływ na przedstawiane wartości bilansowe aktywów i zobowiązań.

Klasyfikacja umów leasingu, w których Grupa występuje jako leasingobiorca

Grupa uznaje umowę za umowę leasingu, jeżeli na jej mocy jest przekazywane prawo do kontroli użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres w zamian za wynagrodzenie. Spółki Grupy, wyceniając wartość aktywów w użytkowaniu oraz zobowiązań z tytułu leasingu, dokonują oceny prawdopodobieństwa skorzystania z opcji przedłużenia lub wypowiedzenia umowy leasingu, prawdopodobieństwa skorzystania z opcji wykupu przedmiotu leasingu oraz szacunków pozostałych kosztów związanych z zakończeniem umowy leasingu.

Identyfikacja wbudowanych instrumentów pochodnych

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego kierownictwo Spółek dokonuje oceny, czy w ramach podpisanych umów występują cechy ekonomiczne i ryzyko właściwe dla wbudowanego instrumentu pochodnego w walucie obcej, które byłyby ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem właściwym dla umowy zasadniczej (głównego kontraktu).

Umowy konsorcjalne

Każdorazowo, po podpisaniu umowy o usługę realizowanej w ramach konsorcjum, Spółki dokonują oceny charakteru umowy w celu określenia sposobu ujmowania przychodów i kosztów kontraktowych.

5.2. Niepewność szacunków

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym okresie sprawozdawczym.

Grupa przyjęła założenia i szacunki na temat przyszłości na podstawie wiedzy posiadanej podczas sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Występujące założenia i szacunki mogą ulec zmianie na skutek wydarzeń w przyszłości wynikających ze zmian rynkowych lub zmian nie będących pod kontrolą Grupy. W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2021 roku oraz na dzień 31 grudnia 2021 roku miały miejsce zmiany szacunków w istotnych obszarach działalności Grupy.

W 2021 roku miała miejsce awaria w Elektrowni Jaworzno, w wyniku której nastąpi przesunięcie terminu zakończenia prac nad uruchomieniem bloku.

Szczegółowe informacje dotyczące zmian szacunków przychodów i kosztów kluczowych umów oraz wpływu tych zmian na wynik finansowy Grupy zostały zaprezentowane w nocie 10.1.

Utrata wartości aktywów

Na koniec okresu sprawozdawczego Grupa przeprowadza test na utratę wartości firmy oraz analizę utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania, w przypadku których zidentyfikowano przesłanki utraty wartości. Wymaga to oszacowania wartości odzyskiwalnej ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego należą te aktywa. Wartość odzyskiwalna odpowiada wartości wyższej z dwóch – użytkowej lub godziwej pomniejszonej o koszty zbycia. Oszacowanie wartości użytkowej polega na ustaleniu przyszłych przepływów pieniężnych generowanych przez ośrodek wypracowujący środki pieniężne i ustalenia stopy dyskontowej do zastosowania w celu obliczenia bieżącej wartości tych przepływów.

Test na utratę wartości aktywów przeprowadzony na dzień 31 grudnia 2021 roku nie wykazał konieczności utworzenia odpisu aktualizującego wartość aktywów Grupy. Założenia testu na utratę wartości aktywów zostały przedstawione w nocie 24.

Wartości odpisów aktualizujących wartość aktywów na koniec roku obrotowego zostały przedstawione w nocie 20, 26, 29.1 oraz 31.1 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Wycena rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych (odprawy emerytalne oraz nagrody jubileuszowe) zostały oszacowane za pomocą metod aktuarialnych. Przyjęte w tym celu założenia zostały przedstawione w nocie 35.1. Zmiana rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych w okresie związana jest z ujęciem kosztów bieżącego zatrudnienia, kosztów odsetek oraz wypłaconych świadczeń.

Składnik aktywów z tytułu podatku dochodowego

Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku odroczonego, w tym aktywa z tytułu straty podatkowej, bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie w oparciu o przygotowane projekcje wyniku podatkowego. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie stałoby się nieuzasadnione.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego są wyceniane przy zastosowaniu stawek podatkowych, które będą stosowane na moment przewidywanego zrealizowania składnika aktywów, przyjmując za podstawę przepisy podatkowe, które obowiązywały na dzień sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Grupa sporządziła prognozy finansowe, na podstawie których dokonała oceny odzyskiwalności aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Analiza wykazała konieczność dokonania odpisu aktualizującego wartość aktywa w wysokości 24,5 miliona złotych, co zostało zaprezentowane w nocie 14.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek ustala się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Grupa kieruje się profesjonalnym osądem. Sposób ustalenia wartości godziwej poszczególnych instrumentów finansowych został przedstawiony w notcie 55.

Okresy ekonomicznej użyteczności aktywów trwałych

Wysokość stawek oraz odpisów amortyzacyjnych jest ustalana na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznego użytkowania danego składnika rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych, a także szacunków dotyczących wartości rezydualnej środków trwałych. Spółki Grupy corocznie dokonują weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków. Na dzień 31 grudnia 2021 roku Zarząd ocenia, że okresy użyteczności aktywów przyjęte przez spółkę dla celów amortyzacji odzwierciedlają oczekiwany okres przynoszenia korzyści ekonomicznych przez te aktywa w przyszłości. Jednakże faktyczne okresy przynoszenia korzyści przez te aktywa w przyszłości mogą różnić się od zakładanych, w tym również ze względu na techniczne starzenie się majątku. Wartość bilansowa aktywów trwałych i wartości niematerialnych podlegających amortyzacji prezentowana jest w notach 20, 21 i 23.

Ujmowanie przychodu, kosztu, wyniku

Grupa ujmuje przychody w cenie transakcyjnej, czyli kwocie wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniem jednostki – przysługuje jej w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi.

Grupa przypisuje cenę transakcyjną do każdego zobowiązania do wykonania świadczenia na podstawie proporcjonalnej indywidualnej ceny sprzedaży.

Grupa oszacowuje zmienną kwotę wynagrodzenia, do którego będzie uprawniona w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta wg wartości najbardziej prawdopodobnej i zalicza do ceny transakcyjnej część lub całość kwoty wynagrodzenia zmiennego wyłącznie w takim zakresie, w jakim istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że nie nastąpi odwrócenie znaczącej części kwoty wcześniej ujętych skumulowanych przychodów w momencie, kiedy ustanie niepewność co do wysokości wynagrodzenia zmiennego.

Grupa dokonuje tych szacunków na podstawie danych historycznych dotyczących rozliczeń z klientem oraz na podstawie zapisów kontraktowych w przypadku indeksowania ceny umowy.

Grupa ujmuje przychody w następujący sposób:

- a) przychody z tytułu sprzedaży produktów i świadczenia usług są ujmowane na podstawie stopnia zaawansowania ich realizacji wg metody opartej na nakładach poniesionych na realizację umowy.
- b) przychody ze sprzedaży towarów rozpoznawane są w określonym momencie, tj. gdy klient uzyska kontrolę nad towarem. Klient uzyskuje kontrolę nad towarem w chwili odbioru towaru lub dostarczenia towaru do miejsca przeznaczenia, zależnie od zapisów kontraktowych dotyczących warunków dostawy.

Grupa ujmuje przychody w miarę upływu czasu, ponieważ:

- a) w wyniku wykonania świadczenia przez Grupę powstaje lub zostaje ulepszony składnik aktywów, a kontrolę nad tym składnikiem aktywów – w miarę jego powstawania lub ulepszania – sprawuje klient oraz
- b) w wyniku wykonania świadczenia przez jednostkę nie powstaje składnik aktywów o alternatywnym zastosowaniu dla spółki, której przysługuje egzekwowne prawo do zapłaty za dotychczas wykonane świadczenie.

Grupa ocenia, czy umowa zawiera istotny element finansowania. Grupa nie koryguje przyrzeczonej kwoty wynagrodzenia o wpływ istotnego elementu finansowania, jeśli w momencie zawarcia umowy oczekuje, że okres od momentu przekazania przyrzeczonego dobra lub usługi klientowi do momentu zapłaty za dobro lub usługę przez klienta wyniesie nie więcej niż jeden rok.

Grupa szacuje całkowite koszty umowy zawierające koszty odnoszące się bezpośrednio do konkretnej umowy zarówno na podstawie rynkowych cen materiałów, towarów i usług, jak również na podstawie wstępnych ofert podwykonawców pozyskanych w procesie tworzenia oferty na realizację konkretnej umowy.

Wynik danej umowy z klientem szacowany jest na podstawie rozpoznanych przychodów i poniesionych kosztów związanych z tą umową ujętych jako przychody i koszty odpowiednio do stanu zaawansowania realizacji umowy na dzień bilansowy. W kosztach poniesionych uwzględnia się tylko te koszty umowy, które odzwierciedlają stan wykonania prac. Grupa nie ujmuje przychodów w oparciu o poniesione koszty wynikające z ewentualnych istotnych niedociągnięć przy spełnianiu zobowiązania, które nie zostały uwzględnione w cenie określonej w umowie. Przychody, koszty oraz wynik z tytułu realizacji umów o usługę rozpoznaje się i ujmuje zgodnie z zasadami omówionymi w nocie 7.27.

Rezerwa na przewidywane straty z tytułu realizowanych umów

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa dokonuje aktualizacji szacunków całkowitych przychodów oraz kosztów z tytułu umów o usługę rozliczanych metodą stopnia zaawansowania kontraktu. Grupa tworzy rezerwy w przypadku, kiedy istnieje prawdopodobieństwo, iż łączne koszty umowy przewyższają łączne przychody z tytułu umowy (tzn. że umowa rodzi obciążenia). Przewidywaną stratę na kontrakcie Grupa ujmuje bezzwłocznie jako koszt zgodnie z MSR 37. Wysokość straty ustalana jest niezależnie od faktu rozpoczęcia prac wynikających z umowy, stanu zaawansowania prac wynikających z umowy, wysokości przewidywanych zysków z tytułu innych umów, które nie są pojedynczymi umowami o usługę. Wartość zmiany rezerw na planowane straty zwiększa lub zmniejsza koszty własny umowy, której rezerwa dotyczy.

Grupa dokonała weryfikacji portfela zamówień oraz określiła kluczowe kompetencje i przewagi konkurencyjne Spółki na wybranych rynkach. W wyniku tej weryfikacji podjęto natychmiastowe działania wstrzymania ofertowania w nierentownych segmentach oraz dokonano identyfikacji ewentualnych ryzyk związanych z ich kontynuacją oraz kierując się zasadą ostrożności oszacowano rezerwy na wyżej wymienione potencjalne ryzyka.

Szczegóły dotyczące rozliczenia przychodów i kosztów z umów o usługę za okres sprawozdawczy zostały przedstawione w nocie 10 skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Rezerwa na koszty z tytułu nieterminowej realizacji umów

Grupa tworzy rezerwę na karę umowną z tytułu nieterminowej realizacji umowy, jeżeli występuje istotne prawdopodobieństwo naliczenia kary za opóźnienie w realizacji przedmiotu umowy i opóźnienie to powstało z winy Spółek Grupy, jako wykonawcy umowy. Wysokość rezerwy wynika z zapisanej w danej umowie wartości kary za dany okres opóźnienia. Szczegóły dotyczące wartości oszacowanych w ten sposób rezerw zostały zaprezentowane w nocie 10.3 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Rezerwa na naprawy gwarancyjne

Udzielane przez Grupę gwarancje odzwierciedlają wyłącznie zapewnienie, że dostarczone produkty lub usługi będą działać zgodnie z ustaloną specyfikacją i zamierzeniem stron. W związku z powyższym Grupa nie wyodrębnia odrębnego zobowiązania do wykonania świadczenia.

Rezerwy szacuje się na podstawie określonego przez Zarząd stopnia prawdopodobieństwa wystąpienia zobowiązania w przyszłości na podstawie realizowanych umów o usługę. Utrzymywane są w danym stopniu istnienia prawdopodobieństwa wystąpienia do dnia wygaśnięcia prawa do realizacji gwarancji lub roszczeń naprawczych.

Rezerwy na naprawy gwarancyjne są tworzone w ciężar kosztu własnego kontraktu na podstawie stopnia zaawansowania kosztów bezpośrednich. Koszty związane z naliczaniem rezerw na naprawy gwarancyjne są uwzględniane w stopniu zaawansowania realizacji umowy.

Odpisy aktualizujące wartość aktywów finansowych

Na dzień zakończenia okresu sprawozdawczego Grupa wycenia odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwany stratom kredytowym bądź oczekiwany stratom kredytowym w okresie życia instrumentu finansowego. Do oceny ryzyka kredytowego użyto zewnętrznych ratingów banków oraz publicznie dostępne informacje ze stron agencji ratingowych. W przypadku należności z tytułu dostaw i usług, Grupa stosuje uproszczone podejście i wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia instrumentu. Szczegółowy opis stosowanych metod ustalania wartości odpisów zaprezentowano w nocie 7.15.

Utrata wartości aktywów niefinansowych

W celu określenia wartości użytkowej Zarząd szacuje prognozowane przepływy pieniężne oraz stopę, którą przepływy dyskontowane są do wartości bieżącej. W procesie wyceny wartości bieżącej przyszłych przepływów dokonywane są założenia dotyczące prognozowanych wyników finansowych. Założenia te odnoszą się do przyszłych zdarzeń i okoliczności. Faktycznie zrealizowane wartości mogą różnić się od szacowanych, co w kolejnych okresach sprawozdawczych może przyczynić się do znaczących korekt wartości aktywów Grupy.

Podatek dochodowy bieżący, aktywa i rezerwa na odroczony podatek dochodowy, inne podatki

Obowiązujące w Polsce przepisy podatkowe podlegają częstym zmianom, powodując istotne różnice w ich interpretacji i istotne wątpliwości w ich stosowaniu. Organy podatkowe posiadają instrumenty kontroli umożliwiające im weryfikację podstaw opodatkowania (w większości przypadków w okresie poprzednich 5 lat obrotowych), oraz nakładanie kar i grzywien. Od 15 lipca 2016 roku Ordynacja Podatkowa uwzględniła także postanowienia Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom (GAAR), która ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych stworzonych w celu uniknięcia opodatkowania.

Klauzulę GAAR należy stosować tak w odniesieniu do transakcji dokonanych po jej wejściu w życie, jak i do transakcji, które zostały przeprowadzone przed wejściem w życie klauzuli GAAR, ale dla których po dacie wejścia klauzuli w życie korzyści były lub są nadal osiągane. W konsekwencji ustalenie zobowiązań podatkowych, aktywów oraz rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego może wymagać istotnego osądu, w tym dotyczącego transakcji już zaistniałych, a kwoty prezentowane i ujawniane w sprawozdaniach finansowych mogą się zmienić w przyszłości w wyniku kontroli organów podatkowych.

Prawdopodobieństwo rozliczenia składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego z przyszłymi zyskami podatkowymi opiera się na budżetach spółek Grupy zatwierdzonych przez Zarząd jednostki dominującej. Jeżeli prognozowane wyniki finansowe wskazują, że spółki Grupy osiągną wystarczający dochód do opodatkowania, aktywa na podatek odroczony ujmowane są w pełnej wysokości. Grupa dokonała analizy odzyskiwalności składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego na dzień 31 grudnia 2021 roku w oparciu o prognozy i budżety sporządzone na kolejne lata.

Okres leasingu

Ustalając zobowiązanie z tytułu leasingu Grupa szacuje okres leasingu, który obejmuje:

- nieodwołalny okres leasingu,
- okresy, w których istnieje opcja przedłużenia leasingu, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że leasingobiorca skorzysta z tej opcji,
- okresy, w których istnieje opcja wypowiedzenia leasingu, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że leasingobiorca nie skorzysta z tej opcji.

Oceniając, czy Grupa skorzysta z opcji przedłużenia lub nie skorzysta z opcji wypowiedzenia, Grupa uwzględni wszystkie istotne fakty i okoliczności, które stanowią dla niej zachętę ekonomiczną do skorzystania lub nieskorzystania z opcji.

Rozważa się między innymi:

- warunki umowne dotyczące opłat leasingowych w okresach opcyjnych,
- istotne inwestycje w przedmiocie leasingu,
- koszty związane z wypowiedzeniem umowy,
- znaczenie bazowego składnika aktywów dla działalności Grupy,
- warunki wykonania opcji.

Zobowiązanie z tytułu leasingu prezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej odzwierciedla najlepsze szacunki co do okresu leasingu, jednak zmiana okoliczności w przyszłości może skutkować zwiększeniem lub zmniejszeniem zobowiązania z tytułu leasingu oraz ujęciem korespondującej korekty w aktywach z tytułu prawa do użytkowania. Zmiany szacunków dokonane w 2021 roku zostały ujawnione w nocie 21.1.

6. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

6.1. Oświadczenie Zarządu w sprawie rzetelności skonsolidowanych sprawozdań finansowych

Działając jako Zarząd RAFAKO S.A. oświadczamy, że wedle naszej najlepszej wiedzy sprawozdanie finansowe RAFAKO S.A. oraz skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej RAFAKO za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku oraz dane porównywalne — sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową, finansową i wynik finansowy, zarówno w odniesieniu do Spółki RAFAKO S.A. jak i jej Grupy Kapitałowej oraz, że sprawozdanie z działalności Spółki RAFAKO S.A. oraz Grupy Kapitałowej RAFAKO w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2021 roku zawiera prawdziwy obraz sytuacji Spółki i jej Grupy Kapitałowej, w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń.

6.2. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez UE („MSSF UE”). Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Grupę działalność, w zakresie stosowanych przez Grupę zasad rachunkowości, MSSF różnią się od MSSF UE.

MSSF UE obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Grupa zastosowała MSSF według stanu obowiązującego dla sprawozdań finansowych za rok rozpoczynający się 1 stycznia 2021 roku.

6.3. Informacja Zarządu jednostki dominującej sporządzona na podstawie oświadczenia Rady Nadzorczej o dokonaniu wyboru firmy audytorskiej przeprowadzającej badanie rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Zarząd spółki RAFAKO Spółka Akcyjna z siedzibą w Raciborzu, adres: ul. Łąkowa 33, 47-400 Racibórz, wpisanej do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS: 0000034143, NIP: 6390001788, REGON: 270217865 (dalej jako: „Spółka”), działając na podstawie §70 ust. 1 pkt 7) oraz §71 ust. 1 pkt 7) rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz.U. z 2018 r. poz. 757) oraz oświadczenia Rady Nadzorczej Spółki z dnia 27 kwietnia 2022 roku o dokonaniu wyboru firmy audytorskiej przeprowadzającej badanie jednostkowego sprawozdania finansowego RAFAKO S.A. za rok obrotowy 2021 oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej RAFAKO za rok obrotowy 2021, niniejszym informuje, że:

- 1) wybór firmy audytorskiej przeprowadzającej badanie sprawozdania finansowego Spółki za rok obrotowy 2021 oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej RAFAKO S.A. za rok obrotowy 2021 został dokonany zgodnie z przepisami, w tym dotyczącymi wyboru i procedury wyboru firmy audytorskiej;
- 2) firma audytorska oraz członkowie zespołu wykonującego badanie sprawozdania finansowego Spółki za rok obrotowy 2021 oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej RAFAKO S.A. za rok obrotowy 2021 spełniali warunki do sporządzenia bezstronnego i niezależnego sprawozdania z badania rocznego jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z obowiązującymi przepisami, standardami wykonywania zawodu i zasadami etyki zawodowej;
- 3) w Spółce są przestrzegane obowiązujące przepisy prawa związane z rotacją firmy audytorskiej i kluczowego biegłego rewidenta oraz obowiązkowymi okresami karencji;
- 4) Spółka posiada politykę w zakresie wyboru firmy audytorskiej oraz politykę w zakresie świadczenia na rzecz Spółki przez firmę audytorską, podmiot powiązany z firmą audytorską lub członka jego sieci dodatkowych usług niebędących badaniem, w tym usług warunkowo zwolnionych z zakazu świadczenia przez firmę audytorską.

6.4. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, zmodyfikowaną dla instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej.

Zarząd jednostki dominującej na bieżąco dokonuje szczegółowej analizy przesłanek zagrożenia kontynuowania działalności i ocenę zasadności przyjęcia tego założenia. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności mimo, że Zarząd dostrzega istotne zagrożenie kontynuacji działalności będące wynikiem szeregu niepewności.

Kluczowe niepewności mające istotny wpływ na kontynuację działalności Grupy to:

1. finalizacja procesu pozyskania inwestora strategicznego dla Grupy,
2. realizacja układu z wierzycielami jednostki dominującej oraz spółki zależnej,
3. realizacja zawartych umów z klientami oraz rozliczenie umów, których realizacja została przerwana na skutek wypowiedzenia umowy przez strony kontraktu,
4. zapewnienie nowych źródeł finansowania umożliwiających pozyskanie nowych kontraktów.

W dniu 24 marca 2022 roku doszło do podpisania umowy warunkowej sprzedaży akcji i udziałów, pomiędzy RAFAKO S.A., PBG S.A. w restrukturyzacji oraz MS GALLEON AG z siedzibą w Wiedniu tj. Inwestorem („Umowa Sprzedaży”) oraz umowy inwestycyjnej, pomiędzy RAFAKO i Inwestorem („Umowa Inwestycyjna”).

Zgodnie z postanowieniami Umowy Sprzedaży PBG zobowiązała się do bezpośredniej i pośredniej (przez sprzedaż udziałów w Multaros Trading Company) sprzedaży na rzecz Inwestora wszystkich posiadanych akcji RAFAKO S.A. Zobowiązanie Inwestora do nabycia pakietu akcji zostało uzależnione od spełnienia się (lub uchylenia przez Inwestora lub, jeśli będzie miało to zastosowanie, uchylenia przez Strony Umowy Sprzedaży) określonych warunków zawieszających, z których kluczowe to uzyskanie przez Inwestora zgody Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów na przejście kontroli nad Spółką, ponowna synchronizacja bloku energetycznego o mocy 910 MW na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Jaworzno, zawarcie akceptowalnych porozumień z kluczowymi klientami Spółki: Operatorem Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A., JSW KOKS S.A., PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A, podpisania przez Spółkę umowy lub porozumienia z instytucjami finansującymi Grupę RAFAKO w zakresie refinansowania lub warunków dalszego finansowania, zawarcia umów zapewniających Inwestorowi skupienie minimum 50% wierzytelności układowych Spółki wraz z akcjami lub prawami do akcji Spółki przysługującymi do objęcia przez wierzycieli układowych oraz zakończenia badania due diligence RAFAKO i Multaros, którego wynik będzie satysfakcjonujący dla Inwestora.

Zgodnie z postanowieniami Umowy Inwestycyjnej udzielenie RAFAKO S.A. finansowania ma zostać dokonane przez objęcie nowych akcji w kapitale zakładowym jednostki dominującej.

Zarząd RAFAKO S.A. podejmuje intensywne działania w celu realizacji powyższych warunków zawieszających, co identyfikuje jako kluczowy element dla możliwości kontynuowania działalności przez Grupę.

W dniu 2 września 2020 roku Zarząd jednostki dominującej podjął decyzję o złożeniu wniosku do Monitora Sądowego i Gospodarczego celem obwieszczenia o otwarciu postępowania o zatwierdzenie układu prowadzonego w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 maja 2015 roku Prawo restrukturyzacyjne ze zmianami wynikającymi z ustawy z dnia 19 czerwca 2020 roku o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19. Celem otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego była konieczność podjęcia działań ratunkowych i naprawczych mających za zadanie eliminację zagrożenia braku kontynuacji działalności jednostką dominującą, a decyzja powyższa stanowiła istotny element planu naprawczego, który daje szansę na uzdrowienie sytuacji w RAFAKO S.A.

W dniu 14 września 2021 roku jednostka dominująca otrzymała odpis postanowienia o zatwierdzeniu układu wraz z klauzulą prawomocności. Z dniem uprawomocnienia się postanowienia w przedmiocie zatwierdzenia układu, który został przez sąd określony na 17 sierpnia 2021 roku postępowanie restrukturyzacyjne RAFAKO S.A. zostało formalnie zakończone. Otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego jednostki nie stanowiło przeszkody do uznania, że działalność RAFAKO S.A. będzie kontynuowana. Taki jest też zamiar Zarządu jednostki dominującej, a celem postępowania restrukturyzacyjnego było uniknięcie ogłoszenia upadłości Spółki przez umożliwienie mu jej restrukturyzacji w drodze prawomocnego zawarcia układu z wierzycielami. Jednostka dominująca przystąpiła do realizacji postanowień układu, w tym dokonała płatności dla wierzycieli grupy I oraz V.

Kolejną kluczową kwestią dla możliwości kontynuowania działalności Grupy jest zdolność do kontynuowania zawartych umów z klientami. Istotne ryzyka, które identyfikuje Zarząd jednostki dominującej w tym obszarze dotyczą zawarcia porozumień z kluczowymi klientami spółki dotyczących wymienionych poniżej kontraktów.

Kontrakt na budowę Bloku energetycznego na parametry nadkrytyczne o mocy 910 MW w Jaworznie dla Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o.

W dniu 13 listopada 2020 roku został podpisany Protokół Przejęcia Bloku do Eksploatacji. Podpisanie tego dokumentu potwierdziło spełnienie przez Blok określonych na ten dzień wymagań kontraktowych. W dniu 2 grudnia 2021 roku jednostka dominująca zawarła z Klientem ugodę oraz podpisała Aneks nr 13 i 14, którego postanowienia Grupa uwzględniła dokonując szacunków wartości tego kontraktu na dzień 31 grudnia 2021 roku. Kolejnym etapem realizacji umowy jest Okres Przejściowy, który ma zakończyć się 30 października 2022 roku. W trakcie realizacji Okresu Przejściowego nastąpiła awaria stacji redukcyjno- schładzającej. Usterka ta została usunięta wraz równoległą realizacją naprawy ram palników, dysz oraz leja. W tym okresie Strony podpisały Ugodę oraz kolejne Aneksy do Kontraktu zlecające prace dodatkowe. W dniu 14 kwietnia 2022 roku doszło do ponownej synchronizacji Bloku z Krajowym Systemem Elektroenergetycznym, a Blok pracuje stabilnie oraz osiąga moc nominalną. Zdarzenie to stanowiło jeden z warunków powierzenia Spółce dalszych dodatkowych prac wskazanych w zawartej ugodzie oraz jeden z warunków zawieszających zastrzeżonych w Umowie Sprzedaży, a w konsekwencji i Umowie Inwestycyjnej zawartej przez potencjalnego Inwestora.

Budowa bloku energetycznego opalanego gazem koksowniczym w JSW KOKS S.A. Oddział KKZ – Koksownia Radlin

W związku z koniecznością poniesienia dodatkowych kosztów realizacji kontraktu na budowę bloku energetycznego opalanego gazem koksowniczym w JSW KOKS S.A. Oddział KKZ – Koksownia Radlin oszacowanych przez Spółkę na kwotę około 65 milionów złotych, Zarząd Spółki wystąpił do JSW KOKS S.A. o dodatkowe wynagrodzenie z tytułu istotnych zmian w zakresie przedmiotu zamówienia oraz z koniecznością wykonania niezbędnych świadczeń dodatkowych, w wysokości około 53 mln złotych. Finalnie proces uzgodnień w tym zakresie realizowany był w formie mediacji przed Sądem Polubownym przy Prokuraturii Generalnej RP. Proces mediacji zakończył się 31 marca 2022 roku zawarciem przez Strony ugody, której przedmiotem było zapewnienie jak najszybszego ukończenia budowy będącej przedmiotem Zadania Inwestycyjnego Elektrociepłowni Radlin oraz zapobieżenia potencjalnym przyszłym sporom. Zmieniono termin realizacji projektu: odbiór końcowy i przekazanie bloku do eksploatacji ustalono na dzień 30 czerwca 2023 roku, a termin zakończenia całości prac i przekazania do eksploatacji kotła awaryjno-rezerwowego "K3" ustalono na 24 maja 2024 roku. Jednostce dominującej powierzono wykonanie prac dodatkowych oraz zadań dodatkowych oraz zwiększono wartość prac o kwotę 150,6 miliona złotych. Klient zadeklarował, że w przypadku zarówno ukończenia przez RAFAKO S.A. wszystkich prac wynikających z ugody w terminie wskazanym w ugodzie jak i zakończenia z powodzeniem procesu inwestorskiego Spółki, nie będzie dochodzić od Spółki spornych pomiędzy Stronami Umowy kar umownych za okres sprzed zawarcia ugody.

Umowy zawarte z PGE GiEK S.A. Oddział Elektrownia Bełchatów: umowa na „Wykonanie kompleksowej modernizacji Instalacji Odsiarczania Spalin na blokach nr 3 i 4 oraz 5 i 6 w PGE GiEK S.A. Oddział Elektrownia Bełchatów”, umowa na „Dostosowanie do konkluzji BAT w zakresie „Rozbudowy młynowni kamienia wapiennego z rozbudową układu rozładunku kamienia wapiennego w PGE GiEK S.A. Oddział Elektrownia Bełchatów”, umowa na „Wykonanie kompleksowej modernizacji Instalacji Odsiarczania Spalin na blokach 8-12 w PGE GiEK S.A. Oddział Elektrownia Bełchatów”, umowa na „Modernizację elektrofiltrów bloku nr 2 w PGE GiEK S.A. Oddział Elektrownia Bełchatów”, umowa na „Modernizację i remont układu paleniskowego wraz z częścią ciśnieniową kotła bloku nr 2 w PGE GiEK S.A. Oddział Elektrownia Bełchatów

Zamawiający zgłosił roszczenia wobec RAFAKO S.A. w przedmiocie obowiązków zapłaty kar umownych za opóźnienie oraz kar umownych porządkowych, które według niego przysługują mu na podstawie realizowanych kontraktów. Spółka wniosła o przeprowadzenie mediacji przez Sąd Polubowny przy Prokuraturii Generalnej RP. Strony sporu przewidują, że trwający obecnie proces mediacji zakończy się najpóźniej do 31 maja 2022 roku. Zawarcie ugody z PGE GiEK S.A. Oddział Elektrownia Bełchatów na warunkach akceptowalnych dla Spółki i potencjalnego Inwestora stanowi jeden z warunków zawieszających zastrzeżonych w Umowie Sprzedaży, a w konsekwencji i Umowie Inwestycyjnej zawartej przez potencjalnego Inwestora.

Równie istotnym elementem jest zawarcie porozumień / zakończenie sporów z klientami na projektach, w których jedna ze stron odstąpiła od dalszej realizacji umowy, w tym:

- z Operatorem Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. rozliczającego kontrakty na budowę gazociągu DN700 Szczecin-Gdańsk, odcinek Goleniów-Płoty oraz Budowa Tłoczni Kędzierzyn. Spółka prowadziła z klientem proces uzgodnień wzajemnych stanowisk dotyczących stopnia realizacji i skutków rozliczenia ww. kontraktów. Efekt rozmów pomiędzy stronami nie był satysfakcjonujący dla Spółki, w związku z czym Spółka złożyła wniosek do Prokuratury Generalnej RP o mediację w celu polubownego uzgodnienia warunków rozliczenia obu kontraktów, na którą GAZ-SYSTEM S.A. wyraził zgodę. W dniu 17 marca 2022 roku odbyło się pierwsze spotkanie Stron z Mediatorami, kolejne spotkanie jest zaplanowane na dzień 27 kwietnia 2022 roku. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, ostateczny efekt mediacji jest trudny do przewidzenia. Zawarcie ugody jest ponadto warunkiem zawieszającym zawarcie umowy nabycia akcji Spółki przez potencjalnego Inwestora.
- z JSC "VILNIAUS KOGENERACINĖ JĖGAINĖ" rozliczającego kontrakt na budowę bloku kogeneracyjnego opalanego biopaliwem w ramach budowy nowej elektrociepłowni w Wilnie. Spór w tym zakresie toczy się przed Sądem Arbitrażowym w Sztokholmie, co opisane zostało w nocie 39 niniejszego sprawozdania finansowego.

Kolejną kluczową dla dalszego istnienia Grupy kwestią jest trudna sytuacja finansowa, w której znajduje się jednostka dominująca. Składają na nią przede wszystkim brak możliwości uzyskania zabezpieczeń kontraktowych ze strony sektora finansowego, co w znaczący sposób utrudnia pozyskiwanie nowych zleceń i realizację dotychczasowych ze względu na konieczność ustanawiania zabezpieczeń w gotówce, odstępowanie przez dostawców od sprzedaży kredytowej na rzecz transakcji przedpłaconych, dokonywanie przez Zamawiających płatności bezpośrednich na rzecz podwykonawców, a następnie obciążanie Spółki karami z tego powodu, czy niekorzystne kształtowanie się kluczowych wskaźników finansowych.

W dniu 5 stycznia 2021 roku jednostka dominująca zawarła z Bankiem PKO BP S.A. aneks nr 34 do umowy limitu kredytowego wielocelowego (LKW) z dnia 7 lutego 2012 roku wraz z późniejszymi zmianami. Aneks zawiera przede wszystkim zmiany dotyczące terminu wykorzystania i spłaty limitu kredytowego do dnia 31 stycznia 2022 roku oraz określa limit łącznej sumy kwot wykorzystanych sublimitów udzielonych w ramach limitu kredytowego do kwoty 120 616 154,85 złotych, co zapewnia RAFAKO S.A. bieżące finansowanie działalności, jednak nie zapewnia finansowania potencjalnych nowych kontraktów. W związku z obwieszczeniem uprawomocnienia się układu przyjętego przez wierzycieli w dniu następującym po dniu ww. obwieszczenia, tj. 15 lipca 2021 roku, nastąpiła spłata wierzytelności z tytułu Umowy LKW w łącznej wysokości 21,4 miliona złotych. Ponadto, w związku z uprawomocnieniem się układu z wierzycielami, terminy spłaty limitu kredytowego uległy zmianie zgodnie z harmonogramem spłaty rat układowych, na skutek czego całkowita spłata kredytu powinna nastąpić do dnia 31 grudnia 2028 roku. Sytuacja płynnościowa RAFAKO S.A. wymaga pozyskania dodatkowych źródeł finansowania.

W dniu 7 lipca 2021 roku jednostka dominująca otrzymała pozytywną decyzję Agencji Rozwoju Przemysłu S.A. o udzieleniu pomocy w wysokości 100 milionów złotych ze spłatą obligacji w trzech ratach: pierwsza rata na dzień 31 grudnia 2028 roku w wysokości 33 milionów złotych, druga rata na dzień 31 grudnia 2029 roku w wysokości 33 milionów złotych oraz trzecia rata w dniu wykupu, tj. 31 grudnia 2030 roku w kwocie 34 milionów złotych wraz ze spłatą odsetek w dniu wykupu obligacji jednorazowo za cały okres, z możliwością przedterminowego wykupu obligacji. W dniu 14 września 2021 roku Spółka otrzymała z UOKiK informację o zgłoszeniu projektu pomocy na restrukturyzację dla RAFAKO SA do Komisji Europejskiej. Aktualnie wniosek jest analizowany przez Komisję Europejską.

RAFAKO S.A. planuje ponadto pozyskiwanie środków finansowych ze sprzedaży składników niewykorzystywanego majątku, w tym gruntów i nieruchomości, niewykorzystywanej hali produkcyjnej, budynków administracyjno-biurowych, ośrodka konferencyjno-szkoleniowego (tzw. „Pałacyk Strzelecki”). W dniu 3 marca 2022 roku sfinalizowano sprzedaż nieruchomości w Wyrach, w których Spółka prowadziła działalność produkcyjną w zakresie produkcji elektrofiltrów.

Opisane powyżej okoliczności są kluczowymi elementami wpływającymi na ryzyko kontynuowania działalności przez Grupę. Zarząd jednostki dominującej stoi na stanowisku, że podjęte działania restrukturyzujące dług RAFAKO S.A. oraz wyniki prowadzonych procesów mediacyjnych, a w następstwie powodzenie procesu inwestorskiego spowodują zniwelowanie tego ryzyka do poziomu nie zagrażającego możliwości kontynuowania działalności przez Grupę.

6.5. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdań finansowych

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych polskich („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach złotych.

Walutami funkcjonalnymi jednostki dominującej oraz jednostek zależnych, za wyjątkiem RAFAKO Engineering Solution doo. oraz RAFAKO Hungary Kft., jest złoty polski. Walutą funkcjonalną RAFAKO Engineering Solution doo. jest dinar serbski, natomiast spółki RAFAKO Hungary Kft. forint węgierski. Pozycje sprawozdania finansowego spółek zagranicznych są przeliczane przy użyciu odpowiednich kursów wymiany na walutę prezentacji Grupy Kapitałowej RAFAKO.

Grupa stosuje metodę konsolidacji bezpośredniej i wybrała sposób rozliczania zysków lub strat z przeliczenia, który jest zgodny z tą metodą.

7. Istotne zasady rachunkowości

7.1. Zasady konsolidacji

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe RAFAKO S.A. oraz sprawozdania finansowe jednostek przez nią kontrolowanych (zależnych) sporządzone każdorazowo za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku.

Sprawozdania finansowe jednostek zależnych po uwzględnieniu korekt doprowadzających do zgodności z MSSF sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy co sprawozdanie jednostki dominującej, przy wykorzystaniu spójnych zasad rachunkowości, w oparciu o jednolite zasady rachunkowości zastosowane dla transakcji i zdarzeń gospodarczych o podobnym charakterze. W celu eliminacji jakichkolwiek rozbieżności w stosowanych zasadach rachunkowości wprowadza się korekty.

Wszystkie znaczące salda i transakcje pomiędzy spółkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy, zostały w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty są eliminowane chyba, że dowodzą wystąpienia utraty wartości.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli. Sprawowanie kontroli przez jednostkę dominującą ma miejsce, wtedy gdy:

- posiada władzę nad danym podmiotem,
- podlega ekspozycji na zmienne zwroty lub posiada prawa do zmiennych zwrotów z tytułu swojego zaangażowania w danej jednostce,
- ma możliwość wykorzystania władzy w celu kształtowania poziomu generowanych zwrotów.

Jednostka dominująca weryfikuje fakt sprawowania kontroli nad innymi jednostkami, jeżeli wystąpiła sytuacja wskazująca na zmianę jednego lub kilku z wyżej wymienionych warunków sprawowania kontroli.

W sytuacji, gdy spółka posiada mniej niż większość praw głosów w danej jednostce, ale posiadane prawa głosu są wystarczające do jednostronnego kierowania istotnymi działaniami tej jednostki, oznacza to, że sprawuje nad nią władzę. W momencie obecnym czy prawa głosu w danej jednostce są wystarczające dla zapewnienia władzy, Grupa analizuje wszystkie istotne okoliczności, w tym:

- wielkość posiadanego pakietu praw głosu w porównaniu do rozmiaru udziałów i stopnia rozproszenia praw głosu posiadanych przez innych udziałowców;
- potencjalne prawa głosu posiadane przez Spółkę, innych udziałowców lub inne strony;
- prawa wynikające z innych ustaleń umownych; a także
- dodatkowe okoliczności, które mogą dowodzić, że jednostka dominująca posiada lub nie posiada możliwości kierowania istotnymi działaniami w momentach podejmowania decyzji, w tym schematy głosowania zaobserwowane na poprzednich zgromadzeniach udziałowców.

Zmiany w udziale własnościowym jednostki dominującej, które nie skutkują utratą kontroli nad jednostką zależną są ujmowane jako transakcje kapitałowe. W takich przypadkach w celu odzwierciedlenia zmian we względnych udziałach w jednostce zależnej Grupa dokonuje korekty wartości bilansowej udziałów kontrolujących oraz udziałów niekontrolujących. Wszelkie różnice pomiędzy kwotą korekty udziałów niekontrolujących a wartością godziwą kwoty zapłaconej lub otrzymanej odnoszone są na kapitał własny i przypisywane do właścicieli jednostki dominującej.

7.2. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych oraz wspólnych przedsięwzięciach

Jednostki stowarzyszone są to jednostki, na które jednostka dominująca bezpośrednio lub poprzez spółki zależne wywiera znaczący wpływ i które nie są ani jej jednostkami zależnymi, ani wspólnymi przedsięwzięciami.

Wspólne przedsięwzięcia to ustalenia umowne, na mocy których dwie lub więcej stron podejmuje działalność gospodarczą podlegającą wspólnemu nadzorowi.

Rok obrotowy jednostek stowarzyszonych, wspólnych przedsięwzięć i jednostki dominującej jest jednakowy. Spółki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia stosują zasady rachunkowości zawarte w Ustawie. Przed obliczeniem udziału w aktywach netto jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć dokonuje się odpowiednich korekt w celu doprowadzenia danych finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF stosowanymi przez Grupę.

W okresach sprawozdawczych objętych niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym jednostki wchodzące w skład Grupy nie prowadziły wspólnych przedsięwzięć z innymi jednostkami gospodarczymi.

7.3. Udziały we wspólnych działaniach

Wspólne działania to rodzaj wspólnego ustalenia umownego, w którym strony sprawujące wspólny nadzór mają prawa do aktywów netto oraz obowiązki wynikające z zobowiązań tego ustalenia. Wspólny nadzór to określony w umowie podział nadzoru nad działalnością gospodarczą, który ma miejsce gdy strategiczne decyzje finansowe i operacyjne związane z tą działalnością wymagają wspólnej zgody stron posiadających wspólny nadzór.

Jeśli jednostka będąca częścią Grupy prowadzi działalność w ramach wspólnych działań, to Grupa jako strona tego działania ujmuje w związku z posiadaniem w nim udziału następujące pozycje:

- Aktywa, w tym swój udział w aktywach stanowiących współwłasność;
- Zobowiązania, w tym swój udział we wspólnie podjętych zobowiązaniach;
- Przychody ze sprzedaży swojego udziału w produktach wytwarzanych przez wspólne działanie;
- Swój udział w przychodach ze sprzedaży produktów wspólnego działania;
- Poniesione koszty, w tym swój udział w kosztach ponoszonych wspólnie.

Grupa rozlicza aktywa, zobowiązania, przychody i koszty związane ze swoimi udziałami we wspólnych działaniach zgodnie z odpowiednimi MSSF dotyczącymi poszczególnych składników aktywów, zobowiązań, przychodów i kosztów.

Jeżeli jednostka należąca do Grupy zawiera transakcje ze wspólnym działaniem, którego stroną jest inna jednostka nie należąca do grupy, uznaje się, że Grupa zawarła transakcję z innymi stronami wspólnego działania, a zyski i straty jakie wynikają z tej transakcji ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy tylko w zakresie dotyczącym udziału drugiej strony we wspólnym działaniu.

W przypadku gdy jednostka należąca do Grupy zawiera transakcję ze wspólnym działaniem, w którym inna jednostka należąca do Grupy jest stroną, Grupa nie ujmuje swojego udziału w zyskach i stratach do momentu odsprzedaży tych aktywów stronie trzeciej.

7.4. Wycena do wartości godziwej

Wartość godziwa jest rozumiana jako cena, która byłaby otrzymana ze sprzedaży składnika aktywów, bądź zapłacona w celu przeniesienia zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach zbycia składnika aktywów między uczestnikami rynku na dzień wyceny w aktualnych warunkach rynkowych. Wycena wartości godziwej opiera się na założeniu, że transakcja sprzedaży składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania odbywa się albo:

- na głównym rynku dla danego składnika aktywów bądź zobowiązania,
- w przypadku braku głównego rynku, na najkorzystniejszym rynku dla danego składnika aktywów lub zobowiązania.

Zarówno główny jak i najbardziej korzystny rynek muszą być dostępne dla Grupy.

Wartość godziwa składnika aktywów lub zobowiązania jest mierzona przy założeniu, że uczestnicy rynku przy ustalaniu ceny składnika aktywów lub zobowiązania działają w swoim najlepszym interesie gospodarczym.

Wycena wartości godziwej składnika aktywów niefinansowych uwzględnia zdolność uczestnika rynku do wytworzenia korzyści ekonomicznych poprzez jak największe i najlepsze wykorzystanie składnika aktywów lub jego zbycie innemu uczestnikowi rynku, który zapewniłby jak największe i jak najlepsze wykorzystanie tego składnika aktywów.

Grupa stosuje techniki wyceny, które są odpowiednie do okoliczności i w przypadku których są dostępne dostateczne dane do wyceny wartości godziwej, przy maksymalnym wykorzystaniu odpowiednich obserwowalnych danych wejściowych i minimalnym wykorzystaniu nieobserwowalnych danych wejściowych.

Wszystkie aktywa oraz zobowiązania, które są wyceniane do wartości godziwej lub ich wartość godziwa jest ujawniana w sprawozdaniu finansowym są klasyfikowane w hierarchii wartości godziwej w sposób opisany poniżej na podstawie najniższego poziomu danych wejściowych który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość:

- Poziom 1 – Notowane (nieskorygowane) ceny rynkowe na aktywnym rynku dla identycznych aktywów lub zobowiązań,
- Poziom 2 – Techniki wyceny dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest bezpośrednio bądź pośrednio obserwowalny,
- Poziom 3 – Techniki wyceny dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest nieobserwowalny.

Na każdą datę bilansową, w przypadku aktywów i zobowiązań występujących na poszczególne daty bilansowe w sprawozdaniu finansowym Grupa ocenia, czy miały miejsce transfery między poziomami hierarchii poprzez ponowną ocenę klasyfikacji do poszczególnych poziomów, kierując się istotnością danych wejściowych z najniższego poziomu, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość.

Podsumowanie istotnych zasad rachunkowości dotyczących wyceny do wartości godziwej.

Zarząd jednostki dominującej określa zasady i procedury dotyczące zarówno systematycznego wyceniania do wartości godziwej np. nieruchomości inwestycyjnych oraz nienotowanych aktywów finansowych, jak i wycen jednorazowych np. w przypadku aktywów przeznaczonych do sprzedaży w działalności zaniechanej.

Na potrzeby ujawnienia wyników wyceny do wartości godziwej Grupa ustaliła klasy aktywów i zobowiązań na podstawie rodzaju, cech i ryzyka związanego z poszczególnymi składnikami aktywów i zobowiązań oraz poziom w hierarchii wartości godziwej, jak opisano powyżej.

7.5. Połączenia z jednostkami gospodarczymi pod wspólną kontrolą

Połączenia z jednostkami znajdującymi się pod wspólną kontrolą, przy założeniu istnienia treści ekonomicznej transakcji, ujmowane są w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym metodą przejścia zgodnie z MSSF 3.

7.6. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Walutą pomiaru i walutą sprawozdawczą niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski.

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych, zrealizowane oraz naliczone różnice kursowe od należności z tytułu dostaw i usług w przychodach ze sprzedaży, zrealizowane oraz naliczone różnice kursowe od zobowiązań z tytułu dostaw i usług w koszcie wytworzenia lub w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej. Zyski lub straty wynikające z przeliczenia aktywów i zobowiązań niepieniężnych ujmowanych w wartości godziwej są ujmowane zgodnie z ujęciem zysku lub straty z tytułu zmiany wartości godziwej (czyli odpowiednio w innych całkowitych dochodach lub w zysku lub stracie w zależności od tego gdzie ujmowana jest zmiana wartości godziwej).

Kursy walutowe przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
USD	4,0600	3,7584
EUR	4,5994	4,6148
GBP	5,4846	5,1327
CHF	4,4484	4,2641
SEK	0,4486	0,4598

Walutą funkcjonalną zagranicznych jednostek zależnych jest RSD (dinar serbski) oraz HUF (forint węgierski). Na koniec okresu sprawozdawczego aktywa i zobowiązania tych zagranicznych jednostek zależnych są przeliczane na walutę prezentacji Grupy po kursie obowiązującym na koniec okresu sprawozdawczego, a ich sprawozdania z całkowitych dochodów są przeliczane po średnim ważonym kursie wymiany za dany okres obrotowy. Różnice kursowe powstałe w wyniku takiego przeliczenia są ujmowane w innych całkowitych dochodach i akumulowane w oddzielnej pozycji kapitału własnego. W momencie zbycia podmiotu zagranicznego, zakumulowane odroczone różnice kursowe ujęte w kapitale własnym, dotyczące danego podmiotu zagranicznego, są ujmowane w zysku lub stracie.

Średnie ważne kursy wymiany za poszczególne okresy obrotowe kształtowały się następująco:

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
RSD	0,0389	0,0378
HUF	0,0127	0,0127

7.7. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia/kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz wszelkie odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają rachunek zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Na dzień nabycia składnika rzeczowych aktywów trwałych są identyfikowane i wyodrębniane wszystkie istotne elementy wchodzące w skład danego składnika aktywów, mające różny okres ekonomicznej użyteczności (komponenty). Częścią składową są również koszty generalnych remontów.

Podstawę naliczania odpisów amortyzacyjnych stanowi cena nabycia lub koszt wytworzenia środka trwałego pomniejszone o jego wartość rezydualną. Rozpoczęcie amortyzacji następuje, gdy składnik jest dostępny do użytkowania. Amortyzacja środków trwałych następuje na podstawie planu amortyzacji określającego przewidywany okres użytkowania środka trwałego. Zastosowana metoda amortyzacji odzwierciedla tryb konsumowania przez jednostkę gospodarczą korzyści ekonomicznych ze składnika aktywów.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów, wynoszący:

Typ	Stawka amortyzacyjna	Okres
Grunty (prawa wieczystego użytkowania)	–	–
Budynki i budowle	od 1,54 % do 50,00 %	od 2 do 65 lat
Maszyny i urządzenia techniczne	od 3,33 % do 50,00%	od 2 do 30 lat
Urządzenia biurowe	od 10,00 % do 50,00%	od 2 do 10 lat
Środki transportu	od 6,67 % do 50,00 %	od 2 do 15 lat
Komputery	od 14,29 % do 50,00 %	od 2 do 7 lat

Do rzeczowych aktywów trwałych Grupa zalicza prawo wieczystego użytkowania gruntów. Ze względu na brak przesłanek wskazujących na cofnięcie lub brak możliwości odnowienia prawa wieczystego użytkowania działek gruntów położonych głównie na terenie zakładów produkcyjnych jednostek, podjęto decyzję o zakwalifikowaniu ww. prawa jako składnika rzeczowych aktywów trwałych niepodlegających amortyzacji tak jak w przypadku gruntów.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych jest usuwana ze sprawozdania z sytuacji finansowej po dokonaniu jej zbycia w sposób zgodny z MSSF 15 lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów ze sprawozdania z sytuacji finansowej (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w wyniku okresu, w którym dokonano takiego usunięcia.

Rzeczowe aktywa trwałe w toku budowy są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Rzeczowe aktywa trwałe w toku budowy nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania.

Na koniec każdego roku obrotowego Grupa przeprowadza weryfikację środków trwałych pod kątem utraty wartości, przyjętego okresu ekonomicznej użyteczności oraz zastosowanej metody amortyzacji i, w razie konieczności, dokonuje stosownych korekt księgowych, mających wpływ na okres bieżący lub lata przyszłe. Jeżeli Grupa dokonuje remontu środka trwałego, który spełnia kryteria jego ujmowania w wartości aktywów, wówczas koszt remontu jest ujmowany jako składnik rzeczowych aktywów trwałych.

7.8. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji lub wytworzone (jeżeli spełniają kryteria rozpoznania dla kosztów prac rozwojowych) wycenia się przy początkowym ujęciu odpowiednio w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Cena nabycia aktywów niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia. Po ujęciu początkowym, wartości niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Nakłady poniesione na wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Grupa ustala, czy okres użytkowania wartości niematerialnych jest określony czy nieokreślony. Wartości niematerialne o określonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji, i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania ujmuje się w rachunku zysków i strat w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika wartości niematerialnych.

Z wyjątkiem prac rozwojowych, wartości niematerialne wytworzone przez jednostkę we własnym zakresie nie są ujmowane w aktywach, a nakłady poniesione na ich wytworzenie są ujmowane w ciężar rachunku zysków i strat za ten rok, w którym zostały poniesione.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane są corocznie poddawane są testowi na utratę wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne. W przypadku pozostałych wartości niematerialnych ocenia się co roku, czy wystąpiły przesłanki, które mogą świadczyć o utracie ich wartości. Okresy użytkowania są także poddawane corocznej weryfikacji, a w razie potrzeby, korygowane z efektem od początku roku obrotowego.

Do wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania stosuje się metodę liniową amortyzacji.

Okres amortyzacji wartości niematerialnych wynosi od 2 do 10 lat.

Zyski lub straty wynikające z usunięcia wartości niematerialnych ze sprawozdania z sytuacji finansowej są wyceniane według różnicy pomiędzy wpływami ze sprzedaży a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie jego wyksięgowania.

Koszty prac badawczych i rozwojowych

Koszty prac badawczych są odpisywane do rachunku zysków i strat w momencie poniesienia. Nakłady poniesione na prace rozwojowe wykonane w ramach danego przedsięwzięcia są przenoszone na kolejny okres, jeżeli można uznać, że zostaną one w przyszłości odzyskane. Po początkowym ujęciu nakładów na prace rozwojowe, stosuje się model kosztu historycznego wymagający, aby składniki aktywów były ujmowane według cen nabycia/kosztów wytworzenia pomniejszonych o skumulowaną amortyzację i skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wszelkie nakłady przeniesione na kolejny okres są amortyzowane przez przewidywany okres uzyskiwania przychodów ze sprzedaży z danego przedsięwzięcia.

Koszty prac rozwojowych są poddawane ocenie pod kątem ewentualnej utraty wartości corocznie – jeśli składnik aktywów nie został jeszcze oddany do użytkowania, lub częściej – gdy w ciągu okresu sprawozdawczego pojawi się przesłanka utraty wartości wskazująca na to, że ich wartość bilansowa może nie być możliwa do odzyskania.

Podsumowanie zasad stosowanych w odniesieniu do wartości niematerialnych Grupy przedstawia się następująco:

	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe
Okresy użytkowania	Dla patentów i licencji użytkowanych na podstawie umowy zawartej na czas określony, przyjmuje się ten okres uwzględniając dodatkowy okres, na który użytkowanie może być przedłużone.	2 – 5 lat
Wykorzystana metoda	Amortyzowane przez okres umowy (5-10 lat) - metodą liniową	Amortyzowane metodą liniową.
Wewnętrznie wytworzone lub nabyte	Nabyte	Nabyte
Weryfikacja pod kątem utraty wartości / badanie wartości odzyskiwalnej	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości.	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości.

Zyski lub straty wynikające z usunięcia aktywów niematerialnych z bilansu są kalkulowane jako różnica pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w zysku lub stracie w momencie ich usunięcia z bilansu.

7.9. Wartość firmy

Wartość firmy z tytułu przejęcia jednostki jest początkowo ujmowana według ceny nabycia stanowiącej kwotę nadwyżki

- sumy:
 - (i) przekazanej zapłaty,
 - (ii) kwoty wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej oraz
 - (iii) w przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami wartości godziwej na dzień przejęcia udziału w kapitale jednostki przejmowanej, należącego poprzednio do jednostki przejmującej;
- nad wartością godziwą netto ustaloną na dzień przejęcia wartości możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań.

Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Test na utratę wartości przeprowadza się raz na rok lub częściej, jeśli wystąpią ku temu przesłanki. Wartość firmy nie podlega amortyzacji.

Na dzień przejęcia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które mogą skorzystać z synergii połączenia. Każdy ośrodek, lub zespół ośrodków, do którego została przypisana wartość firmy:

- odpowiada najniższemu poziomowi w spółce, na którym wartość firmy jest monitorowana na wewnętrzne potrzeby zarządcze oraz
- jest nie większy niż jeden segment operacyjny określony zgodnie z MSSF 8 Segmenty operacyjne.

Odpis z tytułu utraty wartości ustalany jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została alokowana dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość bilansowa, ujęty zostaje odpis z tytułu utraty wartości.

Założenia uwzględnione do oszacowania wartości odzyskiwalnej ośrodka wypracowującego środki pieniężne w przeprowadzonym teście na utratę wartości aktywów zostały zaprezentowane w nocie 23 i 24.

W przypadku, gdy wartość firmy stanowi część ośrodka wypracowującego środki pieniężne i dokonana zostanie sprzedaż części działalności w ramach tego ośrodka, przy ustalaniu zysków lub strat ze sprzedaży takiej działalności wartość firmy związana ze sprzedaną działalnością zostaje włączona do jej wartości bilansowej. W takich okolicznościach sprzedana wartość firmy jest ustalana na podstawie względnej wartości sprzedanej działalności i wartości zachowanej części ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

7.10. Nieruchomości inwestycyjne

Początkowe ujęcie nieruchomości inwestycyjnych następuje według ceny nabycia z uwzględnieniem kosztów transakcji. Wartość bilansowa nieruchomości inwestycyjnych obejmuje koszt wymiany części składowej nieruchomości inwestycyjnej w chwili jego poniesienia, o ile spełnione są kryteria ujmowania, i nie obejmuje kosztów bieżącego utrzymania tych nieruchomości.

Po początkowym ujęciu, nieruchomości inwestycyjne są wykazywane według wartości godziwej. Zyski lub straty wynikające ze zmian wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych są ujmowane w zysku lub stracie w tym okresie, w którym powstały.

Nieruchomości inwestycyjne są usuwane z bilansu w przypadku ich zbycia lub w przypadku stałego wycofania danej nieruchomości inwestycyjnej z użytkowania, gdy nie są spodziewane żadne przyszłe korzyści z jej sprzedaży. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia nieruchomości inwestycyjnej z bilansu są ujmowane w zysku lub stracie w tym okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Przeniesienia aktywów do nieruchomości inwestycyjnych dokonuje się tylko wówczas, gdy następuje zmiana sposobu ich użytkowania potwierdzona przez zakończenie użytkowania składnika aktywów przez właściciela lub zawarcie umowy leasingu operacyjnego. Jeżeli składnik aktywów wykorzystywany przez właściciela - Spółkę staje się nieruchomością inwestycyjną, Grupa stosuje zasady opisane w części Rzeczowe aktywa trwałe aż do dnia zmiany sposobu użytkowania tej nieruchomości. W przypadku przeniesienia aktywów z zapasów do nieruchomości inwestycyjnych, różnicę między wartością godziwą nieruchomości ustaloną na ten dzień przeniesienia a jej poprzednią wartością bilansową ujmuje się w zysku lub stracie.

W przypadku przeniesienia nieruchomości inwestycyjnej do aktywów wykorzystywanych przez właściciela lub do zapasów, domniemany koszt takiego składnika aktywów, który zostanie przyjęty dla celów jego ujęcia w innej kategorii jest równy wartości godziwej nieruchomości ustalonej na dzień zmiany jej sposobu użytkowania.

7.11. Leasing

Grupa jako leasingobiorca

Dla każdej umowy zawartej 1 stycznia 2019 roku lub później Grupa podejmuje decyzję, czy umowa jest lub zawiera leasing. Leasing został zdefiniowany jako umowa lub część umowy, która przekazuje prawo do kontroli użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów (bazowy składnik aktywów) na dany okres w zamian za wynagrodzenie. W tym celu analizuje się trzy podstawowe aspekty:

- czy umowa dotyczy zidentyfikowanego składnika aktywów, który albo jest wyraźnie określony w umowie lub też w sposób dorozumiany w momencie udostępnienia składnika aktywów Grupie,
- czy Grupa ma prawo do uzyskania zasadniczo wszystkich korzyści ekonomicznych z użytkowania składnika aktywów przez cały okres użytkowania w zakresie określonym umową,
- czy Grupa ma prawo do kierowania użytkowaniem zidentyfikowanego składnika aktywów przez cały okres użytkowania.

W dacie rozpoczęcia Grupa ujmuje składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania i zobowiązanie z tytułu leasingu. Prawo do użytkowania jest pierwotnie wyceniane w cenie nabycia składającej się z wartości początkowej zobowiązania z tytułu leasingu, początkowych kosztów bezpośrednich, szacunku kosztów przewidywanych w związku z demontażem bazowego składnika aktywów i opłat leasingowych zapłaconych w dacie rozpoczęcia lub przed nią, pomniejszonych o zachęty leasingowe.

Grupa amortyzuje prawa do użytkowania metodą liniową od daty rozpoczęcia do końca okresu użytkowania prawa do użytkowania lub do końca okresu leasingu lub w przypadku przymusowego wykupu lub racjonalnie pewnego skorzystania z opcji wykupu – przez okres użyteczności bazowego składnika aktywów, w zależności od tego, która z tych dat jest wcześniejsza. Jeśli występują ku temu przesłanki, prawa do użytkowania poddaje się testom na utratę wartości zgodnie z MSR 36.

Na dzień rozpoczęcia Grupa wycenia zobowiązanie z tytułu leasingu w wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty z wykorzystaniem stopy procentowej leasingu, jeśli można ją łatwo ustalić. W przeciwnym wypadku stosuje się krańcową stopę procentową leasingobiorcy.

Opłaty leasingowe uwzględniane w wartości zobowiązania z tytułu leasingu składają się ze stałych opłat leasingowych, zmiennych opłat leasingowych zależnych od indeksu lub stawki, kwot oczekiwanych do zapłaty jako gwarantowana wartość końcowa, płatności z tytułu opcji wykonania kupna oraz ewentualnych kar związanych z wykorzystaniem opcji skrócenia okresu leasingu, jeśli ich wykonanie jest racjonalnie pewne.

W kolejnych okresach zobowiązanie z tytułu leasingu jest pomniejszane o dokonane spłaty i powiększane o naliczone odsetki. Wycena zobowiązania z tytułu leasingu jest aktualizowana w celu odzwierciedlenia zmian umowy oraz ponownej oceny okresu leasingu, wykonania opcji kupna, gwarantowanej wartości końcowej lub opłat leasingowych zależnych od indeksu lub stawki. Co do zasady aktualizacja wartości zobowiązania jest ujmowana jako korekta składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania.

Grupa stosuje dopuszczone standardem praktyczne rozwiązania dotyczące leasingów krótkoterminowych oraz leasingów, w których bazowy składnik aktywów jest niskiej wartości. W odniesieniu do takich umów zamiast ujmować aktywa z tytułu prawa do użytkowania i zobowiązania z tytułu leasingu, opłaty leasingowe ujmuje się w wyniku metodą liniową w trakcie okresu leasingu.

Grupa prezentuje prawa do użytkowania w tych samych pozycjach sprawozdania z sytuacji finansowej, co bazowe składniki aktywów, a więc w aktywach z tytułu prawa do użytkowania.

Prawo użytkowania wieczystego gruntów jest przez Grupę oceniane jako leasing zgodnie z MSSF 16 i jako taki zostało potraktowane. Okres leasingu dla takich praw jest oceniany na ogólnych zasadach, przy czym ewentualny plan sprzedaży prawa użytkowania wieczystego nie jest traktowany jako zakończenie umowy leasingowej. W związku z tym, że Spółka stosując po raz pierwszy MSSF 16 podjęła decyzję o zastosowaniu praktycznego rozwiązania i nie oceniła ponownie umów pod kątem tego, czy są leasingiem, prawa użytkowania wieczystego nabyte przed 2019 rokiem są traktowane na dotychczasowych zasadach, a więc jako grunty w ramach rzeczowych aktywów trwałych.

Grupa jako leasingodawca

Jako leasingodawca Grupa klasyfikuje umowy jako leasing operacyjny lub finansowy. Leasing jest ujmowany jako finansowy, jeśli następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i korzyści wynikających z posiadania bazowego składnika aktywów. W przeciwnym wypadku leasing jest traktowany jako operacyjny.

W przypadku subleasingu oceny dokonuje się w kontekście aktywa z tytułu prawa do użytkowania a nie bazowego składnika aktywów.

7.12. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość odzyskiwalną ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które w większości są niezależne od tych, które są generowane przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania, która odzwierciedla bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmują się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku którego stwierdzono utratę wartości.

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny, lub czy powinien zostać zmniejszony. Jeżeli takie przesłanki występują, Grupa szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od czasu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po odjęciu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach w ogóle nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmuje się niezwłocznie jako przychód w zysku lub stracie.

Po odwróceniu odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o wartość końcową.

W odniesieniu do wartości firmy corocznie przeprowadzany jest test na utratę wartości. Przeprowadzany na dzień 31 grudnia 2021 roku test wykazał utratę wartości firmy wykazanej w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, w związku z czym utworzony został odpis aktualizujący jej wartość na kwotę 240 tysięcy złotych. Założenia testu na utratę wartości aktywów zostały przedstawione w nocie 24.

7.13. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego, które można przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów, są częścią ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tego składnika aktywów. Pozostałe koszty finansowania zewnętrznego są ujmowane jako koszt finansowy okresu.

7.14. Instrumenty finansowe

Instrumentem finansowym jest każda umowa, która skutkuje powstaniem składnika aktywów finansowych u jednej ze stron i jednocześnie zobowiązania finansowego lub instrumentu kapitałowego u drugiej ze stron.

Składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe jest wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, gdy Grupa staje się stroną umowy tego instrumentu. Standaryzowane transakcje kupna i sprzedaży aktywów i zobowiązań finansowych ujmują się na dzień zawarcia transakcji.

Składnik aktywów finansowych wyłącza się ze sprawozdania z sytuacji finansowej w przypadku, gdy wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych lub gdy składnik aktywów finansowych oraz zasadniczo całe ryzyko i korzyści z nim związane zostają przeniesione na inny podmiot.

Grupa wyłącza ze sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązanie finansowe wtedy, gdy zobowiązanie przestało istnieć, to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł.

7.15. Aktywa finansowe

Na dzień nabycia Grupa wycenia aktywa finansowe w wartości godziwej, czyli najczęściej według wartości godziwej uiszczonej zapłaty. Koszty transakcji Grupa włącza do wartości początkowej wyceny wszystkich aktywów finansowych, poza kategorią aktywów wycenianych w wartości godziwej poprzez wynik. Wyjątkiem od tej zasady są należności z tytułu dostaw i usług, które Grupa wycenia w ich cenie transakcyjnej w rozumieniu MSSF 15, przy czym nie dotyczy to tych pozycji należności z tytułu dostaw i usług, których termin płatności jest dłuższy niż rok i które zawierają istotny komponent finansowania zgodnie z definicją z MSSF 15.

Dla celów wyceny po początkowym ujęciu, aktywa finansowe inne niż instrumenty pochodne zabezpieczające, Grupa klasyfikuje z podziałem na:

- aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie,
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody,
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz
- instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody.

Kategorie te określają zasady wyceny na dzień bilansowy oraz ujęcie zysków lub strat z wyceny w wyniku finansowym lub w pozostałych całkowitych dochodach. Grupa dokonuje klasyfikacji aktywów finansowych do kategorii na podstawie modelu biznesowego funkcjonującego w Grupa w zakresie zarządzania aktywami finansowymi oraz wynikających z umowy przepływów pieniężnych charakterystycznych dla składnika aktywów finansowych.

Składnik aktywów finansowych wycenia się w zamortyzowanym koszcie, jeżeli spełnione są oba poniższe warunki (i nie zostały wyznaczone w momencie początkowego ujęcia do wyceny w wartości godziwej przez wynik):

- składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskania przepływów pieniężnych wynikających z umowy,
- warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są wyłącznie spłatą kwoty głównej i odsetek od wartości nominalnej pozostałej do spłaty.

Do kategorii aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie Grupa zalicza:

- pożyczki,
- należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności (z wyłączeniem tych, dla których nie stosuje się zasad MSSF 9),
- dłużne papiery wartościowe.

Wymienione klasy aktywów finansowych prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w podziale na aktywa długoterminowe i krótkoterminowe pozycjach „Pozostałe należności”, „Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności” oraz „Pozostałe aktywa finansowe”. Wycena krótkoterminowych należności odbywa się w wartości wymagającej zapłaty ze względu na nieznaczące efekty dyskonta.

Z uwagi na nieistotne kwoty Grupa nie wyodrębnia przychodów z tytułu odsetek jako osobnej pozycji, lecz ujmuje je w przychodach finansowych.

Straty z tytułu utraty wartości aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie pomniejszone o zyski z tytułu odwrócenia odpisów aktualizujących Grupa ujmuje w wyniku odpowiednio w pozycji „Przychody finansowe” lub „Koszty finansowe”. Zyski i straty powstałe w związku z wyłączeniem aktywów należących do tej kategorii ze sprawozdania z sytuacji finansowej Grupa ujmuje w wyniku w pozycji „Zysk (strata) z zaprzestania ujmowania aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie”. Na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz 31 grudnia 2020 roku takie zyski/straty w Grupie nie wystąpiły. Pozostałe zyski i straty z aktywów finansowych ujmowane w wyniku, w tym różnice kursowe, prezentowane są jako przychody lub koszty finansowe.

Składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, jeżeli spełnione są oba poniższe warunki:

- składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest zarówno otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych,
- warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są wyłącznie spłatą kwoty głównej i odsetek od wartości nominalnej pozostałej do spłaty.

Przychody z tytułu odsetek, zyski i straty z tytułu utraty wartości oraz różnice kursowe związane z tymi aktywami obliczane są i ujmowane w wyniku finansowym w taki sam sposób, jak ma to miejsce w przypadku aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie. Pozostałe zmiany wartości godziwej tych aktywów ujmowane są przez pozostałe całkowite dochody. W momencie zaprzestania ujmowania składnika aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody skumulowane zyski lub straty rozpoznane wcześniej w pozostałych całkowitych dochodach podlegają przeklasyfikowaniu z kapitału do wyniku.

W okresie sprawozdawczym Grupa nie posiadała aktywów finansowych kwalifikujących się do tej kategorii wyceny.

Składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej przez wynik, jeżeli nie spełnia kryteriów wyceny w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody oraz nie jest instrumentem kapitałowym wyznaczonym w momencie początkowego ujęcia do wyceny w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody. Ponadto do tej kategorii Grupa zalicza aktywa finansowe wyznaczone przy początkowym ujęciu do wyceny w wartości godziwej przez wynik ze względu na spełnienie kryteriów określonych w MSSF 9.

Do tej kategorii zaliczane są:

- wszystkie instrumenty pochodne wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w odrębnej pozycji „Pochodne instrumenty finansowe”, za wyjątkiem pochodnych instrumentów zabezpieczających ujmowanych zgodnie z rachunkowością zabezpieczeń,
- akcje i udziały spółek innych niż spółki zależne i stowarzyszone.

Instrumenty należące do tej kategorii wyceniane są w wartości godziwej, a skutki wyceny ujmowane są w wyniku odpowiednio w pozycji „Przychody finansowe” lub „Koszty finansowe”. Zyski i straty z wyceny aktywów finansowych określone są przez zmianę wartości godziwej ustalonej na podstawie bieżących na dzień bilansowy cen pochodzących z aktywnego rynku lub na podstawie technik wyceny, jeżeli aktywny rynek nie istnieje.

Instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody obejmują inwestycje w instrumenty kapitałowe niebędące aktywami finansowymi przeznaczonymi do obrotu ani warunkową zapłatą w ramach połączenia przedsięwzięć, w odniesieniu do których w momencie początkowego ujęcia Grupa dokonała nieodwołalnego wyboru dotyczącego przedstawiania w pozostałych całkowitych dochodach późniejszych zmian wartości godziwej tych instrumentów. Wyboru tego Spółka dokonuje indywidualnie i odrębnie w odniesieniu do poszczególnych instrumentów kapitałowych.

W tej kategorii Grupa ujmuje akcje i udziały spółek innych niż spółki zależne lub stowarzyszone, wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Akcje i udziały”.

Instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody obejmują inwestycje w instrumenty kapitałowe niebędące aktywami finansowymi przeznaczonymi do obrotu ani warunkową zapłatą w ramach połączenia przedsięwzięć, w odniesieniu do których w momencie początkowego ujęcia Spółka dokonała nieodwołalnego wyboru dotyczącego przedstawiania w pozostałych całkowitych dochodach późniejszych zmian wartości godziwej tych instrumentów. Wyboru tego Grupa dokonuje indywidualnie i odrębnie w odniesieniu do poszczególnych instrumentów kapitałowych.

Aktywa finansowe zaliczone do kategorii wycenianych w zamortyzowanym koszcie oraz wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody ze względu na model biznesowy i charakter przepływów z nimi związanych podlegają ocenie na każdy dzień bilansowy w celu ujęcia oczekiwanych strat kredytowych, niezależnie od tego, czy wystąpiły przesłanki utraty wartości. Sposób dokonywania tej oceny i szacowania odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych różni się dla poszczególnych klas aktywów finansowych:

- Dla należności z tytułu dostaw i usług Grupa stosuje uproszczone podejście zakładające kalkulację odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych dla całego okresu życia instrumentu. Szacunki odpisów są dokonywane na zasadzie zbiorowej, a należności zostały pogrupowane według okresu przeterminowania. Szacunek odpisu jest oparty przede wszystkim o historycznie kształtujące się przeterminowania i powiązanie zalegania z faktyczną spłacalnością z ostatnich 5 lat, z uwzględnieniem dostępnych informacji dotyczących przyszłości. W 2020 oraz 2021 roku, w związku z identyfikacją podwyższonego ryzyka kredytowego, uwarunkowaną zarówno trudną sytuacją finansową Grupy, jak i uwzględniającą również wpływ COVID 19, jednostka dominująca dokonała szacunku odpisu w oparciu o matrycę rezerw oszacowaną na podstawie rocznej spłacalności należności od kontrahentów.
- Dla celów oszacowania oczekiwanej straty kredytowej Grupa wykorzystuje matrycę rezerw oszacowaną na podstawie historycznych poziomów spłacalności oraz odzysków z należności od kontrahentów. Grupa działa w kilku segmentach rynku, a jej klientami są duże podmioty działające głównie na rynku energetycznym: elektrownie, elektrociepłownie, duże zakłady przemysłowe. Ze względu na niewielkie zróżnicowanie bazy klientów Grupa nie stosuje grupowania klientów.
- W zaktualizowanej na dzień 31 grudnia 2021 roku macierzy rezerw opracowanej przez Grupę określono stałe stawki rezerw w zależności od liczby dni, o jaką dana należność z tytułu dostaw i usług jest przeterminowana:
 - 2,45%, jeżeli należność nie jest przeterminowana lub jest przeterminowana poniżej 30 dni,
 - 63,73%, jeżeli jest przeterminowana powyżej 30 dni a mniej niż 90 dni,
 - 89,94%, jeżeli jest przeterminowana o więcej niż 90 dni, lecz mniej niż 180dni,
 - 94,23%, jeżeli jest przeterminowana o więcej niż 180 dni, lecz mniej niż 360 dni,

- 100,00%, jeżeli jest przeterminowana o więcej niż 360 dni.

Odrębnie ujmowane są 100 procentowe odpisy z tytułu oczekiwanych strat kredytowych w przypadkach:

- należności od dłużników postawionych w stan likwidacji lub w stan upadłości, do wysokości należności nie objętej gwarancją lub innym zabezpieczeniem należności zgłoszonej likwidatorowi lub sędziemu komisarzowi w postępowaniu upadłościowym,
- należności od dłużników w przypadku oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości, jeżeli majątek dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego – w pełnej wysokości należności,
- należności kwestionowanych przez dłużników (należności sporne) oraz z których zapłatą dłużnik zalega, a według oceny jego sytuacji majątkowej i finansowej spłata należności w umownej kwocie nie jest prawdopodobna – do wysokości roszczenia nie znajdującego pokrycia w gwarancji lub innym zabezpieczeniu.

Oczekiwana strata kredytowa jest kalkulowana w momencie ujęcia należności w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz jest aktualizowana na każdy kolejny dzień kończący okres sprawozdawczy, w zależności od ilości dni przeterminowania danej należności. Polityka w zakresie szacowania odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych jest stosowana wg takich samych zasad w odniesieniu do podmiotów powiązanych, jak i pozostałych.

- W odniesieniu do pozostałych klas aktywów, w przypadku instrumentów, dla których wzrost ryzyka kredytowego od pierwszego ujęcia nie był znaczący lub ryzyko jest niskie, Grupa zakłada ujęcie w pierwszej kolejności strat z niewykonania zobowiązania dla okresu kolejnych 12 miesięcy. Jeśli wzrost ryzyka kredytowego od momentu jego początkowego ujęcia był znaczny, ujmuje się straty odpowiednie dla całego życia instrumentu.

Na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy Grupa dokonuje analizy wystąpienia przesłanek skutkujących zaklasyfikowaniem aktywów finansowych do poszczególnych etapów wyznaczania odpisu z tytułu utraty wartości. Przesłanki mogą obejmować m.in. zmiany ratingu dłużnika, poważne problemy finansowe dłużnika, wystąpienie istotnej niekorzystnej zmiany w jego środowisku ekonomicznym, prawnym lub rynkowym.

Dla celów oszacowania oczekiwanej straty kredytowej wykorzystuje się poziomy prawdopodobieństwa niewypłacalności na bazie rynkowych kwotowań kredytowych instrumentów pochodnych, dla podmiotów o danym ratingu i z danego sektora.

Grupa uwzględnia informacje dotyczące przyszłości w stosowanych parametrach modelu szacowania strat oczekiwanych poprzez kalkulację parametrów prawdopodobieństwa niewypłacalności w oparciu o bieżące kwotowania rynkowe.

Grupa przyjęła, że znaczy wzrost ryzyka następuje, kiedy przeterminowanie płatności przekracza 90 dni lub kiedy nastąpiły zmiany ratingu dłużnika lub poważne problemy finansowe dłużnika.

Grupa przyjmuje, że niewykonanie zobowiązania następuje, kiedy przeterminowanie wynosi 180 dni lub kiedy dłużnik ogłosił upadłość.

7.16. Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe inne niż instrumenty pochodne zabezpieczające, wykazywane są w następujących pozycjach sprawozdania z sytuacji finansowej:

- kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne,
- leasing,
- zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania oraz
- pochodne instrumenty finansowe.

Na dzień nabycia Spółka wycenia zobowiązania finansowe w wartości godziwej, czyli najczęściej według wartości godziwej otrzymanej kwoty. Koszty transakcji Grupa włącza do wartości początkowej wyceny wszystkich zobowiązań finansowych, poza kategorią zobowiązań wycenianych w wartości godziwej poprzez wynik.

Po początkowym ujęciu zobowiązania finansowe wyceniane są w zamortyzowanym koszcie z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, za wyjątkiem zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu lub wyznaczonych jako wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Do kategorii zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy Grupa zalicza instrumenty pochodne inne niż instrumenty zabezpieczające. Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług wyceniane są w wartości wymagającej zapłaty ze względu na nieznaczące efekty dyskonta.

Zyski i straty z wyceny zobowiązań finansowych ujmowane są w wyniku finansowym w działalności finansowej.

7.17. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwale i ich grupy do sprzedaży uznaje się za przeznaczone do sprzedaży, w sytuacji gdy ich wartość bilansowa zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Ten warunek może być spełniony tylko, kiedy wystąpienie transakcji sprzedaży jest wysoce prawdopodobne, a składnik aktywów jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do sprzedaży zakłada zamiar kierownictwa spółki do dokonania transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu dokonania klasyfikacji. Aktywa trwale sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się po niższej spośród dwóch wartości: wartości bilansowej lub wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą. Stosowne ujawnienia zostały zaprezentowane w notce 22 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Jeśli Grupa chce dokonać transakcji zbycia, w wyniku której utraciłaby kontrolę nad swoją jednostką zależną, wszystkie aktywa i zobowiązania tej jednostki zależnej są klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży niezależnie od tego, czy Grupa zachowa udziały niedające kontroli po tej transakcji.

Jeżeli Grupa jest zobowiązana do realizacji planu sprzedaży, polegającego na sprzedaży inwestycji we wspólne przedsięwzięcie lub jednostkę stowarzyszoną lub części takiej inwestycji, inwestycję lub jej część przeznaczoną do sprzedaży klasyfikuje się jako przeznaczoną do sprzedaży po spełnieniu w/w kryteriów, a Grupa zaprzestaje stosowania metody praw własności do rozliczania części inwestycji sklasyfikowanej jako przeznaczona do sprzedaży. Pozostała część inwestycji w jednostkę stowarzyszoną lub wspólne przedsięwzięcie, niesklasyfikowana jako przeznaczona do sprzedaży, nadal jest rozliczana metodą praw własności. Grupa zaprzestaje stosowania metody praw własności w chwili zbycia, jeżeli transakcja zbycia powoduje utratę znaczącego wpływu na jednostkę stowarzyszoną lub wspólne przedsięwzięcie.

Po dokonaniu transakcji sprzedaży Grupa rozlicza zachowane udziały zgodnie z MSSF 9, chyba że udziały te umożliwiają dalszą klasyfikację tego podmiotu jako jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia; w takim przypadku Grupa nadal stosuje metodę praw własności.

Aktywa trwale i grupy aktywów netto zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się według niższej spośród ich wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty niezbędne do poniesienia w celu dokonania sprzedaży. Aktywa trwale i grupy aktywów netto klasyfikuje się jako przeznaczone do sprzedaży, jeżeli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży, nie zaś poprzez ich dalsze wykorzystanie.

Warunek ten uznaje się za spełniony tylko wówczas, gdy sprzedaż jest wysoce prawdopodobna, zaś składnik aktywów lub grupa aktywów netto przeznaczona do zbycia są dostępne do natychmiastowej sprzedaży w obecnym stanie. Kierownictwo musi być zobowiązane do sprzedaży, która musi zostać sfinalizowana w ciągu roku od daty zaklasyfikowania.

W sprawozdaniu z całkowitych dochodów, przychody i koszty z działalności zaniechanej wykazuje się oddzielnie od przychodów i kosztów z działalności kontynuowanej, na poziomie zysku po opodatkowaniu, nawet jeżeli Grupa zachowuje po sprzedaży udziały niekontrolujące w jednostce zależnej. Dotyczący działalności zaniechanej zysk lub stratę (po opodatkowaniu) wykazuje się oddzielnie w jednej kwocie w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Rzeczowe aktywa trwale oraz wartości niematerialne sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży nie są amortyzowane.

7.18. Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia

Instrumenty pochodne, z których korzysta Grupa w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami kursów wymiany walut, to przede wszystkim kontrakty walutowe typu forward. Tego rodzaju pochodne instrumenty finansowe są wyceniane do wartości godziwej. Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa finansowe, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania finansowe – gdy ich wartość jest ujemna.

Mając na uwadze charakter zabezpieczeń oraz powiązanie z transakcjami zabezpieczanymi, pomimo braku zasad rachunkowości zabezpieczeń, wynik na realizacji oraz wycenie pochodnych instrumentów finansowych stanowiących ekonomiczne zabezpieczenie transakcji zakupu i sprzedaży oraz nie mający charakteru spekulacyjnego, koryguje odpowiednio przychody ze sprzedaży lub koszt własny sprzedanych produktów.

Grupa nie posiada instrumentów finansowych zabezpieczających.

7.19. Zapasy

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia/kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

Cenę nabycia lub koszt wytworzenia pozycji zapasów dotyczące pozycji, które co do zasady nie są wzajemnie wymienne, oraz dóbr i usług wytworzonych i przeznaczonych do realizacji konkretnych przedsięwzięć ustala się z zastosowaniem metody szczegółowej identyfikacji poszczególnych cen nabycia lub kosztów wytworzenia.

Zużycie pozostałych materiałów jest ujmowane w koszcie wytworzenia wg metody FIFO.

Zapasy są wykazywane w wartości netto (pomniejszonej o odpisy aktualizujące). Odpisy aktualizujące wartość zapasów tworzy się w związku z utratą ich wartości celem doprowadzenia wartości zapasów do poziomu wartości netto możliwej do odzyskania. Kwotę odpisów wartości zapasów do poziomu wartości netto możliwej do uzyskania oraz wszelkie straty w zapasach ujmuje się jako koszt okresu, w którym odpis lub strata miały miejsce.

Ceną sprzedaży netto możliwą do uzyskania jest szacowana cena sprzedaży dokonywana w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszona o koszty wykończenia i szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

7.20. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej obejmują w szczególności środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w rachunku przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów.

7.21. Kapitał podstawowy

Kapitał podstawowy w sprawozdaniu finansowym wykazuje się w wysokości określonej w statucie i wpisanej w rejestrze sądowym Spółki. Zadeklarowane, lecz nie wniesione wkłady kapitałowe ujmuje się jako należne wkłady na poczet kapitału – jako wielkość ujemną. Akcje własne ujmuje się jako odrębną kategorię kapitału własnego ze znakiem ujemnym.

7.22. Rezerwy

Grupa tworzy rezerwy wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w zysku lub stracie po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.

Utworzone rezerwy zalicza się odpowiednio do kosztów operacyjnych, pozostałych kosztów operacyjnych, kosztów finansowych, zależnie od okoliczności, z którymi przyszłe zobowiązania się wiążą.

Jeżeli skutek zmiany wartości pieniądza w czasie jest istotny, kwota rezerwy odpowiada bieżącej wartości nakładów, które jak się oczekuje będą niezbędne do wypełnienia tego obowiązku.

Stopę dyskontową ustala się przed opodatkowaniem, czyli odzwierciedla ona bieżącą ocenę rynku odnośnie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko związane konkretnie z danym składnikiem zobowiązań. Stopy dyskontowej nie obciąża ryzyko, o które skorygowano szacunki przyszłych przepływów pieniężnych. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

7.23. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są następnie wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej. Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane przy rozliczeniu zobowiązania.

Przychody i koszty są ujmowane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów z chwilą usunięcia zobowiązania ze sprawozdania z sytuacji finansowej, a także w wyniku naliczania odpisu oraz w wyniku rozliczania metodą efektywnej stopy procentowej.

7.24. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Zobowiązania (za wyjątkiem zobowiązań podatkowych) spełniają definicję zobowiązania finansowego zawartą w MSR 32 „Instrumenty finansowe: prezentacja”.

W momencie początkowego ujęcia zobowiązania wycenia się w cenie nabycia, tj. w wartości godziwej otrzymanej zapłaty. Wartość ta określana jest na podstawie ceny transakcji lub (w przypadku braku możliwości określenia tej ceny) zdyskontowanej sumy wszystkich przyszłych uiszczonych płatności.

Po początkowym ujęciu zobowiązania finansowe, z wyjątkiem zobowiązań przeznaczonych do obrotu i instrumentów pochodnych będących zobowiązaniami, wycenia się, co do zasady, w zamortyzowanym koszcie, stosując metodę efektywnej stopy procentowej.

Zobowiązania przeznaczone do obrotu i instrumenty pochodne będące zobowiązaniami wycenia się w wartości godziwej.

Zaliczki otrzymane od kontrahentów na poczet realizacji usług prezentowane są w sprawozdaniu finansowym w pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej – zobowiązania z tytułu umowy.

7.25. Świadczenia pracownicze

Zgodnie z zakładowymi systemami wynagradzania, pracownicy Grupy mają prawo do nagród jubileuszowych po przepracowaniu określonej liczby lat oraz do odpraw emerytalnych/ rentowych w momencie przechodzenia na emeryturę/rentę.

Zgodnie z wewnętrznymi regulacjami jednostki dokonują również odpisów na ZFŚS dla wywodzących się z nich emerytów i uznaje koszty z tych tytułów na bazie memoriałowej.

Wysokość nagrody uzależniona jest od stażu pracy i przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia. Pracownicy otrzymują również jednorazowe wypłaty z tytułu przejścia na emeryturę. Odprawy rentowe przysługują pracownikom, którzy nabyli trwałą niezdolność do pracy. Wielkość wypłat zależy od stażu pracy oraz przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia.

Grupa ujmuje rezerwę z tytułu odpraw emerytalnych, odpraw rentowych, odpisów na ZFŚS i nagród jubileuszowych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Według MSR 19 nagrody jubileuszowe są innymi długoterminowymi świadczeniami pracowniczymi, natomiast odprawy emerytalne, odprawy rentowe oraz odpisy na ZFŚS są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia. Wartość bieżąca tych zobowiązań na koniec każdego okresu sprawozdawczego jest obliczona przez niezależnego aktuarium. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do końca okresu sprawozdawczego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne.

Wycena aktuarialna świadczeń długo- i krótkoterminowych dokonywana jest nie rzadziej niż na koniec każdego roku obrotowego.

Ponowna wycena zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych dotyczących programów określonych świadczeń obejmująca zyski i straty aktuarialne ujmowana jest w innych całkowitych dochodach i nie podlega późniejszej reklasyfikacji do zysku lub straty.

7.26. Dotacje rządowe

Jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki, wówczas dotacje rządowe są ujmowane według ich wartości godziwej.

Jeżeli dotacja dotyczy danej pozycji kosztowej, wówczas jest ona ujmowana jako przychód w sposób współmierny do kosztów, które dotacja ta ma w zamierzeniu kompensować. Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas jej wartość godziwa jest ujmowana w pasywach w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Następnie stopniowo, drogą równych odpisów rocznych, odpisywana do rachunku zysków i strat przez szacowany okres użytkowania związanego z nią składnika aktywów.

7.27. Przychody ze sprzedaży

Przychody ze sprzedaży stanowią wyłącznie przychody z umów z klientami objęte zakresem MSSF 15. Sposób ujmowania przychodów ze sprzedaży w sprawozdaniu finansowym Grupy, w tym zarówno wartość, jak i moment rozpoznania przychodów, określa pięcioletowy model obejmujący następujące kroki:

- identyfikacja umowy z klientem,
- identyfikacja zobowiązań do wykonania świadczenia,
- określenie ceny transakcyjnej,
- przypisanie ceny transakcyjnej do zobowiązań do wykonania świadczenia,
- ujęcie przychodu podczas wypełniania zobowiązań do wykonania świadczenia lub po ich wypełnieniu.

Identyfikacja umowy z klientem

Grupa ujmuje umowę z klientem tylko wówczas, gdy spełnione są wszystkie następujące kryteria:

- strony umowy zawarły umowę (w formie pisemnej, ustnej lub zgodnie z innymi zwyczajowymi praktykami handlowymi) i są zobowiązane do wykonania swoich obowiązków;
- Grupa jest w stanie zidentyfikować prawa każdej ze stron dotyczące dóbr lub usług, które mają zostać przekazane;
- Grupa jest w stanie zidentyfikować warunki płatności za dobra lub usługi, które mają zostać przekazane;
- umowa ma treść ekonomiczną (tzn. można oczekiwać, że w wyniku umowy ulegnie zmianie ryzyko, rozkład w czasie lub kwota przyszłych przepływów pieniężnych Grupy); oraz
- jest prawdopodobne, że Grupa otrzyma wynagrodzenie, które będzie jej przysługiwało w zamian za dobra lub usługi, które zostaną przekazane klientowi.

Identyfikacja zobowiązań do wykonania świadczenia

W momencie zawarcia umowy Grupa dokonuje oceny dóbr lub usług przyrzeczonych w umowie z klientem i identyfikuje jako zobowiązanie do wykonania świadczenia każde przyrzeczenie do przekazania na rzecz klienta dobra lub usługi (lub pakietu dóbr lub usług), które można wyodrębnić lub grupy odrębnych dóbr lub usług, które są zasadniczo takie same i w taki sam sposób przekazywane klientowi.

Dobro lub usługa są wyodrębnione, jeżeli spełniają oba następujące warunki:

- klient może odnosić korzyści z dobra lub usługi albo bezpośrednio, albo poprzez powiązanie z innymi zasobami, które są dla niego łatwo dostępne oraz
- obowiązek Grupy do przekazania dobra lub usługi klientowi można wyodrębnić spośród innych obowiązków określonych w umowie.

Ustalenie ceny transakcyjnej

W celu ustalenia ceny transakcyjnej Grupa uwzględnia warunki umowy oraz stosowane przez nią zwyczajowe praktyki handlowe. Cena transakcyjna to kwota wynagrodzenia, które zgodnie z oczekiwaniami Grupy będzie jej przysługiwać w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi, z wyłączeniem kwot pobranych w imieniu osób trzecich. Wynagrodzenie określone w umowie z klientem może obejmować kwoty stałe, kwoty zmienne lub oba te rodzaje kwot.

Jeśli wynagrodzenie określone w umowie obejmuje kwotę zmienną, Grupa szacuje kwotę wynagrodzenia, do którego będzie uprawniona w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi. Grupa szacuje kwotę wynagrodzenia zmiennego, stosując metodę wartości najbardziej prawdopodobnej, stanowiącej pojedynczą, najbardziej prawdopodobną kwotę z przedziału możliwych kwot wynagrodzenia (tj. pojedynczy najbardziej prawdopodobny wynik umowy). Metoda ta najlepiej pozwala przewidzieć kwotę wynagrodzenia zmiennego, ponieważ spółka korzysta z postanowień umownych oraz posiada doświadczenie w realizacji podobnych umów.

Grupa zalicza do ceny transakcyjnej część lub całość kwoty wynagrodzenia zmiennego wyłącznie w takim zakresie, w jakim istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że nie nastąpi wyśięgowanie znaczącej części kwoty wcześniej ujętych skumulowanych przychodów w miarę, jak stopniowo spada niepewność co do wysokości wynagrodzenia zmiennego.

Grupa analizuje dane rynkowe wpływające np. na wysokość wskaźnika indeksacji ceny, spółka weryfikuje na podstawie obserwowalnych w trakcie procesu produkcyjnego danych wskazujących na poziom rozliczenia z klientem z tytułu wagi wyrobów oraz na bieżąco ocenia ryzyko wystąpienia kar umownych.

Grupa przeważnie spełnia zobowiązanie do wykonania świadczenia w trakcie świadczenia usługi poprzez dostarczanie klientowi składnika aktywów, nad którym sprawuje on kontrolę w trakcie jego powstawania lub ulepszania. Warunki płatności są negocjowane indywidualnie dla każdej umowy. Zwykle płatności stają się wymagalne w terminie nie dłuższym niż 60 dni.

W przypadku, kiedy umowa zawiera istotny komponent finansowania, Spółka koryguje przyrzeczoną kwotę wynagrodzenia umownego o efekt zmiany wartości pieniądza w czasie. Istotny element finansowania występuje, gdy w umowie zostaną określone terminy płatności dłuższe niż rok. Grupa stosuje rozwiązanie praktyczne, zgodnie z którym korekty o wpływ istotnego komponentu finansowania nie dokonuje w przypadku umów przewidujących terminy płatności krótsze niż 1 rok.

Grupa nie ujmuje zobowiązania do zwrotu wynagrodzenia.

Gwarancje udzielone przez Grupę na sprzedane produkty/usługi ujmowane są zgodnie z MSR 37, ponieważ ich warunki odzwierciedlają wyłącznie zapewnienie, że produkty/usługi dostarczane przez Grupę będą działać zgodnie z zamierzeniem stron, wyrażonym w ustalonej specyfikacji.

Przypisanie ceny transakcyjnej do zobowiązań do wykonania świadczenia

Grupa przypisuje cenę transakcyjną do każdego zobowiązania do wykonania świadczenia (lub do odrębnego dobra lub odrębnej usługi) w kwocie, która odzwierciedla kwotę wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniem Grupy – przysługuje jej w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi. na podstawie proporcjonalnej indywidualnej ceny sprzedaży wyznaczonej w drodze powiększenia oczekiwanych kosztów o marżę kontraktu.

Ujęcie przychodu podczas wypełniania zobowiązań do wykonania świadczenia lub po ich wypełnieniu.

Grupa ujmuje przychody w momencie wypełniania lub w trakcie wypełniania zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyrzeczonego dobra lub usługi klientowi.

- a) przychody z tytułu sprzedaży produktów i świadczenia usług są ujmowane na podstawie stopnia zaawansowania ich realizacji wg metody opartej na nakładach poniesionych na realizację umowy.
- b) przychody ze sprzedaży towarów rozpoznawane są w określonym momencie, tj. gdy klient uzyska kontrolę nad towarem. Klient uzyskuje kontrolę nad towarem w chwili odbioru towaru lub dostarczenia towaru do miejsca przeznaczenia, zależnie od zapisów kontraktowych dotyczących warunków dostawy.

Grupa ujmuje przychody w miarę upływu czasu, ponieważ:

- a) w wyniku wykonania świadczenia przez Grupę powstaje lub zostaje ulepszony składnik aktywów, a kontrolę nad tym składnikiem aktywów – w miarę jego powstawania lub ulepszania – sprawuje klient oraz
- b) w wyniku wykonania świadczenia przez jednostkę nie powstaje składnik aktywów o alternatywnym zastosowaniu dla Grupy, której przysługuje egzekwowne prawo do zapłaty za dotychczas wykonane świadczenie.

Grupa ocenia, czy umowa zawiera istotny element finansowania. Grupa nie koryguje przyrzeczonej kwoty wynagrodzenia o wpływ istotnego elementu finansowania, jeśli w momencie zawarcia umowy oczekuje, że okres od momentu przekazania przyrzeczonego dobra lub usługi klientowi do momentu zapłaty za dobro lub usługę przez klienta wyniesie nie więcej niż jeden rok.

Grupa aktywuje dodatkowe koszty doprowadzenia do zawarcia umowy pod warunkiem, że spodziewa się, że te koszty odzyska. Koszty, które według przewidywań Spółka nie zostaną odzyskane ujmowane są jako koszt okresu, w którym zostały poniesione. Do kosztów podlegających aktywowaniu Grupa zalicza prowizje wypłacane wyłącznie w związku z doprowadzeniem do zawarcia umowy. Aktywowane koszty prezentowane są w rozliczeniach międzyokresowych i podlegają amortyzacji metodą liniową w przewidywanym okresie realizacji umowy.

7.28. Podatki

7.28.1. Podatek dochodowy

Podatek dochodowy wykazany w wyniku okresu obejmuje rzeczywiste obciążenie podatkowe za dany okres sprawozdawczy, ustalone przez Grupę zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych ewentualne korekty rozliczeń podatkowych za lata ubiegłe oraz zmianę stanu aktywa z tytułu podatku odroczonego oraz rezerwy na podatek odroczonego nie rozliczaną z kapitałem własnym.

7.28.1.1. Podatek bieżący

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień bilansowy.

7.28.1.2. Podatek odroczonego

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej podatek odroczonego jest tworzony w stosunku do wszystkich różnic przejściowych występujących na koniec okresu sprawozdawczego między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczonego ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczonego powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansową składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego weryfikuje się na każdy dzień bilansowy. Grupa obniża wartość bilansową składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w zakresie, w jakim nie jest prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęte aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlegają weryfikacji na każdy dzień bilansowy i ujmowane są w takim zakresie, w jakim prawdopodobne staje się, że przyszły dochód do opodatkowania pozwoli na ich zrealizowanie.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się w wysokości kwoty przewidzianej w przyszłości do odliczenia od podatku dochodowego, w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi, które spowodują w przyszłości zmniejszenie podstawy obliczenia podatku dochodowego oraz straty podatkowej możliwej do odliczenia, ustalonej przy uwzględnieniu zasady ostrożności. Aktywa z tytułu podatku dochodowego wykazywane są tylko wtedy, gdy ich realizacja jest prawdopodobna.

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w wysokości kwoty podatku dochodowego, wymagającej w przyszłości zapłaty, w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych, to jest różnic, które spowodują zwiększenie podstawy obliczenia podatku dochodowego w przyszłości.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego wycenia się z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą stosowane, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując stawki podatkowe (i przepisy podatkowe), które obowiązywały prawnie lub co do których proces legislacyjny zasadniczo się zakończył na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych poza zyskiem lub stratą jest ujmowany poza zyskiem lub stratą; w innych całkowitych dochodach dotyczący pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym.

Grupa kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczonego podatku dochodowego ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

7.28.2. Podatek od towarów i usług

Przychody, koszty, aktywa i zobowiązania są ujmowane po pomniejszeniu o wartość podatku od towarów i usług, z wyjątkiem:

- gdy podatek od towarów i usług zapłacony przy zakupie aktywów lub usług nie jest możliwy do odzyskania od organów podatkowych; wtedy jest on ujmowany odpowiednio jako część ceny nabycia składnika aktywów lub jako część pozycji kosztowej oraz
- należności i zobowiązań, które są wykazywane z uwzględnieniem kwoty podatku od towarów i usług.

Kwota netto podatku od towarów i usług możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych jest ujęta w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako część należności lub zobowiązań.

7.28.3. Ocena niepewności co do rozliczeń podatkowych

Jeżeli w ocenie Spółek Grupy jest prawdopodobne, że podejście do kwestii podatkowej lub grupy kwestii podatkowych będzie zaakceptowane przez organ podatkowy, spółka Grupy określa dochód do opodatkowania (stratę podatkową), podstawę opodatkowania, niewykorzystane straty podatkowe, niewykorzystane ulgi podatkowe i stawki podatkowe z uwzględnieniem podejścia do opodatkowania planowanego lub zastosowanego w swoim zeznaniu podatkowym.

Jeżeli Grupa stwierdzi, że nie jest prawdopodobne, że organ podatkowy zaakceptuje podejście do kwestii podatkowej lub grupy kwestii podatkowych, wówczas spółka Grupy odzwierciedla wpływ niepewności przy ustalaniu dochodu do opodatkowania (straty podatkowej), niewykorzystanych strat podatkowych, niewykorzystanych ulg podatkowych lub stawek podatkowych.

Grupa odzwierciedla ten efekt za pomocą najlepszej z następujących metod:

- Spółka Grupy określa najbardziej prawdopodobny scenariusz – jest to pojedyncza kwota spośród możliwych wyników,
- Spółka Grupy ujmuje wartość oczekiwaną - jest to suma kwot ważonych prawdopodobieństwem spośród możliwych wyników,
- Spółka Grupy stosuje podejście „all-or-nothing”.

7.29. Zysk/(strata) netto na jedną akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji jednostki dominującej w danym okresie sprawozdawczym. Grupa nie prezentuje rozwodnionego zysku/straty na akcję, ponieważ nie występują rozwodniające potencjalne akcje zwykłe.

8. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości (istotne zasady (polityka) rachunkowości)

W 2021 roku Grupa nie wprowadziła istotnych zmian w przyjętych zasadach rachunkowości, w porównaniu do zasad zastosowanych w poprzednim roku obrotowym, które wywierałyby wpływ na sytuację majątkową i finansową, płynność oraz wynik finansowy Grupy.

8.1. Zmiany standardów lub interpretacji obowiązujące i zastosowane przez Grupę od 2021 roku

Nowe lub znowelizowane standardy i interpretacje, które obowiązują od 1 stycznia 2021 roku oraz ich wpływ na skonsolidowane sprawozdanie Grupy:

- Zmiana MSSF 16 „Leasing”

W związku z pandemią COVID-19 Rada MSR wprowadziła uproszczenie zezwalające na nieocenianie, czy zmienione przyszłe przepływy wynikające z ulg otrzymanych od leasingodawców, spełniających warunki określone w standardzie, są „zmianą leasingu” w myśl MSSF 16. Warunki, które musi spełniać otrzymana ulga, aby można było zastosować do niej uproszczenie:

- łączne przyszłe wynagrodzenie za leasing po udzieleniu ulgi musi być zasadniczo takie samo lub niższe niż przed udzieleniem ulgi,
- ulga musi dotyczyć płatności, które były wymagalne przed 30 czerwca 2021 roku (choć podwyższone opłaty mogą być płatne po tej dacie),
- nie ma innych zasadniczych zmian w warunkach umowy.

Ponadto w 2021 roku Rada MSR zmieniła jeden z wyżej zmienionych warunków zmieniając termin 30 czerwca 2021 roku na 30 czerwca 2022 roku. Zmiana ta obowiązuje od 2022 roku, jednak można ją zastosować wcześniej.

Grupa nie zastosowała uproszczenia przewidzianego w standardzie.

- Zmiany do MSSF 9, MSR 39, MSSF 7, MSSF 4, MSSF 16

W związku z reformą referencyjnych stóp procentowych (WIBOR, LIBOR itd.) Rada MSR wprowadziła kolejne zmiany do zasad rachunkowości instrumentów finansowych:

- w przypadku wyceny w zamortyzowanym koszcie zmiany szacowanych przepływów wynikające bezpośrednio z reformy IBOR są traktowane tak, jak zmiana zmiennej stopy procentowej, a więc bez ujęcia wyniku,
- nie ma konieczności zakończenia powiązania zabezpieczającego, jeżeli jedyną zmianą są skutki reformy IBOR, a pozostałe kryteria stosowania rachunkowości zabezpieczeń są spełnione; zmiana reguluje, jak należy uwzględnić alternatywną stopę w powiązaniu zabezpieczającym,
- jednostka jest zobligowana ujawnić informacje o ryzykach wynikających z reformy oraz o tym, jak zarządza przejściem na alternatywne stopy referencyjne.

Zmiana obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku lub później.

Zmiana nie miała wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.

Standardy i interpretacje obowiązujące w wersji opublikowanej przez IASB, lecz nie zatwierdzone przez Unię Europejską, wykazywane są poniżej w punkcie dotyczącym standardów i interpretacji, które nie weszły w życie.

9. Standardy i interpretacje obowiązujące w wersji opublikowanej przez IASB, lecz nie zatwierdzone przez Unię Europejską

9.1. Zastosowanie standardu lub interpretacji przed datą ich wejścia w życie

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym nie skorzystano z dobrowolnego wcześniejszego zastosowania standardu lub interpretacji.

9.2. Opublikowane standardy i interpretacje, które nie weszły w życie dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku i ich wpływ na sprawozdanie Grupy

Do dnia sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zostały opublikowane nowe lub znowelizowane standardy i interpretacje, obowiązujące dla okresów rocznych następujących po 2021 roku. Lista obejmuje również zmiany, standardy i interpretacje opublikowane, ale niez zaakceptowane jeszcze przez Unię Europejską.

- Nowy MSSF 17 „Insurance Contracts”

Nowy standard regulujący ujęcie, wycenę, prezentację i ujawnienia dotyczące umów ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych. Standard zastępuje dotychczasowy MSSF 4.

Grupa szacuje, że nowy standard nie wpłynie na jej skonsolidowane sprawozdania finansowe, ponieważ nie prowadzi ona działalności ubezpieczeniowej.

Standard obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2023 roku lub później.

- Zmiana MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”

Rada MSR doprecyzowała zasady klasyfikacji zobowiązań do długo- lub krótkoterminowych przede wszystkim w dwóch aspektach:

- doprecyzowano, że klasyfikacja jest zależna od praw jakie posiada jednostka na dzień bilansowy,
- intencje kierownictwa w odniesieniu do przyspieszenia lub opóźnienia płatności zobowiązania nie są brane pod uwagę.

Zmiany obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2023 roku lub później. W związku z tym, że Grupa stosuje już zasady spójne ze zmienionym standardem, zmiany nie będą miały wpływu na jej skonsolidowane sprawozdania finansowe.

- Zmiany MSSF 1, MSSF 9, przykłady do MSSF 16, MSR 41 w ramach Annual Improvements 2018 – 2020:

- MSSF 1: dodatkowe zwolnienie dotyczące ustalania skumulowanych różnic kursowych z konsolidacji;
- MSSF 9: (1) przy teście 10% dokonywanym w celu stwierdzenia, czy modyfikacja powinna skutkować usunięciem zobowiązania, należy uwzględnić tylko opłaty, które są wymieniane między dłużnikiem a wierzycielem; (2) doprecyzowano, że opłaty poniesione w przypadku usunięcia zobowiązania są ujmowane w wyniku, a w przypadku, gdy zobowiązanie nie jest usunięte, należy je odnieść na wartość zobowiązania;
- MSSF 16: z przykładu 13 usunięto kwestię zachęty od leasingodawcy w postaci pokrycia kosztów fit-outów poniesionych przez leasingobiorcę, która budziła wątpliwości interpretacyjne;
- MSR 41: wykreślono zakaz ujmowania przepływów podatkowych w wycenie aktywów biologicznych.

Zmiany obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2022 roku lub później. Grupa szacuje, że powyższe zmiany nie wpłyną na jej skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

- Zmiana MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe”

Doprecyzowano, że produkcja przeprowadzana w ramach testów środka trwałego przed rozpoczęciem użytkowania środka trwałego powinna być ujmowana jako (1) zapas zgodnie z MSR 2 i (2) przychód, gdy nastąpi jego sprzedaż. Grupa szacuje, że zmiana nie będzie miała wpływu na jej skonsolidowane sprawozdania finansowe. Zmiana obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2022 roku lub później.

- Zmiana MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe”

Doprecyzowano, że koszty wypełnienia umów rodzących obciążenia obejmują koszty przyrostowe (np. koszty pracy) i alokowaną część innych kosztów bezpośrednio związanych z kosztem wypełnienia, np. amortyzację. Grupa szacuje, że zmiana nie będzie miała wpływu na jej skonsolidowane sprawozdania finansowe, ponieważ do tej pory nie zidentyfikowała umów rodzących obciążenia.

Zmiana obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2022 roku lub później.

- Zmiana MSSF 3 „Połączenia przedsięwzięć”

Doprecyzowano odniesienia do definicji zobowiązań zawartych w założeniach koncepcyjnych i definicji zobowiązań warunkowych z MSR 37. Grupa szacuje, że zmiana nie będzie miała wpływu na jej skonsolidowane sprawozdania finansowe.

Zmiana obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2022 roku lub później.

- Zmiana MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”

Rada MSR doprecyzowała, które informacje dotyczące polityki rachunkowości stosowanej przez jednostkę są istotne i wymagają ujawnienia w sprawozdaniu finansowym. Zasady skupiają się na dostosowaniu ujawnień do indywidualnych okoliczności jednostki. Rada przestrzega przed stosowaniem wystandaryzowanych zapisów skopiowanych z MSSF oraz oczekuje, że podstawa wyceny instrumentów finansowych jest istotną informacją. Grupa nadal szacuje wpływ zmiany na jej skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Zmiana obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2023 roku lub później.

- **Zmiana MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów”**
 Rada wprowadziła do standardu definicję szacunku księgowego: Szacunki księgowe to kwoty pieniężne w sprawozdaniu finansowym, które podlegają niepewności wyceny. Grupa nadal szacuje wpływ zmiany na jej skonsolidowane sprawozdanie finansowe.
 Zmiana obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2023 roku lub później.
- **Zmiana do MSR 12 „Podatek dochodowy”**
 Rada wprowadziła zasadę, iż jeśli w wyniku transakcji powstają równocześnie dodatnie i ujemne różnice przejściowe w tej samej kwocie, należy ująć aktywa i rezerwę na odroczony podatek dochodowy nawet wówczas, gdy transakcja nie wynika z połączenia, ani nie ma wpływu na wynik księgowy lub podatkowy. Oznacza to konieczność ujmowania aktywów i rezerwy na podatek odroczony np. gdy różnice przejściowe w równych kwotach występują w przypadku leasingu (odrębna różnica przejściowa od zobowiązania i od prawa do użytkowania) lub w przypadku zobowiązań z tytułu rekultywacji. Nie została zmieniona zasada mówiąca o tym, że aktywa i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego kompensuje się, jeśli kompensacie podlegają aktywa i zobowiązania z tytułu podatku bieżącego. Grupa nadal szacuje wpływ zmiany na jej skonsolidowane sprawozdanie finansowe.
 Zmiana obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2023 roku lub później.
- **Zmiana do MSSF 17 „Umowy ubezpieczenia”**
 Rada ustanowiła przepisy przejściowe dotyczące danych porównawczych dla podmiotów, które równocześnie wdrażają MSSF 17 i MSSF 9, aby zmniejszyć potencjalne niedopasowania księgowe wynikające z różnic między tymi standardami. Grupa szacuje, że zmiana nie będzie miała wpływu na jej skonsolidowane sprawozdania finansowe, ponieważ nie prowadzi działalności ubezpieczeniowej.
 Zmiana obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2023 roku lub później.

Grupa zamierza wdrożyć powyższe regulacje w terminach przewidzianych do zastosowania przez standardy lub interpretacje.

10. Aktywa i zobowiązania z tytułu umowy

Stany aktywów i zobowiązań z tytułu umowy na koniec okresu sprawozdawczego przedstawia poniższa tabela:

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Aktywa z tytułu umowy brutto	163 765	209 745
Odpisy aktualizujące wartość aktywów z tytułu umowy (-)	(3 467)	(1 730)
Aktywa z tytułu umowy	160 298	208 015
Zobowiązania z tytułu umowy, w tym	181 727	216 116
Wycena	88 567	129 546
Zaliczki	93 160	86 570

Aktywa z tytułu umowy podlegają regulacjom MSSF 9 w zakresie szacowania strat z tytułu utraty wartości.

Poniższa tabela przedstawia skutki wyceny umów, w tym przychody oraz koszty realizowanych umów ujęte zgodnie z MSSF 15 na dzień 31 grudnia 2021 roku i na dzień 31 grudnia 2020 roku, jak również kwoty należne zamawiającym oraz kwoty należne od zamawiających z tytułu prac wynikających z realizowanych umów.

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Kwota przychodów początkowo ustalona w umowie	7 357 206	7 407 394
Zmiana przychodów z umowy, w tym:	66 409	(26 551)
Zmiana przychodów z tytułu kar umownych i rezerw na kary	(90 685)	(81 876)
Łączna kwota przychodów z umowy	7 423 615	7 380 843
Koszty umowy poniesione do dnia bilansowego	6 711 467	6 286 676
Koszty pozostające do realizacji umowy	730 856	1 054 442
Szacunkowe łączne koszty umowy	7 442 323	7 341 118
Szacunkowe łączne wyniki z umów, w tym:	(18 708)	39 725
zyski	268 995	334 224
straty (-)	(287 703)	(294 499)

Aktywa (zobowiązania) z tytułu umowy prezentuje poniższa tabela:

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Stan otrzymanych zaliczek na dzień bilansowy	96 714	125 660
Kwota zaliczek możliwa do kompensaty z należnościami z tytułu umów o usługę	(3 554)	(39 090)
Wartość zaliczek wykazana na dzień bilansowy	93 160	86 570
Koszty umowy poniesione do dnia bilansowego	6 724 974	6 324 563
Zyski narastająco ujęte do dnia bilansowego (+)	256 778	277 548
Straty narastająco ujęte do dnia bilansowego (-)	(287 764)	(294 521)
Przychody z umowy narastająco ujęte do dnia bilansowego	6 693 988	6 307 589
Kwoty zafakturowane do dnia bilansowego (faktury częściowe)	6 615 236	6 188 298
Rozliczenie z tytułu umów na dzień bilansowy (per saldo), w tym:	78 752	119 291
aktywa z tytułu umowy pomniejszone o zaliczki możliwe do kompensaty	163 765	209 745
zobowiązania z tytułu umowy	88 567	129 546

Grupa dokonała analizy zmian aktywów i zobowiązań z tytułu umowy oraz czynników będących przyczynami tych zmian w 2021 oraz 2020 roku. Szczegółowy opis wpływu zmian szacunków na kluczowych kontraktach realizowanych przez Grupę został zawarty w sprawozdaniu z działalności Grupy za rok zakończony 31 grudnia 2021 roku (nota 3.5).

Najważniejsze przyczyny zmian aktywów i zobowiązań z tytułu umowy w okresie sprawozdawczym przedstawiają poniższe tabele:

Aktywa z tytułu umowy:

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Aktywa z tytułu umowy na początek okresu	208 015	269 788
Przychody odniesione w okresie sprawozdawczym na aktywa z tytułu umowy	48 187	100 244
Łączne korekty przychodów odniesione na aktywa z tytułu umowy	13 695	34 238
Zmiany odpisów aktualizujących aktywa z tytułu umowy	(1 884)	(608)
Przeklasyfikowanie do należności z tytułu dostaw i usług (-)	(107 715)	(195 647)
Aktywa z tytułu umowy na koniec okresu	160 298	208 015

Zobowiązania z tytułu umowy:

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Zobowiązania z tytułu umowy na początek okresu	216 116	251 625
Zobowiązania do wykonania świadczenia ujęte w okresie sprawozdawczym jako zobowiązania z tytułu umowy	26 965	71 067
Zmiana stanu zaliczek	6 648	(56 336)
Łączne korekty przychodów odniesione na zobowiązania z tytułu umowy	(4 925)	4 387
Rozpoznanie przychodu ujętego w saldzie zobowiązań z tytułu umowy na początek okresu (-)	(63 077)	(54 627)
Zobowiązania z tytułu umowy na koniec okresu	181 727	216 116

Ujawnienia dotyczące aktywowanych kosztów doprowadzenia do zawarcia i wykonania umów Grupa prezentuje w pozycji „Rozliczenia międzyokresowe krótkoterminowe” (nota 30).

10.1. Informacje dotyczące kluczowych kontraktów realizowanych przez Grupę

10.1.1. Projekt Jaworzno

Spółka RAFAKO S.A. w Konsorcjum firm: RAFAKO S.A. (Lider Konsorcjum) i MOSTOSTAL WARSZAWA S.A. realizuje kontrakt na „Budowę nowych mocy w technologiach węglowych w TAURON Wytwarzanie S.A. – Budowę bloku energetycznego o mocy 910 MW na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Jaworzno III – Elektrownia II – w zakresie: kocioł parowy, turbozespół, budynek główny, część elektryczna i AKPiA Bloku”. Ostateczny podział prac w ramach Konsorcjum został ustalony w dniu 4 sierpnia 2013 roku na podstawie zmian wprowadzonych do umowy konsorcjum, które dotyczyły przejęcia przez RAFAKO S.A. 99,99% prac w ramach Projektu (tym samym dla spółki Mostostal Warszawa pozostało 0,01%) oraz zmiany podziału wynagrodzenia należnego każdemu z partnerów konsorcjum odpowiednio do udziału w realizowanych pracach. Kontrakt na budowę bloku energetycznego Jaworzno III został zawarty w dniu 17 kwietnia 2014 roku. Aktualna wartość kontraktu wynosi 4,7 miliarda złotych netto.

To największy wartościowo kontrakt realizowany dotychczas przez spółkę RAFAKO S.A. W wyniku zakończenia ruchu próbnego, w trakcie którego potwierdzono spełnienie przez blok wymagań kontraktowych 13 listopada 2020 roku, blok został przekazany do eksploatacji.

Równolegle do rozpoczętego okresu gwarancyjnego nastąpiło rozpoczęcie okresu przejściowego, w trakcie którego blok będzie podlegał strojeniu i optymalizacji. Na jego zakończenie zostanie przeprowadzony ruch sprawdzający, który ma powtórnie potwierdzić spełnienie wymagań kontraktowych wynikających z podpisanych aneksów i optymalizowanych w trakcie okresu przejściowego. Po zakończeniu okresu przejściowego nastąpi przekazanie zamawiającemu dokumentacji powykonawczej i zafakturowanie ostatniego kamienia milowego zgodnie z harmonogramem rzeczowo – finansowym kontraktu.

W dniu 5 stycznia 2021 roku uprawomocniło się postanowienie Sądu Okręgowego w Katowicach zatwierdzającego ugodę zawartą pomiędzy Zamawiającym a Wykonawcą w wyniku mediacji przed Sądem Polubownym przy Prokuraturii Generalnej.

Dnia 15 lutego 2021 roku spółka RAFAKO S.A. podpisała z Inwestorem aneks nr 10 do kontraktu. Najważniejszą zmianą ujętą w Aneksie było zwiększenie ceny Kontraktu Głównego o kwotę 26 313 455,70 złotych netto, wynikająca głównie z :

- dostawy dodatkowych części zapasowych dla Bloku 910 MW,
- wykonanie aktualizacji oprogramowania aplikacyjnego WL LFC zainstalowanego w systemie OVATION LFC do najnowszej wersji oraz dostosowanie go do najnowszych wymagań PSE S.A.,
- wykonanie przeglądu instalacji pożarowych,
- innych dodatkowych usług i modernizacji instalacji.

W dniu 26 lutego 2021 roku, w związku ze spełnieniem w dniu 25 lutego 2021 roku warunków zawieszających określonych w aneksie nr 7 z dnia 31 grudnia 2020 roku do umowy o udzielenie gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych z dnia 16 kwietnia 2014 roku, gwaranci wystawili aneksy nr 3 do poszczególnych gwarancji należytego wykonania kontraktu. Aneksy te dotyczyły zarówno podwyższenia sumy gwarancyjnej, jak również wniesienia zabezpieczenia należytego usunięcia wad i usterek, w tym także dodatkowego zabezpieczenia na część ciśnieniową kotła. Zabezpieczenie należytego usunięcia wad i usterek zostało ustanowione do dnia 30 listopada 2022 roku, a w dodatkowym zakresie dotyczącym części ciśnieniowej kotła do dnia 30 maja 2023 roku.

Dnia 11 czerwca 2021 roku na eksploatowanym przez Nowe Jaworzno Grupa TAURON Bloku J910 doszło do rozszczelnienia instalacji układu hydraulicznego stacji redukcyjno-schładzającej zabudowanej na rurociągu wysokoprężnym, co spowodowało wyciek oleju hydraulicznego na rozgrzany rurociąg. Poprzez kontakt z gorącą powierzchnią nastąpił samozapłon i pożar, co spowodowało wyłączenie Bloku z eksploatacji. Inwestor powołał Komisję do zbadania przyczyn awarii, określenia rozmiaru zniszczeń oraz określenia działań zapobiegawczych. Prace naprawcze zostały wykonane, jednak komisja do dnia publikacji niniejszego sprawozdania finansowego nie zakończyła jeszcze swoich prac.

Podczas postoju kotła zidentyfikowany został problem uszkodzenia ścian leja komory paleniskowej, ramy mocującej skrzynie palnikową oraz częściowo uszkodzonych dysz palników pyłowych nr P1, P2, P3, P4, kwestia ta była badana przez powołany przez Zamawiającego zespół techniczny oraz podejmowane były prace związane z demontażem uszkodzonych elementów oraz ich naprawą. Zgodnie z decyzją UDT kocioł do czasu zakończenia naprawy był wyłączony z eksploatacji.

W następstwie powyższych problemów RAFAKO S.A. dnia 2 sierpnia 2021 roku przekazało do Nowe Jaworzno Grupa TAURON sp. z o.o. harmonogram prac, które będą prowadzone na bloku 910 MW w Jaworznie.

W dniu 31 lipca 2021 roku został podpisany aneks nr 11 do umowy z Nowe Jaworzno Grupa TAURON sp. z o.o., na mocy którego zlecono RAFAKO S.A. realizację prac dodatkowych obejmujących:

- modernizację dodatkowego układu wyprowadzania żużla, której wykonanie usprawni eksploatację Bloku przez Zamawiającego;
- wykonanie ciągłych pomiarów środowiskowych związków rtęci i amoniaku, co pozwoli Zamawiającemu na spełnienie wymagań dotyczących pomiarów środowiskowych związanych z emisją substancji do atmosfery, jak również
- inne prace związane z poprawą eksploatacji Bloku.

Na mocy w/w aneksu, wynagrodzenie RAFAKO S.A. z Kontraktu ulega zwiększeniu o kwotę 10 181 524,60 złotych.

W dniu 28 września 2021 roku RAFAKO S.A. oraz E003B7 sp. z o.o. skierowały do Sądu Polubownego przy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej oświadczenie o woli zakończenia mediacji prowadzonej z Nowe Jaworzno Grupa TAURON sp. z o.o., natomiast w dniu 13 października 2021 roku RAFAKO, E003B7 sp. z o.o., jak również Nowe Jaworzno Grupa TAURON sp. z o.o. skierowały wspólny wniosek o wznowienie mediacji w odniesieniu na do budowy bloku energetycznego w Elektrowni Jaworzno, wyrażając wolę kontynuowania tej mediacji. W efekcie przeprowadzonej mediacji 3 listopada 2021 roku doszło do parafowania warunków ugody.

W dniu 2 grudnia 2021 roku podpisane zostały aneksy nr 13 i 14 związane z powyżej opisaną umową Najistotniejsze postanowienia tych dokumentów obejmują:

1. Zmiany harmonogramu rzeczowo – finansowego („HRF”) oraz ramowego harmonogramu realizacji kontraktu („RHRK”), w tym zmiany terminu ponownej synchronizacji bloku, którego dotyczy kontrakt do dnia 29 kwietnia 2022 roku oraz terminu zakończenia okresu przejściowego do dnia 30 października 2022 roku;
2. Zlecenie RAFAKO dodatkowych świadczeń oraz prac, których wykonanie będzie wiązało się dla NJGT z korzyściami technicznymi, technologicznymi oraz ekonomicznymi, w tym m. in. obniżeniem kosztów eksploatacji bloku oraz nabycie przez NJGT od RAFAKO S.A. licencji do dokumentacji warsztatowej elementów kotła bloku;
3. Powierzenie RAFAKO S.A., pod warunkiem wykonania określonego w HRF jako „Synchronizacja bloku po zakończonym postoju” etapu realizacji kontraktu, w terminie wynikającym ze zmienionych HRF oraz RHRK i przedstawienia wymaganych dokumentacją umową oświadczeń instytucji finansowych udzielających zabezpieczeń finansowych zabezpieczających realizację kontraktu, dalszych dodatkowych świadczeń oraz prac;
4. Zobowiązanie NJGT, warunkowane podpisaniem protokołu zakończenia okresu przejściowego do dnia 15 listopada 2022 roku, a także zakończeniem z powodzeniem procesu inwestorskiego, rozumianego jako skuteczne i bezwarunkowe przejście kontroli (pośrednio lub bezpośrednio) przez podmioty wskazane w liście intencyjnym z dnia 7 października 2021 roku, nad pakietem akcji RAFAKO S.A. należącym obecnie pośrednio i bezpośrednio do PBG S.A. w restrukturyzacji, do nienaliczenia spornych pomiędzy stronami kontraktu kar umownych za okres sprzed dokumentacji ugodowej;
5. Zobowiązanie stron kontraktu, do niedochodzenia wobec siebie wszelkich innych roszczeń powstałych lub mogących powstać z tytułu zdarzeń zaistniałych przed dniem zawarcia umowy, z wyłączeniem roszczeń z tytułu gwarancji i rękojmi, roszczeń z tytułu solidarnej odpowiedzialności za zapłatę wynagrodzenia podwykonawcom lub dalszym podwykonawcom oraz roszczeń wykonawcy wobec NJGT z tytułu wynagrodzenia za prace należycie zrealizowane przed dniem zawarcia umowy;
6. Podział kosztów naprawy bloku tj. usunięcia uszkodzeń rur leja komory paleniskowej, jak również naprawy stacji RS wskazanej w dokumentacji ugodowej;
7. Udzielenie NJGT dodatkowego okresu gwarancji na wskazane w dokumentacji ugodowej elementy oraz urządzenia bloku, w wymiarze 12 miesięcy;
8. Brak możliwości, na etapie podpisania dokumentacji ugodowej, przesądzenia odpowiedzialności za zaistnienie awarii bloku z dnia 11 czerwca 2021 roku oraz za wady zdiagnozowane w okresie postoju bloku;
9. Oświadczenie RAFAKO S.A. o wyjaśnieniu warunków panujących na terenie budowy;
10. Wprowadzenie do kontraktu kar umownych;
11. Przyznanie NJGT prawa do złożenia w terminie od dnia 31 marca 2023 roku, oświadczenia o odstąpieniu od kontraktu w części niewykonanej, jeżeli wykonawca z przyczyn, za które odpowiada zgodnie z kontraktem, spowoduje zwłokę w wykonaniu określonego w HRF jako „Synchronizacja bloku po zakończonym postoju” etapu realizacji kontraktu, przekraczającą 60 dni w stosunku do terminu określonego w HRF, a także prawa NJGT do wstąpienia w prawa i obowiązki wykonawcy wynikające z umów z kluczowymi podwykonawcami, w przypadku odstąpienia od kontraktu;
12. Uzgodnienie, iż wynagrodzenie za dodatkowe świadczenia oraz prace, nabycie licencji, o których mowa w punkcie 2. powyżej, a także naprawę bloku, o której mowa w punkcie 6. powyżej, wynosi około 91 000 000,00 złotych netto, jak również (ii) wysokości wynagrodzenia za dalsze dodatkowe świadczenia oraz prace, o których mowa w punkcie 3. powyżej, na kwotę około 23 000 000,00 złotych netto.

Dnia 10 grudnia 2021 roku wszedł w życie aneks nr 13. Postanowienia tego aneksu stały się podstawą szacunków wartości tego kontraktu na dzień 31 grudnia 2021 roku.

W dniu 2 marca 2022 roku doszło do zawarcia pomiędzy RAFAKO S.A. i Nowe Jaworzno Grupa TAURON sp. z o.o. przy udziale spółki zależnej E003B7 Sp. z o.o., porozumienia, którego przedmiotem jest przekazanie wykonawcy prowadzenia prac eksploatacyjnych na czas uruchomienia bloku.

Główne postanowienia porozumienia:

- a. Wykonawca zobowiązał się do prowadzenia na własną odpowiedzialność i ryzyko od dnia 1 marca 2022 roku do dnia 30 czerwca 2022 roku prac eksploatacyjnych mających na celu uruchomienie Bloku.
- b. Wykonawca zobowiązał się do:
 - opracowania Instrukcji Bezpiecznego Prowadzenia Prac Uruchomieniowych Bloku w terminie 3 dni od daty zawarcia porozumienia;
 - opracowania projektu organizacji uruchomienia bloku zgodnie z wymaganiami określonymi w Rozporządzeniu w terminie 10 dni od daty zawarcia Porozumienia, a także,
 - przedstawienia NJGT w terminie nie dłuższym niż 7 dni od podpisania Porozumienia, harmonogramu Uruchomienia Bloku;
- c. NJGT zobowiązała się do współdziałania z Wykonawcą, przy prowadzeniu prac eksploatacyjnych, o których mowa w punkcie 1. powyżej, w zakresie określonym w Porozumieniu;
- d. Porozumienie zostało zawarte na czas wykonania prac eksploatacyjnych, o których mowa w punkcie 1. powyżej, jednak nie dłużej niż do dnia 30 czerwca 2022 roku;
- e. Wykonawca i NJGT zobowiązali się do zawarcia aneksu do Kontraktu, w którym określą szczegółowe warunki realizacji prac dotyczących uruchomienia Bloku, a także wynagrodzenie Wykonawcy z tytułu czynności objętych Porozumieniem, którego wysokość nie będzie wyższa niż 14.999.000,00 zł netto – aneks ten zostanie zawarty do dnia 15 kwietnia 2022 roku, przy czym uzgodniono, iż Porozumienie będzie realizowane także przed formalnym zawarciem tego aneksu.

W dniu 14 kwietnia 2022 roku RAFAKO S.A. otrzymało odpis postanowienia Sądu Okręgowego w Katowicach XIII Wydział Gospodarczy w przedmiocie zatwierdzenia ugody pomiędzy RAFAKO S.A., E003B7 Sp. z o.o., Mostostal Warszawa S.A. oraz Nowe Jaworzno Grupa Tauron Sp. z o.o. dotyczącej kontraktu na „Budowę nowych mocy w technologiach węglowych w TAURON Wytwarzanie S.A. – Budowę bloku energetycznego o mocy 910 MW na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Jaworzno III – Elektrownia II – w zakresie: kocioł parowy, turbozespół, budynek główny, część elektryczna i AKPIA bloku”, jak również pomiędzy wykonawcą i NJGT, związanych z zawarciem ugody aneksów numer 13 i 14 do kontraktu, ze stwierdzeniem jego prawomocności – Sąd ten stwierdził, iż postanowienie jest prawomocne z dniem 18 marca 2022 roku. Zarząd RAFAKO S.A. wskazuje, że prawomocne zatwierdzenie ugody przez właściwy sąd powszechny stanowiło jeden z warunków wejścia w życie ugody i aneksu numer 14.

W związku z otrzymaniem postanowienia, jak również spełnieniem się pozostałych warunków wejścia w życie ugody i aneksu numer 14, Zarząd RAFAKO S.A. wskazuje, iż ugoda i aneks numer 14 weszły w życie z dniem 18 marca 2022 roku tj. z dniem wskazanym w postanowieniu jako data jego prawomocności.

W dniu 14 kwietnia 2022 roku doszło do ponownej synchronizacji bloku z Krajowym Systemem Elektroenergetycznym w ramach realizacji kontraktu na „Budowę nowych mocy w technologiach węglowych w TAURON Wytwarzanie S.A. – Budowę bloku energetycznego o mocy 910 MW na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Jaworzno III – Elektrownia II – w zakresie: kocioł parowy, turbozespół, budynek główny, część elektryczna i AKPIA bloku

Zgodnie z dokumentacją ugodową termin na synchronizację zastrzeżono do dnia 29 kwietnia 2022 roku, a więc termin ten został przez RAFAKO S.A. zachowany. Zarząd RAFAKO S.A. wskazuje przy tym, iż doprowadzenie do synchronizacji stanowiło m. in.:

1. zgodnie z dokumentacją ugodową, jeden z warunków powierzenia wykonawcy dalszych dodatkowych świadczeń oraz prac wskazanych w dokumentacji ugodowej,
2. jeden z warunków zawieszających zastrzeżonych w umowie sprzedaży, a w konsekwencji i umowie inwestycyjnej.

W dniu 14 kwietnia 2022 roku doszło do zawarcia pomiędzy RAFAKO S.A., E003B7 Sp. z o.o., Mostostal Warszawa S.A. oraz Nowe Jaworzno Grupa Tauron Sp. z o.o. aneksu numer 15 do kontraktu. Istotne postanowienia aneksu obejmują:

1. Zlecenie wykonawcy dodatkowych świadczeń i prac określonych w aneksie numer 15, a w tym prac eksploatacyjnych, o których mowa w porozumieniu.
2. Potwierdzenie, iż dodatkowe świadczenia oraz prace, o których mowa powyżej, mają na celu poprawienie funkcjonalności bloku, a także będą źródłem licznych korzyści technicznych, technologicznych, jak i ekonomicznych po stronie NJGT;
3. Uzgodnienie, iż prace eksploatacyjne zostaną przeprowadzone przez wykonawcę do dnia 30 czerwca 2022 roku, a także warunków ich prowadzenia, zbieżnych zasadniczo z określonymi w porozumieniu;

4. Zmiany, związane z okolicznościami z punktów 1. i 3. powyżej, w zakresie harmonogramu rzeczowo – finansowego oraz ramowego harmonogramu realizacji kontraktu, które to zmiany nie skutkują jednak zmianą terminu ponownej synchronizacji bloku, jak również terminu zakończenia okresu przejściowego określonych w dokumentacji umowej – aktualne pozostają następujące terminy umowe: (i) do dnia 29 kwietnia 2022 roku w odniesieniu do ponownej synchronizacji bloku (synchronizacja nastąpiła w dniu 14 kwietnia 2022 roku i (ii) do dnia 30 października 2022 roku w odniesieniu do zakończenia okresu przejściowego;
5. Zwiększenie wynagrodzenia wykonawcy z kontraktu o kwotę łączną 19 208 435,00 złotych netto;
6. Udzielenie NJGT dodatkowego okresu gwarancji na wskazane w aneksie numer 15 elementy oraz urządzenia bloku, w wymiarze 12 miesięcy.

Zasady rozliczania Projektu Jaworzno:

Na potrzeby realizacji Projektu została utworzona spółka celowa (E003B7 Sp. z o.o.), której RAFAKO S.A. podzleciła około 88% zakresu prac Projektu; pozostałe 11% pozostaje w bezpośredniej realizacji RAFAKO S.A. (o wartości około 619,6 miliona złotych; w tym zaprojektowanie tzw. Wyspy kotłowej oraz dostawa części ciśnieniowych kotła i instalacji odpylania), która głównie realizowana była w latach 2015 – 2017.

RAFAKO S.A. oraz E003B7 Sp. z o.o. na potrzeby realizacji Projektu zawarły umowy z podmiotami finansowymi, na mocy których otrzymały gwarancje bankowe/ubezpieczeniowe o łącznej wartości 587,5 miliona złotych niezbędne do realizacji tego projektu, jednocześnie ustanowione zostały zabezpieczenia na majątku obu podmiotów jako zabezpieczenie dla tych instrumentów. W wyniku uzgodnień z instytucjami finansowymi, które udzieliły gwarancji związanych z kontraktem Jaworzno, RAFAKO S.A. nie przewiduje wypłaty dywidendy ze spółki E003B7 Sp. z o.o. do czasu trwania umów gwarancyjnych, ponieważ mogłoby to skutkować negatywnymi konsekwencjami ze strony instytucji gwarantujących.

RAFAKO S.A. w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym kompensuje przychody i koszty oraz rozrachunki dotyczące realizacji projektu powstałe pomiędzy RAFAKO S.A. a spółką celową. W sprawozdaniu jednostkowym nie są ujmowane przychody i koszty dotyczące części realizowanej przez spółkę celową E003B7 Sp. z o.o. – ta część jest prezentowana w jednostkowym sprawozdaniu E003B7 Sp. z o.o. oraz w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej RAFAKO.

RAFAKO S.A. jako lider Konsorcjum wystawia faktury na pełny zakres prac na rzecz Zamawiającego; płatności z tytułu realizacji kontraktu są przekazywane bezpośrednio na rzecz Spółki celowej oraz kluczowych podwykonawców i poddostawców. Zapłata za zakres prac zrealizowany przez RAFAKO S.A. jest dokonywana przez spółkę celową.

10.1.2. Projekt Wilno

Dnia 10 lipca 2020 roku jednostka dominująca złożyła wniosek do arbitrażu w Sztokholmie (SCC) o arbitraż w zakresie uznania roszczeń terminowych i kwotowych złożonych przez RAFAKO S.A. do zamawiającego. Opis sporu arbitrażowego znajduje się w nocie 39 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

W dniu 24 września 2020 roku, w związku identyfikacją ryzyk realizacji kontraktu i z możliwą koniecznością poniesienia dodatkowych kosztów związanych z rozliczeniem prac w ramach budowy nowej elektrociepłowni w Wilnie, Zarząd RAFAKO S.A. podjął decyzję o utworzeniu rezerwy w kwocie 95,8 mln złotych.

Dodatkowe, oszacowane przez jednostkę dominującą potencjalne koszty realizacji umowy wynikają przede wszystkim z niezawinionej przez Spółkę wydłużonego terminu realizacji Projektu oraz kosztów związanych z umową pozostających do wykonania prac, a także roszczeń podwykonawców.

Ponadto, oszacowano wzrost ryzyka potencjalnego zmniejszenia przychodu z tytułu wyłączenia z kontraktu układu rozładunku biopaliwa drogą kolejową.

Dnia 5 października 2020 roku, działając na podstawie zapisów umowy, RAFAKO S.A. złożyło notyfikację „notice of impossibility / termination” o:

1. niemożności wykonania ww. umowy z uwagi na okoliczność, iż świadczenie do którego zobowiązała się jednostka dominująca, stało się odmienne od przewidzianego Umową, ewentualnie
2. odstąpieniu od umowy na skutek braku współdziałania Zamawiającego i wykonywania jego zobowiązań umownych,
3. odstąpieniu od umowy na skutek braku terminowego wystawienia przez Zamawiającego przejściowych świadectw płatności odnośnie zakończonych kamieni milowych.

Decyzja powyższa była niezbędna mając na uwadze wysokie ryzyko oraz koszty dokończenia realizacji umowy w świetle podanych powyżej okoliczności. Decyzja powyższa nie powodowała konieczności utworzenia dodatkowych rezerw i odpisów, gdyż te utworzone na dzień 30 czerwca 2020 roku według najlepszej wiedzy i szacunków opartych na zasadach ostrożności obejmują ryzyka związane z przedmiotową decyzją.

W dalszej kolejności jednostka dominująca otrzymała od zamawiającego pismo o natychmiastowym odstąpieniu od umowy. Zamawiający wskazuje jako zasadniczą przyczynę odstąpienia od umowy okoliczność, że "Wykonawca prowadzi działalność gospodarczą pod zarządem syndyka, powiernika lub zarządcy, działających na rzecz wierzycieli" lub "wystąpiło zdarzenie, które (zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa) ma podobny skutek". Jednostka dominująca uznała oświadczenie zamawiającego jako nieskuteczne, z uwagi na uprzednie, skuteczne złożenie zamawiającemu przez RAFAKO S.A. w dniu 5 października 2020 roku notyfikacji "notice of impossibility / termination". Ponadto zamawiający złożył do KUKE Korporacja Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A. oraz Generali T.U. S.A. żądanie wypłaty gwarancji należytego wykonania Umowy w łącznej wysokości 14 965 000 EUR.

W związku z tym w dniu 20 października 2020 roku jednostka dominująca otrzymała od KUKE S.A. przedsądowe wezwanie do zapłaty sumy gwarancyjnej w wysokości 11 972 000,00 EUR z tytułu umowy generalnej nr IN/GU/1/2015 w związku z wypłatą przez KUKE S.A. na rzecz zamawiającego sumy gwarancyjnej w wysokości 11 972 000,00 EUR, a w dniu 17 listopada 2020 roku RAFAKO S.A. otrzymało od Generali T.U. S.A. wezwanie do zapłaty sumy gwarancyjnej w wysokości 2 993 000,00 EUR z tytułu umowy ramowej o udzielanie gwarancji kontraktowych w ramach limitu odnawialnego nr GNL-UF/2016/1483/UG w związku z wypłatą przez Generali T.U. S.A. na rzecz zamawiającego sumy gwarancyjnej w wysokości 2 993 000,00 EUR. W ocenie Zarządu Spółki przedmiotowe wierzytelności KUKE S.A. i Generali T.U. S.A. z mocy prawa stanowią wierzytelność układową w ramach otwartego uproszczonego postępowania restrukturyzacyjnego RAFAKO S.A.

Sprawa rozliczeń na kontrakcie jest przedmiotem arbitrażu.

10.1.3. Projekt Radlin

W czerwcu 2019 roku została podpisana umowa o realizację przedsięwzięcia inwestycyjnego pod nazwą: Poprawa efektywności energetycznej w JSW KOKS S.A. Inwestycja składa się z dwóch kotłów parowych, turbiny parowej kondensacyjno-upustowej, generatora elektrycznego oraz kompletu instalacji pomocniczych. Wartość zawartej umowy wynosi 289 milionów złotych. W październiku 2020 roku jednostka dominująca dokonała podpisania aneksu zwiększającego zakres realizacji projektu oraz wartość umowy do kwoty 296,8 miliona złotych.

W dniu 19 lutego 2021 roku, Zarząd RAFAKO S.A. podjął decyzję o utworzeniu rezerwy w wysokości około 65 milionów złotych w związku z możliwością poniesienia dodatkowych kosztów realizacji prac w ramach budowy bloku energetycznego.

Jednostka dominująca wystąpiła do JSW KOKS S.A. o dodatkowe wynagrodzenie z tytułu istotnych zmian w zakresie przedmiotu zamówienia oraz w związku z koniecznością wykonania niezbędnych świadczeń dodatkowych, w wysokości około 53 milionów złotych. Zmiany te spowodowały opóźnienie w realizacji prac, co spowodowało zgłoszenie Zamawiającemu dodatkowego roszczenia dotyczącego przedłużenia terminu oddania bloku.

W dniu 13 stycznia 2022 roku doszło do podpisania aneksu nr 3, którego istotne postanowienia obejmują:

1. Podział wskazanych w aneksie etapów rozliczeniowych umowy na mniejsze części, z tym zastrzeżeniem, iż zawarcie aneksu nie wpływa na obowiązujący harmonogram realizacji umowy tj. nie zmienia terminów realizacji poszczególnych prac składających się na etapy rozliczeniowe umowy;
2. Zobowiązanie Spółki do zawarcia, ze spełniającymi określone w aneksie kryteria, podwykonawcami/podmiotami umów podwykonawczych lub porozumień wiążących się z umowami podwykonawczymi;
3. Zobowiązanie Spółki do podjęcia działań zmierzających do przyspieszenia realizacji określonych prac, w ramach realizacji zadania inwestycyjnego, w tym zwiększenia liczby frontów dostępnych do realizacji, jak również liczby zaangażowanych pracowników Spółki, podwykonawców oraz dalszych podwykonawców;
4. Rozpoczęcie przez Spółkę realizacji możliwych do wykonania prac w zakresie opracowania projektów oraz dokumentów, które są niezbędne dla faktycznego wykonania rozszerzeń lub zmian realizowanego zadania inwestycyjnego, w zakresach określonych w aneksie.

W dniu 31 marca 2022 roku w ramach mediacji prowadzonej przed Sądem Polubownym przy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej doszło do podpisania przez strony ugody oraz związanego z nią (podpisanego w jej wykonaniu) aneksu do umowy. Istotne postanowienia ugody i aneksu obejmują:

1. Potwierdzenie, iż uгода (i w konsekwencji aneks nr 4) została zawarta w celu zabezpieczenia słuszych interesów Spółki oraz JSW KOKS, a także dalszej poprawy sytuacji występującej w ramach realizacji zadania inwestycyjnego;
2. Zmianę harmonogramów realizacji zadania inwestycyjnego, w ramach którego ma powstać kompletny obiekt, w tym zmianę terminu do którego nastąpi podpisanie protokołu odbioru końcowego dla kompletnego obiektu, który został określony jako dzień 30 czerwca 2023 roku;
3. Zmianę dotychczasowych etapów rozliczeniowych umowy, związaną z okolicznościami z punktów 1. i 2. powyżej oraz punktów 5., 6., 7. i 8. poniżej;
4. Zobowiązanie Spółki do podejmowania działań mających na celu doprowadzenie do podpisania protokołu odbioru końcowego dla kompletnego obiektu przed terminem, o którym mowa w punkcie 2. powyżej;
5. Powierzenie Spółce przez JSW KOKS wykonania robót dodatkowych, wskazanych w dokumentacji ugodowej, związanych z realizacją kompletnego obiektu, które stanowiąc będą część powstającego kompletnego obiektu;
6. Powierzenie Spółce przez JSW KOKS – niezależnie od Robót Dodatkowych -wykonania zadań dodatkowych, wskazanych w Dokumentacji Ugodowej, związanych technicznie i technologicznie z realizacją kompletnego obiektu, wykraczających jednak poza zakres umówionego wcześniej kompletnego obiektu, które będą przedmiotem odrębnego od odbioru końcowego dla kompletnego obiektu, odbioru końcowego.
7. Zapłatę przez JSW KOKS na rzecz Spółki, na zasadach i terminach określonych w dokumentacji ugodowej, kwoty 29 965 525,61 złotych netto, – w ramach kwoty podwyższenia wynagrodzenia Spółki z umowy, o którym mowa w punkcie 9. poniżej - z tytułu zdarzeń, które zaistniały w związku z realizacją zadania inwestycyjnego przed dniem zawarcia ugody, w tym w szczególności niezależnych od stron umowy, takich jak przede wszystkim epidemia wirusa SARS-CoV-2 oraz jej skutki;
8. Zobowiązanie Spółki, w ramach ustępstw ugodowych, do wykonania na rzecz JSW KOKS świadczeń, określonych w dokumentacji ugodowej, innych niż roboty dodatkowe i zadania dodatkowe, w ramach wynagrodzenia Spółki z umowy określonego dokumentacją ugodową, to jest bez wyodrębnienia wynagrodzenia Spółki za te tylko świadczenia.
9. Podwyższenie wynagrodzenia Spółki z Umowy, w związku z okolicznościami z punktów 5. – 8. powyżej, do sumarycznej kwoty 447 396 525,61 złotych netto, tj. o kwotę 150 595 525,61 złotych netto, która to kwota podwyższenia obejmuje:
 - i. wynagrodzenie za roboty dodatkowe w kwocie 20 450 000,00 złotych netto;
 - ii. wynagrodzenie za zadania dodatkowe w kwocie 100 180 000,00 złotych netto;
 - iii. kwotę, o której mowa w punkcie 7. powyżej;
10. Zobowiązanie Spółki do dostosowania wartości ustanowionego w wykonaniu Umowy zabezpieczenia należytego wykonania Umowy do wartości podwyższonego wynagrodzenia Spółki z Umowy oraz udzielenia zabezpieczenia na zadania dodatkowe;
11. Wcześniejsze przeniesienie przez Spółkę, w ramach czynionych ustępstw ugodowych, na rzecz JSW KOKS prawa własności istotnych maszyn lub urządzeń, wiążących się z realizacją zadania inwestycyjnego, na zasadach określonych w dokumentacji ugodowej, względem założonych wcześniej w umowie terminów;
12. Przyznanie JSW KOKS dodatkowych uprawnień na wypadek niewykonania lub nienależytego wykonania umowy przez Spółkę, w tym przyznanie JSW KOKS umownego prawa do odstąpienia od umowy, w części niewykonanej – w przypadku niewykonania określonych wprost w aneksie etapów harmonogramu;
13. Oświadczenia Stron umowy, z zastrzeżeniem punktu 14. poniżej, iż uгода w sposób wyczerpujący i kompletny rozstrzyga o prawach i obowiązkach stron umowy w zakresie, w którym prowadziły rozmowy lub korespondencję, w tym w ramach mediacji, w okresie do dnia zawarcia Ugody;
14. Uzgodnienie, że w przypadku gdy (łącznie): (i) Spółka ukończy w terminie wynikającym z dokumentacji ugodowej budowę kompletnego obiektu, (ii) Spółka ukończy w terminach wynikających z Aneksu roboty dodatkowe i Zadania Dodatkowe, a także (iii) dojdzie do zakończenia z powodzeniem tzw. procesu inwestorskiego Spółki, przy porozumieniu/uzgodnieniu z przynajmniej jedną stroną listu intencyjnego, którego stroną jest JSW KOKS, JSW KOKS nie będzie dochodzić od Spółki spornych pomiędzy stronami umowy kar umownych za okres sprzed zawarcia ugody – przy czym, w przypadku gdy nie zaistnieją łącznie w/w zdarzenia, nie pozbawia to Spółki możliwości kwestionowania tych kar.

Wejście w życie dokumentacji ugodowej, zostało uzależnione od ziszczenia się następujących warunków:

- a) W przypadku Ugody od:
 - i. pozyskania przez strony umowy zgód korporacyjnych niezbędnych do zawarcia oraz wejścia w życie ugody oraz aneksu;

- ii. przedłożenia JSW KOKS przez Spółkę dokumentów potwierdzających ustanowienie zabezpieczeń, spełniających wymogi dokumentacji ugodowej;
 - iii. prawomocnego zatwierdzenia ugody przez właściwy sąd powszechny;
- b) W przypadku Aneksu, od wejścia w życie ugody;

przy czym postanowiono, że Strony Umowy będą realizować w okresie od dnia podpisania Ugody do dnia jej wejścia w życie, obowiązki wynikające z Dokumentacji Ugodowej, w zakresie niezbędnym dla zachowania terminów przyjętych w zmienionych harmonogramach realizacji Zadania Inwestycyjnego tak, jakby doszło do wejścia w życie dokumentacji ugodowej, co ma kluczowe znaczenie dla możliwości dotrzymania terminu, który wskazano w punkcie 2. powyżej.

Postanowienia tego aneksu stały się podstawą szacunków wartości tego kontraktu na dzień 31 grudnia 2021 roku.

W dniu 5 kwietnia 2022 roku Rada Nadzorcza Spółki podjęła uchwałę w przedmiocie wyrażenia zgody na zawarcie i wykonanie ugody i aneksu, a także zaciągnięcie przez Spółkę wynikających z ugody i aneksu zobowiązań.

10.1.4. Projekt Tłocznia Kędzierzyn i gazociąg Goleniów-Płoty

W dniu 30 maja 2018 roku jednostka dominująca podpisała z Operatorem Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. umowę, której przedmiotem była generalna realizacja inwestycji pn.: „Budowa gazociągu DN700 Szczecin-Gdańsk, odcinek Goleniów-Płoty wraz z infrastrukturą towarzyszącą” o wartości 124 892 356,00 złotych netto (153 617 597,88 złotych brutto).

W dniu 15 lutego 2019 roku jednostka dominująca podpisała z Operatorem Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. umowę, której przedmiotem było wykonanie robót budowlanych dla zadania inwestycyjnego pn. „Budowa Tłoczni Kędzierzyn”. Wartość Umowy wynosiła łącznie 168,7 mln złotych netto (tj. 207,5 mln złotych brutto), z czego udział Grupy wynosił 95%.

W dniu 15 grudnia 2020 roku GAZ-SYSTEM S.A. odstąpił od dalszej realizacji umowy na budowę gazociągu Goleniów-Płoty oraz od umowy na budowę Tłoczni Kędzierzyn z przyczyn leżących po stronie jednostki dominującej.

W związku z odstąpieniem od umowy Kędzierzyn, zamawiający naliczył karę umowną w kwocie 33 916 160,35 złotych i wystąpił o dokonanie zwrotu nierozliczonej zaliczki w wysokości 20 750 100,00 złotych, a w przypadku umowy Goleniów, zamawiający naliczył karę umowną w kwocie 20 512 308,19 złotych i wystąpił o dokonanie zwrotu nierozliczonej zaliczki w wysokości 12 000 000,00 złotych oraz złożył żądania wypłaty z gwarancji dobrego wykonania i gwarancji zwrotu zaliczki powyższych kwot.

W dniu 15 stycznia 2021 roku mBank S.A. dokonał wypłaty na rzecz GAZ-SYSTEM S.A. gwarancji należytego wykonania Umowy w wysokości 20 750 100,00 złotych oraz gwarancji zwrotu zaliczki w wysokości 20 750 100,00 złotych.

W dniu 16 lutego 2021 roku Sopockiego Towarzystwa Ubezpieczeń Ergo Hestia S.A. dokonało wypłaty na rzecz GAZ-SYSTEM S.A. gwarancji należytego wykonania Umowy w kwocie 15 222 720,75 złotych oraz gwarancji zwrotu zaliczki w kwocie 2 755 069,19 złotych.

Jednostka dominująca kwestionuje w całości prawo zamawiającego do odstąpienia od Umowy Goleniów, zastrzegając nieskuteczność naliczenia przez zamawiającego kary umownej oraz żądania zwrotu zaliczki.

Jednostka dominująca podnosi także zastrzeżenia odnośnie do prawa zamawiającego do odstąpienia od umowy Kędzierzyn i rażące wygórowanie kary umownej na kwotę 33 916 160,35 złotych.

Strony prowadzą mediacje w Sądzie Polubownym przy Prokuraturii Generalnej.

10.2. Rezerwa na straty wynikające z umów o usługę

Grupa tworzy rezerwy w przypadku, kiedy istnieje prawdopodobieństwo, iż łączne koszty umowy przewyższą łączne przychody z tytułu umowy, przewidywaną stratę ujmuje się bezzwłocznie jako koszt. Wysokość straty ustalana jest niezależnie od faktu rozpoczęcia prac wynikających z umowy, stanu zaawansowania prac wynikających z umowy, wysokości przewidywanych zysków z tytułu innych umów, które nie są pojedynczymi umowami o usługę. Wartość zmiany rezerw na planowane straty zwiększa lub zmniejsza koszty własny umowy, której rezerwa dotyczy.

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Początek okresu	38 019	39 694
Utworzenie rezerwy na zobowiązanie	401	83 555
Rozwiązanie rezerwy na zobowiązanie	–	–
Wykorzystanie rezerwy na zobowiązanie	(24 903)	(85 230)
Koniec okresu	<u><u>13 517</u></u>	<u><u>38 019</u></u>
Krótkoterminowe na dzień	234	38 019
Długoterminowe na dzień	13 283	–
	<u><u>13 517</u></u>	<u><u>38 019</u></u>

10.3. Rezerwa na koszty z tytułu nieterminowej realizacji umów

Spółki Grupy Kapitałowej tworzą rezerwę na karę umowną, jeżeli występuje istotne prawdopodobieństwo naliczenia kary za niedotrzymanie zapisanych w umowie i objętych karą parametrów technicznych lub jeśli w związku z realizacją danej umowy zostały naruszone dobra osób trzecich. Wysokość rezerwy wynika z zapisanej w danej umowie wartości kary za niedotrzymanie parametrów technicznych lub z możliwej do oszacowania wartości zobowiązania wobec osób trzecich.

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2021 roku Grupa dokonała weryfikacji stanu rezerw na koszty z tytułu nieterminowej realizacji umów (w tym zrealizowanych opóźnień w odniesieniu do zobowiązań umownych, w tym warunków ustalania kar) na realizowanych kontraktach.

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2021 roku Grupa dokonała utworzenia rezerw na potencjalne koszty kar umownych z tytułu nieterminowej realizacji lub niedotrzymania gwarantowanych parametrów technicznych umów o usługę w kwocie 6 600 tysięcy złotych. Na dzień 31 grudnia 2021 roku stan rezerw na kary na koniec okresu wyniósł 16,6 mln złotych (31 grudnia 2020 roku: 10,9 mln złotych).

11. Przychody ze sprzedaży oraz segmenty operacyjne

11.1. Przychody ze sprzedaży produktów i usług oraz materiałów

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2021	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020
Przychody netto ze sprzedaży produktów	72 573	112 842
Przychody netto ze sprzedaży usług	457 511	1 160 583
- w tym od jednostek powiązanych	148	775
Przychody ze sprzedaży pozostałych produktów	2 280	3 921
Koszty kar umownych*	(2 209)	(85 303)
Różnice kursowe dotyczące należności z tytułu dostaw i usług	(1 712)	11 460
Przychody netto ze sprzedaży produktów i usług	528 443	1 203 503
Przychody ze sprzedaży materiałów	8 574	4 263
- w tym od jednostek powiązanych	-	-
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	8 574	4 263
Przychody netto ze sprzedaży, razem	537 017	1 207 766
- w tym od jednostek powiązanych	148	775

* szczegółowy opis rezerwy z tytułu kar umownych, mających wpływ na wartość wykazywanych przez Grupę przychodów ze sprzedaży został zamieszczony w nocie 10.3.; w pozycji tej Grupa ujmuje także koszty naliczonych oraz zaakceptowanych kar umownych

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2021 roku Grupa zanotowała 537 017 tysięcy złotych przychodów ze sprzedaży, tj. o 670 749 tysięcy złotych mniej aniżeli w analogicznym okresie 2020 roku, na co znacząco wpływa wypowiedzenie kontraktów budowy bloku kogeneracyjnego opalanego biopaliwem dla litewskiego klienta UAB VILNIAUS KOGENERACINE JEGAINI oraz kontraktów realizowanych dla Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A., przy jednoczesnym braku nowych znaczących zamówień, będącym następstwem trudnej sytuacji finansowej RAFAKO S.A.

11.2. Geograficzne obszary działalności

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2021	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020
Przychody ze sprzedaży od klientów krajowych	426 409	988 243
- w tym od jednostek powiązanych	148	775
Przychody ze sprzedaży od klientów zagranicznych	110 608	219 523
- w tym od jednostek powiązanych	-	-
Przychody netto ze sprzedaży, razem	537 017	1 207 766
- w tym od jednostek powiązanych	148	775

Głównymi odbiorcami wyrobów i usług Grupy są przede wszystkim zagraniczni i krajowi dostawcy obiektów energetycznych oraz krajowa i zagraniczna energetyka zawodowa i przemysłowa.

Podział przychodów ze sprzedaży na kontrahentów, z którymi koncentracja sprzedaży przekracza 10% całości przychodów na rynku przedstawia poniższa tabela:

Nazwa kontrahenta	Udział procentowy w sprzedaży ogółem	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2021
Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o.	16,3%	87 765
PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A.	31,2%	167 310
JSW KOKS S.A.	17,1%	91 941
Pozostali kontrahenci	35,4%	190 001
Razem	100%	537 017

Przychody ze sprzedaży do jednostek powiązanych szczegółowo przedstawia nota 39.1 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Grupa w ramach prowadzonej podstawowej działalności operacyjnej wyodrębnia następujące asortymenty produktów:

Nazwa asortymentu	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2021	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020
Bloki energetyczne i kotły	107 370	233 685
Przychody w ramach realizacji projektu Jaworzno 910MW	79 714	305 909
Urządzenia ochrony powietrza	170 659	317 432
Zespoły oraz części maszyn i urządzeń energetycznych, a także usługi z tym związane	110 596	151 344
Usługi oraz produkty w zakresie gazu ziemnego i ropy naftowej	(5 738)	140 097
Budownictwo	30 039	37 919
Pozostałe przychody	44 377	21 380
Razem	537 017	1 207 766

11.3. Segmenty operacyjne

Zarządzanie Grupą odbywa się w podziale na segmenty, odpowiednio do rodzaju oferowanych wyrobów i usług. Każdy z segmentów stanowi część składową Grupy osiągającą przychody i ponoszącą koszty, zgodnie z MSSF 8 Segmenty operacyjne.

Grupa wyodrębnia następujące segmenty działalności, w których działają poszczególne spółki:

Segmenty operacyjne	Spółki działające w segmencie
Obiekty energetyczne i ochrony środowiska	RAFAKO S.A. E001RK Sp. z o.o. E003B7 Sp. z o.o.
Produkty w zakresie gazu ziemnego i ropy naftowej	RAFAKO S.A. RAFAKO ENGINEERING Sp. z o.o.
Pozostałe segmenty	PGL – DOM Sp. z o.o. RAFAKO ENGINEERING Sp. z o.o. ENERGOTECHNIKA Engineering Sp. z o.o. RAFAKO ENGINEERING SOLUTION doo. RAFAKO Hungary Kft. RENG-NANO Sp. z o.o. RAFAKO INNOVATION Sp. z o.o. (dawniej RAFAKO MANUFACTURING Sp. z o.o.)

Segment obiekty energetyczne i ochrony środowiska oferuje bloki energetyczne, kotły: rusztowe, pyłowe, z cyrkulacyjnym i stacjonarnym złożem fluidalnym i odzyskowe, obiekty i instalacje towarzyszące kotłom energetycznym, technologie mokrego, półsuchego i suchego odsiarczania spalin, technologie odazotowania spalin, urządzenia odpylające obejmujące elektrofiltry i filtry workowe oraz instalacje termicznej utylizacji odpadów komunalnych i przemysłowych. Jest dostawcą zarówno dla energetyki zawodowej, jak i przemysłowej.

Segment produkty w zakresie gazu ziemnego i ropy naftowej oferuje instalacje naziemne do wydobywania ropy naftowej i gazu ziemnego, instalacje do rozładunku, regazyfikacji i magazynowania LNG, gazociągi do przesyłu gazu i ropy naftowej, zbiorniki paliwowe oraz instalacje techniczne i sanitarne

W skład pozostałych segmentów wchodzi segmenty nie osiągające progów ilościowych określonych w MSSF 8, w tym zarządzanie nieruchomościami oraz usługi projektowe świadczone przez pozostałe jednostki Grupy.

Zarząd monitoruje oddzielnie wyniki operacyjne segmentów w celu podejmowania decyzji dotyczących alokacji zasobów, oceny skutków tej alokacji oraz wyników działalności. Podstawą oceny wyników działalności jest zysk lub strata na działalności operacyjnej.

Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2021 roku lub na dzień 31 grudnia 2021 roku	Obiekty energetyczne i ochrony środowiska	Produkty w zakresie gazu ziemnego i ropy naftowej	Pozostałe segmenty	Segmenty razem	Eliminacje i pozycje nieprzypisane	Razem
Przychody						
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	515 566	(5 056)	31 924	542 434	(5 417)	537 017
Sprzedaż między segmentami	364	-	41 641	42 005	(42 005)	-
Przychody segmentu ogółem	<u>515 930</u>	<u>(5 056)</u>	<u>73 565</u>	<u>584 439</u>	<u>(47 422)</u>	<u>537 017</u>
Koszty sprzedanych produktów i materiałów	(510 199)	(18 950)	(66 811)	(595 960)	51 527	(544 433)
Wynik						
Zysk (strata) na sprzedaży	<u>5 731</u>	<u>(24 006)</u>	<u>6 754</u>	<u>(11 521)</u>	<u>4 105</u>	<u>(7 416)</u>
Pozostałe przychody (koszty)	27 856	2 117	9 874	39 847	(16 189)	23 658
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	33 587	(21 889)	16 628	28 326	(12 084)	16 242
Przychody (koszty) finansowe	(6 840)	29	(331)	(7 142)	616	(6 526)
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	26 747	(21 860)	16 297	21 184	(11 468)	9 716
Podatek dochodowy	592		(1 010)	(418)	(501)	(919)
Zysk (strata) netto segmentu	<u>27 339</u>	<u>(21 860)</u>	<u>15 287</u>	<u>20 766</u>	<u>(11 969)</u>	<u>8 797</u>
Wyniki						
Amortyzacja	9 019	14	962	9 995	286	10 281
Udział w zyskach jednostek stowarzyszonych i wspólnego przedsięwzięcia	-	-	-	-	-	-
Aktywa i zobowiązania na dzień 31 grudnia 2021 roku						
Aktywa segmentu	522 742	139 806	54 586	717 134	(51 308)	665 826
Zobowiązania segmentu	770 250	63 839	31 794	865 883	(65 347)	800 536
Inne informacje						
Inwestycje w jednostki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia	-	-	-	-	-	-

Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020 roku lub na dzień 31 grudnia 2020 roku	Obiekty energetyczne i ochrony środowiska	Produkty w zakresie gazu ziemnego i ropy naftowej	Pozostałe segmenty	Segmenty razem	Eliminacje i pozycje nieprzypisane	Razem
Przychody						
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	1 034 612	145 813	25 613	1 206 038	1 728	1 207 766
Sprzedaż między segmentami	4 020	-	26 329	30 349	(30 349)	-
Przychody segmentu ogółem	<u>1 038 632</u>	<u>145 813</u>	<u>51 942</u>	<u>1 236 387</u>	<u>(28 621)</u>	<u>1 207 766</u>
Koszty sprzedanych produktów i materiałów	(1 225 693)	(170 838)	(42 835)	(1 439 366)	43 151	(1 396 215)
Wynik						
Zysk (strata) na sprzedaży	<u>(187 061)</u>	<u>(25 025)</u>	<u>9 107</u>	<u>(202 979)</u>	<u>14 530</u>	<u>(188 449)</u>
Pozostałe przychody (koszty)	(137 623)	3 984	(27 620)	(161 259)	41 623	(119 636)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	(324 684)	(21 041)	(18 513)	(364 238)	56 153	(308 085)
Przychody (koszty) finansowe	(3 751)	17	(1 756)	(5 490)	4 245	(1 245)
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	(328 435)	(21 024)	(20 269)	(369 728)	60 398	(309 330)
Podatek dochodowy	(14 821)	-	(2 856)	(17 677)	(1 183)	(18 860)
Zysk (strata) netto segmentu	<u>(343 256)</u>	<u>(21 024)</u>	<u>(23 125)</u>	<u>(387 405)</u>	<u>59 215</u>	<u>(328 190)</u>
Wyniki						
Amortyzacja	12 534	287	2 199	15 020	105	15 125
Udział w zyskach jednostek stowarzyszonych i wspólnego przedsięwzięcia	-	-	-	-	-	-
Aktywa i zobowiązania na dzień 31 grudnia 2020 roku						
Aktywa segmentu	926 508	115 166	49 449	1 091 123	(53 521)	1 037 602
Zobowiązania segmentu	1 251 610	36 672	41 767	1 330 049	(79 528)	1 250 521
Inne informacje						
Inwestycje w jednostki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia	-	-	-	-	-	-

Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2021 roku	Obiekty energetyczne i ochrony środowiska	Produkty w zakresie gazu ziemnego i ropy naftowej	Pozostałe segmenty	Segmenty razem	Eliminacje i pozycje nieprzypisane	Razem
Region						
Polska	413 816	(5 056)	64 824	473 584	(46 931)	426 653
Unia Europejska	28 800	–	1 725	30 525	–	30 525
Pozostałe kraje	73 314	–	7 016	80 330	(491)	79 839
Przychody segmentu ogółem	<u>515 930</u>	<u>(5 056)</u>	<u>73 565</u>	<u>584 439</u>	<u>(47 422)</u>	<u>537 017</u>
Długość trwania umowy						
Umowy krótkoterminowe	423 224	(5 056)	68 804	486 972	(47 422)	439 550
Umowy długoterminowe	92 706	–	4 761	97 467	–	97 467
Przychody segmentu ogółem	<u>515 930</u>	<u>(5 056)</u>	<u>73 565</u>	<u>584 439</u>	<u>(47 422)</u>	<u>537 017</u>
Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020 roku						
Region						
Polska	744 212	145 693	45 751	935 656	(28 270)	907 386
Unia Europejska	117 050	120	4 618	121 788	–	121 788
Pozostałe kraje	177 370	–	1 573	178 943	(351)	178 592
Przychody segmentu ogółem	<u>1 038 632</u>	<u>145 813</u>	<u>51 942</u>	<u>1 236 387</u>	<u>(28 621)</u>	<u>1 207 766</u>
Długość trwania umowy						
Umowy krótkoterminowe	773 743	145 813	48 515	968 071	(28 621)	939 450
Umowy długoterminowe	264 889	–	3 427	268 316	–	268 316
Przychody segmentu ogółem	<u>1 038 632</u>	<u>145 813</u>	<u>51 942</u>	<u>1 236 387</u>	<u>(28 621)</u>	<u>1 207 766</u>

12. Przychody i koszty operacyjne

12.1. Koszty według rodzajów

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2021	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020
Amortyzacja	10 283	15 108
Zużycie materiałów i energii	175 543	376 314
Usługi obce	331 979	922 103
Podatki i opłaty	10 068	10 600
Wynagrodzenia	92 862	146 005
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	19 041	29 991
Podróże służbowe	835	1 278
Koszty reklamy	37	285
Różnice kursowe	(4 854)	11 994
Koszty z tytułu ubezpieczeń	398	501
Pozostałe koszty rodzajowe	969	3 793
Koszty według rodzaju, razem	637 161	1 517 972
Zmiana stanu zapasów, rezerw i rozliczeń międzyokresowych (w tym korekta wynikająca z MSR 11)	(53 157)	(55 055)
Wartość sprzedanych materiałów	6 241	3 524
Koszty wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki	(770)	(991)
	589 475	1 465 450
Koszty sprzedaży (wielkość ujemna)	(9 112)	(14 299)
Koszty ogólnego zarządu (wielkość ujemna)	(34 280)	(48 735)
Koszty badań i rozwoju (wielkość ujemna)*	(1 650)	(6 201)
Koszty sprzedanych produktów i materiałów	544 433	1 396 215

Przyczyną spadku wartości kosztów sprzedanych produktów i materiałów w porównaniu do 2020 roku jest przede wszystkim wypowiedzenie kontraktów budowy bloku kogeneracyjnego opalanego biopaliwem dla litewskiego klienta UAB VILNIAUS KOGENERACINE JEGAINÉ oraz kontraktów realizowanych dla Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A., a także brak znaczących zamówień, będącym następstwem trudnej sytuacji finansowej RAFAKO S.A.

Koszty sprzedaży w 2021 roku wynosiły 9 112 tysięcy złotych i były niższe w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego o 5 187 tysięcy złotych. Na koszty sprzedaży składają się koszty przygotowania ofert oraz działań w zakresie PR i marketingu.

Koszty ogólnego zarządu za okres 12 miesięcy 2021 roku wynosiły 34 280 tysięcy złotych (spadek o kwotę 14 455 tysięcy złotych w porównaniu z analogicznym okresem 2020 roku). Spadek kosztów jest spowodowany przede wszystkim redukcją kosztów zatrudnienia w wyniku przeprowadzonej restrukturyzacji jednostkach Grupy Kapitałowej.

12.2. Koszty amortyzacji, odpisów aktualizujących, różnic kursowych oraz zapasów ujęte w zysku lub stracie

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2021	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży (koszcie sprzedanych towarów i produktów)		
Amortyzacja środków trwałych	6 961	9 719
Amortyzacja wartości niematerialnych	850	1 056
Koszty rezerw na gwarancje	3 835	27 111
Różnice kursowe netto	(4 854)	11 994
Odpisy aktualizujące wartość zapasów	(1 603)	7 327
	5 189	57 207
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży		
Amortyzacja środków trwałych	106	341
Amortyzacja wartości niematerialnych	33	65
	139	406
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu		
Amortyzacja środków trwałych	2 052	2 313
Amortyzacja wartości niematerialnych	282	203
	2 334	2 516
Pozycje ujęte w kosztach postępu technicznego		
Amortyzacja środków trwałych	–	1 429
Amortyzacja wartości niematerialnych	–	–
	–	1 429

12.3. Koszty świadczeń pracowniczych

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2021	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020
Koszty wynagrodzeń	92 826	144 658
Koszty ubezpieczeń społecznych	18 643	29 444
Rezerwa na odprawy emerytalne	(593)	(1 325)
Rezerwa na nagrody jubileuszowe	(1 543)	(4 730)
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	(692)	(462)
Rezerwa na PDO	–	–
Rezerwa na premie	332	(652)
Inne koszty dotyczące świadczeń pracowniczych	(1 175)	(261)
	107 798	166 672
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży (koszcie sprzedanych towarów i produktów)	82 545	124 688
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży	3 723	8 630
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	21 530	33 354
	107 798	166 672

12.4. Pozostałe przychody operacyjne

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2021	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020
Przychody z tytułu kar umownych	–	25 414
Zysk na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	573	2 638
Zysk ze sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa	–	13 410
Dotacje	1 086	620
Otrzymane kary umowne	3 183	–
Otrzymane odszkodowania	2 238	2 298
Rozwiązanie rezerwy na pozostałe koszty	18	2 084
Odpisy aktualizujące wartość składników aktywów, w tym:	13 522	174
- rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	2 050	54
- należności handlowych	–	–
- pozostałych należności	11 472	120
Uzyskanie spisanej w koszty należności	445	–
Ujawnienie materiałów	706	–
Inne	260	1 296
	22 031	47 934

12.5. Pozostałe koszty operacyjne

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2021	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020
Strata na złomowaniu środków trwałych	43	230
Darowizny i dotacje	–	395
Odszkodowania	–	2 582
Odpisy aktualizujące wartość składników aktywów*, w tym:	27 957	68 950
- rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	240	14 344
- należności handlowych	20 115	28 941
- pozostałych należności	7 602	25 665
Koszty wykonawstwa zastępczego	–	1 132
Koszty kar umownych***	–	10 192
Koszty złomowania materiałów	4 657	651
Koszty sądowe	89	971
Utworzenie rezerwy na przyszłe koszty	1 323	10 937
Koszty restrukturyzacji	3 433	–
Inne	1 938	2 295
	39 440	98 335

* w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2021 roku Grupa dokonała utworzenia odpisów aktualizujących składników aktywów, co zostało szerzej opisane w nocie 30.1

13. Przychody i koszty finansowe

13.1. Przychody finansowe

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2021	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020
Odsetki z tytułu instrumentów finansowych, w tym: odsetki od pożyczek, należności przeterminowanych, lokat oraz rachunków bankowych, wycena rozrachunków długoterminowych	18 033	2 289
Odsetki od udzielonych kaucji	1 345	7
Nadwyżka dodatnich różnic kursowych	–	3 322
Przychody ze sprzedaży papierów wartościowych	–	100
Rozwiązanie rezerw na koszty finansowe	–	547
Pozostałe przychody	10	240
	19 388	6 505

13.2. Koszty finansowe

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2021	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020
Odsetki z tytułu instrumentów finansowych, w tym: odsetki od kredytów, pożyczek, leasingu oraz przeterminowanych zobowiązań, wycena rozrachunków długoterminowych	10 071	6 237
Odsetki z tytułu świadczeń pracowniczych	305	605
Pozostałe odsetki	25	79
Nadwyżka ujemnych różnic kursowych	106	–
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość pożyczek oraz naliczonych odsetek	–	214
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość pozostałych należności finansowych	15 223	–
Pozostałe koszty finansowe	184	615
	25 914	7 750

14. Podatek dochodowy

14.1. Obciążenie podatkowe

Główne składniki obciążenia podatkowego w sprawozdaniu z całkowitych dochodów przedstawiają się następująco:

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2021	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020
Działalność kontynuowana		
Obciążenie podatkowe dotyczące działalności kontynuowanej:		
Bieżący podatek dochodowy	(475)	(2 102)
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	(475)	(2 102)
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	–	–
Odroczony podatek dochodowy	(444)	(16 758)
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	(1 180)	26 161
Korekty dotyczące odroczonego podatku dochodowego z lat ubiegłych	–	178
Odpis aktualizujący wartość aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego	736	(43 097)
Obciążenie podatkowe wykazane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat	(919)	(18 860)

Działalność kontynuowana	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2021	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020
Odroczony podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów	(592)	(174)
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	(592)	(174)
Obciążenie podatkowe wykazane innych całkowitych dochodach	(592)	(174)

W okresie objętym sprawozdaniem za 2021 rok jednostka dominująca złożyła do organów skarbowych korekty deklaracji podatkowych za wcześniejsze okresy sprawozdawcze, w tym:

- korektę deklaracji CIT 8 za 2017 rok – w wyniku korekty zwiększeniu ulegają przychody i koszty podatkowe, co skutkuje zmniejszeniem straty podatkowej za 2017 rok z pozostałej działalności;
- korektę deklaracji CIT 8 za 2018 rok – w wyniku korekty zmianie ulegają koszty podatkowe, co skutkuje powstaniem dochodu z innych źródeł przychodów, od którego Spółka rozlicza stratę podatkową za lata 2015-2016;
- korektę deklaracji CIT 8 za 2019 rok – w wyniku korekty zmianie ulegają koszty podatkowe, co skutkuje zwiększeniem straty podatkowej za 2019 rok;
- korektę deklaracji CIT 8 za 2020 rok – w wyniku korekty zwiększeniu ulegają przychody podatkowe i zmniejszeniu ulegają koszty podatkowe, co skutkuje powstaniem dochodu z innych źródeł przychodów, od którego Spółka rozlicza stratę podatkową za lata 2015-2016.

W okresie objętym sprawozdaniem za 2021 rok pozostałe spółki Grupy nie składały do organów skarbowych korekt deklaracji podatkowych za wcześniejsze okresy sprawozdawcze.

14.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej

Uzgodnienie podatku dochodowego od wyniku finansowego brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej Grupy za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2021 roku przedstawia się następująco:

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2021	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020
Zysk brutto przed opodatkowaniem z działalności kontynuowanej	9 716	(309 330)
Stawka podatku stosowana przez Grupę	19%	19%
Podatek dochodowy wg stawki Grupy	1 846	(58 773)
Uzgodnienie podatku dochodowego z tytułu:		
Przychodów nie podlegających opodatkowaniu (-)	(23 052)	(4 811)
Kosztów trwale nie stanowiących kosztów uzyskania przychodów (+)	8 444	35 911
Nierozpoznanego aktywa na podatek odroczony od strat podatkowych	11 771	(6 312)
Nierozpoznanego aktywa na podatek odroczony od ujemnych różnic przejściowych (+)	-	8 225
Odpis aktualizujący wartość odroczonego podatku dochodowego	(736)	43 080
Inne tytuły	2 646	1 540
Podatek dochodowy	919	18 860
Zastosowana średnia stawka podatkowa	9%	(6%)

14.3. Odroczonego podatek dochodowy wyliczony na dzień 31 grudnia 2021 roku

Na dzień 31 grudnia 2021 roku Grupa dokonała analizy odzyskiwalności składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w oparciu o prognozy i budżety sporządzone na kolejne lata i na jej podstawie ustaliła wartość aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w wysokości 24 526 tysięcy złotych.

Odzyskiwalność aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego zależy będzie od powodzenia realizacji założonych przez Zarząd jednostki dominującej budżetów i prognoz podatkowych na kolejne lata. Zważywszy na okoliczności opisane w nocy 6 dotyczącej istotnej niepewności kontynuacji działalności założenia te są obciążone istotną niepewnością.

	Sprawozdanie z sytuacji finansowej 31 grudnia 2021	Sprawozdanie z sytuacji finansowej 31 grudnia 2020	Sprawozdanie z całkowitych dochodów 31 grudnia 2021	Sprawozdanie z całkowitych dochodów 31 grudnia 2020
- od ulg inwestycyjnych	(1)	(1)	-	-
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością środków trwałych oraz wartości niematerialnych	(9 586)	(10 691)	1 105	3 492
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością aktywów wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	1 595	1 571	24	540
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością pożyczek i należności	13 143	9 379	3 764	2 770
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością należności i rozliczeń międzyokresowych z tytułu wyceny umów o usługę	7 403	(26 345)	33 748	14 957
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością zapasów	3 371	3 671	(300)	1 396
- od rezerw bilansowych	22 452	27 351	(4 900)	4 599
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością zobowiązań, rezerw i rozliczeń międzyokresowych z tytułu wyceny umów o usługę	30 951	71 187	(40 236)	(3 021)
- aktywo podatkowe dotyczące straty podatkowej	5 026	326	4 700	103
- korekta kosztów z tytułu niezapłaconych faktur	6 454	3 537	2 917	1
- pozostałe	7 511	10 107	(2 595)	1 150
Obciążenie/korzyść z tytułu odroczonego podatku dochodowego wykazana w rachunku zysków i strat			(1 180)	26 161
Obciążenie/korzyść z tytułu odroczonego podatku dochodowego wykazana w innych całkowitych dochodach			(592)	(174)
Odpis aktualizujący wartość odroczonego podatku dochodowego	(63 793)	(64 530)	737	(43 097)
Aktywa/rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego, w tym:			(1 036)	(17 110)
Aktywa/rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego, w tym:	24 526	25 562		
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	24 526	25 562		
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	-	-		

15. Propozycja podziału zysku jednostki dominującej za 2021 rok

Zarząd jednostki dominującej rekomenduje przeznaczenie zysku netto w kwocie 35 110 tysięcy złotych na pokrycie strat poniesionych we wcześniejszych okresach sprawozdawczych.

16. Zysk/(strata) przypadający na jedną akcję

Zysk na akcję liczony jest według formuły zysk netto przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej podzielony przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych występujących w danym okresie.

Przy wyliczeniu zarówno podstawowego jak i rozwodnionego zysku (straty) na akcję Grupa stosuje w liczniku kwotę zysku (straty) netto przypadającego akcjonariuszom RAFAKO S.A. tzn. nie występuje efekt rozwadniający wpływający na kwotę zysku (straty).

Kalkulację podstawowego oraz rozwodnionego zysku (straty) na akcję wraz z uzgodnieniem średniej ważonej rozwodnionej liczby akcji przedstawiono poniżej.

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2021	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej	8 797	(328 190)
Zysk/(strata) z działalności zaniechanej	–	–
Zysk/(strata) netto	8 797	(328 190)
Zysk/(strata) netto przypadający na zwykłych akcjonariuszy, zastosowany do obliczenia zysku na jedną akcję	3 342	(316 883)
Średnia ważona liczba wyemitowanych akcji zwykłych zastosowana do obliczenia podstawowego zysku na jedną akcję	160 880 445	127 431 998
Wpływ rozwodnienia:	–	–
Opcje na akcje	–	–
Umarzalne akcje uprzywilejowane	–	–
Skorygowana średnia ważona liczba akcji zwykłych zastosowana do obliczenia rozwodnionego zysku na jedną akcję	160 880 445	127 431 998
Zysk/(strata) na jedną akcję w złotych		
– podstawowy z zysku za okres przypadający zwykłym akcjonariuszom	0,05	(2,58)
– rozwodniony z zysku za okres przypadający zwykłym akcjonariuszom	0,05	(2,58)

17. Postępowania układowe spółek Grupy Kapitałowej RAFAKO

17.1. Postępowanie układowe RAFAKO S.A.

W dniu 2 września 2020 roku Zarząd RAFAKO S.A. złożył wniosek do Monitora Sądowego i Gospodarczego celem obwieszczenia o otwarciu postępowania o zatwierdzenie układu prowadzonego w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 maja 2015 roku Prawo restrukturyzacyjne ze zmianami wynikającymi z ustawy z dnia 19 czerwca 2020 roku o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19.

Uproszczone postępowanie restrukturyzacyjne było elementem planu naprawczego, który daje szansę na szybkie uzdrowienie sytuacji w RAFAKO S.A. oraz zapewnienie sprawnego kontynuowania kontraktów i działalności jednostki dominującej. Decydującą przesłanką do rozpoczęcia procesu restrukturyzacji było istotne pogorszenie sytuacji finansowej RAFAKO S.A., która wynikała przede wszystkim z realizacji nierentownych kontraktów, co w przeważającym stopniu przyczyniło się do poniesionej straty Grupy RAFAKO w roku 2019. Ponadto w 2019 roku dokonano wielomilionowych odpisów z tytułu obligacji i innych należności od spółki PBG S.A. w restrukturyzacji, a kolejne okresy sprawozdawcze przyniosły dalsze pogorszenie sytuacji finansowej RAFAKO S.A.

Obwieszczenie zostało skutecznie opublikowane w Monitorze Sądowym i Gospodarczym w dniu 7 września 2020 roku. W następnym kroku w dniu 10 grudnia 2020 roku w siedzibie RAFAKO S.A. odbyło się zgromadzenie wierzycieli, na którym doszło do głosowania nad przyjęciem układu. Po podliczeniu głosów Nadzorca Układu stwierdził przyjęcie układu.

W dniu 14 września 2021 roku RAFAKO S.A. otrzymało z Sądu Okręgowego w Gliwicach X Wydział Gospodarczy odpis postanowienia o zatwierdzeniu układu przyjętego w postępowaniu restrukturyzacyjnym wraz z klauzulą prawomocności. Sąd Okręgowy w Gliwicach X Wydział Gospodarczy stwierdził, iż postanowienie Sądu Rejonowego w Gliwicach XII Wydział Gospodarczy o zatwierdzeniu układu przyjętego w postępowaniu restrukturyzacyjnym stało się prawomocne dnia 17 sierpnia 2021 roku. Pierwsze istotne spłaty wierzytelności nastąpią po upływie 12 miesięcy od dnia stwierdzenia prawomocności postanowienia o zatwierdzeniu układu, tj. w październiku 2022 roku. Spłata ostatnich wierzytelności układowych planowana jest do końca 2028 roku.

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2021 roku Spółka dokonała spłaty pierwszych rat układowych zgodnie z harmonogramem przewidzianym w postanowieniach układowych.

Sposób spłaty wierzytelności układowych przewiduje podział wierzycieli na siedem grup obejmujących poszczególne kategorie interesów:

- Grupa I: wierzyciele posiadający wierzytelności pieniężne w łącznej wysokości nieprzekraczającej sumy 10 000 złotych na dzień układowy i niezakwalifikowani do innych grup – propozycje układowe zakładają spłatę 100% wierzytelności głównej oraz umorzenie odsetek;
- Grupa II: wierzyciele posiadający wierzytelności pieniężne w łącznej wysokości przekraczającej sumę 10 000 złotych i niezakwalifikowani do innych grup - propozycje układowe zakładają:
 - a) spłatę 60% wierzytelności głównej w 20 równych ratach;
 - b) konwersję 20% wierzytelności głównej na akcje RAFAKO S.A. w drodze nowej emisji,
 - c) umorzenie pozostałej części wierzytelności oraz umorzenie w całości wartości odsetek od wierzytelności głównej.
- Grupa III: wierzyciele posiadający wierzytelności pieniężne z tytułu odszkodowania za nienależyte wykonanie zobowiązań niepieniężnych, wierzyciele posiadający wierzytelność z tytułu kar umownych oraz wierzyciele posiadający wierzytelność z tytułu czynów niedozwolonych - propozycje układowe zakładają spłatę 14% wierzytelności głównej 20 równych ratach oraz umorzenie odsetek;
- Grupa IV: Zakład Ubezpieczeń Społecznych w części finansowanej przez spółkę jako pracodawcę, z tytułu składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Fundusz Emerytur Pomostowych oraz innych zobowiązań wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, jak również inni wierzyciele publicznoprawni z tytułu składek, podatków, opłat i danin publicznych - propozycje układowe zakładają spłatę 100% wierzytelności głównej wraz z należnymi odsetkami oraz kosztami dochodzenia wierzytelności w 24 równych ratach;
- Grupa V: wierzyciele posiadający wierzytelności zabezpieczoną na imieniu dłużnika hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym, hipoteką morską lub przeniesieniem na zabezpieczenie własności rzeczy, wierzytelności lub innego prawa – propozycje układowe zakładają spłatę 100% wierzytelności głównej wraz z należnymi odsetkami w 8 ratach rocznych wg wartości wskazanych w przyjętym układzie;
- Grupa VI: wierzyciele posiadający wierzytelności wyłącznie odsetkowe, które wskutek wygaśnięcia zobowiązania głównego skutkiem jego zaspokojenia przed dniem układowym uległy przekształceniu w roszczenie główne – propozycje układowe zakładają spłatę 7% wierzytelności głównej w 20 równych ratach oraz umorzenie odsetek;
- Grupa VII: wierzyciele będący na dzień układowy wobec spółki jednostką dominującą lub jednostką powiązaną – propozycje układowe zakładają spłatę 6% wierzytelności głównej w 20 równych ratach oraz umorzenie odsetek.

W związku z uprawomocnieniem się postanowień układowych Spółka dokonała redukcji wierzytelności zgodnie w założeniami przyjętymi do poszczególnych grup wierzycieli i w okresie 12 miesięcy 2021 roku rozpoznała w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wynik na realizacji układu w kwocie 81 315 tysięcy złotych.

Ponadto Spółka dokonała konwersji 20% wierzytelności zakwalifikowanych do II grupy wierzycieli oraz drogą emisji akcji serii L1 dokonała podwyższenia kapitału podstawowego o kwotę 66 897 tysięcy złotych.

W dniu 16 lutego 2022 roku Sąd Rejonowy w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował zmiany statutu Spółki będącej następstwem prawomocnie zatwierdzonego układu w postępowaniu restrukturyzacyjnym Spółki, a więc podwyższenia kapitału zakładowego Spółki w wyniku konwersji wierzytelności wobec Spółki na jej akcje.

17.2. Postępowanie układowe RAFAKO Engineering Sp. z o.o.

W dniu 20 maja 2021 roku Sąd Rejonowy w Gliwicach XII Wydział Gospodarczy wydał zarządzenie, zgodnie z którym uznał postanowienie z dnia 3 marca 2021 roku, dotyczące zatwierdzenia układu przyjętego przez wierzycieli spółki zależnej RAFAKO Engineering Sp. z o.o. za prawomocne od dnia 29 kwietnia 2021 roku. Harmonogram przewiduje spłaty wierzytelności układowych w 20 kwartalnych ratach do końca 2025 roku.

Sposób spłaty wierzytelności układowych przewiduje podział wierzycieli na siedem grup obejmujących poszczególne kategorie interesów:

- Grupa I: wierzyciele posiadający wierzytelności pieniężne w łącznej wysokości nieprzekraczającej sumy 10 000 złotych na dzień układowy i niezakwalifikowani do innych grup – propozycje układowe zakładają spłatę 100% wierzytelności głównej oraz umorzenie odsetek;
- Grupa II: wierzyciele posiadający wierzytelności pieniężne w łącznej wysokości przekraczającej sumę 10 000 złotych i nieprzekraczającej 100 000,00 złotych na dzień układowy niezakwalifikowani do innych grup propozycje układowe zakładają spłatę 10 000,00 złotych oraz 50% nadwyżki wierzytelności głównej ponad kwotę 10 000,00 złotych oraz umorzenie odsetek;
- Grupa III: wierzyciele posiadający wierzytelności pieniężne w łącznej wysokości przekraczającej sumę 100 000 złotych i nieprzekraczającej 1 000 000,00 złotych na dzień układowy niezakwalifikowani do innych grup - propozycje układowe zakładają spłatę 55 000,00 złotych wierzytelności głównej oraz 25% nadwyżki jego wierzytelności ponad kwotę 100 000,00 złotych oraz umorzenie odsetek;
- Grupa IV: wierzyciele posiadający wierzytelności pieniężne w łącznej wysokości przekraczającej sumę 1 000 000 złotych na dzień układowy i niezakwalifikowani do innych grup - propozycje układowe zakładają spłatę 280 000,00 złotych wierzytelności głównej oraz 10% nadwyżki jego wierzytelności ponad kwotę 1 000 000,00 złotych oraz umorzenie odsetek;
- Grupa V: wierzyciele posiadający wierzytelności o charakterze odszkodowawczym, niezależnie od kwoty, z następujących tytułów: a) niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania innego niż pieniężne (np. z tytułu opóźnienia lub zwłoki w spełnieniu świadczenia innego niż pieniężne, kar umownych i odsetek innych niż od zobowiązań pieniężnych, odszkodowań za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązań innych niż pieniężne, świadczeń gwarancyjnych, rękojmi), b) roszczeń o zwrot utraconych korzyści, c) bezpodstawnego wzbogacenia, d) szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym, e) odpowiedzialności za niewykonanie, nienależyte wykonanie zobowiązania umownego przez osobę trzecią, innego niż gwarancja pieniężna lub poręczenie za zobowiązania pieniężne, f) odpowiedzialności za czyny niedozwolone osoby trzeciej, g) innych zobowiązań pozaumownych nieujętych w pozostałych grupach – propozycje układowe zakładają spłatę 6% wierzytelności głównej oraz umorzenie odsetek;
- Grupa VI: wierzyciele, którym przysługują wierzytelności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne w części finansowanej przez spółkę jako pracodawcę, z tytułu składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Fundusz Emerytur Pomostowych oraz innych zobowiązań wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych – propozycje układowe zakładają spłatę 100% wierzytelności głównej oraz wszelkich wierzytelności ubocznych, w tym odsetek;
- Grupa VII: wierzyciele będący na dzień układowy wobec spółki jednostką dominującą lub jednostką powiązaną – propozycje układowe zakładają spłatę 6% wierzytelności głównej oraz umorzenie odsetek.

Zysk spółki zależnej RAFAKO Engineering Sp. z o.o. na realizacji układu ujęty w skonsolidowanym wyniku Grupy za okres 12 miesięcy 2021 roku wyniósł 4 794 tysiące złotych.

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2021 roku jednostka zależna dokonała spłaty pierwszych rat układowych zgodnie z harmonogramem przewidzianym w postanowieniach układowych.

18. Istotne pozycje wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych

Zmniejszenie stanu należności wykazane w rachunku przepływów pieniężnych za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2021 roku w kwocie 317 703 tysiące złotych wynikało przede wszystkim z następujących pozycji:

– ze zmniejszenia stanu należności handlowych w kwocie	258 620 tysięcy złotych,
– ze zmniejszenia stanu należności budżetowych (w tym z tytułu podatku VAT)	17 104 tysiące złotych,
– ze zwiększenia stanu udzielonych zaliczek w kwocie	(4 103) tysiące złotych,
– ze zmniejszenia stanu należności z tytułu kaucji w kwocie	39 932 tysiące złotych,
– ze zmniejszenia stanu pozostałych należności w kwocie	6 150 tysięcy złotych.

Dokładny opis zmian wartości kaucji i należności spornych w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2021 roku został zamieszczony w nocie 30.

Zmniejszenie stanu zobowiązań wykazane w rachunku przepływów pieniężnych w kwocie 300 409 tysięcy złotych wynikało przede wszystkim z następujących pozycji:

– zmniejszenia stanu zobowiązań handlowych w kwocie	(354 163) tysiące złotych,
– zmniejszenie stanu zobowiązań wynikające z konwersji zobowiązań układowych na akcje jednostki dominującej w kwocie	66 897 tysięcy złotych,
– zwiększenia stanu zobowiązań z tytułu podatków i innych świadczeń	4 733 tysiące złotych,
– zmniejszenia stanu zobowiązań w tytułu świadczeń pracowniczych w kwocie	(14 822) tysiące złotych,
– zmniejszenia stanu pozostałych zobowiązań w kwocie	(3 054) tysiące złotych.

Zmiana stanu należności i zobowiązań z tytułu umów wykazana w rachunku przepływów pieniężnych w kwocie 13 328 tysięcy złotych wynikała przede wszystkim z następujących pozycji:

– zmniejszenia stanu należności z tytułu wyceny umów	47 717 tysięcy złotych,
– zmniejszenie stanu zobowiązań z tytułu wyceny umów o usługę w kwocie	(34 389) tysięcy złotych.

Zmiana stanu rezerw i rozliczeń międzyokresowych wykazana w rachunku przepływów pieniężnych w kwocie (20 829) tysięcy złotych wynikała przede wszystkim z następujących pozycji:

– zwiększenia stanu rezerw na naprawy gwarancyjne w kwocie	3 835 tysięcy złotych,
– zmniejszenia stanu rezerw na straty na kontraktach w kwocie	(24 502) tysiące złotych,
– zmniejszenia stanu rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych w kwocie	(295) tysięcy złotych,
– zwiększenia stanu pozostałych rezerw w kwocie	133 tysiące złotych.

Wartość przepływów środków pieniężnych z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych wykazana w kwocie 608 tysięcy złotych wynikała z zakupu rzeczowych aktywów trwałych.

19. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 50 pracowników na pełne etaty. Spółki wchodzące w skład Grupy tworzą takie fundusze i dokonują okresowych odpisów w wysokości odpisu podstawowego oraz odpisu dla emerytów i rencistów. Celem Funduszu jest subsydiowanie działalności socjalnej Spółek, pożyczek udzielonych ich pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych.

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Aktywa Funduszy Spółek wchodzących w skład Grupy	2 150	559
Środki pieniężne ZFŚS	1 865	185
Pożyczki udzielone pracownikom spółek z funduszy	285	374
Zobowiązania wobec ZFŚS	(1 595)	(1 794)
Saldo rozrachunków z funduszami	555	(1 235)

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2021	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020
Odписы na Fundusz w okresie obrotowym	595	2 543
	<u>595</u>	<u>2 543</u>

20. Rzeczowe aktywa trwałe

Za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2021 roku	Grunty	Budynki	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2021 roku	15 485	75 585	31 718	1 910	295	99	125 092
Transfery ze środków trwałych w budowie	–	–	212	–	–	(212)	–
Nabycia	–	–	90	179	10	307	586
Likwidacja/sprzedaż	(133)	(343)	(21)	(350)	(9)	–	(856)
Różnice kursowe z przeliczenia oddziału zagranicznego	–	–	1	1	(1)	–	1
Odpis amortyzacyjny za okres sprawozdawczy	–	(2 836)	(3 573)	(644)	(119)	–	(7 172)
Odpis aktualizujący za okres sprawozdawczy	1 552	–	18	–	–	–	1 570
Pozostałe, w tym reklasyfikacja środków trwałych na/z aktywa przeznaczone do sprzedaży	–	318	156	280	–	–	754
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2021 roku	16 904	72 724	28 601	1 376	176	194	119 975
Na dzień 1 stycznia 2021 roku							
Wartość brutto	22 506	111 743	114 379	6 825	3 894	2 739	262 086
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości**	(7 021)	(36 158)	(82 661)	(4 915)	(3 599)	(2 640)	(136 994)
Wartość netto	15 485	75 585	31 718	1 910	295	99	125 092
Na dzień 31 grudnia 2021 roku							
Wartość brutto	22 373	111 243	113 384	5 996	3 871	263	257 130
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(5 469)	(38 519)	(84 783)	(4 620)	(3 695)	(69)	(137 155)
Wartość netto	16 904	72 724	28 601	1 376	176	194	119 975

*środki trwałe stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Grupy na dzień bilansowy zostały zaprezentowane w notce 32.1

** zmiana wartości odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych na dzień 31 grudnia 2021 roku wynosiła 1 570 tysięcy złotych (31 grudnia 2020 roku: (7 101) tysięcy złotych)

Za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020 roku	Grunty	Budynki	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2020 roku	23 636	81 096	37 274	2 732	647	1 977	147 362
Transfery ze środków trwałych w budowie	–	2 268	77	–	–	(2 345)	–
Nabycia	–	–	17	823	77	786	1 703
Likwidacja/sprzedaż	(197)	(415)	(300)	(815)	(75)	(250)	(2 052)
Różnice kursowe z przeliczenia oddziału zagranicznego	–	–	1	2	(102)	–	(99)
Odpis amortyzacyjny za okres sprawozdawczy	–	(2 857)	(4 370)	(1 075)	(222)	–	(8 524)
Odpis aktualizujący za okres sprawozdawczy	(7 021)	–	(3)	(8)	–	(69)	(7 101)
Pozostałe, w tym reklasyfikacja środków trwałych na/z aktywa przeznaczone do sprzedaży	(933)	(4 507)	(978)	251	(30)	–	(6 197)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2020 roku	15 485	75 585	31 718	1 910	295	99	125 092
Na dzień 1 stycznia 2020 roku							
Wartość brutto	23 636	118 525	119 947	10 802	4 075	2 031	279 016
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości**	–	(37 429)	(82 673)	(8 070)	(3 428)	(54)	(131 654)
Wartość netto	23 636	81 096	37 274	2 732	647	1 977	147 362
Na dzień 31 grudnia 2020 roku							
Wartość brutto	22 506	111 743	114 379	6 825	3 894	2 739	262 086
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(7 021)	(36 158)	(82 661)	(4 915)	(3 599)	(2 640)	(136 994)
Wartość netto	15 485	75 585	31 718	1 910	295	99	125 092

21. Leasing

21.1. Grupa jako leasingobiorca

Wartość bilansowa aktywów będących przedmiotem umów leasingu ujmowana jest w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Aktywa z tytułu prawa do użytkowania” i przedstawia się następująco:

Klasa aktywów bazowych	Wartość bilansowa prawa do użytkowania 31 grudnia 2021	Umorzenie prawa do użytkowania (narastająco) 31 grudnia 2021	Amortyzacja w okresie sprawozdawczym od 01.01. do 31.12.2021
Grunty	–	253	20
Budynki i budowle	1 117	3 443	802
Maszyny i urządzenia	2 962	3 987	606
Środki transportu	1 776	1 818	512
Pozostałe	–	72	6
Wartości niematerialne	62	51	23
Razem	5 917	9 604	1 969

Klasa aktywów bazowych	Wartość bilansowa prawa do użytkowania 31 grudnia 2020	Umorzenie prawa do użytkowania (narastająco) 31 grudnia 2020	Amortyzacja w okresie sprawozdawczym od 01.01. do 31.12.2020
Grunty	20	233	118
Budynki i budowle	1 148	3 397	1 900
Maszyny i urządzenia	3 556	4 259	2 217
Środki transportu	2 401	1 587	972
Pozostałe	7	65	74
Wartości niematerialne	85	28	23
Razem	7 217	9 569	5 304

Do najistotniejszych umów leasingu w trakcie realizacji w 2021 roku należy :

- najem instalacji wychwytu CO₂ o wartości bilansowej prawa do użytkowania 5 037 tysięcy złotych na dzień ujęcia umowy najmu; umowa leasingu została zawarta w dniu 8 marca 2018 roku na okres 2 lat, po upływie których Grupa ma prawo nabyć przedmiot leasingu na własność; Grupa jest zobowiązana ubezpieczyć aktywo bazowe oraz utrzymać je w określonym w umowie stanie;
- najem powierzchni biurowych oraz socjalnych, miejsc parkingowych, hali produkcyjnej oraz placu magazynowego o wartości bilansowej prawa do użytkowania 963 tysiące złotych na dzień bilansowy; umowa leasingu została zawarta w dniu 30 marca 2018 roku na okres 10 lat, po upływie których Grupa nie ma prawa nabyci przedmiotu leasingu na własność; Grupa jest zobowiązana ubezpieczyć aktywo bazowe oraz utrzymać je w określonym w umowie stanie.

Działalność leasingową Grupy można podsumować w następującej tabeli:

Klasa aktywów bazowych	Ilość praw do użytkowania	Pozostały okres leasingu w latach		Średni pozostały okres leasingu (w latach)	Ilość umów z opcją przedłużenia	Ilość umów z opcją nabycia	Ilość umów z opłatą zmienną uzależnioną od stawki	Ilość umów z opcją wcześniejszego zakończenia
		od	do					
Budynki i budowle	16	0,1	8,25	1,1	15	–	–	13
Maszyny i urządzenia	19	0,2	4,8	1,3	2	17	4	5
Środki transportu	77	0,1	3,75	2,2	2	76	–	51
Pozostałe	4	0,33	1,33	1	–	4	–	–
Wartości niematerialne	1	4,8	4,8	4,8	1	–	–	1

W 2021 roku Grupa zmieniła szacunki okresu trwania aktywnych umów leasingowych dotyczących najmu lokali mieszkalnych. Grupa oszacowała, że wykorzysta opcje przedłużenia zawarte w umowach, czego wcześniej nie przewidywała. Wskutek tej zmiany wartość zobowiązań z tytułu leasingu oraz aktywów z tytułu prawa do użytkowania wzrosła o 104 tysiące złotych.

Okres użytkowania tych środków jest zgodny z okresem trwania umów leasingowych i wynosi od 12 miesięcy do 10 lat. Grupa dokonuje odpisów amortyzacyjnych tych środków metodą liniową.

Pozostające do spłaty przyszłe minimalne opłaty leasingowe według stanu na dzień bilansowy wynoszą:

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020	31 grudnia 2020
	Opłaty minimalne	Wartość bieżąca opłat	Opłaty minimalne	Wartość bieżąca opłat
W okresie do 1 roku	3 766	3 703	4 068	3 912
W okresie od 1 do 5 lat	1 649	1 467	3 077	2 546
Powyżej 5 lat	246	216	245	381
Minimalne opłaty leasingowe ogółem	5 661	5 386	7 390	6 839
Minus koszty finansowe	(275)	–	(552)	–
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych, w tym:	5 386	5 386	6 838	6 838
Krótkoterminowe	3 703	3 703	4 934	4 934
Długoterminowe	1 683	1 683	1 905	1 905

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2021 roku koszty odsetkowe związane z leasingiem wynosiły 185 tysięcy złotych (12 miesięcy 2020 roku: 337 tysięcy złotych).

Grupa nie ujmuje zobowiązań od leasingów krótkoterminowych oraz leasingów, w odniesieniu do których bazy składnik aktywów ma niską wartość. Ponadto w wartości zobowiązań leasingowych nie ujmuje się warunkowych opłat leasingowych. W ciągu pierwszych 12 miesięcy 2021 roku koszty z tych tytułów wynosiły:

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Leasing krótkoterminowy	5 334	8 628
Leasing aktywów o niskiej wartości	–	–
Razem	5 334	8 628

W okresie objętym sprawozdaniem finansowym nie ujęto żadnych kosztów z tytułu warunkowych opłat leasingowych oraz nie występują opłaty subleasingowe, ponieważ aktywa użytkowane są wyłącznie przez Grupę.

22. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży nie związane z działalnością zaniechaną

Na dzień 31 grudnia 2021 roku Spółki Grupy wyodrębniły środki trwałe o wartości 4 348 tysięcy złotych (31 grudnia 2020: 4 512 tysięcy złotych) jako przeznaczone do sprzedaży nie związane z działalnością zaniechaną.

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży, w tym:		
grunty	933	933
budynki i budowle	2 597	2 597
urządzenia techniczne i maszyny	692	689
środki transportu	126	293
	4 348	4 512

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 roku, w związku ze zmianami organizacyjnymi zachodzącymi w jednostce dominującej, Zarząd RAFAKO S.A. podjął decyzję o sprzedaży składników rzeczowych aktywów trwałych zlokalizowanych w Wyrach, w związku z czym jednostka dominująca dokonała zmiany klasyfikacji tych aktywów na aktywa przeznaczone do sprzedaży w łącznej kwocie 4 100 tysięcy złotych. Na mocy aktu notarialnego z dnia 3 marca 2022 roku Spółka dokonała sprzedaży składników rzeczowych aktywów trwałych zlokalizowanych w Wyrach.

Jednostka dominująca dokonała sprzedaży składników rzeczowych aktywów trwałych zlokalizowanych w Wyrach w pierwszym kwartale 2022 roku.

Zgodnie z przewidywaniami spółek Grupy sprzedaż pozostałych aktywów nastąpi w trakcie 2022 roku.

23. Wartości niematerialne

Za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2021 roku	Wartość firmy	Patenty i licencje	Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne w trakcie wytwarzania	Ogółem
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2021 roku	480	4 885	2	25	5 392
Transfery z wartości niematerialnych w trakcie realizacji	-	24	-	(24)	-
Nabycia	-	56	-	-	56
Likwidacja/sprzedaż	-	-	-	-	-
Odpis amortyzacyjny za rok obrotowy	-	(1 141))	-	-	(1 141)
Odpis aktualizujący za okres sprawozdawczy	(240)	-	-	-	(240)
Pozostałe zmiany	-	-	-	(1)	(1)
Na dzień 31 grudnia 2021 roku	240	3 626	2	-	4 066
Na dzień 1 stycznia 2021 roku					
Wartość brutto	5 647	28 227	372	25	34 271
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(5 167)	(23 342)	(370)	-	(28 879)
Wartość netto	480	4 885	2	25	5 392
Na dzień 31 grudnia 2021 roku					
Wartość brutto	5 647	29 290	53	-	35 230
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości**	(5 407)	(25 466)	(51)	-	(31 164)
Wartość netto	240	3 626	2	-	4 066

*wartości niematerialne stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Grupy na dzień bilansowy zostały zaprezentowane w nocie 32.2

** zmiana wartości odpisów aktualizujących wartość wartości niematerialnych na dzień 31 grudnia 2021 roku wynosiła (240) tysięcy złotych (31 grudnia 2020 roku: (3 033) tysiące złotych)

Za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020 roku	Wartość firmy	Patenty i licencje	Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne w trakcie wytwarzania	Ogółem
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2020 roku	6 704	6 592	52	196	13 544
Transfery z wartości niematerialnych w trakcie realizacji					
Nabycia	481	9	–	112	602
Likwidacja/sprzedaż	(4 042)	(180)		(196)	(4 418)
Odpis amortyzacyjny za rok obrotowy	–	(1 253)	(50)	–	(1 303)
Odpis aktualizujący za okres sprawozdawczy	(2 663)	(370)	–	–	(3 033)
Na dzień 31 grudnia 2020 roku	480	4 885	2	25	5 392
Na dzień 1 stycznia 2020 roku					
Wartość brutto	9 208	28 424	374	196	38 202
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(2 504)	(21 832)	(322)	–	(24 658)
Wartość netto	6 704	6 592	52	196	13 544
Na dzień 31 grudnia 2020 roku					
Wartość brutto	5 647	28 227	372	25	34 271
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości**	(5 167)	(23 342)	(370)	–	(28 879)
Wartość netto	480	4 885	2	25	5 392

W skład wartości niematerialnych wchodzi patenty, licencje i oprogramowanie. Wartości niematerialne, które nie zostały do dnia bilansowego oddane do użytkowania prezentowane są w pozycji „Wartości niematerialne w trakcie realizacji”.

Największą pozycję stanowi licencja na kotły nadkrytyczne typu BENSON, której wartość bilansowa na dzień 31 grudnia 2021 roku wynosi 1 880 tysięcy złotych (31 grudnia 2020: 2 148 tysięcy złotych); pozostały od dnia 31 grudnia 2021 roku okres amortyzacji licencji wynosi 7 lat.

Wartość firmy

W 2021 roku wartość firmy uległa zmianie i na dzień 31 grudnia 2021 roku wynosiła 240 tysięcy złotych. W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2021 roku jednostka zależna dokonała utworzenia odpisu aktualizującego wartość wartości firmy w łącznej wysokości 240 tysięcy złotych

W 2020 roku wartość firmy uległa zmianie i na dzień 31 grudnia 2020 roku wynosiła 480 tysięcy złotych. W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 roku jednostka dominująca dokonała utworzenia odpisu aktualizującego wartość wartości firmy w łącznej wysokości 1 774 tysiące złotych. Podstawą utworzenia odpisu aktualizującego było oszacowanie wartości odzyskiwalnej aktywa w związku z zaniechaniem działalności zorganizowanej części przedsiębiorstwa w Wysogotowie oraz Wyrach. Ponadto zmiana wartości firmy wynikała także z utworzenia odpisu aktualizującego wartość wartości firmy dokonanego przez jednostkę zależną w kwocie 889 tysięcy złotych oraz spisania/likwidacji wartości firmy w kwocie 4 042 tysiące złotych.

Test na utratę wartości firmy

Na koniec okresu sprawozdawczego jednostka zależna, na skutek znacznego ograniczenia działalności związanej z redukcją zatrudnienia, sprzedażą/likwidacją części przejętego majątku oraz pozyskaniem własnych referencji, objęła odpisem aktualizującym wartość firmy z przejęcia kontroli nad zorganizowaną częścią przedsiębiorstwa przejętą od PBG S.A.

Prace rozwojowe

Grupa w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2021 roku oraz w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 roku nie poniosła kosztów prac rozwojowych, które podlegałyby aktywowaniu do wartości niematerialnych.

24. Utrata wartości aktywów

Test na dzień 31 grudnia 2021 roku przeprowadzono w oparciu o metodykę przeprowadzania wyceny wartości odzyskiwalnej zgodnie z MSR 36 „Utrata wartości aktywów”. Wycena została wykonana metodą zdyskontowanych przyszłych strumieni pieniężnych (DCF). Prognozowany przepływ przyjęty do wartości rezydualnej został wyliczony w oparciu o NOPLAT (zysk operacyjny po opodatkowaniu – Net Operating Profit Less Adjusted Taxes) oraz skorygowane założenia w zakresie nakładów inwestycyjnych i amortyzacji oraz nakładów na kapitał obrotowy. W przypadku nakładów inwestycyjnych przyjęto, że w okresie rezydualnym będą one co najmniej równe prognozowanej amortyzacji.

W przypadku nakładów na kapitał obrotowy netto, ich wysokość w okresie rezydualnym dla testowanego ośrodka jest przyjęta na poziomie zero. Przedmiotową procedurę wyceny wartości odzyskiwalnej CGU dokonano w oparciu o przepływy pieniężne dostępne dla właścicieli i wierzycieli (FCFF) oraz lewarowany koszt kapitału (WACC).

W wyliczeniach dotyczących testu przyjęto następujące założenia:

Do wyceny wartości odzyskiwalnej ośrodka wypracowującego środki pieniężne stanowiący podstawowy element testu zastosowano metodę zdyskontowanych przyszłych strumieni pieniężnych (DCF).

Test przeprowadzono w oparciu o metodykę przeprowadzania wyceny wartości odzyskiwalnej zgodnie z MSR 36 „Utrata wartości aktywów”.

Ośrodek wypracowujący środki pieniężne, który przyjęto do niniejszego testu składa się z następujących składników majątkowych: wartości niematerialne i prawne, rzeczowe aktywa trwałe zawierające urządzenia techniczne i maszyny, pozostałe aktywa trwałe w postaci wybranych inwestycji długoterminowych.

Zgodnie z p.79 MSR 36, ze względów praktycznych (w celu uzyskania porównywalności po oszacowaniu zapotrzebowania na kapitały obrotowy netto) wartość bilansową ośrodka wypracowującego środki pieniężne zmniejszono o wartość bilansową zobowiązań handlowych, pomniejszonych o zobowiązania układowe.

Dla wyliczenia przyszłych wartości strumieni pieniężnych w prognozie założono stopę dyskonta odzwierciedlającą średnioważony koszt kapitału przed opodatkowaniem. Poszczególne elementy ustalono w następujący sposób:

- Stopę oprocentowania papierów wartościowych wolnych od ryzyka przyjęto na poziomie średniej rocznej stopy zwrotu 10-letnich amerykańskich obligacji skarbowych na bazie danych dla rynku wtórnego, wynoszącej 1,512 % w skali roku wg stanu na 31 grudnia 2021 roku. Rentowność 10-cio letnich amerykańskich obligacji wykorzystana jest do wyliczenia WACC.
- Przy wyliczeniu kosztu długu zastosowano rentowność 10-cio letnich polskich obligacji skarbowych i kwotowania 3,638% z dnia 30 grudnia 2021 roku.
- Jako bazę do wyliczenia współczynnika Beta przyjęto wyliczenia A. Damodarana dotyczące współczynników Beta „nielewarowanych” oraz strukturę udziału długu dla rynku „Western Europe” z sektorów „Engineering/Construction” równe odpowiednio 0,69 oraz 40,87%. Stosując niniejsze parametry współczynnik Beta lewarowany w kalkulacji DCF został ustalony na poziomie 1,0763.
- Premia za ryzyko rynkowe została przyjęta na podstawie wyliczeń A. Damodarana dla rynku polskiego w wysokości 5,08%.
- Premia za wielkość ustalona została na poziomie 3,5% i wynika to z danych rynkowych dotyczących polskiego rynku kapitałowego opublikowanych dotyczących IV kwartału 2021 roku, które zostały opublikowane przez Financial Craft. Poziom premii za wielkość na poziomie 3,5% definiują polskie spółki notowane na GPW w Warszawie, dla których kapitalizacja rynkowa mieści się w przedziale 120 – 250 mln PLN.
- Oszacowano dodatkową premię za ryzyko specyficzne Spółki przyjęta na poziomie 8% (1,5% ryzyko rynkowe (zmiennosc rynku), 5% ryzyko realizacji prognoz (realizacja założeń bazuje na zdarzeniu w postaci pozyskania inwestora dla Spółki – zdarzenie to obarczone jest ryzykiem niespełnienia co powinno zostać uwzględnione w teście), 1,5% zmiana w zakresie wymagań energetycznych – odejście od konwencjonalnych źródeł energii. Spółka rozszerza swój model biznesowy a nową część swojej strategii rozwojowej opiera na realizacji inwestycji wpisujących się w Zielony Ład - modernizacji energetyki konwencjonalnej, transformacji i dekarbonizacji systemów ciepłowniczych i przemysłu, instalacji termicznego przetwarzania odpadów.

Na podstawie powyższych założeń ustalono, że średni ważony koszt kapitału WACC wynosi 13,29%.

Test ten został przeprowadzony w oparciu o plany finansowe uwzględniające efekty działań restrukturyzacyjnych. Zważywszy na okoliczności opisane w nocie 6 dotyczącej istotnej niepewności kontynuacji działalności założenia te są obarczone istotną niepewnością.

Test nie wykazał konieczności utworzenia odpisu aktualizującego wartość aktywów Spółki na dzień 31 grudnia 2021 roku.

25. Połączenia jednostek gospodarczych

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2021 roku oraz w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 roku nie miały miejsca połączenia jednostek gospodarczych.

26. Akcje i udziały

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Akcje/udziały spółkach notowanych na giełdzie	–	–
Akcje/udziały spółkach nie notowanych na giełdzie	1 376	1 376
	1 376	1 376

*akcje/udziały stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Grupy na dzień bilansowy zostały zaprezentowane w nocie 32.3

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2021 roku wartość akcji i udziałów będących w posiadaniu Grupy nie uległa zmianie.

W dniu 28 września 2020 roku RAFAKO S.A. zawarła umowę sprzedaży 100% udziałów w kapitale zakładowym spółki RAFAKO EBUS za kwotę 15 tysięcy złotych, pomiędzy ARP a RAFAKO S.A. Ponadto, w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 roku jednostka dominująca dokonała sprzedaży posiadanych 73 219 sztuk akcji spółki TAURON Polska Energia S.A. za łączną kwotę 182 tysięcy złotych.

27. Odpisy aktualizujące wartość akcji/udziałów

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2021	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020
Stan na początek okresu	(5 153)	(5 022)
Utworzenie odpisu aktualizującego	–	(5 401)
Rozwiązanie odpisu aktualizującego	–	–
Wykorzystanie odpisu aktualizującego	–	410
Stan na koniec okresu	(5 153)	(5 153)

28. Pozostałe należności długoterminowe

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Należności finansowe		
Kaucje	3 329	5 995
Pozostałe należności finansowe	31 174	56 338
Odpis aktualizujący należności finansowe (-)	(847)	(11)
Należności długoterminowe ogółem (netto)	33 656	62 322
Należności niefinansowe		
Rozliczenia międzyokresowe	532	1 557
Inne należności niefinansowe	164	–
Należności niefinansowe ogółem (netto)	696	1 557
Należności długoterminowe ogółem (netto)	34 352	63 879

29. Zapasy

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Materiały (według wartości netto możliwej do uzyskania)	13 676	23 112
Według ceny nabycia	31 374	42 413
Według wartości netto możliwej do uzyskania	13 676	23 112
Towary	10	–
Według ceny nabycia/kosztu wytworzenia	10	–
Według wartości netto możliwej do uzyskania	10	–
Zapasy ogółem, według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia (kosztu wytworzenia) oraz wartości netto możliwej do uzyskania	13 686	23 112

*zapasy stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Grupy na dzień bilansowy zostały zaprezentowane w nocie 32.4

29.1. Odpisy aktualizujące wartość zapasów

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2021	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020
Stan na początek okresu	(19 301)	(11 975)
Utworzenie odpisu aktualizującego	(5 769)	(9 121)
Rozwiązanie odpisu aktualizującego	4 139	656
Wykorzystanie odpisu aktualizującego	3 233	1 138
Stan na koniec okresu	(17 698)	(19 301)

30. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności krótkoterminowe

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Należności finansowe		
Należności z tytułu dostaw i usług	178 841	395 216
Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług (-)	(57 059)	(40 960)
Należności z tytułu dostaw i usług netto	121 782	354 256
Należności ze sprzedaży środków trwałych i wartości niematerialnych		38
Kaucje	24 577	61 843
Należności sporne dochodzone na drodze sądowej**	36 605	21 382
Inne należności finansowe	8 068	8 134
Odpis aktualizujący wartość należności finansowych (-)	(40 903)	(22 809)
Należności finansowe ogółem (netto)	150 129	422 844
Należności niefinansowe		
Należności z tytułu przedpłat i udzielonych zaliczek	93 052	88 949
Należności budżetowe	2 587	19 691
Rozliczenia międzyokresowe	5 146	7 000
Inne należności niefinansowe	24 647	30 531
Odpis aktualizujący wartość należności niefinansowych (-)	(66 950)	(72 190)
Należności niefinansowe ogółem (netto)	58 482	73 981
Należności krótkoterminowe ogółem (netto)	208 611	496 825

*należności handlowe stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Grupy na dzień bilansowy zostały zaprezentowane w nocie 32.5;

**Grupa objęła należność odpisem aktualizującym w kwocie odpowiadającej szacowanemu poziomowi ryzyka nierealizowalności tej należności, szczegółowy opis należności spornych został zaprezentowany w nocie 39 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego;

Należności budżetowe obejmują przede wszystkim należności z tytułu podatku VAT zarówno krajowego, jak i zagranicznego.

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj 30-dniowy termin płatności. Jednakże, dla niektórych kontrahentów okres spłaty należności ustalany na podstawie indywidualnych umów zawiera się w przedziale od 1 do 3 miesięcy.

Grupa posiada politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem kierownictwa, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem na nieściągalne należności właściwym dla należności handlowych.

Wartość bilansowa należności z tytułu dostaw i usług uznawana jest przez Grupę za rozsądne przybliżenie wartości godziwej.

Należności handlowe krótkoterminowe wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2021 roku w kwocie 121 782 tysiące złotych dotyczą kontraktów handlowych z krajowymi oraz zagranicznymi kontrahentami.

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Należności z tytułu dostaw i usług krótkoterminowe od odbiorców krajowych	64 506	258 047
Należności z tytułu dostaw i usług krótkoterminowe od odbiorców zagranicznych	57 276	96 209
Należności z tytułu dostaw i usług netto	121 782	354 256

Kaucje wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2021 roku w kwocie 24 577 tysięcy złotych, dotyczą głównie projektów realizowanych w obszarach:

- budowy bloku parowego opalanego węglem w kwocie 12 229 tysięcy złotych,
- budowy bloku energetycznego opalanego gazem koksowniczym w kwocie 8 171 tysięcy złotych.

Zmiana stanu kaucji zanotowana w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2021 roku wynikała przede wszystkim:

- ze zwrotu części kaucji pieniężnej związanej z realizacją umowy dot. budowy bloku parowego opalanego węglem w kwocie 6 418 tysięcy złotych,
- ze zwrotu kaucji dot. realizacji kontraktu na wykonanie części ciśnieniowych kotła do spalarni w kwocie 6 198 tysięcy złotych,
- z rozliczenia kaucji stanowiącej zabezpieczenie umowy kredytowej oraz linii gwarancyjnych w kwocie 15 231 tysięcy złotych ze zobowiązaniem z tytułu umowy kredytowej,
- z rozliczenia kaucji pieniężnej związanej z realizacją umów na budowę gazociągu ze środkami pieniężnymi wypłaconymi z gwarancji bankowych/ubezpieczeniowych wypłaconych na rzecz klienta w łącznej kwocie 5 137 tysięcy złotych.

Istotną pozycję wykazaną w pozostałych należnościach stanowią zaliczki, które na dzień 31 grudnia 2021 roku wynosiły 93 052 tysiące złotych, w tym:

- zaliczka na poczet realizacji umowy na budowę zbiorników paliwa w kwocie 44 740 tysięcy złotych,
- zaliczka związana z realizacją umowy na wyspę biomasową w kwocie 13 080 tysięcy złotych,
- zaliczka związana z realizacją umowy na budowę gazociągu w kwocie 11 119 tysięcy złotych,
- zaliczka związana z realizacją umowy na budowę zbiornika LNG w kwocie 6 450 tysięcy złotych.

30.1. Odpisy aktualizujące wartość należności handlowych oraz pozostałych należności

Grupa dokonała oceny należności pod kątem utraty ich wartości zgodnie ze stosowaną polityką rachunkowości, opisaną w nocie 7.15 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Odpisy aktualizujące wartość należności, które w 2021 roku zostały ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów wyniosły:

- w odniesieniu do należności z tytułu dostaw i usług – utworzenie odpisów w kwocie 16 935 tysięcy złotych (2020 rok: utworzenie odpisów w kwocie 27 190 tysięcy złotych),
- w odniesieniu do pozostałych pozycji należności finansowych długoterminowych i krótkoterminowych - utworzenie odpisów aktualizujących w kwocie 12 854 tysiące złotych (2020 rok: utworzenie odpisów aktualizujących w kwocie 21 921 tysięcy złotych).

Zmiany wartości odpisów aktualizujących wartość należności w okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym prezentują poniższe tabele.

Zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości, dla należności z tytułu dostaw i usług Grupa stosuje uproszczone podejście zakładające kalkulację odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych dla całego okresu życia instrumentu.

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Stan na początek okresu	(40 971)	(13 781)
Odpisy ujęte jako koszt w okresie	(26 882)	(31 323)
Odpisy odwrócone ujęte jako przychód w okresie (-)	9 238	2 114
Odpisy wykorzystane (-)	709	2 019
Stan na koniec okresu	(57 906)	(40 971)

W odniesieniu do należności z tytułu dostaw i usług, dla których odpisy aktualizujące szacuje się dla całego życia instrumentu, Grupa nie jest narażona na ryzyko kredytowe w związku z pojedynczym znaczącym kontrahentem. W konsekwencji szacunki odpisów są dokonywane na zasadzie zbiorowej, a należności zostały pogrupowane według okresu przeterminowania dłużnika. Szacunek odpisu jest oparty przede wszystkim o historycznie kształtujące się przeterminowania i powiązanie zalegania z faktyczną spłacalnością.

W oparciu o oszacowany wzrost ryzyka kredytowego Grupa dokonała szacunku w oparciu o 1-roczną analizę wpływów należności od kontrahentów.

Zmiana wartości odpisów aktualizujących należności handlowe wykazana w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2021 roku wynikała przede wszystkim z aktualizacji macierzy służącej do ustalenia wartości odpisu należności handlowych na dzień bilansowy. Ponadto, w związku ze wzrostem ryzyka niespłacalności należności dotyczących dwóch kontrahentów zagranicznych jednostka dominująca dokonała utworzenia dodatkowych odpisów aktualizujących wartość należności w kwocie 12,3 milina złotych.

Szczegółowy opis został umieszczony w nocie 7.15 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Odpisy aktualizujące wartość pozostałych pozycji należności finansowych (tj. poza należnościami z tytułu dostaw i usług) długoterminowych i krótkoterminowych.

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Stan na początek okresu	(94 999)	(73 078)
Odpisy ujęte jako koszt w okresie	(21 278)	(36 618)
- 12-miesięczne oczekiwane straty	-	(7 503)
- znaczący wzrost ryzyka kredytowego, ale brak utraty wartości	-	-
- aktywa dotknięte utratą wartości	(21 278)	(29 115)
Odpisy odwrócone ujęte jako przychód w okresie (-)	8 388	14 697
- 12-miesięczne oczekiwane straty	8 388	14 697
Odpisy wykorzystane (-)	36	-
- aktywa dotknięte utratą wartości	36	-
Stan na koniec okresu	(107 853)	(94 999)

Zmiana wartości odpisów aktualizujących wartość pozostałych należności wynikała przede wszystkim:

- z utworzenia odpisów aktualizujących wartość należności z tytułu dokonanych płatności bezpośrednich z tytułu odpowiedzialności solidarnej za zobowiązania podwykonawców w kwocie 1 265 tysięcy złotych;
- z utworzenia odpisów aktualizujących wartość należności spornych w kwocie 3 271 tysięcy złotych;
- z utworzenia odpisów aktualizujących wartość należności finansowych z tytułu realizacji gwarancji bankowej w kwocie 15 223 tysiące złotych;
- z utworzenia odpisów aktualizujących wartość pozostałych należności w kwocie 1 519 tysięcy złotych.

31. Aktywa finansowe krótkoterminowe

31.1. Pozostałe aktywa finansowe krótkoterminowe

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Inne aktywa finansowe krótkoterminowe, w tym:	-	-
Zaliczka na poczet nabycia prawa do pożyczki	10 400	10 400
Odpis aktualizujący wartość zaliczki na poczet nabycia prawa do pożyczki	(10 400)	(10 400)
Obligacje krótkoterminowe	27 822	27 822
Odpis aktualizujący wartość obligacji	(27 822)	(27 822)
	-	-
	-	-

31.1.1. Obligacje

W dniu 9 listopada 2016 roku PBG S.A. w restrukturyzacji, w związku z zawarciem aneksów do dokumentacji restrukturyzacyjnej, poinformowała o rozpoczęciu procedury emisji obligacji, których nabycie zostało następnie zaofiarowane wierzycielom zaspokajającym przez PBG S.A. zgodnie z Układem, w tym spółce RAFAKO S.A. (Obligacje).

W konsekwencji powyższego, w dniu 20 stycznia 2017 roku Spółka złożyła oświadczenie o przyjęciu skierowanych do niej propozycji nabycia Obligacji spółki PBG S.A. w restrukturyzacji emitowanych w ramach ośmiu serii od B1 do I1 (tak zwana Druga Emisja Obligacji PBG S.A.). Łącznie RAFAKO S.A. objęła 388 492 sztuk Obligacji o łącznej wartości nominalnej w wysokości 38 849 200,00 złotych. Objęcie wskazanych Obligacji nastąpiło w drodze potrącenia wierzytelności RAFAKO S.A. wynikających z układu PBG S.A. w restrukturyzacji z ceną emisyjną Obligacji.

W dniu 9 lutego 2017 roku nastąpił przydział Obligacji na rzecz RAFAKO S.A. Do końca 2019 roku jednostka dominująca PBG S.A., dokonała wykupu obligacji serii B1, C1, D1, E1 i F1 obligacji o łącznej wartości 11 026 800 złotych.

W dniu 19 grudnia 2019 roku PBG S.A. złożyła wniosek o otwarcie postępowania sanacyjnego dla Spółki oraz uchylenie układu zawartego z wierzycielami w dniu 5 sierpnia 2015 roku. W dniu 9 stycznia 2020 roku postanowieniem Sądu Rejonowego w Poznaniu układ z wierzycielami został uchylony. W dniu 12 lutego 2020 roku zostało otwarte postępowanie sanacyjne wobec spółki PBG S.A. w restrukturyzacji.

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie zostały wykupione obligacje PBG S.A. w restrukturyzacji następujących serii:

Data Wykupu	30.06.2019	31.12.2019	30.06.2020
Serie	G,G1 i G3	H,H1 i H3	I, I1 i I3
Wartość wykupywanych Obligacji	61 934 800 zł	46 875 600 zł	238 445 700 zł
w tym Obligacje objęte przez RAFAKO S.A.	4 996 100 zł	3 781 300 zł	19 045 000 zł

Obligacje wyemitowane przez PBG S.A. zgodnie z warunkami emisji były i są obligacjami zabezpieczonymi w rozumieniu Ustawy z dnia 15 stycznia 2015 roku o obligacjach. Obligacje PBG S.A. są zabezpieczone przede wszystkim zastawem rejestrowym na 42 466 000 sztuk zdematerializowanych akcji RAFAKO S.A. (co stanowi obecnie 26,4% kapitału RAFAKO S.A.), hipotekami na nieruchomościach Grupy PBG, zastawami rejestrowymi na innych wybranych aktywach Grupy PBG, w tym akcjach i udziałach wybranych spółek z Grupy PBG (w tym spółki PBG oil and gas Sp. z o.o.), poręczeniami oraz oświadczeniami o poddaniu się egzekucji do łącznej kwoty zabezpieczenia w wysokości 1 065 000 000,00 złotych.

Pomimo, że na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego pozostałe do wykupu Obligacje spółki PBG S.A. (o łącznej wartości: 353,3 milionów złotych) zabezpieczone były wyżej wskazanymi zabezpieczeniami, w ocenie Zarządu jednostki dominującej ustanowione zabezpieczenie w korespondencji z łączną kwotą zobowiązań z tytułu wskazanych Obligacji oraz pozostałych zobowiązań powstałych w toku działalności spółki PBG S.A. w restrukturyzacji nie jest wystarczające, aby uznać, że należność jest realizowalna.

W związku ze zmianą stanowiska Zarządu jednostki dominującej w kwestii realizowalności należności z tytułu obligacji spółki PBG S.A. w restrukturyzacji, na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz 31 grudnia 2020 roku jednostka dominująca dokonała utworzenia odpisu aktualizującego na całą wartość posiadanych obligacji.

31.2. Udzielone pożyczki

Na dzień 31 grudnia 2021 roku pożyczki udzielone przez spółki Grupy na rzecz PBG S.A. w restrukturyzacji (dawniej PBG oil and gas Sp. z o.o.) w łącznej kwocie 12 698 tysięcy złotych wraz z naliczonymi odsetkami objęte są odpisem aktualizującym ich wartość. Termin spłaty udzielonych pożyczek upłynął z dniem 31 grudnia 2019 roku. Zabezpieczeniem spłaty udzielonych pożyczek są weksle in blanco.

31.3. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Środki pieniężne w banku i w kasie	83 722	75 426
Lokaty krótkoterminowe do 3 miesięcy, w tym:	29	940
- stanowiące zabezpieczenie zobowiązań warunkowych		
	83 751	76 366

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe, klasyfikowane jako środki pieniężne, są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania spółek wchodzących w skład Grupy na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych z bankiem stóp procentowych.

Spółki Grupy posiadają środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania, do których zaliczają otrzymane w ramach przyznanych dotacji środki pieniężne ulokowane na wyodrębnionych rachunkach bankowych, które Grupa może wykorzystywać do uregulowania zobowiązań wynikających z realizowanych projektów.

Na dzień 31 grudnia 2021 24,7 miliona złotych (31 grudnia 2020 roku: 22,2 mln złotych) będące środkami pieniężnymi jednostki zależnej E003B7 sp. z o.o. przeznaczonymi na realizację kontraktu Jaworzno, które z punktu widzenia Grupy Kapitałowej RAFAKO mają ograniczoną możliwość dysponowania ze względu na formalne uzgodnienia w tym zakresie z instytucjami finansującymi kontrakt Jaworzno.

Ponadto, Grupa posiada środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania, do których zalicza otrzymane w ramach przyznanych dotacji środki pieniężne ulokowane na wyodrębnionych rachunkach bankowych, które Grupa może wykorzystywać do uregulowania zobowiązań wynikających z realizowanych projektów. Na dzień 31 grudnia 2021 roku kwota ta wynosiła 1 738 tysięcy złotych. Dodatkowo na dzień 31 grudnia 2021 roku Grupa posiada środki o ograniczonej możliwości dysponowania na rachunku cesyjnym w kwocie 3,5 miliona złotych.

Ponadto środki pieniężne na rachunkach bankowych zabezpieczonych cesją należności z kontraktu mogą podlegać blokadzie w przypadku istotnego pogorszenia się sytuacji finansowej Grupy.

32. Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Grupy

32.1. Zabezpieczenia ustanowione na środkach trwałych

Na dzień 31 grudnia 2021 roku wartość środków trwałych stanowiących zabezpieczenie zobowiązań wynosiła 109 454 tysiące złotych. Środki trwałe jednostki dominującej o wartości 114 601 tysięcy złotych zabezpieczają zobowiązania z tytułu zawartej z PKO BP S.A. Umowy Limitu Kredytowego Wielocelowego (ustanowiona hipoteka na łączną kwotę do 300 milionów złotych na nieruchomościach, których RAFAKO S.A. jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym z wyłączeniem nieruchomości mieszkalnych oraz zastaw rejestrowy pierwszorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw) oraz wierzytelności BGK, PKO BP, mBanku i PZU wobec RAFAKO S.A. na podstawie Umowy Poręczenia zawartej w celu zabezpieczenia zobowiązań E003B7 Sp. z o.o. powstałych w związku z Umową o Udzielenie Gwarancji wystawionych na rzecz TAURON Wytwarzanie S.A. w związku z realizacją Projektu Jaworzno III 910 MW (ustanowiony zastaw rejestrowy drugorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw). Ponadto, zabezpieczeniu zobowiązań z tytułu zawartych umów kredytowych podlegają budynki i budowle jednostki zależnej o wartości 1 112 tysięcy złotych, a także sprzęt IT oraz kontenery biurowe o wartości 5 tysięcy złotych.

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Środki trwałe zabezpieczone hipoteką, w tym:	78 856	81 288
grunty	9 162	9 162
budynki i budowle	69 694	72 126
Środki trwałe, na których ustanowiono zastaw rejestrowy, w tym:	30 598	34 466
urządzenia techniczne i maszyny	29 311	32 847
środki transportu	1 287	1 619
	109 454	115 754

* wykazane kwoty obejmują środki trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży w kwocie 4 348 tysięcy złotych (31 grudnia 2020: 4 512 tysięcy złotych), zaprezentowane w nocie 22

32.2. Zabezpieczenia ustanowione na wartościach niematerialnych

Na dzień 31 grudnia 2021 roku wartości niematerialne o wartości 3 626 tysięcy złotych stanowiły zabezpieczenie zobowiązań jednostki dominującej (31 grudnia 2020: 4 677 tysięcy złotych). Wartości niematerialne zabezpieczają zobowiązania z tytułu zawartej z PKO BP S.A. Umowy Limitu Kredytowego Wielocelowego (ustanowiona hipoteka na łączną kwotę do 300 milionów złotych na nieruchomościach, których RAFAKO S.A. jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym z wyłączeniem nieruchomości mieszkalnych oraz zastaw rejestrowy pierwszorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw) oraz wierzytelności BGK, PKO BP, mBanku i PZU wobec RAFAKO S.A. na podstawie Umowy Poręczenia zawartej w celu zabezpieczenia zobowiązań E003B7 Sp. z o.o. powstałych w związku z Umową o Udzielenie Gwarancji wystawionych na rzecz TAURON Wytwarzanie S.A. w związku z realizacją Projektu Jaworzno III 910 MW (ustanowiony zastaw rejestrowy drugorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw).

32.3. Zabezpieczenia ustanowione na akcjach/udziałach

Na dzień 31 grudnia 2021 roku akcje/udziały w spółkach o wartości bilansowej 28 067 tysięcy złotych (31 grudnia 2020: 28 067 tysięcy złotych) zabezpieczają zobowiązania z tytułu zawartej z PKO BP S.A. Umowy Limitu Kredytowego Wielocelowego (ustanowiona hipoteka na łączną kwotę do 300 milionów złotych na nieruchomościach, których RAFAKO S.A. jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym z wyłączeniem nieruchomości mieszkalnych oraz zastaw rejestrowy pierwszorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw) oraz wierzytelności BGK, PKO BP, mBanku i PZU wobec RAFAKO S.A. na podstawie Umowy Poręczenia zawartej w celu zabezpieczenia zobowiązań E003B7 Sp. z o.o. powstałych w związku z Umową o Udzielenie Gwarancji wystawionych na rzecz TAURON Wytwarzanie S.A. w związku z realizacją Projektu Jaworzno III 910 MW (ustanowiony zastaw rejestrowy drugorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw).

32.4. Zabezpieczenia ustanowione na zapasach

Na dzień 31 grudnia 2021 roku zapasy o wartości bilansowej 13 470 tysięcy złotych stanowiły zabezpieczenie zobowiązań jednostki dominującej (31 grudnia 2020: 22 870 tysięcy złotych). Zapasy stanowią zabezpieczenie zobowiązania z tytułu zawartej z PKO BP S.A. Umowy Limitu Kredytowego Wielocelowego (ustanowiona hipoteka na łączną kwotę do 300 milionów złotych na nieruchomościach, których RAFAKO S.A. jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym z wyłączeniem nieruchomości mieszkalnych oraz zastaw rejestrowy pierwszorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw) oraz wierzytelności BGK, PKO BP, mBanku i PZU wobec RAFAKO S.A. na podstawie Umowy Poręczenia zawartej w celu zabezpieczenia zobowiązań E003B7 Sp. z o.o. powstałych w związku z Umową o Udzielenie Gwarancji wystawionych na rzecz TAURON Wytwarzanie S.A. w związku z realizacją Projektu Jaworzno III 910 MW (ustanowiony zastaw rejestrowy drugorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw).

32.5. Zabezpieczenia ustanowione na należnościach handlowych

Na dzień 31 grudnia 2021 roku należności z tytułu dostaw, robót i usług o wartości bilansowej w kwocie 1 467 tysięcy złotych stanowiły zabezpieczenie udzielonych gwarancji oraz kredytów i pożyczek (31 grudnia 2020 roku: 44 157 tysięcy złotych).

33. Kapitał własny

33.1. Kapitał podstawowy

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2021 roku kapitał podstawowy RAFAKO S.A. uległ zmianie i na dzień 31 grudnia 2021 roku jego wartość wynosiła 321 761 tysięcy złotych.

W związku z uprawomocnieniem się postanowienia Sądu Rejonowego w Gliwicach XII Wydział Gospodarczy o zatwierdzeniu układu przyjętego w postępowaniu restrukturyzacyjnym Spółka dokonała konwersji 20 % wierzytelności zakwalifikowanych do II grupy wierzytelności w kwocie 66 897 tysięcy złotych. Rejestracja podwyższenia kapitału w KRS miała miejsce w dnia 16 lutego 2022 roku.

Kapitał akcyjny	Liczba akcji w szt.	Wartość akcji w tys. zł
Akcje serii A	900 000	1 800
Akcje serii B	2 100 000	4 200
Akcje serii C	300 000	600
Akcje serii D	1 200 000	2 400
Akcje serii E	1 500 000	3 000
Akcje serii F	3 000 000	6 000
Akcje serii G	330 000	660
Akcje serii H	8 070 000	16 140
Akcje serii I	52 200 000	104 400
Akcje serii J	15 331 998	30 664
Akcje serii K	42 500 000	85 000
Akcje serii L	33 448 447	66 897
	160 880 445	321 761

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2020 roku kapitał podstawowy RAFAKO S.A. nie uległ zmianie i na dzień 31 grudnia 2020 roku jego wartość wynosiła 254 864 tysiące złotych.

W związku z emisją obligacji w 2016 roku przez PBG S.A., głównego akcjonariusza jednostki dominującej, na akcjach RAFAKO S.A. należących bezpośrednio do PBG S.A. (7 665 999 akcji), jak i pośrednio poprzez spółkę zależną od PBG S.A. w restrukturyzacji - Multaros Trading Company Limited (34 800 001 akcji) został ustanowiony zastaw rejestrowy na rzecz obligatariuszy PBG S.A. w restrukturyzacji.

33.2. Wartość nominalna akcji

Wszystkie wyemitowane akcje posiadają wartość nominalną wynoszącą 2,00 złote i zostały objęte w zamian za wkłady pieniężne.

33.3. Prawa akcjonariuszy

Akcje wszystkich serii są jednakowo uprzywilejowane co do dywidendy oraz zwrotu z kapitału.

33.4. Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2021 roku oraz w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2020 roku kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej nie uległ zmianie i wyniósł 165 119 tysięcy złotych.

33.5. Wypłacone dywidendy

Spółki Grupy w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2021 roku oraz w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 roku nie wypłacały dywidendy.

33.6. Zarządzanie kapitałem

Zarządzanie kapitałem przez Grupę Kapitałową mające na celu zapewnienie możliwie wysokiego poziomu bezpieczeństwa działalności operacyjnej przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów pozyskiwania źródeł finansowania. Zabezpieczenie stabilnego rozwoju Grupy wymaga utrzymywania odpowiedniej relacji pomiędzy własnym i obcymi kapitałami oraz efektywnego zarządzania nadwyżkami finansowymi. Grupa analizuje strukturę kapitału poprzez wskaźnik kapitalizacji (udział kapitału własnego w sumie bilansowej).

Sytuację Grupy należy analizować w powiązaniu z notą 6 dotyczącą kontynuacji działalności

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Udział zadłużenia w kapitale własnym		
Kapitał własny	(134 710)	(212 919)
Kapitał obcy (kredyty bankowe oraz otrzymane pożyczki)	64 371	86 439
Suma bilansowa	665 826	1 037 602
Wskaźnik kapitalizacji (kapitał własny/suma bilansowa)	(0,20)	(0,21)
Źródła finansowania ogółem		
Kapitał własny	(134 710)	(212 919)
Kapitał obcy (kredyty bankowe oraz otrzymane pożyczki)	64 371	86 439
Leasing	5 386	6 839
Wskaźnik kapitału do źródeł finansowania ogółem	(1,93)	(2,28)

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
EBITDA		
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	16 242	(308 085)
Amortyzacja	10 282	15 125
EBITDA	26 524	(292 960)
Dług		
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	64 371	86 439
Leasing	5 386	6 839
Wskaźnik długu do EBITDA	2,63	(0,32)

33.7. Kapitał udziałów niekontrolujących (niekontrolujący udział w kapitale własnym)

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Początek okresu	(7 229)	4 019
Zysk/strata za okres sprawozdawczy	5 455	(11 308)
Inne całkowite dochody za okres sprawozdawczy	7	60
Zmiany w strukturze kapitału w jednostkach zależnych	-	-
Koniec okresu	(1 767)	(7 229)

33.8. Akcjonariusze posiadający co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na WZ RAFAKO S.A., jednostki dominującej na koniec okresu sprawozdawczego

Wykaz akcjonariuszy posiadających co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na WZ RAFAKO S.A. na dzień 31 grudnia 2021 roku, uwzględniający podwyższenie kapitału zakładowego Spółki wpisanego do KRS w dniu 16 lutego 2022 roku, został zaprezentowany w poniższej tabeli:

Nazwa podmiotu	Liczba akcji (w sztukach)	Liczba głosów wynikających z posiadanych akcji	Udział w kapitale zakładowym	Procentowy udział w ogólnej liczbie głosów na WZA
PBG S.A., Multaros Trading Company Ltd. oraz Fundusz Inwestycji Polskich Przedsiębiorstw Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych zgodnie z porozumieniem z dnia 24 października 2017 r. o którym mowa w art. 87 ust. 1 pkt 6) Ustawy o Ofercie Publicznej(*), w tym:				
- PBG S.A.(*)	55 081 769	55 081 769	34,24%	34,24%
- PBG S.A.(*)	7 665 999	7 665 999	4,77%	4,77%
- Multaros Trading Company Limited (spółka zależna od PBG S.A.)(*)(***)	34 800 001	34 800 001	21,63%	21,63%
- Fundusz Inwestycji Polskich Przedsiębiorstw Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych zarządzany przez PFR TFI S.A. (**)	12 615 769	12 615 769	7,84%	7,84%
Pozostali	105 798 676	105 798 676	65,76%	65,76%

(*) stan akcji na podstawie zawiadomienia od PBG S.A. i Multaros z dnia 21 lutego 2022 roku.

(**) stan akcji na podstawie zawiadomienia Funduszu Inwestycji Polskich Przedsiębiorstw Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych z dnia 3 stycznia 2018 roku,

(***) Multaros Trading Company Ltd. jest spółką zależną PBG S.A. w związku z czym spółka RAFAKO S.A. („Spółka”) jest pośrednio kontrolowana przez PBG, która posiada łącznie, bezpośrednio i pośrednio, 42.466.000 akcji Spółki stanowiących 26,4% kapitału zakładowego Spółki i uprawniających do wykonywania 26,4% głosów ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki.

34. Kredyty bankowe i pożyczki

Kredyty i pożyczki	Zabezpieczenie	Inne	Waluta	Efektywna stopa procentowa	Termin spłaty	Zobowiązania z tytułu kredytów bankowych i pożyczek długoterminowe		Zobowiązania z tytułu kredytów bankowych i pożyczek krótkoterminowych	
						31 grudnia 2021	31 grudnia 2020	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
PKO BP S.A.	weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową, przelew wierzytelności z kontraktów*, klauzula potrącenia wierzytelności z rachunków RAFAKO S.A., hipoteka**, oświadczenie o poddaniu się egzekucji, zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy ruchomych i praw stanowiących całość gospodarczą przedsiębiorstwa wraz z cesją z polisy mienia, zastaw finansowy na rachunku cesyjnym	kredyt odnawialny w rachunku bieżącym do kwoty 50 milionów złotych***	PLN	WIBOR 1M + marża	zgodnie z harmonogramem spłaty rat układowych	50 610	–	–	50 354
PKO BP S.A.	weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową, przelew wierzytelności z kontraktów*, klauzula potrącenia wierzytelności z rachunków RAFAKO S.A., hipoteka**, oświadczenie o poddaniu się egzekucji, zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy ruchomych i praw stanowiących całość gospodarczą przedsiębiorstwa wraz z cesją z polisy mienia, zastaw finansowy na rachunku cesyjnym	kredyt obrotowy odnawialny w rachunku kredytowym do kwoty 7 milionów złotych***	PLN/ EUR	WIBOR 1M lub EURIBOR 1M + marża	zgodnie z harmonogramem spłaty rat układowych	2 051	–	–	3 683
PKO BP S.A.	weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową, przelew wierzytelności z kontraktów*, klauzula potrącenia wierzytelności z rachunków RAFAKO S.A., hipoteka**, oświadczenie o poddaniu się egzekucji, zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy ruchomych i praw stanowiących całość gospodarczą przedsiębiorstwa wraz z cesją z polisy mienia, zastaw finansowy na rachunku cesyjnym	kredyt obrotowy odnawialny z przeznaczeniem na pokrycie zobowiązań z tytułu wypłat dokonanych w ramach gwarancji bankowych***	PLN	WIBOR 1M + marża	zgodnie z harmonogramem spłaty rat układowych	5 100	–	3 412	8 344

Kredyty i pożyczki	Zabezpieczenie	Inne	Waluta	Efektywna stopa procentowa	Termin spłaty	Zobowiązania z tytułu kredytów bankowych i pożyczek długoterminowe		Zobowiązania z tytułu kredytów bankowych i pożyczek krótkoterminowe	
						31 grudnia 2021	31 grudnia 2020	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
PKO BP S.A.	weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową, przelew wierzytelności z kontraktów*, klauzula potrącenia wierzytelności z rachunków RAFAKO S.A., hipoteka**, oświadczenie o poddaniu się egzekucji, zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy ruchomych i praw stanowiących całość gospodarczą przedsiębiorstwa wraz z cesją z polisy mienia, zastaw finansowy na rachunku cesyjnym	kredyt obrotowy odnawialny z przeznaczeniem na pokrycie zobowiązań z tytułu wypłat dokonanych w ramach gwarancji bankowych***	PLN	WIBOR 1M + marża	31.01.2022****	-	-	-	6 070
PKO BP S.A.	weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową, przelew wierzytelności z kontraktów*, klauzula potrącenia wierzytelności z rachunków RAFAKO S.A., hipoteka**, oświadczenie o poddaniu się egzekucji, zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy ruchomych i praw stanowiących całość gospodarczą przedsiębiorstwa wraz z cesją z polisy mienia, zastaw finansowy na rachunku cesyjnym	kredyt obrotowy odnawialny z przeznaczeniem na pokrycie zobowiązań z tytułu wypłat dokonanych w ramach gwarancji bankowych***	PLN	WIBOR 1M + marża	31.01.2022****	50	-	-	14 196
PKO BP S.A.	weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową, przelew wierzytelności z kontraktów*, klauzula potrącenia wierzytelności z rachunków RAFAKO S.A., hipoteka**, oświadczenie o poddaniu się egzekucji, zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy ruchomych i praw stanowiących całość gospodarczą przedsiębiorstwa wraz z cesją z polisy mienia, zastaw finansowy na rachunku cesyjnym	kredyt obrotowy odnawialny z przeznaczeniem na pokrycie zobowiązań z tytułu wypłat dokonanych w ramach gwarancji bankowych***	PLN	WIBOR 1M + marża	31.01.2022****	2 289	-	-	2 053

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku
(w tysiącach złotych)

Kredyty i pożyczki	Zabezpieczenie	Inne	Waluta	Efektywna stopa procentowa	Termin spłaty	Zobowiązania z tytułu kredytów bankowych i pożyczek długoterminowe		Zobowiązania z tytułu kredytów bankowych i pożyczek krótkoterminowe	
						31 grudnia 2021	31 grudnia 2020	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Bank Nowy FG S.A.	weksel własny in blanco, pełnomocnictwo do rachunku, hipoteki na nieruchomości, przelew wierzytelności z polisy ubezpieczeniowej	umowa kredytu w rachunku bieżącym na kwotę 0,6 mln złotych	PLN	WIBOR 1M + marża	31.08.2023	201	424	223	266
Siemens Finance Sp. z o.o.	weksel własny in blanco	Umowa pożyczki	PLN	WIBOR 1M + marża	15.07.2021	–	–	–	23
Polski Fundusz Rozwoju S.A.	Brak zabezpieczenia	subwencja	PLN	–	30.06.2024	145	726	290	299
						60 446	1 150	3 925	85 289

* zabezpieczenie udzielonego kredytu stanowią należności z kontaktów realizowanych przez Spółkę;

** na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego Spółka ustanowiła hipotekę na nieruchomościach Spółki (za wyjątkiem mieszkań i budynków mieszkalnych) na łączną kwotę do 300 milionów złotych, która ma stanowić dodatkowe zabezpieczenie udzielonego przez bank PKO BP S.A. kredytu;

*** zgodnie z aneksem do umowy limitu kredytowego wielocelowego podpisanego dnia 31 stycznia 2022 roku, termin wykorzystania i spłaty kredytu przedłużono do dnia 31 maja 2022 roku, jednakże w związku z uprawomocnieniem się układu z wierzycielami, termin spłaty limitu kredytowego uległ zmianie zgodnie z harmonogramem spłaty rat układowych grupy V;

**** na dzień publikacji niniejszego sprawozdania finansowego, zgodnie z aneksem do umowy limitu kredytowego wielocelowego podpisanego dnia 31 stycznia 2022 roku, termin wykorzystania i spłaty kredytu przedłużono do dnia 31 maja 2022 roku.

Jednostka dominująca przewiduje przedłużenie umowy kredytowej na kolejne okresy. Sytuację kredytową Grupy należy analizować w powiązaniu z treścią notą 6 dotyczącą kontynuacji działalności Grupy.

35. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych

35.1. Świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia oraz inne świadczenia

Na podstawie prognozy wyceny dokonanej na koniec okresu obrachunkowego przez profesjonalną firmę aktuarialną Grupa tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych, nagród jubileuszowych oraz ZFŚS. Kwotę tej rezerwy oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono w poniższej tabeli:

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Na dzień 1 stycznia	25 582	31 941
Koszty odsetek	305	605
Koszty bieżącego zatrudnienia	421	527
Koszty przeszłego zatrudnienia (Zyski)/straty aktuarialne	455	(3 514)
Koszty wypłaconych świadczeń	(3 115)	(915)
	(1 425)	(3 089)
Koniec okresu	22 227	25 582
Rezerwy długoterminowe	20 716	24 602
Rezerwy krótkoterminowe	1 511	980

Główne założenia przyjęte przez aktuarium na dzień i zakładane w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2021 roku do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Stopa dyskontowa (%)	3,6	1,2
Przewidywany wskaźnik inflacji (%)*	-	-
Wskaźnik rotacji pracowników	7,5	7,5
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (**)	7	2

* przewidywany wskaźnik inflacji został uwzględniony w szacowanej stopie wzrostu wynagrodzeń

** 7% w roku 2022, 10% w 2023 oraz 4,5% w kolejnych latach

Analiza wrażliwości

Zmiana przyjętej stopy dyskontowej o pół punktu procentowego:

	Wzrost (w tys. złotych)	Spadek (w tys. złotych)
31 grudnia 2021		
Wpływ na zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń	(1 057)	823
31 grudnia 2020		
Wpływ na zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń	(1 297)	1 389

36. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

36.1. Pozostałe zobowiązania długoterminowe

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Kwoty zatrzymane (kaucje)	10	110
Pozostałe zobowiązania	190 338	53 522
Zobowiązania finansowe ogółem	190 348	53 632
Zobowiązania z tytułu podatków i innych świadczeń	716	–
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	8 092	–
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	100	–
Zobowiązania niefinansowe ogółem	8 906	–
	199 256	53 632

Wartość bilansowa zobowiązań z tytułu dostaw i usług uznawana jest przez Grupę za rozsądne przybliżenie wartości godziwej.

36.2. Pozostałe rezerwy długoterminowe

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Rezerwa na koszty napraw gwarancyjnych	65 138	67 099
Rezerwa na straty z tytułu umów	13 283	–
Rezerwy na koszty odpraw emerytalnych	6 670	7 500
Rezerwa na nagrody jubileuszowe	8 688	10 330
Rezerwa na pozostałe świadczenia pracownicze	5 358	6 773
	99 137	91 702

36.3. Rezerwy, zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania krótkoterminowe

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	86 112	509 048
Zobowiązania z tytułu zakupu środków trwałych i wartości niematerialnych	14	19
Kwoty zatrzymane (kaucje)	256	527
Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	96 834	155 355
Zobowiązania finansowe ogółem	183 216	664 949

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Zobowiązania z tytułu podatków i innych świadczeń	9 778	5 760
Rozliczenia międzyokresowe	557	154
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	15 100	38 014
Zobowiązania z tytułu poręczeń/odpowiedzialności solidarnej	7 418	7 478
Zobowiązania z tytułu opóźnionego spływu kosztów	14 491	16 615
Zobowiązania z tytułu kosztów restrukturyzacji zatrudnienia	305	2 701
Inne zobowiązania niefinansowe	8 243	16 389
Zobowiązania niefinansowe ogółem	55 892	87 111
	239 108	752 060

Na dzień 31 grudnia 2021 roku Grupa oszacowała wartość rezerwy z tytułu udzielonego poręczenia w kwocie 7 418 tysięcy złotych (31 grudnia 2020: 7 478 tysięcy złotych).

Jednostka dominująca zawarła umowę na budowę gazociągu, w której podwykonawcą RAFAKO S.A. była jednostka dominująca PBG S.A. w restrukturyzacji. Na dzień 31 grudnia 2021 roku jednostka dominująca nie rozpoznała zobowiązania z tytułu odpowiedzialności solidarnej za roszczenia podwykonawców PBG S.A. w restrukturyzacji (31 grudnia 2020: 131 tysięcy złotych).

Wartość bilansowa zobowiązań z tytułu dostaw i usług uznawana jest przez Grupę za rozsądne przybliżenie wartości godziwej.

36.4. Pozostałe rezerwy krótkoterminowe

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Rezerwa na koszty napraw gwarancyjnych	8 878	3 082
Rezerwa na straty z tytułu umów	234	38 019
Rezerwy na koszty odpraw emerytalnych	462	325
Rezerwa na nagrody jubileuszowe	755	656
Rezerwa na pozostałe świadczenia pracownicze	294	54
Pozostałe rezerwy	731	598
	11 354	42 734

36.5. Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych

Na dzień 31 grudnia 2021 i na dzień 31 grudnia 2020 roku spółki Grupy nie posiadały nierozliczonych transakcji walutowych o ujemnej wartości godziwej.

36.6. Zobowiązania z tytułu nabycia środków trwałych i wartości niematerialnych

Na dzień 31 grudnia 2021 roku jednostki wchodzące w skład Grupy Kapitałowej RAFAKO wykazywały zobowiązania z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych w kwocie 14 tysięcy złotych (31 grudnia 2020 roku: 19 tysięcy złotych).

36.7. Zmiana stanu rezerw, zobowiązań i rozliczeń międzyokresowych wykazanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej

36.7.1. Zobowiązania z tytułu kosztów niewykorzystanych urlopów

Zobowiązania na koszty niewykorzystanych urlopów wyliczana jest miesięcznie w oparciu o faktyczną ilość dni niewykorzystanych urlopów na koniec każdego miesiąca. W ciągu roku obrotowego na każdy miesiąc przypada jedna dwunasta należnego urlopu za cały rok, powiększona o wszystkie niewykorzystane dni z okresów poprzednich. Ustalona w ten sposób ilość dni mnożona jest przez średnią stawkę dzienną dla danego pracownika, ustaloną w oparciu o wynagrodzenie z miesiąca, na który rezerwa jest wyliczana powiększone o obciążenia z tytułu ZUS.

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Początek okresu	3 667	4 129
Utworzenie rezerwy na zobowiązanie	563	582
Koszty wypłaconych świadczeń	(1 284)	(1 044)
Rozwiązanie rezerwy na zobowiązanie	–	–
Koniec okresu	<u>2 946</u>	<u>3 667</u>
Krótkoterminowe	2 946	3 667
Długoterminowe	–	–
	<u>2 946</u>	<u>3 667</u>

36.7.2. Naliczone zobowiązania z tytułu kosztów niewypłaconej premii

Jednostka dominująca wypłaca pracownikom premię roczną, której wysokość jest uzależniona od stopnia realizacji zysku operacyjnego firmy. Zgodnie z postanowieniami Układu Zbiorowego Pracy (UZP), po zatwierdzeniu rocznych sprawozdań finansowych jednostek Grupy Kapitałowej, w terminie do 30 dni, Zarząd – po zasięgnięciu opinii Związków Zawodowych – podejmuje decyzję o wypłacie premii uznaniowej dla pracowników Spółek. W ciągu roku obrotowego spółki Grupy tworzą rezerwę z tytułu premii rocznej w wysokości określonej w UZP, o ile Zarządy Spółek nie podejmą decyzji o jej nie tworzeniu. Jednostka dominująca tworzy również rezerwę z tytułu premii dla kierowników projektów, wypłacaną po zakończeniu realizacji umowy.

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Początek okresu	225	888
Utworzenie rezerwy na zobowiązanie	500	82
Koszty wypłaconych świadczeń	(143)	(123)
Rozwiązanie rezerwy na zobowiązanie	(26)	(622)
Koniec okresu	<u>556</u>	<u>225</u>
Krótkoterminowe	556	225
Długoterminowe	–	–
	<u>556</u>	<u>225</u>

36.7.3. Rezerwa na koszty napraw gwarancyjnych

Rezerwy na koszty napraw gwarancyjnych tworzone są na podstawie określonego przez Zarządy Spółek Grupy Kapitałowej stopnia prawdopodobieństwa wystąpienia zobowiązania w przyszłości na podstawie realizowanych umów o usługę. Utrzymywane są w danym stopniu istnienia prawdopodobieństwa wystąpienia do dnia wygaśnięcia prawa do realizacji gwarancji lub roszczeń naprawczych.

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Początek okresu	70 181	43 071
Utworzenie rezerwy na zobowiązanie	16 811	36 913
Poniesione koszty napraw gwarancyjnych	(10 480)	(7 627)
Rozwiązanie rezerwy na zobowiązanie	(2 496)	(2 176)
Koniec okresu	74 016	70 181
Krótkoterminowe	65 138	3 082
Długoterminowe	8 878	67 099
	74 016	70 181

36.8. Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Podatek dochodowy od osób prawnych	49	559
	49	559

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Grupy mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe.

W 2018 roku w jednostce dominującej rozpoczęła się kontrola celno- skarbowa dotycząca rzetelności deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczania i wpłacania podatku dochodowego za 2016 rok, która zakończyła się w dniu 27 września 2021 roku. Wynik kontroli podatkowej nie ma wpływu na wysokość bieżącego zobowiązania podatkowego Spółki.

W 2021 i w 2020 roku w spółkach zależnych nie było kontroli podatkowych.

37. Dotacje

Dotacje wykazane w sprawozdaniu finansowym na dzień 31 grudnia 2021 roku wynosiły 148 tysięcy złotych. Otrzymane dotacje dotyczą:

- działalności prewencyjnej Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń S.A., w ramach której spółka dofinansowała projekt, dostawy oraz instalację systemów detekcji i sygnalizacji gazu ziemnego dla dwóch pieców gazowych w RAFAKO S.A.; dotacja ma charakter pieniężny,
- działalności prewencyjnej Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń S.A., w ramach której spółka dofinansowała projekt wyposażenia magazynu farb i lakierów w system detekcji węglowodorów w RAFAKO S.A.; dotacja ma charakter pieniężny,
- działalności prewencyjnej Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń S.A., w ramach której spółka dofinansowała projekt modernizacji i rozbudowy systemu monitoringu w RAFAKO S.A.; dotacja ma charakter pieniężny.
- działalności prewencyjnej Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń S.A. i InterRisk Towarzystwa Ubezpieczeń S.A. Vienna Insurance Group, w ramach której towarzystwa ubezpieczeniowe dofinansowują projekt poprawy bezpieczeństwa pożarowego w budynku produkcyjnym w RAFAKO S.A.; dotacje mają charakter pieniężny,
- projekt badawczy "Elastyczność istniejących bloków energetycznych przy ograniczonych nakładach inwestycyjnych" realizowany ze środków Narodowego Centrum Badań i Rozwoju w ramach działania POIR 1.2 w konkursie PBSE; dotacja ma charakter pieniężny,
- projekt badawczy "Opracowanie niskonakładowej metody zwiększenia skuteczności instalacji odsiarczania spalin" realizowany ze środków Narodowego Centrum Badań i Rozwoju w ramach działania POIR 1.2 w konkursie INNOCHEM ; dotacja ma charakter pieniężny,
- projekt badawczy "Układ metanowania CO2 do magazynowania energii elektrycznej poprzez produkcję CO2-SNG." projekt realizowany we współpracy z TAURON Wytwarzanie S.A., Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla, Akademię Górniczo-Hutniczą, West Technology & Trading Polska Sp. z o.o. z Opola, EXERGON Sp. z o.o. z Gliwic, Instytut CEA z Francji oraz firmę Atmosstat z Francji; dotacja ma charakter pieniężny,
- projekt badawczy "Poligeneracyjny układ komunalny opalany biomasą i paliwami wtórnymi z odpadów." projekt realizowany we współpracy z firmami EXERGON Sp. z o.o. z Gliwic, TAURON Wytwarzanie S.A., Instytutem Chemicznej Przeróbki Węgla, firmą EQTEC z Hiszpanii, Instytut CEA z Francji oraz firmę Atmosstat z Francji; dotacja ma charakter pieniężny,
- projekt badawczy „HYBRYDOWY system ograniczenia emisji składników kwaśnych i popiołów lotnych ze spalin" realizowany ze środków Narodowego Centrum Badań i Rozwoju w ramach działania POIR 4.1.4 w konkursie Projekty Aplikacyjne; dotacja ma charakter pieniężny.

Rozliczenia z tytułu dotacji:

Cel dotacji	Stan na 1 stycznia 2021	Zwiększenia w okresie	Odpisanie dotacji w pozostałe przychody operacyjne w okresie	Zwrot dotacji w okresie	Inne zmniejszenia dotacji w okresie	Stan na 31 grudnia 2021
Modernizacja środków trwałych	150	–	(10)	–	–	140
Realizacja części projektu badawczego	290	2 410	(2 692)	–	–	8
	440	2 410	(2 702)	–	–	148

38. Emisja, wykup i spłata dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2021 roku oraz w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2020 roku spółki Grupy Kapitałowej nie przeprowadzały emisji, wykupu i spłat dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych.

39. Sprawy sporne, postępowania sądowe

39.1. Postępowanie sądowe przeciwko spółce Mostostal Warszawa S.A. oraz spółce Zakład Unieszkodliwiania Odpadów sp. z o.o.

Dnia 20 marca 2017 roku jednostka dominująca złożyła w Sądzie Okręgowym w Gliwicach pozew kierowany solidarnie przeciwko spółce Mostostal Warszawa S.A. oraz spółce Zakład Termicznego Unieszkodliwiania Odpadów sp. z o.o. o zapłatę kwoty w wysokości 16 157 215 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 18 listopada 2016 roku z tytułu wystawionej faktury za zrealizowane przez Spółkę, a niezapłacone przez Mostostal Warszawa S.A. oraz Zakład Unieszkodliwiania Odpadów sp. z o.o. prace wykonane w ramach umowy podwykonawczej dotyczącej inwestycji ZTUO Szczecin. RAFAKO S.A. uznaje, że roszczenie jest zasadne, ponieważ prace zostały zrealizowane, na poparcie czego została przeprowadzona przez Spółkę stosowna inwentaryzacja prac, a jej wyniki przekazane dłużnikom. W dniu 29 marca 2017 roku sąd wydał nieprawomocny nakaz zapłaty kwot dochodzonych pozwem. Pozwane spółki w dniu 19 kwietnia 2017 roku złożyły do sądu sprzeciwy od nakazu zapłaty. Powołany przez sąd biegły sporządził opinię oraz opinię uzupełniającą, do których jednostka dominująca nie zgłosiła uwag, ponieważ opinia w całości uwzględniała/potwierdziła ilość i wartość prac podlegających rozliczeniu na rzecz RAFAKO S.A. Uwagi i zastrzeżenia do opinii zgłosili pozwani, w tym wniosek o wyłączenie wcześniej powołanego biegłego – jednostka dominująca nie zgadza się ze stanowiskiem pozwanych. Aktualnie jednostka dominująca oczekuje decyzji sądu w tym zakresie.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku jednostka dominująca prezentuje tę należność sporną, po uwzględnieniu ostrożnościowego odpisu aktualizującego, w kwocie netto 13 milionów złotych w pozycji „Pozostałe należności i rozliczenia międzyokresowe kosztów”. W ocenie kancelarii prawnej reprezentującej Spółkę w tym postępowaniu powództwo jest uzasadnione (szansa pozytywnego rozstrzygnięcia wynosi ok. 90%). Mając na uwadze powyższe w ocenie Zarządu RAFAKO S.A. ryzyko związane z realizowalnością powyższego aktywa w wykazanej kwocie netto na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego jest minimalne.

39.2. Sprawa z powództwa spółki Elektrobudowa S.A.

Spółka Elektrobudowa S.A. złożyła w Sądzie Okręgowym w Gliwicach powództwo przeciwko Zarządcy PBG S.A. w restrukturyzacji i RAFAKO S.A. (solidarnie), w wyniku czego 20 marca 2020 roku sąd wydał nieprawomocny nakaz zapłaty. Powództwo dotyczy odpowiedzialności solidarnej za zapłatę wynagrodzenia w kwocie 4 664 377,56 złotych. RAFAKO S.A. w całości odrzuca roszczenie ze względu na fakt, że umowa podwykonawcza z PBG S.A. w restrukturyzacji i dalszego podwykonawstwa z Elektrobudową S.A. nie miała charakteru umowy o roboty budowlane, co skutkuje brakiem odpowiedzialności solidarnej. W dniu 16 września 2020 roku odbyła się rozprawa, na której przesłuchano część świadków. Strony zostały zobowiązane do złożenia dalszych pism procesowych. Na dzień publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego termin kolejnej rozprawy nie został wyznaczony.

39.3. Sprawa z powództwa Stal Systems S.A.

W dniu 24 marca 2020 roku Sąd Okręgowy w Gliwicach wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w sprawie z powództwa Stal-Systems S.A. przeciwko (solidarnie) RAFAKO i PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. (PGE). Powództwo obejmuje roszczenie o zapłatę wynagrodzenia wobec powoda jako podwykonawcy RAFAKO przy realizacji kontraktu: Bełchatów - modernizacja elektrofiltrów bloku 2 w kwocie 3 391 319,10 złotych. Sprzeciw od nakazu wniesiony w dniu 15 czerwca 2020 roku. Podstawą zaskarżenia wydanego nakazu jest fakt potrącenia wierzytelności powoda z karą umowną naliczoną przez Spółkę, w związku z czym RAFAKO S.A. uznaje roszczenie za niezasadne. W dniu 11 marca 2022 roku Sąd zasądził solidarnie od RAFAKO S.A. i PGE S.A. na rzecz powoda kwotę ok. 2,7 mln złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie oraz proporcjonalną część kosztów procesu. Od rzonego wyroku Spółka złożyła apelację, termin rozprawy apelacyjnej nie został jeszcze wyznaczony.

39.4. Sprawa sporna z CIECH SODA POLSKA S.A.

Pismem z dnia 13 czerwca 2020 roku spółka CIECH SODA POLSKA S.A. (CIECH) złożyła RAFAKO S.A. oświadczenie o odstąpieniu od umowy na modernizację kotła OP140 Nr 4 w Elektrociepłowni Janikowo z winy RAFAKO S.A. i wezwała do zapłaty kary umownej w wysokości 3 935 500,00 złotych z tego tytułu. Wskazane przez CIECH podstawy do odstąpienia od umowy RAFAKO S.A. uznaje jako pozorne i sztucznie wykreowane, w związku z czym, w odpowiedzi na to działanie, dnia 15 czerwca 2020 roku RAFAKO S.A. złożyło oświadczenie o odstąpieniu od umowy z winy CIECH i oświadczyło o bezskuteczności odstąpienia drugiej strony. Następnie CIECH w dniu 17 czerwca 2020 roku złożył żądanie wypłaty gwarancji bankowej dobrego wykonania kwoty 5 903 250 złotych, co, poza brakiem podstaw do takiego roszczenia, co do zasady jest sumą dalece przekraczającą kwotę naliczonej kary umownej. W zakresie kwoty zrealizowanej gwarancji finansowej przewyższającej naliczone kary Spółka otrzymała sądowy nakaz zapłaty. CIECH złożył w Sądzie sprzeciw od tego nakazu, na który jednostka dominująca odpowiedziała kolejnym pismem procesowym wyrażając jednocześnie zgodę na skierowanie sprawy do postępowania mediacyjnego. Strony nie porozumiały się w drodze mediacji. W dniu 22 kwietnia 2022 roku zapadł wyrok oddalający powództwo. Spółka nie zgadza się z przedstawionymi ustnie motywami rozstrzygnięcia, jednakże decyzja co do złożenia apelacji podjęta zostanie po otrzymaniu pisemnego uzasadnienia wyroku.

39.5. Sprawa sporna z UAB VILNIAUS KOGENERACINE JEGAINE

RAFAKO S.A. złożyła 10 lipca 2020 roku wniosek o wszczęcie postępowania arbitrażowego z UAB VILNIAUS KOGENERACINE JEGAINE (VKJ) tj. zamawiającym na projekcie Wilno, które toczyć się będzie w Instytucie Arbitrażowym Sztokholmskiej Izby Handlowej w Sztokholmie. Podstawowymi roszczeniami złożonymi przez RAFAKO S.A. w tym postępowaniu są: i) wydłużenie okresu realizacji projektu do 1 kwietnia 2021 roku oraz ii) wypłaty dodatkowego wynagrodzenia dotyczącego dodatkowych kosztów realizacji projektu. VKJ złożyła wstępną odpowiedź na żądanie RAFAKO S.A. W listopadzie 2020 roku harmonogram procedowania sporu przed sądem arbitrażowym uległ zmianie, a Strony wyraziły wolę rozszerzenia przedmiotu sporu w związku ze wzajemnym odstąpieniem od Umowy. W styczniu 2021 roku, w związku z rozwiązaniem umowy pomiędzy stronami, Spółka przedłożyła przed sądem arbitrażowym żądanie zasądzenia na jej rzecz zapłaty zaległego wynagrodzenia oraz dodatkowych roszczeń. W maju 2021 roku VKJ złożyła odpowiedź na pozew RAFAKO S.A. oraz pozew wzajemny, w którym żąda całkowitego oddalenia pozwu RAFAKO S.A. oraz uznania odstąpienia RAFAKO S.A. od umowy za nieważne.

Kwestie wzajemnych roszczeń finansowych stron będą zależne od wskazania przez Trybunał strony winnej rozwiązania umowy i w związku z tym będą przedmiotem dalszych etapów postępowania. Rozstrzygnięcie w ramach pierwszego etapu postępowania arbitrażowego spodziewane jest w ciągu najbliższych 3 miesięcy.

39.6. Sprawa sporna z powództwa Kaefer Sp. z o.o.

W dniu 19 kwietnia 2021 roku do RAFAKO S.A. wpłynął odpis nakazu zapłaty wydanego wobec Spółki oraz PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. (PGE) z powództwa Termokor Kaefer Sp. z o.o. na kwotę 1 482 000 złotych. Wskazana kwota dotyczy wynagrodzenia powoda jako dalszego podwykonawcy na jednym z projektów. Spółka wniosła sprzeciw od nakazu zapłaty wnosząc o zobowiązanie przez sąd powoda do przedstawienia dokumentacji ze sporu ze Stal-Systems S.A., co pozwoli ocenić istnienie roszczenia oraz ewentualną odpowiedzialność solidarną RAFAKO S.A. z tego tytułu. Na rozprawie, która odbyła się dnia 28 października 2021 roku, Sąd zobowiązał strony do podjęcia negocjacji ugodowych, do ugody jednak nie doszło.

39.7. UAB Dzukijos Statyba

Wileński Sąd Okręgowy w dniu 25 lutego 2021 roku wydał wyrok zaoczny w sprawie z powództwa UAB „Dzukijos statyba” zasądzając od RAFAKO S.A. oraz PBG.S.A. w restrukturyzacji 343 666 euro, co odpowiada części wynagrodzenia umownego nieotrzymanego od PBG S.A. w restrukturyzacji za prace wykonane w ramach projektu Wilno. W dniu 13 maja 2021 roku pełnomocnik RAFAKO S.A. wniósł do Sądu wniosek o rewizję wyroku argumentując brakiem możliwości uczestnictwa RAFAKO S.A. w sporze, a przez to obrony własnych interesów jak również wydanie rozstrzygnięcia bez zapoznania się przez sąd z kluczowymi w sprawie dowodami. Sąd pozytywnie rozpatrzył ten wniosek, uchylił wydany wcześniej wyrok i zobowiązał RAFAKO S.A. do złożenia odpowiedzi na pozew, co jednostka dominująca uczyniła we właściwym terminie. W dniu 21 marca 2022 roku zapadł korzystny dla RAFAKO S.A. wyrok oddalający powództwo w całości, zaś 21 kwietnia 2022 roku Spółka otrzymała od swojego litewskiego pełnomocnika informację o apelacji złożonej przez powoda, co do której opracowywana jest odpowiedź.

39.8. Sprawa przeciwko TERMOMECCANICA ECOLOGIA SOCIETA PER AZIONI (TM.E) i Zakład Unieszkodliwiania Odpadów sp. z o.o.

W dniu 30 grudnia 2021 roku jednostka dominująca wniosła pozew do Sądu Okręgowego w Szczecinie o solidarną zapłatę przez w/w podmioty kwoty 1 466 851,27 złotych wraz z odsetkami. Rzeczne roszczenie jest oparte o twierdzenie RAFAKO S.A., iż przywołana kwota stanowi należną RAFAKO S.A. od TM.E. niezapłaconą część kwoty faktury, za której zapłatę solidarną odpowiedzialność ponosi – jako inwestor - Zakład Unieszkodliwiania Odpadów sp. z o.o.

40. Zmiany pozycji pozabilansowych

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Pozycje pozabilansowe z tytułu gwarancji bankowych otrzymanych w głównej mierze jako zabezpieczenie wykonania umów handlowych, w tym:	183 205	651 675
- od jednostek powiązanych	-	-
Należności z tytułu otrzymanych poręczeń, w tym:	-	-
- od jednostek powiązanych	-	-
Weksle otrzymane jako zabezpieczenie, w tym:	32 547	52 190
- od jednostek powiązanych	4 572	5 801
Akredytywy	-	-
	215 752	703 865

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Pozycje pozabilansowe z tytułu gwarancji bankowych udzielonych w głównej mierze jako zabezpieczenie wykonania umów handlowych, w tym:	183 185	331 444
- na rzecz jednostek powiązanych	-	-
Zobowiązania z tytułu udzielonych poręczeń, w tym:	1 183 567	1 183 594
- na rzecz jednostek powiązanych	-	-
Weksle wydane pod zabezpieczenie, w tym:	105 856	120 525
- na rzecz jednostek powiązanych	576	576
Akredytywy	-	-
	1 472 608	1 635 563

W okresie 12 miesięcy 2021 roku Grupa RAFAKO zanotowała spadek poziomu zobowiązań warunkowych w kwocie 162 955 tysięcy złotych, który wynikał w głównej mierze ze spadku poziomu udzielonych gwarancji. Zobowiązania z tytułu udzielonych poręczeń na dzień 31 grudnia 2021 roku wynosiły 1 472 608 tysięcy złotych. Największą pozycję w tej grupie zobowiązań stanowią poręczenia udzielone w dniu 16 kwietnia 2014 roku oraz 24 lutego 2016 roku przez RAFAKO S.A. za zobowiązania jednostki zależnej E003B7 Sp. z o.o., z terminem obowiązywania do dnia 17 kwietnia 2028 roku, w związku z projektem na „Budowę nowych mocy w technologiach węglowych w TAURON Wytwarzanie S.A.– Budowa bloku energetycznego o mocy 910 MW na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Jaworzno III – Elektrownia II”.

Największymi pozycjami wśród gwarancji udzielonych jednostce dominującej, które wygasły w okresie 12 miesięcy 2021 roku była gwarancja dobrego wykonania umowy w kwocie 20 750 tysięcy złotych oraz gwarancja zwrotu zaliczki w kwocie 20 750 tysięcy złotych.

W okresie 12 miesięcy 2021 roku Grupa odnotowała spadek poziomu należności warunkowych w kwocie 488 113 tysięcy złotych, który wynikał w głównej mierze ze spadku poziomu należności z tytułu otrzymanych gwarancji. Największą pozycję wśród gwarancji otrzymanych w okresie 12 miesięcy 2021 roku stanowi gwarancja dobrego wykonania umowy w kwocie 3 074 tysiące złotych. Zmiana wynikała głównie z redukcji kilku pozycji gwarancji jednostki zależnej i ich przejścia w okres rękojmi. Największą pozycją wśród gwarancji otrzymanych, które wygasły w okresie 12 miesięcy 2021 roku była gwarancja dobrego wykonania umowy w kwocie 52 302 tysiące EUR. Największą pozycję wśród gwarancji jednostki dominującej wygasłych w okresie 12 miesięcy 2021 roku stanowiła gwarancja dobrego wykonania umowy w kwocie 1 397 tysięcy euro.

41. Gwarancje udzielone

Grupa Kapitałowa na dzień 31 grudnia 2021 roku posiadała zobowiązania warunkowe wynikające z gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych o łącznej wartości 183 185 tysięcy złotych, w tym:

Lp.	Bank/ubezpiaczyciel wystawiający gwarancje	Kwota gwarancji (w tys. PLN)	Przedmiot gwarancji
1.	Alior Bank	39 063	dobrze wykonanie umowy, należyte usunięcie wad i usterek
2.	Allianz	5 493	dobrze wykonanie umowy, należyte usunięcie wad i usterek
3.	Generali	3 967	należyte usunięcie wad i usterek, zwrot zaliczki
4.	Hermes	7 281	dobrze wykonanie umowy, należyte usunięcie wad i usterek
5.	Hestia	13 738	dobrze wykonanie umowy, należyte usunięcie wad i usterek
6.	HSBC	1 336	dobrze wykonanie umowy, zwrot zaliczki
7.	InterRisk	4 723	dobrze wykonanie umowy, należyte usunięcie wad i usterek
8.	KUKE	52 600	dobrze wykonanie umowy, należyte usunięcie wad i usterek
9.	Lev Ins	15 322	dobrze wykonanie umowy, należyte usunięcie wad i usterek
10.	PKO BP	29 841	dobrze wykonanie umowy, należyte usunięcie wad i usterek
11.	Unia	9 801	dobrze wykonanie umowy, należyte usunięcie wad i usterek, zwrot zaliczki
12.	Ergo Hestia S.A.	20	należyte usunięcie wad i usterek
	RAZEM	183 185	

Zabezpieczenie wiarytelności większości ubezpieczycieli wystawiających gwarancje finansowe na zlecenie Grupy stanowią weksle własne in blanco wraz z deklaracjami wekslowymi, natomiast wiarytelności banków zabezpieczone są głównie zabezpieczeniami wynikającymi z umowy LKW, oświadczeniami o poddaniu się egzekucji, weksłami własnymi in blanco wraz z deklaracjami wekslowymi oraz kaucjami gotówkowymi.

42. Jednostka dominująca Grupy

Jednostką dominującą Grupy Kapitałowej RAFAKO jest RAFAKO S.A.

43. Wspólne przedsięwzięcia, w których jednostki wchodzące w skład Grupy są współnikami

Jednostki wchodzące w skład Grupy nie prowadzą wspólnych przedsięwzięć.

44. Transakcje z podmiotami powiązanymi

Podmioty powiązane z RAFAKO S.A. obejmują kluczowy personel kierowniczy, jednostki zależne wyłączone z obowiązku konsolidacji oraz pozostałe podmioty powiązane, do których Grupa zalicza podmioty kontrolowane przez Zarządy spółek. Do najważniejszych pozostałych podmiotów powiązanych Grupa zalicza spółki: PBG S.A. w restrukturyzacji.

Nierozliczone salda należności oraz zobowiązań zazwyczaj regulowane są w środkach pieniężnych. Informacje o zobowiązaniach warunkowych dotyczących podmiotów powiązanych zaprezentowano w nocie 39.5.

W okresie 12 miesięcy 2021 roku jednostka dominująca i jednostki zależne nie zawierały istotnych transakcji z podmiotami powiązanymi na warunkach innych niż rynkowe. Wszelkie transakcje z podmiotami powiązanymi są przeprowadzane na warunkach stosowanych przez Grupę w relacjach gospodarczych z podmiotami niepowiązanymi. Wynagrodzenie ustalane jest najczęściej w drodze przetargu, ustalane są standardowe warunki płatności. Podmiot powiązany musi zapewnić wykonanie usługi zgodnie z dokumentacją, udzielić gwarancji na określony czas oraz przedstawić zabezpieczenie w postaci finansowej gwarancji dobrego wykonania. Wobec podmiotów powiązanych obowiązują również standardowe kary umowne, zapisy zabezpieczające zachowanie tajemnicy, własności przemysłowej, ubezpieczenia kontraktu, działania siły wyższej i rozstrzygnięcia ewentualnych sporów.

W okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym ujęto następujące kwoty przychodów ze sprzedaży oraz należności od podmiotów powiązanych:

Przychody z działalności operacyjnej	od 01.01.2021 do 31.12.2021	od 01.01.2020 do 31.12.2020
--------------------------------------	--------------------------------	--------------------------------

Sprzedaż do:

Jednostki powiązane kapitałowo	–	775
Jednostki powiązane osobowo	422	24

RAZEM	422	799
--------------	------------	------------

Należności	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
------------	-----------------	-----------------

Sprzedaż do:

Jednostki powiązane kapitałowo	–	51 452*
Jednostki powiązane osobowo	50 059*	29

RAZEM	50 059	51 481
--------------	---------------	---------------

* w tym: obligacje od PBG S.A., które zostały opisane w nocie 31.1.1

W okresie objętym sprawozdaniem finansowym ujęto następujące kwoty zakupów oraz zobowiązań wobec podmiotów powiązanych:

Zakupy (koszty, aktywa)	od 01.01.2021 do 31.12.2021	od 01.01.2020 do 31.12.2020
-------------------------	--------------------------------	--------------------------------

Zakup od:

Jednostki powiązane kapitałowo	–	1 078
Jednostki powiązane osobowo	662	8 345

RAZEM	662	9 423
--------------	------------	--------------

Zobowiązania	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
--------------	-----------------	-----------------

Zakup od:

Jednostki powiązane kapitałowo	–	125
Jednostki powiązane osobowo	994	2 280

RAZEM	994	2 405
--------------	------------	--------------

45. Transakcje z udziałem innych członków Zarządu i Rady Nadzorczej

W okresie sprawozdawczym i porównywalnym okresie sprawozdawczym nie udzielono pożyczek członkom Zarządów i Rad Nadzorczych jednostek wchodzących w skład Grupy.

W okresie sprawozdawczym i porównywalnym okresie sprawozdawczym jednostki wchodzące w skład Grupy nie prowadziły żadnych transakcji z członkami Zarządów.

46. Udziały wyższej kadry kierowniczej w programie akcji pracowniczych

Jednostki wchodzące w skład Grupy nie prowadzą programu akcji pracowniczych.

47. Transakcje z kluczowym personelem kierowniczym Grupy

Do kluczowego personelu kierowniczego Grupa zalicza członków Zarządu i Rady Nadzorczej. Wynagrodzenie kluczowego personelu w okresie objętym sprawozdaniem finansowym wyniosło:

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2021	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2020
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	5 602	8 712
Nagrody jubileuszowe	–	14
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	23	430
Pozostałe świadczenia na rzecz pracowników	257	232
Wynagrodzenia z pozostałych tytułów	44	–
Łączna kwota kosztów z tytułu wynagrodzenia głównej kadry kierowniczej	5 926	9 388

Szczegółowe informacje o wynagrodzeniach Zarządu oraz Rady Nadzorczej jednostki dominującej przedstawiono w nocie 49 i 50.

Grupa nie otrzymała i nie udzieliła kluczowemu personelowi kierowniczemu żadnych pożyczek w okresie objętym sprawozdaniem finansowym.

W 2021 i w 2020 roku Grupa nie dokonała transakcji zakupu od kluczowego personelu kierowniczego i kluczowego personelu kierowniczego. Nie wykazuje także salda zobowiązań z tego tytułu.

48. Akcje w posiadaniu członków organów zarządzających i nadzorujących

Ilość akcji jednostki dominującej będących w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących, a także ilość akcji i udziałów w jednostkach powiązanych z jednostką dominującą, będących w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących, według stanu na 31 grudnia 2021 roku, przedstawia poniższa tabela:

	Nazwa spółki	Łączna liczba akcji (udziałów)	Wartość nominalna akcji (udziałów) w złotych
Osoba zarządzająca			
Maciej Stańczuk	Nowe Technologie Budowlane Sp. z o.o.	24	1 200
Osoba nadzorująca			
Przemysław Schmidt	Get Fresh Sp. z o.o.	50	2 500
	Comanche Investments Sp. z o.o. (spółka wygaszana)	160	80 000
Piotr Zimmerman	ZiW Szkolenia Sp. z o.o.	80	4 000
	Zimmerman Filipiak Restrukturyzacja S.A.	485	48 500
	Zimmerman Sierakowski i Partnerzy Kancelaria Radców Prawnych i Adwokatów	–	–
	Spółka Partnerska Plus Media i Finanse Sp. z o.o.	66	6 600
	BPE Akademos Sp. z o.o.	25	1 250
	Martin's Media Sp. z o.o.	20	1 000
Kinga Banaszak-Filipiak	FCS Business Solutions Sp. z o.o.	50 udziałów	5 000
	KFMT Sp. z o.o.	30 udziałów	3 000

49. Wynagrodzenia Członków Zarządu jednostki dominującej

Łączna wartość wynagrodzeń i innych świadczeń dla Członków Zarządu jednostki dominującej wyniosła:

	w jednostce dominującej		w spółkach zależnych		RAZEM
	Wynagrodzenie	Inne świadczenia	Wynagrodzenie	Inne świadczenia	
okres od 01.01. do 31.12.2021					
Domagalski Łabędzki					
Radosław	720	47	600	240	1 607
Zawisza Mariusz	280	32	–	–	312
Porzucek Ewa	75	43	–	–	118
Pietrzyk Jarosław	540	183	–	–	723
Stańczuk Maciej	679	2	–	–	681
RAZEM	2 294	307	600	240	3 441

	w jednostce dominującej		w spółkach zależnych		RAZEM
	Wynagrodzenie	Inne świadczenia	Wynagrodzenie	Inne świadczenia	
okres od 01.01. do 31.12.2020					
Wasilewska-Semail Agnieszka	420	29	110	–	559
Ciechanowski Jerzy	5	–	5	–	10
Jarczewski Paweł	285	407	109	–	801
Drozd Jacek	648	81	95	–	824
Sikorski Michał	144	1	–	–	145
Domagalski Łabędzki Radosław	444	5	435	–	884
Zawisza Mariusz	326	19	–	–	345
Porzucek Ewa	221	1	–	–	222
Pietrzyk Jarosław	221	6	36	–	263
RAZEM	2 714	549	790	–	4 053

50. Wynagrodzenia Członków Rady Nadzorczej jednostki dominującej

Łączna wartość wynagrodzeń i innych świadczeń dla Członków Rady Nadzorczej jednostki dominującej wyniosła:

	w jednostce dominującej		w spółkach zależnych		RAZEM
	Wynagrodzenie	Inne świadczenia	Wynagrodzenie	Inne świadczenia	
okres od 01.01. do 31.12.2021					
Gerula Krzysztof	53	58	–	–	111
Schmidt Przemysław	131	133	–	–	264
Sikorski Michał	130	39	–	–	169
Stańczuk Maciej	6	22	–	–	28
Milczarski Konrad	53	60	–	–	113
Zimmerman Piotr	204	6	–	–	210
Sierakowski Bartosz	62	1	–	–	63
Dębski Zbigniew	55	34	–	–	89
Banaszak-Filipiak Kinga	55	1	10	–	66
RAZEM	749	354	10	–	1 113

	w jednostce dominującej		w spółkach zależnych		RAZEM
	Wynagrodzenie	Inne świadczenia	Wynagrodzenie	Inne świadczenia	
okres od 01.01. do 31.12.2020					
Gerula Krzysztof	99	55	–	–	154
Schmidt Przemysław	132	127	–	–	259
Szyska Adam	44	68	–	–	112
Sikorski Michał	56	14	–	–	70
Karney Jerzy	21	–	–	–	21
Maćkowiak Michał	32	51	–	–	83
Stańczuk Maciej	89	37	–	–	126
Milczarski Konrad	67	68	–	–	135
Zimmerman Piotr	133	1	–	–	134
Sierakowski Bartosz	55	1	10	–	66
Wiśniewska Małgorzata	86	108	154	–	348
RAZEM	814	530	164	–	1 508

51. Stanowisko Zarządu odnośnie możliwości zrealizowania wcześniej publikowanych prognoz

Grupa nie publikowała prognoz na 2021 rok.

52. Informacja o umowie z biegłym rewidentem lub podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych

Poniższa tabela przedstawia wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych wypłacone lub należne za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku i 31 grudnia 2020 roku w podziale na rodzaje usług:

Rodzaj usługi	Rok zakończony 31 grudnia 2021*	Rok zakończony 31 grudnia 2020*
Obowiązkowe badanie jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego	149	149
Pozostałe usługi	–	–
Razem	149	149

* odnosi się do Grant Thornton Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa

53. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Celem zarządzania ryzykiem finansowym Grupy Kapitałowej RAFAKO jest ograniczenie zmienności generowanych przepływów pieniężnych oraz osiągniętych wyników finansowych na podstawowej działalności biznesowej do akceptowalnego poziomu. Do głównych instrumentów finansowych z których korzystają Spółki Grupy należą: środki pieniężne, lokaty krótkoterminowe, udzielone pożyczki, transakcje wymiany walut, kredyt w rachunku bieżącym i umowy leasingu. Głównym zadaniem wspomnianych instrumentów jest wspomaganie i zabezpieczenie finansowe bieżącej działalności operacyjnej Spółek poprzez stabilizowanie i neutralizowanie ryzyk płynności finansowej, zmienności kursów walutowych i stóp procentowych, a także bezpieczne i efektywne lokowanie nadwyżek finansowych. Pozostałe instrumenty finansowe – takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług – powstają w związku z prowadzeniem przez Spółki Grupy bieżącej działalności biznesowej i są nieodłącznym jej elementem.

Spółki Grupy Kapitałowej nie prowadzą obrotu instrumentami finansowymi. Wszystkie opisane w niniejszym rozdziale instrumenty mają charakter wspomagający bezpośrednie procesy biznesowe, wynikające z prowadzonej działalności podstawowej. Spółki nie dopuszczają do wykorzystania instrumentów finansowych w celach spekulacyjnych czy innych, niepowiązanych ściśle z podstawową działalnością operacyjną.

Najistotniejszym rodzajem ryzyka finansowego na jakie narażona jest Grupa jest ryzyko płynności, które zostało szeroko opisane w nocie 6.

53.1. Ryzyko walutowe

Istotnym rodzajem ryzyka finansowego, na które narażona jest Grupa jest ryzyko walutowe, które wynika ze zmian kursu walutowego, powodujących niepewność, co do przyszłego poziomu przepływów pieniężnych denominowanych w walutach obcych. Ekspozycja na ryzyko walutowe Grupy wynika z faktu, że znaczna część jej przepływów pieniężnych jest wyrażona w walutach obcych. Zmiany kursu PLN do walut obcych, szczególnie mające miejsce w krótkim okresie czasu i występujące z dużą dynamiką, mogą mieć istotny wpływ zarówno na rentowność realizowanych kontraktów denominowanych w walutach obcych, jak i poziom różnic kursowych liczonych od pozycji aktywów i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych, a przeliczanych na PLN.

W minionym okresie ponad 48,04% zafakturowanych przychodów Grupy wyrażonych było w walutach obcych, przede wszystkim w EUR.

Strategia zarządzania ryzykiem walutowym stosowana przez spółki Grupy Kapitałowej zakłada wykorzystanie w jak największym stopniu naturalnego zabezpieczenia. Spółki dążą do jak największego strukturalnego dopasowania przychodów i kosztów w tej samej walucie w ramach realizowanych kontraktów. Ekspozycja netto na ryzyko walutowe, która nie jest zabezpieczana w sposób naturalny, zabezpieczana jest w momencie zawierania transakcji w granicach od 30% do 70% szacowanej wartości ekspozycji netto, wyłącznie za pomocą zaakceptowanych typów instrumentów pochodnych. Na dzień 31 grudnia 2021 roku Grupa nie posiadała otwartych pozycji zabezpieczających.

Wartość wyrażona w walucie
(w tysiącach)

Wartość po
przeliczeniu

	EUR	USD	GBP	HUF	RSD	SGD	
31 grudnia 2021 roku							
Aktywa finansowe (+):							
Pożyczki	-	-	-	-	-	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe	20 680	-	-	103 796	32 659	-	110 621
Pozostałe aktywa finansowe	-	-	-	-	32 429	-	1 268
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	5 398	-	-	88 725	19 941	-	26 717
	-	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania finansowe (-):							
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	-	-	-	-	-	-	-
Leasing	-	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	(23 801)	(110)	(1)	(6 300)	(46 496)	(31)	(111 911)
Ekspozycja na ryzyko walutowe razem	2 277	(109)	(1)	186 221	38 533	(31)	26 695
31 grudnia 2020 roku							
Aktywa finansowe (+):							
Pożyczki	-	-	-	-	-	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe	32 215	-	-	104 256	6 663	-	174 799
Pozostałe aktywa finansowe	-	-	-	-	2 279	-	88
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 712	-	-	145 530	23 950	-	10 662
	-	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania finansowe (-):							
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	-	-	-	-	-	-	-
Leasing	-	-	-	(1 568)	-	-	(20)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	(34 561)	(173)	-	(32 153)	(3 979)	(54)	(160 733)
Ekspozycja na ryzyko walutowe razem	(34 561)	(173)	-	219 201	(28 913)	(54)	24 796

Z uwagi na wartość przewidywanych przychodów i kosztów oraz bieżącą strukturę ekspozycji walutowej netto spółki Grupy nie podjęły decyzji dotyczącej zawierania nowych terminowych transakcji walutowych na kupno lub sprzedaż walut obcych w granicach wyznaczonych przyjętą polityką zabezpieczania ryzyka walutowego. Grupa okresowo dokonuje uaktualnienia wartości swoich pozycji walutowych i na ich podstawie podejmuje decyzje co do ich ewentualnego zabezpieczenia.

Analiza wrażliwości zakłada wzrost lub spadek kursów EUR/PLN oraz USD/PLN o 10% w stosunku do kursu zamknięcia obowiązującego na poszczególne dni bilansowe. Takie wahanie zostało przyjęte jako racjonalne na podstawie analizy wahań historycznych kursów walut z ostatnich 5 lat.

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto (w związku ze zmianą wartości aktywów i zobowiązań pieniężnych) na racjonalnie możliwe wahania kursu EUR, USD, HUF, RSD i SGD przy założeniu niezmienności innych czynników.

	Wzrost/ spadek kursu waluty	Wpływ na wynik finansowy brutto	Wpływ na wynik finansowy netto
31 grudnia 2021 – EUR	+10%	228	185
	-10%	(228)	(185)
31 grudnia 2021 – SGD	+10%	(3)	(2)
	-10%	3	2
31 grudnia 2021 – RSD	+10%	3 853	3 121
	-10%	(3 853)	(3 121)
31 grudnia 2021 – USD	+10%	(11)	(9)
	-10%	11	9
31 grudnia 2021 – HUF	+10%	186	151
	-10%	(186)	(151)
31 grudnia 2020 – EUR	+10%	(63)	(51)
	-10%	63	51
31 grudnia 2020 – SGD	+10%	(5)	(4)
	-10%	5	4
31 grudnia 2020 – USD	+10%	(17)	(14)
	-10%	17	14
31 grudnia 2020 – HUF	+10%	219	178
	-10%	(219)	(178)

Ekspozycja na ryzyko walutowe ulega zmianom w ciągu roku w zależności od wolumenu transakcji przeprowadzanych w walucie. Niemniej powyższą analizę wrażliwości można uznać za reprezentatywną dla określenia ekspozycji Grupy na ryzyko walutowe na koniec okresu sprawozdawczego.

53.2. Ryzyko stopy procentowej

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej koncentruje się na zminimalizowaniu wahań przepływów odsetkowych z tytułu aktywów oraz zobowiązań finansowych oprocentowanych zmienną stopą procentową. Na dzień 31 grudnia 2021 roku Spółki Grupy Kapitałowej posiadały aktywne umowy kredytowe, w związku z czym ewentualne zmiany stóp procentowych stanowią ryzyko dla działalności Spółek Grupy. Ryzyko związane ze zmianą stóp procentowych może oddziaływać na zmianę oprocentowania kredytu oraz depozytów posiadanych przez Grupę.

Wrażliwość tego rodzaju zmian wskazano w tabeli poniżej.

Ryzyko stopy procentowej – wrażliwość na zmiany

Poniżej przedstawiono analizę wrażliwości wyniku finansowego w odniesieniu do potencjalnego wahania stopy procentowej w górę oraz w dół o 5%, przy założeniu niezmienności innych czynników. Kalkulację przeprowadzono na podstawie zmiany średniej stopy procentowej obowiązującej w okresie o (+/-) 6,6% oraz w odniesieniu do aktywów oraz zobowiązań finansowych wrażliwych na zmianę oprocentowania tj. oprocentowanych zmienną stopą procentową. Nie przedstawiono wpływu na kapitał własny Grupy.

	Zwiększenie/ zmniejszenie o punkty procentowe	Wpływ na wynik finansowy brutto
Okres zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku		
PLN	+ 6,6%	777
EUR	+ 6,6%	6 261
HUF	+ 6,6%	85
RSD	+ 6,6%	167
PLN	- 6,6%	(777)
EUR	- 6,6%	(6 261)
HUF	- 6,6%	(85)
RSD	- 6,6%	(167)

	Zwiększenie/ zmniejszenie o punkty procentowe	Wpływ na wynik finansowy brutto
Okres zakończony dnia 31 grudnia 2020 roku		
PLN	+ 1%	2 113
EUR	+ 1%	1 720
HUF	+ 1%	13
PLN	- 1%	(2 113)
EUR	- 1%	(1 720)
HUF	- 1%	(13)

53.3. Ryzyko cen towarów

Grupa jest narażona na ryzyko wzrostu cen, szczególnie materiałów strategicznych dla jej działalności. Na poziom tego ryzyka znacząco wpływa sytuacja na światowych rynkach cen surowców – stali, metali szlachetnych, paliw i energii powodowana zarówno wahaniami kursów walut jak i koncentracją producentów zmierzającą do prowadzenia wspólnej kontroli cen. Strategia zarządzania ryzykiem cen towarów zakłada dążenie do zawierania kontraktów z poddostawcami materiałów i usług w walucie kontraktu głównego, lokowanie dostaw materiałów po stronie klienta, jak również zawieranie umów zakupowych w cenach stałych. Spółki Grupy nie zawierają wieloletnich umów z poddostawcami, zakres dostaw i dostawcy ustalani są indywidualnie w zależności od potrzeb.

W roku 2021 struktura dostawców Grupy Kapitałowej RAFAKO charakteryzowała się znacznym rozdrobnieniem, a udział żadnego z dostawców nie przekroczył poziomu 10% łącznej wartości zakupów.

Grupa zaopatruje się u dostawców zewnętrznych przede wszystkim w różnego rodzaju usługi obce, dostawę i montaż maszyn/urządzeń, usługi budowlano – montażowe, usługi transportowe a także w rury, blachy, materiały kształtowe, materiały spawalnicze, urządzenia specjalistyczne. Grupa dokonuje zakupów zarówno od dostawców krajowych (76 % całości zakupów), jak i dostawców zagranicznych (24 %), w związku z czym Grupa narażona jest na ryzyko walutowe, które zostało szerzej opisane w notce 53.1

53.4. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe Grupy Kapitałowej RAFAKO jest ściśle związane z prowadzeniem podstawowej działalności Spółek. Wynika ono z zawartych kontraktów handlowych i związane jest z potencjalnym wystąpieniem zdarzeń, które mogą przybrać postać niewypłacalności kontrahenta, częściowej spłaty należności lub istotnego opóźnienia w spłacie należności. Udzielanie klientom, tzw. kredytu kupieckiego jest aktualnie nieodłącznym elementem prowadzenia działalności gospodarczej, jednakże Spółki podejmują szereg działań mających na celu zminimalizowanie ryzyk związanych z podjęciem współpracy z potencjalnie nierzetelnym klientem. Wszyscy klienci, którzy pragną korzystać z kredytów kupieckich, poddawani są procedurom wstępnej weryfikacji.

Klienci, którzy w opinii Spółek Grupy, na podstawie przeprowadzonej weryfikacji, nie są wiarygodni finansowo, są zobowiązani do przedstawienia odpowiednich zabezpieczeń finansowych, które minimalizują ryzyko niewypłacalności tych firm wobec Grupy.

Należności o podwyższonym poziomie ryzyka kredytowego zostały szczegółowo opisane w nocie 39.

Grupa zbudowała model służący do szacowania oczekiwanych strat z portfela należności oraz aktywów z tytułu umowy. Dla należności z tytułu dostaw i usług oraz aktywów z tytułu umowy zastosowano uproszczoną wersję modelu zakładającą kalkulację straty dla całego życia instrumentu.

Model dotyczący pozostałych aktywów zakłada dla instrumentów, dla których wzrost ryzyka kredytowego od pierwszego ujęcia nie był znaczący lub ryzyko jest niskie, ujęcie w pierwszej kolejności strat z niewykonania zobowiązania dla okresu kolejnych 12 miesięcy.

Oczekiwana strata kredytowa jest kalkulowana w momencie ujęcia należności w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz jest aktualizowana na każdy kolejny dzień kończący okres sprawozdawczy, w zależności od ilości dni przeterminowania danej należności. Polityka w zakresie szacowania odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych jest stosowana wg takich samych zasad w odniesieniu do podmiotów powiązanych, jak i pozostałych. Na dzień 31 grudnia 2021 roku Grupa dokonała weryfikacji modelu szacowania oczekiwanych strat kredytowych dla należności handlowych oraz ustaliła nowe stawki odpisów w zależności od liczby dni, o jaką dana należność z tytułu dostaw i usług jest przeterminowana.

Dla udzielonych pożyczek Grupa uznaje, że mają one niskie ryzyko kredytowe, jeżeli nie są przeterminowane na dzień oceny, a pożyczkobiorca potwierdził saldo wierzytelności.

W odniesieniu do dłużnych papierów wartościowych notowanych, dla których dostępne są dane finansowe emitentów tych papierów, Grupa przyjmuje, że ryzyko kredytowe jest niskie, jeżeli sytuacja finansowa emitentów tych papierów, oceniona na podstawie dostępnych sprawozdań finansowych, nie budzi obaw. Grupa przyjęła, że znaczny wzrost ryzyka następuje m.in. gdy przeterminowanie płatności przekracza 90 dni. Jeśli wzrost ryzyka kredytowego był znaczny, ujmuje się straty odpowiednie dla całego życia instrumentu. Grupa przyjmuje, że niewykonanie zobowiązania następuje, gdy przeterminowanie wynosi 180 dni lub wystąpiły inne okoliczności na to wskazujące, które zostały szerzej opisane w nocie 7.15 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Pozycje, dla których stwierdzono niewykonanie zobowiązania przez dłużnika w rozumieniu opisanym wyżej, Grupa traktuje jako aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe.

Grupa dla należności z tytułu udzielonych pożyczek oraz należności z tytułu obligacji stosuje model ogólny. W modelu ogólnym Grupa monitoruje zmiany poziomu ryzyka kredytowego związanego z danym składnikiem aktywów finansowych oraz klasyfikuje aktywa finansowe do jednego z trzech etapów wyznaczania odpisów z tytułu utraty wartości w oparciu o obserwację zmiany poziomu ryzyka kredytowego w stosunku do początkowego ujęcia instrumentu. W zależności od zaklasyfikowania do poszczególnych etapów, odpis z tytułu utraty wartości jest szacowany w horyzoncie 12-miesięcy (etap 1) lub w horyzoncie życia instrumentu (etap 2 oraz etap 3).

Na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy Grupa dokonuje analizy wystąpienia przesłanek skutkujących zaklasyfikowaniem aktywów finansowych do poszczególnych etapów wyznaczania odpisu z tytułu utraty wartości. Przesłanki te obejmują m.in. zmiany ratingu dłużnika, poziom przeterminowania należności, poważne problemy finansowe dłużnika, wystąpienie istotnej niekorzystnej zmiany w jego środowisku ekonomicznym, prawnym lub rynkowym.

Dla celów oszacowania oczekiwanej straty kredytowej wykorzystuje się poziomy prawdopodobieństwa niewypłacalności na bazie rynkowych kwotowań kredytowych instrumentów pochodnych, dla podmiotów o danym ratingu i z danego sektora. Grupa pozyskuje ratingi dłużników na dzień bilansowy od firmy BISNODE Polska sp. z o.o. (od 2002 roku strategiczny partner Dun & Bradstreet - globalnego dostawcy informacji biznesowych), z którą zawarła stosowną umowę.

Zaliczki wpłacone na poczet dostaw zapasów lub usług nie są aktywami finansowymi w rozumieniu przepisów MSSF 9 (ponieważ nie rodzą zobowiązania do wydania aktywów finansowych tylko do wydania aktywów niefinansowych lub świadczenia usług), a tym samym znajdują poza zakresem stosowania postanowień MSSF 9. Nie są one również aktywami z tytułu umowy zgodnie z postanowieniami MSSF 15, ponieważ nie wynikają z wykonania zobowiązania, w zamian za co można się spodziewać wynagrodzenia.

Zaliczki udzielone przez Grupę na poczet realizacji kontraktów na zlecenie Grupy są na bieżąco monitorowane poprzez ocenę stanu realizacji kontraktów, w ramach których są udzielane.

W ramach należności z tytułu dostaw i usług, stanowiących najbardziej istotną klasę aktywów narażonych na ryzyko kredytowe, a także w przypadku aktywów z tytułu umowy, Grupa jest narażona na ryzyko kredytowe w związku z pojedynczym znaczącym kontrahentem. Kontrakty zostały pozyskane w ramach procedury zamówień publicznych i Grupa nie stosuje zabezpieczeń powyższych należności.

Analiza sytuacji finansowej kontrahentów nie wskazuje na istnienie podwyższonego ryzyka realizacji tych należności. W konsekwencji szacunki odpisów są dokonywane na zasadzie zbiorowej, a należności zostały pogrupowane według okresu przeterminowania dłużnika. Szacunek odpisu jest oparty przede wszystkim o historycznie kształtujące się przeterminowania i powiązanie zalegania z faktyczną spłatalnością.

W 2021 roku Grupa nie prowadziła negocjacji i nie dokonała ustaleń, które byłyby wynikiem znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego, w wyniku których zmianom uległyby terminy płatności ani w inny sposób zostałyby zmodyfikowane oczekiwane przepływy z posiadanych należności z tytułu dostaw i usług oraz aktywów z tytułu umowy.

W ramach prowadzonej działalności Grupa nie nabywa aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe, za wyjątkiem należności wynikających z realizacji zasady odpowiedzialności solidarnej wobec podwykonawców. Należności takie Grupa obejmuje odpisem z tytułu oczekiwanych strat kredytowych w pełnej wysokości.

Wartości brutto poszczególnych grup oraz wysokość odpisów kształtowały się na 31 grudnia 2021 roku następująco:

Należności z tytułu dostaw i usług

	Aktywa z tytułu umowy	Bieżące	0-30 dni	31-90 dni	91-180 dni	Od 181-360 dni	Powyżej 360 dni	Razem
31 grudnia 2021 roku								
Lokalizacja: Polska								
Wskaźnik odpisu	2,45%	2,45%	2,45%	63,73%	89,94%	94,23%	100,00%	–
Wartość brutto	163 765	65 506	2 841	6 157	7 812	27 279	31 488	304 848
Odpis aktualizujący	(3 467)	(2 215)	(57)	(2 882)	(2 055)	(15 119)	(19 585)	(45 380)
Lokalizacja: zagranica								
Wskaźnik odpisu	2,45%	2,45%	2,45%	63,73%	89,94%	94,23%	100,00%	–
Wartość brutto	–	66 784	798	10	263	24	908	68 787
Odpis aktualizujący	–	(14 725)	(20)	(10)	(236)	(23)	(908)	(15 922)
Razem odpisy	(3 467)	(16 940)	(77)	(2 892)	(2 291)	(15 142)	(20 493)	(61 302)

Należności z tytułu dostaw i usług

	Aktywa z tytułu umowy	Bieżące	0-30 dni	31-90 dni	91-180 dni	Od 181-360 dni	Powyżej 360 dni	Razem
31 grudnia 2020 roku								
Lokalizacja: Polska								
Wskaźnik odpisu	2,10%	2,10%	2,10%	33,08%	46,51%	67,58%	99,67%	–
Wartość brutto	209 756	181 767	17 119	1 088	18 592	7 997	10 823	447 142
Odpis aktualizujący	(1 730)	(14 495)	(407)	(525)	(6 874)	(3 940)	(7 926)	(35 897)
Lokalizacja: zagranica								
Wskaźnik odpisu	2,10%	2,10%	2,10%	33,08%	46,51%	67,58%	99,67%	–
Wartość brutto	–	152 769	43	3 730	24	–	1 263	157 829
Odpis aktualizujący	–	(3 307)	(1)	(2 216)	(11)	–	(1 259)	(6 794)
Razem odpisy	(1 730)	(17 802)	(408)	(2 741)	(6 885)	(3 940)	(9 185)	(42 691)

Na dzień 31 grudnia 2021 roku pozostałe należności finansowe o wartości brutto w kwocie 69 250 tysięcy złotych zostały objęte odpisem aktualizującym w wartości 40 903 tysiące złotych (31 grudnia 2020 roku: wartość brutto 91 397 tysięcy złotych, wartość odpisów aktualizujących wartość pozostałych należności 22 809 tysięcy złotych).

53.5. Ryzyko związane z płynnością

Grupa Kapitałowa jest narażona na ryzyko utraty płynności tj. zdolności do terminowego regulowania zobowiązań finansowych. Grupa zarządza ryzykiem płynności poprzez monitorowanie terminów płatności oraz zapotrzebowania na środki pieniężne w zakresie obsługi krótkoterminowych płatności (transakcje bieżące monitorowane w okresach tygodniowych) oraz długoterminowego zapotrzebowania na gotówkę na podstawie prognoz przepływów pieniężnych aktualizowanych w okresach miesięcznych. Zapotrzebowanie na gotówkę porównywane jest z dostępnymi źródłami pozyskania środków (w tym zwłaszcza poprzez ocenę zdolności pozyskania finansowania w postaci kredytów) oraz konfrontowane jest z inwestycjami wolnych środków.

W obecnej sytuacji finansowej jednostki dominującej, z uwagi na prowadzoną restrukturyzację, podwykonawcy i poddostawcy RAFAKO S.A. usztywniają swoje wymagania dotyczące warunków płatności za dostarczone dobra i usługi – pojawia się konieczność dokonywania zaliczek i przedpłat w znacznej wysokości, niejednokrotnie na całą wartość zamówienia, co w kontekście stałych, ustalonych harmonogramów płatności z zamawiającymi odzwierciedlających rzeczywisty postęp prac na terenie budowy pogłębia problemy płynnościowe.

Kolejnym problemem, z którym mierzy się jednostka dominująca w aspekcie płynności jest częste dokonywanie przez naszych klientów tzw. płatności bezpośrednich na rzecz podwykonawców i poddostawców realizujących dostawy lub usługi w związku z prowadzonymi przez jednostkę dominującą projektami. Płatności bezpośrednie istotnie ograniczają możliwość zarządzania środkami płatniczymi przez RAFAKO S.A. Ponadto zamawiający często stosują kary porządkowe w sytuacji realizowanych przez nich płatności bezpośrednich. Zdarzają się sytuacje, gdy wysokość naliczonych kar umownych z tego tytułu przewyższa wartość zrealizowanej pojedynczej płatności.

W poprawie płynności nie pomagają jednostce dominującej również ograniczenia wynikające z ustawy prawo zamówień publicznych, która jest podstawą dla realizacji większości krajowych projektów Grupy. W myśl zapisów ustawy, z jednej strony, generalny wykonawca ma obowiązek zapłaty wynagrodzenia podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy przewidzianego w umowie o podwykonawstwo w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia doręczenia faktury. Z drugiej strony zamawiający mają sporą dowolność w ustalaniu zarówno harmonogramów płatności, jak i terminów płatności za zrealizowane, zagregowane prace przez generalnego wykonawcę inwestycji. Sytuację utrudnia fakt, że zamawiający dokonują płatności za konkretny etap realizacji inwestycji dopiero po przedstawieniu oświadczeń wszystkich podwykonawców i/lub poddostawców o otrzymaniu zapłaty za zrealizowane przez siebie usługi/dostawy, co powoduje, że Spółka na długo przed otrzymaniem zapłaty musi uregulować zobowiązania wobec swoich kontrahentów.

Dodatkowo, przy ograniczonej gotowości zamawiających do udzielania zaliczek dla generalnych wykonawców, zwiększa się presja na już wymagającym zapotrzebowaniu na kapitał obrotowy niezbędnym do realizacji projektów.

Jednostka dominująca ma również problemy z uzupełnianiem swojego portfela zamówień o nowe projekty. Jednym z powodów jest brak dostępnych limitów gwarancyjnych na nowe projekty z uwagi na bardzo ostrożne podejście sektora finansowego do wyników operacyjnych jednostki dominującej. Powoduje to ograniczenie utrzymania portfela zamówień na poziomie, który pozwoliłby w dłuższym terminie na pokrycie kosztów stałych i generowanie oczekiwanej nadwyżki finansowej dla jednostki dominującej, co pogłębia problemy płynnościowe.

Kwestia płynności finansowej Grupy (w kontekście istotnej niepewności co do kontynuacji działalności) w odniesieniu do 2021 roku została szeroko opisana w nocie 6 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Tabela poniżej przedstawia zobowiązania finansowe Grupy na dzień 31 grudnia 2021 oraz na dzień 31 grudnia 2020 roku (w tym zobowiązania objęte układem) wg daty zapadalności na podstawie przepływów umownych.

31 grudnia 2021	Na żądanie	Poniżej 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesiący	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Zobowiązania razem bez dyskonta	Zobowiązania wartość bilansowa
Oprocentowane kredyty i pożyczki	–	–	3 925	23 211	37 236	64 372	64 371
Zobowiązania z tytułu leasingu	37	2 586	1 299	1 421	44	5 387	5 387
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	12 166	10 671	118 466	211 606	31 448	384 357	373 565
	12 203	13 257	123 690	236 238	68 728	454 116	443 323

31 grudnia 2020	Na żądanie	Poniżej 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesiący	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Zobowiązania razem bez dyskonta	Zobowiązania wartość bilansowa
Oprocentowane kredyty i pożyczki	–	–	85 289	1 150	–	86 439	86 439
Zobowiązania z tytułu leasingu	–	2 798	1 314	2 345	381	6 838	6 839
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	354 170	116 781	194 424	52 783	825	718 983	718 582
	354 170	119 579	281 027	56 278	1 206	812 260	811 860

54. Instrumenty pochodne

Na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz na dzień 31 grudnia 2020 roku Grupa nie posiadała nierozliczonych transakcji dot. pochodnych instrumentów finansowych.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz na dzień 31 grudnia 2020 roku Grupa nie posiadała innych rodzajów instrumentów pochodnych.

55. Instrumenty finansowe

55.1. Wartość bilansowa klas i kategorii instrumentów finansowych

Grupa prezentuje poszczególne kategorie i klasy instrumentów finansowych w wartości bilansowej, których wartość godziwa jest zbliżona do wartości bilansowej. Wartość księgową jest zbliżona do godziwej z powodu relatywnie krótkiego terminu zapadalności (dla pozycji krótkoterminowych), bądź dyskontowania rozrachunków długoterminowych.

Wartość aktywów finansowych prezentowana w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej według stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz na dzień 31 grudnia 2020 roku odnosi się do następujących kategorii instrumentów finansowych określonych w MSSF 9:

- aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie (AZK),
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik – wyznaczone jako wyceniane w ten sposób przy początkowym ujęciu lub później (AWGW-W),
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik – obowiązkowo wyceniane w ten sposób zgodnie z MSSF 9 (AWGW-O),
- instrumenty kapitałowe wyznaczone przy początkowym ujęciu do wyceny w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody (IKWGP),
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody (AFWGP),
- instrumenty finansowe wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające (IZ),
- aktywa poza zakresem MSSF 9 (Poza MSSF9).

Grupa prezentuje poszczególne kategorie i klasy instrumentów finansowych w wartości bilansowej, których wartość godziwa jest zbliżona do wartości bilansowej. Wartość księgową jest zbliżona do godziwej z powodu relatywnie krótkiego terminu zapadalności (dla pozycji krótkoterminowych), bądź dyskontowania rozrachunków długoterminowych.

Kategorie i klasy aktywów finansowych	Wartość bilansowa 31 grudnia 2021	Wartość bilansowa 31 grudnia 2020
Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	–	–
Udziały i akcje długoterminowe	–	–
Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	1 376	1 376
Udziały i akcje długoterminowe	1 376	1 376
Aktywa wyceniane w zamortyzowanym koszcie	268 801	561 619
Należności z tytułu dostaw i usług	151 962	410 583
Należności ze sprzedaży środków trwałych i wartości niematerialnych	–	38
Pozostałe należności finansowe*	31 820	74 544
Lokaty długoterminowe	1 179	88
Lokaty krótkoterminowe	89	–
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	83 751	76 366
	270 177	562 995

* w tym: należności z tytułu kar umownych, należności sporne, oraz kaucje

Wartość zobowiązań finansowych prezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej według stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz na dzień 31 grudnia 2020 roku odnosi się do następujących kategorii instrumentów finansowych określonych w MSSF 9:

- zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie (ZZK),
- zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik – wyznaczone jako wyceniane w ten sposób przy początkowym ujęciu lub później (ZWGW-W),
- zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik – zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu zgodnie z MSSF 9 (ZWGW-O),
- umowy gwarancji finansowych (UGF),
- warunkowa zapłata w ramach połączenia przedsięwzięć (WZP),
- instrumenty finansowe wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające (IZ),
- zobowiązania poza zakresem MSSF 9 (Poza MSSF9).

Kategorie i klasy zobowiązań finansowych	Wartość bilansowa 31 grudnia 2021	Wartość bilansowa 31 grudnia 2020
Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	437 936	805 021
Kredyty i pożyczki	64 371	86 439
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług (w tym inwestycyjne)	208 422	562 589
Pozostałe zobowiązania finansowe	165 143	155 993
Zobowiązania z tytułu gwarancji, factoringu i wyłączone z zakresu MSSF 9	5 388	6 839
Zobowiązania z tytułu leasingu i umów dzierżawy z opcją zakupu	5 388	6 839
	443 324	811 860

Na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz na dzień 31 grudnia 2020 roku Grupa posiadała następujące instrumenty finansowe wyceniane według wartości godziwej:

31 grudnia 2021 roku	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	–	–	–
Udziały i akcje długoterminowe	–	–	–
Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	1 376	–	–
Udziały i akcje długoterminowe	1 376	–	–
1 grudnia 2020 roku	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	–	–	–
Udziały i akcje długoterminowe	–	–	–
Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	1 376	–	–
Udziały i akcje długoterminowe	1 376	–	–

55.2. Ryzyko stopy procentowe

W poniższych tabelach przedstawiona została wartość bilansowa instrumentów finansowych Grupy narażonych na ryzyko stopy procentowej, w podziale na poszczególne kategorie wiekowe.

31 grudnia 2021 roku

Oprocentowanie stałe	<1 rok	1–2 lat	2-3 lat	3-4 lat	4-5 lat	>5 lat	Ogółem
Pożyczki otrzymane	–	–	–	–	–	–	–
Kredyty	512	346	–	–	–	–	858
Zobowiązania z tytułu leasingu i umów dzierżawy z opcją zakupu	596	223	–	–	–	–	819
Oprocentowanie zmienne	<1 rok	1–2 lat	2-3 lat	3-4 lat	4-5 lat	>5 lat	Ogółem
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	83 751	–	–	–	–	–	83 751
Zobowiązania z tytułu leasingu i umów dzierżawy z opcją zakupu	3 107	593	295	191	164	217	4 567
Kredyty	3 413	7 186	5 226	5 226	5 226	37 236	63 513

31 grudnia 2020 roku

Oprocentowanie stałe	<1 rok	1–2 lat	2-3 lat	3-4 lat	4-5 lat	>5 lat	Ogółem
Pożyczki otrzymane	23	512	213	–	–	–	748
Kredyty	565	223	202	–	–	–	990
Zobowiązania z tytułu leasingu i umów dzierżawy z opcją zakupu	447	398	5	–	–	–	850
Oprocentowanie zmienne	<1 rok	1–2 lat	2-3 lat	3-4 lat	4-5 lat	>5 lat	Ogółem
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	76 366	–	–	–	–	–	76 366
Zobowiązania z tytułu leasingu i umów dzierżawy z opcją zakupu	3 685	911	481	374	156	381	5 988
Kredyty	84 699	–	–	–	–	–	84 699

Oprocentowanie instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu jest aktualizowane w okresach poniżej jednego roku. Odsetki od instrumentów finansowych o stałym oprocentowaniu są stałe przez cały okres do upływu terminu zapadalności/wymagalności tych instrumentów. Pozostałe instrumenty finansowe Grupy, które nie zostały ujęte w powyższych tabelach, nie są oprocentowane i w związku z tym nie podlegają ryzyku stopy procentowej.

56. Zatrudnienie

Przeciętne zatrudnienie w Grupie w podziale na poszczególne grupy zawodowe oraz rotacja pracowników kształtowały się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2021	Rok zakończony 31 grudnia 2020
Pracownicy produkcyjni	447	659
Pracownicy biur projektowych oraz technologicznych	224	320
Pracownicy kontroli jakości	67	75
Pracownicy służb serwisowych	25	45
Pozostali (m.in. pracownicy służb handlowych, zakupowych, finansowo-księgowych)	345	562
Razem	1 108	1 661
	Rok zakończony 31 grudnia 2021	Rok zakończony 31 grudnia 2020
Liczba pracowników przyjętych	33	137
Liczba pracowników zwolnionych	(544)	(322)
Razem	(511)	(185)

Szczegółowy opis zmian w strukturze zatrudnienia został zaprezentowany w Sprawozdaniu z działalności Zarządu Grupy Kapitałowej RAFAKO w 2021 roku w punkcie III.4.

57. Wybrane dane finansowe przeliczone na EUR

W okresach objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym, do przeliczenia wybranych danych finansowych zastosowano następujące średnie kursy wymiany złotego w stosunku do EUR, ustalane przez Narodowy Bank Polski:

- kurs obowiązujący na ostatni dzień okresu sprawozdawczego: 31.12.2021 roku: 4,5994 PLN/EUR, 31.12.2020 roku: 4,6148 PLN/EUR,
- średni kurs w okresie, obliczony jako średnia arytmetyczna kursów obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca w danym okresie: 01.01 - 31.12.2021: 4,5670 PLN/EUR, 01.01 - 31.12.2020: 4,4449 PLN/EUR,

Najwyższy i najniższy kurs obowiązujący w każdym okresie kształtował się następująco: : 01.01 - 31.12.2021: 4,7210/4,4541 PLN/EUR, 01.01 - 31.12.2020: 4,6330/4,2279 PLN/EUR.

	31 grudnia 2021 roku w tysiącach złotych	31 grudnia 2020 roku w tysiącach złotych	31 grudnia 2021 roku w tysiącach EUR	31 grudnia 2020 roku w tysiącach EUR
Sprawozdanie z sytuacji finansowej				
Aktywa	665 826	1 037 602	144 764	224 842
Zobowiązania długoterminowe	360 522	148 389	78 384	32 155
Zobowiązania krótkoterminowe	440 014	1 102 133	95 668	238 826
Kapitał własny	(134 710)	(212 919)	(29 288)	(46 138)
Kurs PLN / EUR na koniec okresu			4,5994	4,6148

Podstawowe pozycje skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej, sprawozdania z wyniku oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych, przeliczone na EURO, przedstawia poniższa tabela:

	od 01.01.2021 do 31.12.2021 w tysiącach złotych	od 01.01.2020 do 31.12.2020	od 01.01.2021 do 31.12.2021 w tysiącach EUR	od 01.01.2020 do 31.12.2020
Sprawozdanie z całkowitych dochodów				
Przychody ze sprzedaży	537 017	1 207 766	117 587	264 456
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	16 242	(308 085)	3 556	(67 459)
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	9 716	(309 330)	2 127	(67 732)
Zysk (strata) netto przypisany jednostce dominującej	3 342	(316 884)	732	(69 386)
Zysk na akcję (PLN)	0,05	(2,58)	0,00	(0,56)
Średni kurs PLN / EUR w okresie			4,5670	4,4449
Sprawozdanie z przepływów pieniężnych				
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	33 554	38 300	7 347	8 386
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	2 426	6 541	531	1 432
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(28 577)	(34 662)	(6 257)	(7 590)
Zmiana netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	7 403	10 179	1 621	2 229
Średni kurs PLN / EUR w okresie			4,5670	4,4449

58. Wpływ pandemii Covid 19 na działalność Grupy

Uznanie przez Światową Organizację Zdrowia epidemii koronawirusa za pandemię skłoniło rządy wielu krajów do wprowadzenia licznych restrykcji mających na celu ograniczenie jego rozprzestrzeniania się. Od razu po wprowadzeniu w połowie marca 2020 roku stanu zagrożenia epidemicznego na terenie Polski RAFAKO S.A. oraz spółki Grupy Kapitałowej, w dalece możliwym zakresie, dostosowały się do nowej sytuacji. Celem zachowania najwyższych standardów bezpieczeństwa w jednostce zależnej powołano Zespół Zarządzania Kryzysowego, który na bieżąco analizuje sytuację, podejmuje decyzje oraz przygotowuje wytyczne dotyczące funkcjonowania w związku z zagrożeniem zakażenia koronawirusem. Bazując na wytycznych Ministerstwa Zdrowia oraz Głównego Inspektora Sanitarnego wprowadzony został podwyższony reżim sanitarny funkcjonowania zarówno siedzibie spółek, jak i w miejscach realizacji kontraktów - tam również sami zamawiający wprowadzili własne, dodatkowe procedury sanitarne. Grupa podjęła działania o charakterze prewencyjnym w celu ograniczenia możliwości rozprzestrzeniania się wirusa, m.in.:

- wprowadzono procedury polegające na minimalizacji kontaktów bezpośrednich, zapewniono możliwość pracy zdalnej,
- wyposażono pracowników w środki ochrony i środki dezynfekcyjne oraz wprowadzono procedury higieniczno-sanitarne,
- ograniczono wyjazdy służbowe i uczestnictwa w spotkaniach – zwiększono zakres wykorzystywania innych środków przekazu takich jak telekonferencje, komunikatory internetowe, wideokonferencje.

Pomimo podjętych działań Grupa nie ustrzegła się wpływu epidemii na realizację zawartych kontraktów. Rozwój epidemii w 2020 i 2021 roku spowodował wystąpienie trudności związanych z wydłużeniem procesu dostaw, wzrostem cen materiałów, ograniczeniami w dostępności własnych pracowników jak i pracowników naszych podwykonawców oraz ograniczenie dostępu do placów budów. Zespół Zarządzania Kryzysowego na bieżąco monitoruje sytuację i podejmuje odpowiednie działania celem ograniczenia negatywnego wpływu zaistniałej sytuacji na działalność operacyjną Grupy, której priorytetem jest zachowanie ciągłości działania oraz bezpieczeństwo pracowników i interesariuszy. Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Zarząd jednostki dominującej nie widzi ryzyka zagrożenia kontynuacji działalności w związku z pandemią.

59. Wpływ konfliktu na Ukrainie na działalność Grupy

Na początku 2022 roku rozpoczęły się działania zbrojne na Ukrainie. Zarząd RAFAKO S.A. uważa taką sytuację za zdarzenie nie powodujące korekt w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za 2021 roku, lecz za zdarzenie po dacie bilansu wymagające dodatkowych ujawnień. Na dzień publikacji niniejszego sprawozdania sytuacja jest dynamiczna i cały czas ulega zmianie.

Inwazja Rosji na Ukrainę spowodowała znaczące ograniczenia możliwości zakupów wyrobów hutniczych na rynku europejskim, ponieważ większość hut wspomaga się zakupami materiałów wsadowych niezbędnych do produkcji hutniczej z terenów objętych aktualnie działaniami wojennymi. W związku z agresją wojenną Rosji wobec Ukrainy, ogłoszeniem stanu wojennego na terytorium Ukrainy, walkami w Ukrainie, nałożeniem przez Unię Europejską embarga m.in. na produkty hutnicze pochodzące z Rosji oraz pochodzące z innych krajów, jednak wyprodukowane przez podmioty w jakikolwiek sposób związane z ekipą rządzącą w Rosji, mamy do czynienia z noszącymi wszelkie znamiona siły wyższej okolicznościami, fundamentalnie rzutującymi na możliwości zaopatrzenia Grupy w niezbędne do produkcji materiały. Odcięcie dostaw z tzw. „kierunku wschodniego” przeformatowuje cały rynek stalowy, tak pod kątem dostępności towaru jak i jego ceny.

Spółki Grupy przewidują, że wskazany konflikt oraz sankcje nakładane w związku z jego wystąpieniem mogą spowodować opóźnienia w łańcuchach dostaw, wzrost cen surowców, jak również może negatywnie wpłynąć na kursy wymiany walut oraz dostępność pracowników. Zarząd jednostki dominującej cały czas monitoruje i analizuje sytuację, podejmując odpowiednie kroki, aby złagodzić i ograniczyć negatywne wpływy dla działalności Grupy Kapitałowej RAFAKO.

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupa nie jest w stanie ocenić wpływu tego ryzyka na działalność Grupy ani jej przyszłe wyniki finansowe i operacyjne.

60. Zdarzenia następujące po zakończeniu okresu sprawozdawczego

Po zakończeniu okresu sprawozdawczego nie miały miejsca żadne zdarzenia, które miałyby wpływ na wynik finansowy Grupy Kapitałowej RAFAKO, a nie zostałyby ujęte w wyniku finansowym Grupy za 2021 rok.

W dniu 13 stycznia 2022 roku doszło do podpisania aneksu nr 3 pomiędzy RAFAKO S.A. a JSW KOKS S.A., którego istotne postanowienia obejmują:

1. Podział wskazanych w aneksie etapów rozliczeniowych umowy na mniejsze części, z tym zastrzeżeniem, iż zawarcie aneksu nie wpływa na obowiązujący harmonogram realizacji umowy tj. nie zmienia terminów realizacji poszczególnych prac składających się na etapy rozliczeniowe umowy;
2. Zobowiązanie Spółki do zawarcia, ze spełniającymi określone w aneksie kryteria, podwykonawcami/podmiotami umów podwykonawczych lub porozumień wiążących się z umowami podwykonawczymi;
3. Zobowiązanie Spółki do podjęcia działań zmierzających do przyspieszenia realizacji określonych prac, w ramach realizacji zadania inwestycyjnego, w tym zwiększenia liczby frontów dostępnych do realizacji, jak również liczby zaangażowanych pracowników Spółki, podwykonawców oraz dalszych podwykonawców;
4. Rozpoczęcie przez Spółkę realizacji możliwych do wykonania prac w zakresie opracowania projektów oraz dokumentów, które są niezbędne dla faktycznego wykonania rozszerzeń lub zmian realizowanego zadania inwestycyjnego, w zakresach określonych w aneksie, z zastrzeżeniem, że:
 - i. kwestia tego, czy i na jakich zasadach dojdzie do powierzenia Spółce realizacji prac wynikających z rozszerzeń lub zmian zadania inwestycyjnego, będzie stanowiła przedmiot dalszych ustaleń oraz rozmów Spółki i JSW KOKS w ramach mediacji;
 - ii. celem aneksu, w przedmiotowej materii, jest zapewnienie realizacji prac przygotowawczych, w trakcie trwania mediacji tak, by w przypadku osiągnięcia w ramach mediacji porozumienia, nie doszło do przesunięcia w czasie momentu rozpoczęcia realizacji poszczególnych prac wynikających z rozszerzeń lub zmian zadania inwestycyjnego;
 - iii. w przypadku, gdy w ramach mediacji zostanie osiągnięte porozumienie co do powierzenia Spółce realizacji prac wynikających z rozszerzeń lub zmian zadania inwestycyjnego, powierzenie to zostanie uregulowane w drodze odrębnego aneksu do umowy;

- iv. w przypadku, gdy w ramach mediacji nie zostanie osiągnięte porozumienie co do powierzenia Spółce realizacji prac wynikających z rozszerzeń lub zmian zadania inwestycyjnego, wszelkie wypracowane przez Spółkę wyniki prac, o których mowa w punkcie 4. powyżej, a które są niezbędne dla faktycznego wykonania rozszerzeń lub zmian realizowanego zadania inwestycyjnego, pozostaną własnością Spółki, a fakt podjęcia tych prac nie będzie stanowił dla Spółki podstawy dla formułowania roszczeń względem JSW KOKS, w tym w szczególności roszczeń związanych z poniesionymi kosztami albo wydatkami lub odnoszących się do ewentualnego wynagrodzenia za rozpoczęcie prac w zakresie opracowania projektów oraz dokumentów przez Spółki.

Jednocześnie aneks:

1. nie rozstrzyga zaistniałych pomiędzy Spółką i JSW KOKS sporów;
2. nie oznacza wycofania się z przez Spółkę i JSW KOKS z dotychczasowych stanowisk, czy też potwierdzenia stanowiska jednej ze stron umowy przez drugą stronę;
3. nie kończy mediacji;
4. nie uchyla skutków wynikających z dotychczasowej korespondencji stron umowy;
5. nie stanowi zrzeczenia się przez Spółkę i JSW KOKS uprawnień wynikających z umowy lub przepisów prawa.

W dniu 21 stycznia 2022 roku doszło do podpisania pomiędzy RAFAKO S.A. oraz Westinghouse Electric Company LLC z siedzibą w Cranberry Township protokołu uzgodnień, którego przedmiotem jest niewyłączna współpraca w zakresie wsparcia WESTINGHOUSE przez RAFAKO S.A. w odniesieniu do projektu WESTINGHOUSE w przedmiocie ubiegania się o możliwość budowy elektrowni jądrowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, Ukrainy, Republiki Słowenii i Republiki Czeskiej z wykorzystaniem opracowanej przez WESTINGHOUSE technologii reaktora AP1000®.

Zgodnie z protokołem, współpraca jego stron, będzie zbudowana na założeniu współpracy w zakresie wsparcia WESTINGHOUSE przez RAFAKO S.A., poprzez wniesienie wartości dodanej, na potrzeby pozyskania przez WESTINGHOUSE w związku z projektem zamówień na budowę elektrowni jądrowych z wykorzystaniem opracowanej przez WESTINGHOUSE technologii reaktora AP1000®.

Przedmiotem protokołu jest:

- a. Wyrażenie przez jego Strony zamiaru współpracy w zakresie wsparcia WESTINGHOUSE przez RAFAKO S.A. w odniesieniu do ofert składanych w ramach projektu;
- b. Wyrażenie przez RAFAKO zamiaru zaprezentowania WESTINGHOUSE tego, jak zaangażowanie i udział RAFAKO S.A. w projekcie może zwiększyć szanse na wybór ofert składanych w ramach projektu;
- c. Zamiar omówienia przez RAFAKO S.A. i WESTINGHOUSE potencjalnego zakresu prac RAFAKO S.A. w ramach projektu – w przypadku pozyskania przez WESTINGHOUSE zamówień na budowę elektrowni jądrowych z wykorzystaniem opracowanej przez WESTINGHOUSE technologii reaktora AP1000®, co dotyczy w szczególności, lecz nie wyłącznie konstrukcji stalowych, mniejszych modułów i instalacji modułowych.

W protokole zastrzeżono, iż:

1. Protokół nie ustanawia gwarancji dalszej współpracy Stron, a nadto, poza rozmowami dotyczącymi kwestii, o których mowa w punktach 1. – 3. powyżej, nie stanowi źródła wiążących dla Stron zobowiązań;
2. Nie zastrzega on wyłączności pomiędzy jego Stronami, w odniesieniu do kwestii nim uregulowanych.

W protokole postanowiono także, iż podlega on prawu szwedzkiemu, a wynikające z niego spory będą podlegały rozstrzygnięciu przez trzech arbitrów zgodnie z obowiązującymi w danym czasie regulaminem Międzynarodowej Izby Handlowej w Sztokholmie, zaś rozstrzygnięcie arbitrażowe będzie wiążące i ostateczne dla stron protokołu.

W dniu 21 stycznia 2022 roku RAFAKO S.A. zawarło list intencyjny z krajowym inwestorem branżowym, działającym we współpracy z międzynarodowym inwestorem finansowym, w zakresie potencjalnej transakcji zakładającej:

- a) nabycie 42 466 000 akcji Emitenta należących obecnie do PBG S.A. w restrukturyzacji z siedzibą w Wysogotowie oraz Multaros Trading Company Limited z siedzibą w Limassol; oraz
- b) udzielenie na rzecz RAFAKO S.A. finansowania w kwocie co najmniej 70 milionów złotych w celu, między innymi, zapewnienia Spółce adekwatnego kapitału obrotowego, sfinansowania przedterminowej spłaty przez RAFAKO S.A., z dodatkowym dyskontem, wybranych wierzytelności objętych układem zawartym w postępowaniu restrukturyzacyjnym, eliminacji negatywnych kapitałów własnych Spółki oraz umożliwienia pozyskania linii gwarancyjnych, które pozwolą Emitentowi na realizację nowych kontraktów.

Szczegółowe warunki potencjalnej transakcji będą przedmiotem dalszych rozmów pomiędzy RAFAKO S.A. oraz potencjalnym inwestorem.

Decyzja o realizacji potencjalnej transakcji opisanej w liście intencyjnym będzie uzależniona od spełnienia się szeregu czynników prawnych oraz biznesowych, które zostaną szczegółowo ustalone na dalszym etapie rozmów prowadzonych pomiędzy Emitentem i potencjalnym inwestorem, w szczególności od:

- a) wyników badania due diligence RAFAKO S.A., które zostanie przeprowadzone przez potencjalnego inwestora, w tym badania prawnego oraz finansowego;
- b) możliwości zapewnienia adekwatnego poziomu finansowania RAFAKO S.A.;
- c) uzyskania stosownych zgód korporacyjnych RAFAKO S.A. oraz potencjalnego inwestora na przeprowadzenie potencjalnej transakcji opisanej w liście intencyjnym.

List intencyjny ma charakter wstępny i niewiążący.

W związku z zawarciem listu intencyjnego Spółka postanowiła rozpocząć rozmowy z kluczowymi interesariuszami, w tym w szczególności instytucjami finansującymi, kluczowymi klientami oraz głównymi akcjonariuszami, w celu wypracowania szczegółowych parametrów finansowych oraz prawnych potencjalnej transakcji opisanej w liście intencyjnym oraz dokonania oceny możliwości przeprowadzenia takiej potencjalnej transakcji.

W dniu 30 stycznia 2022 roku doszło do podpisania pomiędzy RAFAKO INNOVATION sp. z o.o. z siedzibą w Raciborzu – spółką zależną, w której RAFAKO S.A. posiada 100% udziałów w kapitale zakładowym, jak również Siemens Energy Global GmbH & Co. KG z siedzibą w Monachium i Siemens Energy sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (łącznie te dwie Spółki - „Siemens”), listu intencyjnego, którego przedmiotem jest współpraca jego stron w zakresie pozyskiwania zamówień na realizację prac mających na celu modernizację bloków energetycznych klasy 200 MWe, a także w przypadku pozyskania tego rodzaju zamówień, współpraca – w formie podwykonawstwa – stron tego listu intencyjnego przy realizacji tych prac.

Zgodnie z postanowieniami listu intencyjnego:

1. Spółka zależna i Siemens, będą wspólnie i w dobrej wierze dążyć do wypracowania wspólnych ofert handlowych, jak również promować ich rozwiązania techniczne, w celu pozyskania zamówień na realizację prac mających na celu modernizację bloków energetycznych klasy 200 MWe;
2. W przypadku, gdy spółka zależna lub Siemens, na skutek działań, o których mowa w punkcie 1. powyżej uzyska zamówienie na realizację prac mających na celu modernizację bloków energetycznych klasy 200 MWe, to będzie korzystać z usług drugiej strony listu intencyjnego (spółka zależna lub Siemens w zależności od przypadku) jako wskazanego podwykonawcy na zasadzie wyłączności;
3. Uzgodnienie, o którym mowa w punkcie 2. powyżej, z zastrzeżeniem punktu 5. poniżej, będzie obowiązywać w okresie 5 lat od wejścia w życie listu intencyjnego;
4. Współpraca, o której traktuje list intencyjny, ma dotyczyć terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, Europy Środkowo – Wschodniej, Republiki Serbii, Macedonii Północnej, Republiki Kosowa oraz Bośni i Hercegowiny;
5. Nie stanowi on podstawy do kierowania przez żadną ze stron listu intencyjnego jakichkolwiek roszczeń wobec drugiej strony.

W liście intencyjnym postanowiono także, iż podlega on prawu polskiemu, a wynikające z niego spory – jeśli nie zostaną rozstrzygnięte polubownie - będą podlegały rozstrzygnięciu w postępowaniu arbitrażowym, zgodnie z regulaminem arbitrażowym Międzynarodowej Izby Handlowej (ICC), a miejscem postępowania arbitrażowego będzie Warszawa.

List intencyjny wszedł w życie w dniu 30 stycznia 2022 roku.

Prace mające na celu modernizację bloków energetycznych klasy 200 MWe, o których traktuje list intencyjny, dotyczą komercjalizacji technologii opracowanych przez RAFAKO S.A. we współpracy w formule konsorcjum ze spółką z zależną, w ramach ogłoszonego przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju programu „Program Bloki 200+. Innowacyjna technologia zmiany reżimu pracy bloków energetycznych klasy 200 MWe”.

W dniu 31 stycznia 2022 roku doszło do zawarcia pomiędzy RAFAKO S.A. oraz PKO BP S.A. aneksu do umowy limitu kredytowego wielocelowego z dnia 7 lutego 2012 roku.

Istotne postanowienia aneksu dotyczą:

1. Określenia wysokości limitu kredytowego wielocelowego, będącego przedmiotem Umowy, określonego w walucie polskiej, na kwotę 92 360 383,06 złotych
2. Udzielenia Spółce w ramach limitu, następujących sublimitów:
 - i. dla kredytu w rachunku bieżącym, w walucie PLN do kwoty 50 000 000,00 złotych;
 - ii. dla kredytu obrotowego odnawialnego, w walucie PLN i EUR do kwoty 7 000 000,00 złotych, z przeznaczeniem na finansowanie bieżących zobowiązań wynikających z wykonywanej działalności;
 - iii. dla kredytu obrotowego odnawialnego, w walucie PLN do kwoty 92 360 383,06 złotych, z przeznaczeniem na pokrycie zobowiązań Emitenta wobec PKO z tytułu wypłat dokonanych w ramach gwarancji bankowych udzielonych Spółce przez PKO;
 - iv. dla gwarancji bankowych, w walucie PLN, CZK, USD, EUR i GBP do kwoty 92 360 383,06 złotych;z jednoczesnym zastrzeżeniem, że łączna suma kwot wykorzystanych sublimitów udzielonych w ramach limitu nie może przekroczyć kwoty 92 360 383,06 złotych;
3. Przedłużenia okresu wykorzystywania Limitu i ostatecznego terminu spłaty kredytu będącego przedmiotem Umowy do dnia 31 maja 2022 roku;
4. Wprowadzenia uprawnienia PKO do wypowiedzenia umowy i zablokowania możliwości wykorzystywania przez RAFAKO S.A. sublimitu dla kredytu w rachunku bieżącym, w przypadku umorzenia lub niewykonania przez RAFAKO S.A. warunków układu zawartego w ramach postępowania restrukturyzacyjnego Spółki.

W dniu 16 lutego 2022 roku Sąd Rejonowy w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował zmiany statutu Spółki będącej następstwem prawomocnie zatwierzonego układu w postępowaniu restrukturyzacyjnym Spółki, które to zatwierdzenie nastąpiło na mocy prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego w Gliwicach XII Wydział Gospodarczy wydanego w sprawie o sygn. akt XII GRz 5/20 w dniu 13 stycznia 2021 roku, a więc podwyższenia kapitału zakładowego Spółki w wyniku konwersji wierzytelności wobec Spółki na jej akcje, zgodnie z układem.

Z uwagi na to, że przywołana zmiana statutu dotyczy kapitału zakładowego Spółki, Zarząd Spółki wskazuje, iż:

1. Kapitał zakładowy Spółki uległ podwyższeniu z dotychczasowej kwoty 254 863 996,00 złotych do kwoty 321 760 890,00 złotych, w drodze emisji 33 448 447 akcji zwykłych na okaziciela o wartości nominalnej 2,00 złote każda i dzieli się obecnie na 160 880 445 akcji o wartości nominalnej 2,00 złote każda;
2. Ogólna liczba głosów wynikających ze wszystkich wyemitowanych akcji wynosi 160 880 445 głosów.

W dniu 16 lutego 2022 roku Zarząd RAFAKO S.A. otrzymał skierowaną do RAFAKO S.A., Zarządcy PBG S.A. w restrukturyzacji z siedzibą w Wysogotowie oraz międzynarodowego doradcy przez międzynarodowego renomowanego inwestora warunkową ofertę dotyczącą nabycia przez Inwestora 42 466 000 akcji RAFAKO S.A. należących obecnie do PBG (7.665.999 akcji) oraz Multaros Trading Company Limited z siedzibą w Limassol (34.800.001 akcji), a także zapewnienia dofinansowania (dłużnego) RAFAKO S.A.

Zgodnie z ofertą:

1. Dotyczy ona nabycia przez Inwestora wszystkich 42 466 000 akcji RAFAKO S.A. należących obecnie do PBG i Multaros;
2. Zastrzeżono w niej następujące warunki zawieszające w odniesieniu do nabycia akcji RAFAKO S.A. należących obecnie do PBG i Multaros:
 - i. uzyskanie przez Inwestora zgody Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (ewentualnie innych właściwych organów antymonopolowych z innych państw niż Rzeczypospolita Polska) na nabycie akcji RAFAKO S.A.;

-
- ii. doprowadzenie przez RAFAKO S.A. do ponownej synchronizacji bloku po zakończonym postoju w odniesieniu do przedmiotu Kontraktu nr 2013/0928/Ri na „Budowę nowych mocy w technologiach węglowych w TAURON Wytwarzanie S.A. – Budowę bloku energetycznego o mocy 910 MW na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Jaworzno III – Elektrownia II – w zakresie: kocioł parowy, turbozespół, budynek główny, część elektryczna i AKPiA bloku” łączącego Emitenta i Nowe Jaworzno Grupa TAURON sp. z o.o.;
 - iii. dokonanie rozliczeń finansowych lub zawarcie przez RAFAKO S.A. z Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. porozumienia w przedmiocie rozliczeń finansowych związanych z umowami w przedmiocie projektów Goleniów-Płoty oraz Tłocznia Kędzierzyn-Koźle, na warunkach akceptowalnych dla RAFAKO S.A. i Inwestora;
 - iv. zawarcie przez RAFAKO S.A. z JSW KOKS S.A. z siedzibą w Zabrze aneksu związanego z projektem Radlin, na warunkach akceptowalnych dla RAFAKO S.A. i Inwestora;
 - v. dokonanie rozliczeń finansowych lub zawarcie przez RAFAKO S.A. z PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. porozumienia, na podstawie którego zostaną potwierdzone końcowe rozliczenia finansowe Emitenta i PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. z siedzibą w Bełchatowie, na warunkach akceptowalnych dla RAFAKO S.A. i Inwestora;
 - vi. zawarcie przez RAFAKO S.A. z instytucjami finansującymi Grupę Spółki umów lub porozumień, dotyczących refinansowania lub warunków dalszego finansowania Emitenta i jego grupy kapitałowej, na warunkach akceptowalnych dla RAFAKO S.A. i Inwestora;
 - vii. podpisanie warunkowej umowy inwestycyjnej;
 - viii. przeprowadzenie przez Inwestora badania due diligence RAFAKO S.A., którego wynik będzie satysfakcjonujący dla Inwestora;
 - ix. powołanie jednego członka Rady Nadzorczej RAFAKO S.A. wskazanego przez Inwestora, w terminie wskazanym przez Inwestora;
 - x. zawarcie umów zapewniających Inwestorowi skupienie minimum 50% wierzytelności układowych wobec RAFAKO S.A. wraz z akcjami lub prawami do akcji RAFAKO S.A. przysługującymi do objęcia przez wierzycieli układowych, na warunkach akceptowalnych przez Inwestora;
 - xi. zatwierdzenie przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie RAFAKO S.A. emisji obligacji zamiennych na akcje na rzecz Inwestora, w celu konwersji wierzytelności, o których mowa w punkcie x. powyżej, lub podjęcie innych niezbędnych dla dofinansowania RAFAKO S.A. uchwał;
 - xii. uzgodnienie dokumentacji transakcyjnej;
3. Dofinansowanie (refinansowanie) RAFAKO S.A., zgodnie z ofertą, miałyby nastąpić w wyniku konwersji wierzytelności, o których mowa w punkcie 2. x. powyżej, na obligacje zamienne na akcje RAFAKO S.A. – docelowa kwota tego dofinansowania i jego parametry miałyby zostać uzgodnione po przeprowadzeniu przez Inwestora dalszych analiz;
 4. Zastrzeżono w niej następujące warunki zawieszające w odniesieniu do dofinansowania RAFAKO S.A.:
 - i. zamknięcie finansowe nabycia przez Inwestora akcji Emitenta należących obecnie do PBG i Multaros;
 - ii. zawarcie przez Inwestora lub podmiot przez niego wskazany warunkowych umów zapewniających Inwestorowi zakup od wybranych wierzycieli Emitenta akcji lub praw do akcji przysługujących do objęcia przez wierzycieli układowych Emitenta, na warunkach akceptowalnych dla Inwestora;
 - iii. ewentualne inne warunki określone w warunkowej umowie inwestycyjnej;
 5. Inwestor będzie zobowiązany do przeprowadzenia transakcji, o której traktuje oferta po jej akceptacji i spełnieniu warunków zawieszających, o których mowa powyżej, przy czym Inwestor może odstąpić od zastrzeżenia wybranych warunków zawieszających;

Oferta jest ograniczona w czasie.

W dniu 2 marca 2022 roku Zarząd RAFAKO S.A. uzyskał informację o:

1. Kierunkowej akceptacji przez PBG oferty, a w tym oferowanej przez Inwestora ceny za jedną akcję RAFAKO S.A. w wysokości 0,67 złotych;
2. Przekazaniu przez Doradcę Inwestorowi w dniu 2 marca 2022 roku informacji o kierunkowej akceptacji przez PBG oferty, o której mowa w punkcie 1. powyżej, a także zaproszenia do negocjacji dotyczących nabycia przez Inwestora 42 466 000 akcji Emitenta należących obecnie do PBG (7 665 999 akcji) oraz Multaros (34 800 001 akcji), bez przyznawania Inwestorowi prawa wyłączności.

W dniu 24 marca 2022 roku doszło do podpisania umowy warunkowej sprzedaży akcji i udziałów, pomiędzy RAFAKO S.A., PBG S.A. oraz MS GALLEON AG z siedzibą w Wiedniu tj. Inwestorem oraz umowy inwestycyjnej, pomiędzy RAFAKO S.A. i Inwestorem.

Zgodnie z istotnymi postanowieniami umowy sprzedaży akcji i udziałów:

- a. PBG S.A. zobowiązała się do bezpośredniej sprzedaży na rzecz Inwestora akcji PBG oraz pośredniej sprzedaży – w drodze sprzedaży wszystkich udziałów w kapitale zakładowym Multaros– Akcji Multaros, a Inwestor zobowiązał się do nabycia od PBG S.A. akcji PBG oraz udziałów Multaros (tj. pośrednio akcji Multaros);
- b. Łączną cenę sprzedaży za akcje PBG S.A. i udziały Multaros (pośrednio akcje Multaros) uzgodniono na kwotę 28 452 220,00 złotych, tj. 0,67 złotych za jedną akcję, która zostanie zapłacona przez Inwestora na zasadach określonych w umowie sprzedaży;
- c. Zobowiązanie Inwestora do nabycia Akcji PBG i Udziałów Multaros (pośrednio Akcji Multaros), a także wykonania innych zobowiązań z umowy sprzedaży, zostało uzależnione od spełnienia się (lub uchylenia przez Inwestora lub, jeśli będzie miało to zastosowanie, uchylenia przez strony umowy sprzedaży) określonych warunków zawieszających przewidzianych do spełnienia zasadniczo w terminie do dnia 30 czerwca 2022 roku (a co do których w większości możliwe będzie – jeśli jest to zgodne z prawem - ich zrzeczenie się przez Inwestora):
 - i. otrzymania przez Inwestora zgody Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów na przejście przez Inwestora kontroli nad RAFAKO S.A.;
 - ii. doprowadzenia przez RAFAKO S.A. do ponownej synchronizacji bloku po zakończonym postoju w odniesieniu do przedmiotu kontraktu na „Budowę nowych mocy w technologiach węglowych w TAURON Wytwarzanie S.A. – Budowę bloku energetycznego o mocy 910 MW na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Jaworzno III” łączącego RAFAKO S.A. i Nowe Jaworzno Grupa TAURON sp. z o.o.;
 - iii. dokonania przez RAFAKO S.A. rozliczeń finansowych lub zawarcia z Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. porozumienia w przedmiocie rozliczeń finansowych związanych z umowami w przedmiocie projektów Goleniów-Płoty oraz Tłocznia Kędzierzyn-Koźle, na warunkach satysfakcjonujących Inwestora;
 - iv. podpisania przez RAFAKO S.A. z JSW KOKS S.A. aneksu do kontraktu związanego z projektem Radlin, na warunkach satysfakcjonujących Inwestora;
 - v. podpisania przez RAFAKO S.A. z PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. z siedzibą w Bełchatowie porozumienia, na podstawie którego zostaną potwierdzone końcowe rozliczenia finansowe Emitenta i PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A., na warunkach satysfakcjonujących Inwestora;
 - vi. podpisania przez RAFAKO S.A. z instytucjami finansującymi RAFAKO S.A. oraz Grupę RAFAKO umowy lub porozumienia, dotyczących refinansowania lub warunków dalszego finansowania Spółki oraz Grupy RAFAKO, na warunkach satysfakcjonujących Inwestora;
 - vii. zakończenia przez Inwestora badania due diligence RAFAKO S.A. i Multaros, którego wynik będzie satysfakcjonujący dla Inwestora;
 - viii. powołania przez Walne Zgromadzenie RAFAKO S.A., co najmniej jednego członka Rady Nadzorczej RAFAKO S.A. wskazanego przez Inwestora;
 - ix. podpisania przez Inwestora umowy lub umów w przedmiocie: (i) nabycia przez Inwestora minimum 50% łącznej kwoty wszystkich wierzytelności objętych układem w postępowaniu restrukturyzacyjnym

- RAFAKO S.A., na warunkach satysfakcjonujących Inwestora, (ii) nabycia przez Inwestora minimum 50% akcji RAFAKO S.A. objętych przez wierzycieli RAFAKO S.A. w wykonaniu układu w postępowaniu restrukturyzacyjnym, o treści satysfakcjonującej Inwestora;
- x. uchwalenia przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie RAFAKO S.A.: (i) warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego oraz (ii) obniżenia kapitału zakładowego, na warunkach określonych w umowie inwestycyjnej, a także podjęcia przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie RAFAKO S.A. wszelkich innych uchwał wymaganych w celu przeprowadzenia finansowania przez Inwestora zgodnie z postanowieniami umowy inwestycyjnej;
 - xi. pozyskania przez PBG zgody jej obligatariuszy, na sprzedaż przez PBG akcji PBG oraz Akcji Multaros (pośrednio w drodze sprzedaży Udziałów Multaros) na rzecz Inwestora, a także zwolnienie Akcji PBG oraz akcji Multaros z zastawów rejestrowych oraz pozostałych zabezpieczeń oraz pozyskania przez Inwestora promesy zwolnienia tych zastawów rejestrowych, wydanej przez agenta zabezpieczenia obligacji PBG;
 - xii. wydania przez Sędziego-komisarza ustanowionego dla PBG w postępowaniu restrukturyzacyjnym, zgody na sprzedaż akcji PBG i udziałów Multaros;
 - xiii. niewszczęcia pomiędzy datą zawarcia Umowy Sprzedaży, a datą nabycia przez Inwestora akcji PBG i udziałów Multaros wobec RAFAKO S.A. i Multaros postępowania upadłościowego, likwidacyjnego ani niezastnienia podobnych działań;
 - xiv. zawarcia pomiędzy RAFAKO S.A. i PBG S.A. porozumienia, regulującego wzajemne rozliczenie tych podmiotów oraz sprzedaż udziałów PBG w kapitale zakładowym spółki RAFAKO Engineering sp. z o.o.
- d. Zobowiązanie Inwestora do nabycia Akcji PBG i Udziałów Multaros, a także wykonania innych zobowiązań z umowy sprzedaży, niezależnie do warunków zawieszających, o których mowa w punkcie 3. powyżej, uzależnione jest także od braku zaistnienia do dnia zamknięcia transakcji będących przedmiotem umowy sprzedaży, okoliczności stanowiących istotną negatywną zmianę w odniesieniu do sytuacji finansowej i majątkowej RAFAKO S.A.;
- e. RAFAKO S.A. i PBG S.A. zobowiązały się wobec Inwestora, że od dnia zawarcia umowy sprzedaży do dnia zamknięcia transakcji RAFAKO S.A. i PBG S.A. nie podejmą określonych w umowie sprzedaży działań, ani nie zaistnieją określone w umowie sprzedaży zdarzenia dotyczące RAFAKO S.A. lub spółek z Grupy RAFAKO, które to zobowiązanie nie odbiega od zobowiązań stosowanych dla tego typu transakcji, co transakcja objęta umową sprzedaży;
- f. Inwestor oraz działając łącznie RAFAKO S.A. i PBG będą mogli odstąpić (w ramach umownego prawa odstąpienia) od umowy sprzedaży w określonych przypadkach, które nie odbiegają od standardowych stosowanych dla tego typu transakcji, co transakcja objęta umową sprzedaży; to umowne prawo odstąpienia może zostać wykonane w terminie 12 (dwunastu) miesięcy od dnia zawarcia umowy sprzedaży;
- g. RAFAKO S.A. i PBG przyznały Inwestorowi w okresie do zamknięcia transakcji wyłączność;
- h. Inwestor jest uprawniony, na warunkach określonych w umowie sprzedaży, do przeniesienia praw i obowiązków wynikających z umowy sprzedaży i wszystkich innych umów zawartych w wyniku umowy sprzedaży lub w związku z Umową Sprzedaży na wybrany przez siebie podmiot.

Zgodnie z istotnymi postanowieniami umowy inwestycyjnej:

1. Udzielenie RAFAKO S.A. finansowania wiąże się z zobowiązaniem się Inwestora (lub podmiotu/podmiotów przez niego wskazanych) do objęcia nowych akcji w kapitale zakładowym RAFAKO S.A. w drodze wykonania prawa z emitowanych nieodpłatnie i niezbywalnych, imiennych warrantów subskrypcyjnych, z których każdy będzie uprawniał do objęcia 1 akcji nowej emisji, utworzonych w ramach warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego RAFAKO S.A. („Warranty”), na warunkach i zasadach określonych w umowie inwestycyjnej;

2. Warunkowe podwyższenie zostanie przeprowadzone na następujących warunkach:
 - i. kapitał zakładowy RAFAKO S.A. zostanie warunkowo podwyższony o kwotę, która zostanie uzgodniona z Inwestorem oraz zatwierdzoną przez Walne Zgromadzenie RAFAKO S.A., tak aby jego przeprowadzenie nie prowadziło do naruszenia art. 448 §3 Kodeksu Spółek Handlowych;
 - ii. uprawnionym do objęcia Warrantów będzie wyłącznie finansujący, zaś pozostali akcjonariusze RAFAKO S.A. zostaną pozbawieni prawa poboru Warrantów oraz akcji nowej emisji;
 - iii. łączna kwota ceny emisyjnej za wszystkie Akcje Nowej Emisji nie będzie wyższa niż 280 000 000,00 złotych;
 - iv. RAFAKO S.A. będzie prowadzić rozmowy w przedmiocie warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego RAFAKO S.A., w tym warunków objęcia akcji nowej emisji w drodze wykonania prawa z warrantów, z innymi interesariuszami w uzgodnieniu z finansującym i PBG;
3. Warunkowe podwyższenie zostanie poprzedzone obniżeniem kapitału zakładowego RAFAKO S.A. przeprowadzonym zgodnie z następującymi warunkami:
 - i. obniżenie kapitału zakładowego zostanie przeprowadzone w celu wyrównania strat poniesionych przez RAFAKO S.A. zgodnie z art. 457 § 1 pkt 2 Kodeksu Spółek Handlowych wraz z jednoczesnym rozwiązaniem wszystkich istniejących kapitałów rezerwowych lub zapasowych RAFAKO S.A. (w zakresie w jakim zgodnie z prawem te kapitały mogą być przeznaczone na pokrycie strat) oraz przeznaczeniem uzyskanych tak kapitałów na wyrównanie ww. strat RAFAKO S.A.;
 - ii. kapitał zakładowy RAFAKO S.A. zostanie obniżony poprzez zmniejszenie wartości nominalnej akcji do kwoty 0,01 PLN za każdą akcję RAFAKO S.A.;
4. Zobowiązanie Finansującego do udzielenia Emitentowi finansowania poprzez objęcie Akcji Nowej Emisji w drodze wykonania praw z Warrantów zostało uzależnione od spełnienia się (lub uchylenia przez Finansującego lub, jeśli będzie miało to zastosowanie, uchylenia przez Strony Umowy Inwestycyjnej) określonych warunków zawieszających przewidzianych do spełnienia zasadniczo w terminie do dnia 30 czerwca 2022 roku (a co do których możliwe będzie – jeśli jest to zgodne z prawem - ich zrzeczenie się przez Inwestora):
 - i. spełnienia się zastrzeżonych w umowie sprzedaży warunków zawieszających (lub ich uchylenia przez Finansującego lub, jeżeli ma to zastosowanie, ich uchylenia przez strony umowy inwestycyjnej);
 - ii. niewystąpienia, od dnia zawarcia umowy sprzedaży do dnia zamknięcia transakcji, okoliczności stanowiących istotną negatywną zmianę w odniesieniu do sytuacji finansowej i majątkowej RAFAKO S.A.;
 - iii. podjęcia przez Walne Zgromadzenie RAFAKO S.A. uchwał w sprawie warunkowego podwyższenia, jak również obniżenia i ich zarejestrowania przez właściwy sąd rejestrowy;
 - iv. zapisania warrantów na rachunku finansującego;
 - v. wykonania wszystkich czynności transakcyjnych zgodnie z umową sprzedaży przed objęciem przez finansującego całości lub części akcji nowej emisji;
5. Akcje nowej emisji, w dniu przeprowadzenia wszystkich transakcji będących przedmiotem umowy sprzedaży, zostaną według wyboru Finansującego, pokryte w drodze:
 - i. wniesienia wkładu pieniężnego; lub
 - ii. potrącenia wzajemnych wierzytelności RAFAKO S.A. i Finansującego;przy czym, pokrycie to może nastąpić także częściowo w sposób wskazany w punkcie i. powyżej i częściowo w sposób wskazany w punkcie ii. powyżej;
6. Jeżeli Finansujący postanowi o pokryciu obejmowanych akcji nowej emisji wkładem pieniężnym i dokona wpłaty kwoty łącznej ceny emisyjnej za te akcje, RAFAKO S.A. spłaci nabyte przez Finansującego wierzytelności objęte układem w postępowaniu restrukturyzacyjnym RAFAKO S.A. w drodze wpłaty środków odpowiadających wysokości tych wierzytelności na rachunek bankowy wskazany przez Finansującego; spłata ta powinna nastąpić w kwocie odpowiadającej otrzymanej przez RAFAKO S.A. łącznej cenie emisyjnej objętych Akcji Nowej Emisji;

7. Jeżeli Finansujący postanowi o pokryciu akcji nowej emisji w drodze wyżej wskazanego potrącenia wierzytelności, Finansujący i RAFAKO S.A. zawrą porozumienie o potrąceniu wierzytelności Spółki z tytułu łącznej ceny emisyjnej za obejmowane akcje nowej emisji z wierzytelnościami Finansującego wobec RAFAKO S.A. z tytułu nabytych przez Inwestora wierzytelności objętych układem w postępowaniu restrukturyzacyjnym RAFAKO S.A., a przeznaczonych do pokrycia takich akcji;
8. Jeżeli w wyniku objęcia akcji nowej emisji, zgodnego z opisaną powyżej procedurą, nie dojdzie do wykonania praw ze wszystkich warrantów, Finansujący będzie uprawniony do objęcia dodatkowych akcji nowej emisji w sposób zgodny z uprawnieniami wynikającymi z Warrantów; w takim wypadku pokrycie akcji nowej emisji obejmowanych przez Finansującego zostanie dokonane w sposób uzgodniony pomiędzy Finansującym i RAFAKO S.A.;
9. Finansujący zobowiązany będzie do objęcia akcji nowej emisji w kwocie co najmniej 30 000 000,00 złotych (przy czym nie więcej niż łączna kwota warrantów posiadanych przez Inwestora po zamknięciu transakcji) w drodze wykonania praw z warrantów posiadanych przez Finansującego po zamknięciu transakcji (a niewykonanych zgodnie z opisaną powyżej procedurą) najpóźniej w dacie przypadającej sześć miesięcy od zamknięcia transakcji, jeżeli:
 - i. RAFAKO S.A. przedstawi Inwestorowi satysfakcjonujący go plan finansowy przedstawiający cele rozwojowe oraz nakłady kapitałowe, które RAFAKO S.A. zamierza sfinansować w drodze emisji takich akcji nowej emisji w wykonaniu warrantów posiadanych przez Inwestora po zamknięciu transakcji, oraz
 - ii. w okresie pomiędzy zamknięciem transakcji będących przedmiotem umowy sprzedaży i powyższą datą nie będzie występowała żadna okoliczność stanowiąca istotną negatywną zmianę w odniesieniu do sytuacji finansowej i majątkowej RAFAKO S.A.;
10. Inwestor oraz RAFAKO S.A. będą mogli odstąpić (w ramach umownego prawa odstąpienia) od umowy inwestycyjnej w określonych przypadkach, które nie odbiegają od standardowych stosowanych dla tego typu transakcji, co transakcja objęta umową inwestycyjną; to umowne prawo odstąpienia może zostać wykonane w terminie 12 (dwunastu) miesięcy do dnia zawarcia umowy inwestycyjnej;
11. Inwestor jest uprawniony, na warunkach określonych w umowie inwestycyjnej, do przeniesienia praw i obowiązków wynikających z umowy inwestycyjnej i wszystkich innych umów zawartych w wyniku umowy inwestycyjnej lub w związku z umową inwestycyjną na wybrany przez siebie podmiot.

W dniu 2 marca 2022 roku doszło do zawarcia pomiędzy RAFAKO S.A., Mostostal Warszawa S.A. (wykonawca) i Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. przy udziale E003B7 Sp. z o.o., porozumienia, którego przedmiotem jest przekazanie Wykonawcy prowadzenia prac eksploatacyjnych na czas uruchomienia bloku.

Zgodnie z istotnymi postanowieniami porozumienia:

1. Wykonawca zobowiązał się do prowadzenia na własną odpowiedzialność i ryzyko od dnia 1 marca 2022 roku do dnia 30 czerwca 2022 roku prac eksploatacyjnych, w rozumieniu §2 pkt 3) lit. a) Rozporządzenia Ministra Energii z dnia 28 sierpnia 2019 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy urządzeniach energetycznych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1210), mających na celu uruchomienie bloku, wskazanych w porozumieniu i na zasadach w nim określonych;
2. Wykonawca zobowiązał się do:
 - i. opracowania instrukcji bezpiecznego prowadzenia prac uruchomieniowych bloku w terminie 3 dni od daty zawarcia porozumienia;
 - ii. opracowania projektu organizacji uruchomienia bloku zgodnie z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu w terminie 10 dni od daty zawarcia porozumienia, a także,
 - iii. przedstawienia NJGT w terminie nie dłuższym niż 7 dni od podpisania porozumienia, harmonogramu uruchomienia bloku;
3. NJGT zobowiązała się do współdziałania z wykonawcą, przy prowadzeniu prac eksploatacyjnych, o których mowa w punkcie 1. powyżej, w zakresie określonym w porozumieniu;
4. Porozumienie zostało zawarte na czas wykonania prac eksploatacyjnych, o których mowa w punkcie 1. powyżej, jednak nie dłużej niż do dnia 30 czerwca 2022 roku;

5. Wykonawca i NJGT zobowiązali się do zawarcia aneksu do kontraktu, w którym określą szczegółowe warunki realizacji prac dotyczących uruchomienia bloku, a także wynagrodzenie wykonawcy z tytułu czynności objętych Porozumieniem, którego wysokość nie będzie wyższa niż 14 999 000,00 złotych netto – aneks ten zostanie zawarty do dnia 15 kwietnia 2022 roku, przy czym uzgodniono, iż porozumienie będzie realizowane także przed formalnym zawarciem tego aneksu.

W dniu 31 marca 2022 roku doszło do podpisania pomiędzy RAFAKO S.A. i JSW KOKS, w ramach mediacji prowadzonej przed Sądem Polubownym przy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej ugody oraz związanego z nią (podpisanego w jej wykonaniu) aneksu nr 4 do umowy.

Istotne postanowienia ugody i aneksu obejmują:

- a. Potwierdzenie, iż ugoda (i w konsekwencji aneks) została zawarta w celu zabezpieczenia słuszych interesów RAFAKO S.A. oraz JSW KOKS, a także dalszej poprawy sytuacji występującej w ramach realizacji zadania inwestycyjnego, w tym dla zapewnienia jak najszybszego ukończenia budowy będącej przedmiotem zadania inwestycyjnego Elektrociepłowni Radlin, wraz z jej przekazaniem do eksploatacji, przy jednoczesnej woli zniesienia występującego stanu niepewności oraz wyeliminowania ryzyk, dookreślenia zakresu świadczeń RAFAKO S.A., a także chęci zapobieżenia potencjalnym przyszłym sporom, których wystąpienie może zagrażać ukończeniu kompletnego obiektu, co obejmuje także wzajemne ustępstwa w zakresie spornych dotychczas kwestii;
- b. Zmianę harmonogramów realizacji zadania inwestycyjnego, w ramach którego ma powstać kompletny obiekt – w szczególności zmianę harmonogramu realizacji umowy - w tym zmianę terminu do którego nastąpi podpisanie protokołu odbioru końcowego dla kompletnego obiektu, który został określony jako dzień 30 czerwca 2023 roku;
- c. Zmianę dotychczasowych etapów rozliczeniowych umowy;
- d. Zobowiązanie RAFAKO S.A. do podejmowania działań mających na celu doprowadzenie do podpisania protokołu odbioru końcowego dla kompletnego obiektu przed terminem wyznaczonym na 30 czerwca 2023 roku;
- e. Powierzenie RAFAKO S.A. przez JSW KOKS wykonania robót dodatkowych, wskazanych w dokumentacji ugodowej, związanych z realizacją kompletnego obiektu, które stanowią część powstającego kompletnego obiektu;
- f. Powierzenie RAFAKO S.A. przez JSW KOKS wykonania zadań dodatkowych, wskazanych w dokumentacji ugodowej, związanych technicznie i technologicznie z realizacją kompletnego obiektu, wykraczających jednak poza wcześniej umówiony zakres, które będą przedmiotem odrębnego od odbioru końcowego dla kompletnego obiektu, odbioru końcowego. RAFAKO S.A. zobowiązało się wobec JSW KOKS do udzielenia gwarancji zgodnej z umową, jak również przeniesienia na rzecz JSW KOKS praw na dobrach niematerialnych zgodnie z umową, w odniesieniu do zadań dodatkowych.
- g. Zapłatę przez JSW KOKS na rzecz RAFAKO S.A., na zasadach i terminach określonych w dokumentacji ugodowej, kwoty 29 965 525,61 złotych netto, – w ramach kwoty podwyższenia wynagrodzenia z umowy, z tytułu zdarzeń, które zaistniały w związku z realizacją zadania inwestycyjnego przed dniem zawarcia ugody, w tym w szczególności niezależnych od stron umowy, takich jak przede wszystkim epidemia wirusa SARS-CoV-2 oraz jej skutki obejmujące m. in. (i) nieobecność pracowników lub innych osób zaangażowanych lub mogących zostać zaangażowane w realizację Umowy, (ii) trudności związane z realizacją dostaw niezbędnych produktów, komponentów produktów lub materiałów, jak również (iii) istotny wzrost kosztów realizacji zadania inwestycyjnego wskutek zmiany sytuacji na rynku usług budowlanych oraz cen materiałów budowlanych (w tym w zakresie kontraktowania podwykonawców i oczekiwanego przez nich wynagrodzenia). Zobowiązanie to jest połączone z oświadczeniem RAFAKO S.A. o tym, że płatność pierwszej uzgodnionej przez Strony części przywołanej kwoty, wskazanej w Dokumentacji Ugodowej, wyczerpuje jego wszystkie roszczenia wobec JSW KOKS z tytułu zdarzeń, które zaistniały w związku z realizacją zadania inwestycyjnego przed dniem zawarcia ugody, co nie wyłącza jednak uprawnień RAFAKO S.A. do otrzymania pełnej kwoty wskazanej na wstępie tego punktu.
- h. Zobowiązanie RAFAKO S.A., w ramach ustępstw ugodowych, do wykonania na rzecz JSW KOKS świadczeń, określonych w Dokumentacji Ugodowej, innych niż roboty dodatkowe i zadania dodatkowe, w ramach wynagrodzenia RAFAKO S.A. z umowy określonego dokumentacją ugodową, to jest bez wyodrębnienia wynagrodzenia RAFAKO S.A. za te tylko świadczenia.

- i. Podwyższenie wynagrodzenia RAFAKO S.A. z umowy do sumarycznej kwoty 447 396 525,61 złotych netto, tj. o kwotę 150 595 525,61 złotych netto, która to kwota podwyższenia obejmuje:
 - ii. wynagrodzenie za roboty dodatkowe w kwocie 20 450 000,00 złotych netto;
 - iii. wynagrodzenie za zadania dodatkowe w kwocie 100 180 000,00 złotych netto;
 - iv. kwotę, o której mowa w punkcie 7. powyżej;
- j. Zobowiązanie RAFAKO S.A. do dostosowania wartości ustanowionego w wykonaniu umowy zabezpieczenia należytego wykonania umowy do wartości podwyższonego wynagrodzenia RAFAKO S.A. oraz udzielenia zabezpieczenia na zadania dodatkowe;
- k. Wcześniejsze przeniesienie przez RAFAKO S.A., w ramach czynionych ustępstw ugodowych, na rzecz JSW KOKS prawa własności istotnych maszyn lub urządzeń, wiążących się z realizacją zadania inwestycyjnego, na zasadach określonych w dokumentacji ugodowej, względem założonych wcześniej w umowie terminów;
- l. Przyznanie JSW KOKS dodatkowych uprawnień na wypadek niewykonania lub nienależytego wykonania umowy przez RAFAKO S.A., w tym przyznanie JSW KOKS umownego prawa do odstąpienia od umowy, w części niewykonanej – w przypadku niewykonania określonych wprost w aneksie etapów harmonogramu;
- m. Oświadczenia stron umowy, z zastrzeżeniem punktu 14. poniżej, iż uгода w sposób wyczerpujący i kompletny rozstrzyga o prawach i obowiązkach stron umowy w zakresie, w którym prowadziły rozmowy lub korespondencję, w tym w ramach mediacji, w okresie do dnia zawarcia ugody;
- n. Uzgodnienie, że w przypadku gdy (łącznie): (i) RAFAKO S.A. ukończy w terminie wynikającym z dokumentacji ugodowej budowę kompletnego obiektu, (ii) RAFAKO S.A. ukończy w terminach wynikających z aneksu roboty dodatkowe i zadania dodatkowe, a także (iii) dojdzie do zakończenia z powodzeniem tzw. procesu inwestorskiego RAFAKO S.A., przy porozumieniu/uzgodnieniu z przynajmniej jedną stroną listu intencyjnego, którego stroną jest JSW KOKS, JSW KOKS nie będzie dochodzić od RAFAKO S.A. spornych pomiędzy stronami umowy kar umownych za okres sprzed zawarcia ugody – przy czym, w przypadku gdy nie zaistnieją łącznie w/w zdarzenia, nie pozbawia to RAFAKO S.A. możliwości kwestionowania tych kar.

Wejście w życie dokumentacji ugodowej, zostało uzależnione od ziszczenia się następujących warunków:

- a) W przypadku ugody od:
 - i. pozyskania przez strony umowy zgód korporacyjnych niezbędnych do zawarcia oraz wejścia w życie ugody oraz aneksu (warunek został spełniony w dniu 5 kwietnia 2022 roku poprzez podjęcie uchwały przez Radę Nadzorczą RAFAKO S.A. w sprawie udzielenia zgody na zawarcie oraz wykonanie ugody oraz aneksu);
 - ii. przedłożenia JSW KOKS przez RAFAKO S.A. dokumentów potwierdzających ustanowienie zabezpieczeń, spełniających wymogi dokumentacji ugodowej;
 - iii. prawomocnego zatwierdzenia ugody przez właściwy sąd powszechny;
- b) W przypadku aneksu, od wejścia w życie ugody;

przy czym postanowiono, że strony umowy będą realizować w okresie od dnia podpisania ugody do dnia jej wejścia w życie, obowiązki wynikające z dokumentacji ugodowej, w zakresie niezbędnym dla zachowania terminów przyjętych w zmienionych harmonogramach realizacji zadania inwestycyjnego tak, jakby doszło do wejścia w życie dokumentacji ugodowej, co ma kluczowe znaczenie dla możliwości dotrzymania terminu, który wskazano w punkcie 2. powyżej.

W dniu 14 kwietnia 2022 roku RAFAKO S.A. otrzymało odpis postanowienia Sądu Okręgowego w Katowicach XIII Wydział Gospodarczy w przedmiocie zatwierdzenia ugody pomiędzy RAFAKO S.A., E003B7 Sp. z o.o., Mostostal Warszawa S.A. oraz Nowe Jaworzno Grupa Tauron Sp. z o.o. dotyczącej kontraktu na „Budowę nowych mocy w technologiach węglowych

w TAURON Wytwarzanie S.A. – Budowę bloku energetycznego o mocy 910 MW na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Jaworzno III – Elektrownia II – w zakresie: kocioł parowy, turbozespół, budynek główny, część elektryczna i AKPiA bloku”, jak również pomiędzy wykonawcą i NJGT, związanych z zawarciem ugody aneksów numer 13 i 14 do kontraktu, ze stwierdzeniem jego prawomocności – Sąd ten stwierdził, iż postanowienie jest prawomocne z dniem 18 marca 2022 roku. Zarząd RAFAKO S.A. wskazuje, że prawomocne zatwierdzenie ugody przez właściwy sąd powszechny stanowiło jeden z warunków wejścia w życie ugody i aneksu numer 14.

W związku z otrzymaniem postanowienia, jak również spełnieniem się pozostałych warunków wejścia w życie ugody i aneksu numer 14, Zarząd RAFAKO S.A. wskazuje, iż ugoda i aneks numer 14 weszły w życie z dniem 18 marca 2022 roku tj. z dniem wskazanym w postanowieniu jako data jego prawomocności.

W dniu 14 kwietnia 2022 roku doszło do ponownej synchronizacji bloku z Krajowym Systemem Elektroenergetycznym w ramach realizacji kontraktu na „Budowę nowych mocy w technologiach węglowych w TAURON Wytwarzanie S.A. – Budowę bloku energetycznego o mocy 910 MW na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Jaworzno III – Elektrownia II – w zakresie: kocioł parowy, turbozespół, budynek główny, część elektryczna i AKPiA bloku

Zgodnie z dokumentacją ugodową termin na synchronizację zastrzeżono do dnia 29 kwietnia 2022 roku, a więc termin ten został przez RAFAKO S.A. zachowany. Zarząd RAFAKO S.A. wskazuje przy tym, iż doprowadzenie do synchronizacji stanowiło m. in.:

3. zgodnie z dokumentacją ugodową, jeden z warunków powierzenia wykonawcy dalszych dodatkowych świadczeń oraz prac wskazanych w dokumentacji ugodowej,
4. jeden z warunków zawieszających zastrzeżonych w umowie sprzedaży, a w konsekwencji i umowie inwestycyjnej.

W dniu 14 kwietnia 2022 roku doszło do zawarcia pomiędzy RAFAKO S.A., E003B7 Sp. z o.o., Mostostal Warszawa S.A. oraz Nowe Jaworzno Grupa Tauron Sp. z o.o. aneksu numer 15 do kontraktu. Istotne postanowienia aneksu obejmują:

1. Zlecenie wykonawcy dodatkowych świadczeń i prac określonych w aneksie numer 15, a w tym prac eksploatacyjnych, o których mowa w porozumieniu.
2. Potwierdzenie, iż dodatkowe świadczenia oraz prace, o których mowa powyżej, mają na celu poprawienie funkcjonalności bloku, a także będą źródłem licznych korzyści technicznych, technologicznych, jak i ekonomicznych po stronie NJGT;
3. Uzgodnienie, iż prace eksploatacyjne zostaną przeprowadzone przez wykonawcę do dnia 30 czerwca 2022 roku, a także warunków ich prowadzenia, zbieżnych zasadniczo z określonymi w porozumieniu;
4. Zmiany, związane z okolicznościami z punktów 1. i 3. powyżej, w zakresie harmonogramu rzeczowo – finansowego oraz ramowego harmonogramu realizacji kontraktu, które to zmiany nie skutkują jednak zmianą terminu ponownej synchronizacji bloku, jak również terminu zakończenia okresu przejściowego określonych w dokumentacji ugodowej – aktualne pozostają następujące terminy umowne: (i) do dnia 29 kwietnia 2022 roku w odniesieniu do ponownej synchronizacji bloku (synchronizacja nastąpiła w dniu 14 kwietnia 2022 roku i (ii) do dnia 30 października 2022 roku w odniesieniu do zakończenia okresu przejściowego;
5. Zwiększenie wynagrodzenia wykonawcy z kontraktu o kwotę łączną 19 208 435,00 złotych netto;
6. Udzielenie NJGT dodatkowego okresu gwarancji na wskazane w aneksie numer 15 elementy oraz urządzenia bloku, w wymiarze 12 miesięcy.

61. Zatwierdzenie do publikacji

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej RAFAKO zostało zatwierdzone do publikacji w dniu 28 kwietnia 2022 roku uchwałą Zarządu RAFAKO S.A.

Podpisy:

Radosław Domagalski- Łabędzki Prezes Zarządu

Maciej Stańczuk Wiceprezes Zarządu

Jolanta Markowicz Główny Księgowy